[illegible]uego

C.e H. R. de Ma. B.

Cópiese la portada

M. S. 4.º con 258 hojas que comprenden dos trata-
dos foliados cada uno de por sí; falta la pri-
mera hoja del primer tratado ó sea la portada y
tiene portada sin foliar antes del 2.º bien tra-
tado completo.

R—

Auctore Fr. Fran.co Delgado [illegible] Codex

PROHEMIVM

Cum ad dialecticam aristotelis tyrones introducere conemur, quandam introductionem volumus nostris ad difficultates ... ingenia proponere, dant aliqua dubia, proponemus dubium i de nomine huius tractatus.

Dubium Primum de nomine huius tractatus.

Nomen istius tractatus ab aliquibus parva logica seu sumula, quod idem est, nam parvula in hac collige quae postea tractanda sunt colligant, hic sumatim meditantur in discursu in logica quae in hoc tractatu in commemorantur ut ex substantiam ... sumula quae exigis quae ... diversis partibus logicae quae sumatim colligunt ad hoc ut adolescentes viam sibi parent ad quas difficilis scientiae difficultates superandas ... dubium ...

Dubium 2um de obiecto

ad hoc

Ad hoc breviter Respondendum [illegible] de quo hic agitur dirigere et ordinare voces ipsas seu terminos [illegible] conficere [illegible] modum sciendi vocalem, rectam scilicet diffinitio, divisio et argumentatio. Oratio [illegible] ut sine errore in rerum cognitionem veniamus, et cum hoc difficile sit [illegible] intellectus [illegible] necesse [illegible] — Dub. 3 de fine.

Dub. 3um de fine.

Ad hoc breviter R. [illegible] suprius tractare [illegible] facitiores sunt doceamur recte conficere modum sciendi [illegible] postea [illegible] ad conficiendum [illegible] modum sciendi mentalem. — Dub. 4 [illegible]

De Auctore.

Auctor hujus tractatus est [illegible] Hispanus ipse [illegible] compendium illud [illegible] quod sequuntur [illegible] auctores [illegible] Aristoteles [illegible] Aristotelis doctrinam [illegible] accomodatas [illegible] — Dub. ultimum de divisione.

De Divisione.

Secundum communes sententias tractatus iste dividitur in quinque libros: in 1 et 2o agit de his quae juvant ad dirigendam primam operationem intellectus (apprehensiones scilicet) in 3 et 4o de his quae juvant ad dirigendam secundam operationem (judicium scilicet) in 5 [illegible] de his quae argumentationi deserviunt quae est 3a operatio intellectus [illegible]

Liber 1us Summularum De natura termini in communi. Dubium unicum. [illegible] incipiendum sit a [illegible] a modo sciendi

[illegible] solent aliqui [illegible] nullam gravem difficultatem in se includit [illegible] breviter a nobis tractabitur.

circa quod

fol.

1 sent. Circa q[uo]d duae sunt praecipuae sententiae. Prima asserit incipiendum esse a modo sciendi, eam tenent Soti[?] et alii plures, quorum fundamenta postea proponent. — authores

2a 2a v[er]o sententia quae amplectenda, asserit incipiendum esse ab ens, eam tenent Soto et Niphus, fonseca, Mercado, orta[?], et alii plurimi. — authores

Hoc supposito sit dicto, ab ente incipiendum est, et non a modo sciendi. Pr[obatur] quia servando ordinem naturae atque doctrinae, nam ordo naturae postulat incipere a partibus ad totum, sed tum partes a modo sciendi quam ab ente incipiendum.

Pr[obatur] praeterea tertio servando ordinem doct[rinae], nam talis ordo postulat prius ad facilia accedere quam ad difficiliora, sed tum faciliores quam modus sciendi quam ab illis est incipiendum. minor pr[obatur] illud est facilius quod est notius, sed tum notiores quam modus sciendi et faciliores. minor 2a pr[obatur] nempe sunt notiores, nam illud est notius quod minus dependet ab alio in sui cognitione. Et quod tum minus dependeat pr[obatur], nam cognitio distincta partis in sui cognitione non dependet a cognitione totius, sed tum sunt partes hujus totius nempe modi sciendi, ergo tum minus dependet ab alio, ergo sunt minus dependentes, et sunt notiores et faciliores, ab illis est incipiendum.

Argumenta 1a dicto.

1 obj. Multi objectiones sese offerunt in hoc dubio, sed quia omnes nullas involvunt difficultates illas relinquam, et unam solum assignabo in qua totus vis posita est, quae quidem sic se habet, implicat cognoscere naturam ac essentiam tum quin prius definiatur, sed si ad cognitionem tum proponitur definitio quae est pars modi sciendi ab illa erit incipiendum et non ab ente.

Ad hoc aliqui diversimode res[pondent] ab auctoribus, rationes illas praetereo, visa ad quae vidi varias assignant solutiones, quod omnibus relictis dico: quod aliud est ad cognitionem tum praecedere definitionem, aliud autem per eam cognitionem definitionis, et quidem verum est. 2um vero falsum nam ad cognoscendam naturam et essentiam cujus cumque rei sufficit quod prius talis res definiatur absque eo quod cognoscatur natura et essentia definitionis. Hoc supposito R[espondeo] in forma ad ant[ecedens] distinguo ant[ecedens]: implicat cognitionem naturae tum absque eo quod definitur concedo: quin praecedat cognitio definitionis nego consequentiam.

§. I. De Natura seu Def. Tri in com.

Ut tenis nata tri cognoscat, notanda l. Etymologia huius vocis (neq. tri) quae in nulli dnt dentat a trando in qua acceptione defir ab Arist. lib. I cap. I prior. Trus. l. in quem resolvit pp tangat in debus. l. ptdlus d. qq hec def. nimis stricta l. & oes voces signatibus n. 2 pp gendit, illa relinquemus & alias asignabimus.

Difini. — Sit ergo nra def: Trus. l. signum pp constitutivum ad cuius intelige tiam explare oportet singulas eius defi. partes, & i quid sit signum qd potit loco genis. illud ergo dicit signum qd aliqd aliud a se distinctum potentiae cognitivae repraesentat. l. vt ait divus Augus. signum dr illud qd pp ter spes quas ingerit sensibus facit aliquid aliud in cognitionem venire. Vg. imago
X repsentas potentiae visibus ipsum X qui quidem l. distinctus ab ipsa imagine.

Def. — Def. — Ut melius haec def. intelligat explicare oportet oes divisiones quas sedt signum — l. m. dividir in signum formale & signum instrumentale.

Def. — Signum formale l. illud qd sine sui praevia cognitione facit nos venire in cognitionem alterius vt Vg. actus intelectus qo petrus parietem cognoscit qui actus quamvis ipse n. cognat dicit petrum in cognitionem parietis & talis actus dr signum formale qa l. quedam forma aficiens intellectum & subat in illo & mediaque informat facit sed venire in cognitionem illius rei quam repsentat.

(marg.: qd sine sui cognitione venimus in cognitionem alterius)

Def. — Signum instrumentale l. illud quo illud qd cognoscit seu media sui cognitione ducit sed in cognitionem alterius vt imago Cesaris qui Cesarem repsentat illa vis ducit nos in cognitionem ipsius Cesaris (fit primus repsentas signum).

(marg.: Laie & August.)

Def. — Praeterea, signum aliud l. nate & aliud l. ad placitum. Signum nate l. illud qd ex nate sua aliquid aliud a se repsentat. † Vg. Ramus ante taber nam et pendens, qo signo volunt des signare illam domum et tabernam.

Def. — *(marg.: † Signum ad placitum l. quod ex impositione solum, non natura, pro aliquo repraesentat.)*

His itaq iactis fundamentis facile intelligit posita def. de tri supra.

Signum ad placitum dt qd non ex nate sua sed ex impositione quorum anobis aliqd repraesentat.

eroitis assignata in illa non ponit signum, vel genus, differentia, a reco differentis nam cum ois bona defi[nitio] debeat constare genere et differentia, ut declaratur in presenti ergo hoc debemus assignare. Dicta ponit signum, signo intelligitur sive naturaliter sive ad placitum. Alia vero particula defi[nitio]nis pro constitutiva debet intelligi ut terminus dicat potentiam proximam ad hoc ut ex illa possit con[stitui]... nam secundum rigorem latinitatis nomina finita in bile ... terminos distinctos ...

Vide alia argumenta quae contra hoc possunt et dubia proponemus ut veritas nostrae [conclusionis] clarius pateat

Dub: 1um Vtrum copula sit Terminus

Antequam rem statuamus ut eius veritas magis cognoscatur advertere oportet copulam dupliciter posse considerari, primo ratione participii inclusi in illa, 2o rationis copula per se sumpta, et de hoc 2o modo est dubium

Concl[usio]. Eo supposito sit conclusio: copula per se sumpta est terminus. Pro[batur] Defi[nitio] termini bene natus est signum propositionis constitutivum et ut supra diximus copula est terminus... Deinde probatur quia ad vocem bene sufficit et ponens constitutiva ... copula ita se habet ergo est terminus

Arg[umen]ta contra dicta

1a contra eadem ... argumenta adversarii fundata in defi[nitione] terminis ab Arist[otele] assignata in prior. dicunt terminus est in quem resolvitur propositio tanquam in subiectum et praedicatum; copula non est subiectum neque praedicatum ergo non est terminus. Ad argumentum R[espondetur] quod in illa defi[nitione] ab Aristotele tradita defi[nitur] terminus stricte et ideo bene illa copula non est terminus, ad verum sumptum contra defi[nitionem] assignatam quae magis ... copula est terminus ad hoc sufficit ut supra diximus quod sit signum propositionis constitutivum

Vide alia argumenta quae contra hoc obiici possunt ... solvuntur ... in nostra defi[nitione] ...

Dub. 2um. V[trum] voces non significativae sint termini

Vt hoc dubium melius intelligatur explicare oportet quid significet nomen vox, signat... quod sic defini solet. Vox est sonus ex ore animalis prolatus cum aliquo significatu ... hoc

Sunt in duplici differentia, quaedam quae signant aliquid ut v.g. haec vox homo significans naturam

humanam. aliae voces sunt quae nihil prorsus signant v.g. haec vox blitiri et alia cu-

jus modi, et de his vocibus non significativis venit in dubio, utrum sint termini

Quo supposito sit conclusio voces non significativae non sunt termini. Secunda conclusio l. soti l. lib. summularum

cap. 2 et aliorum

Probatur conclusio primo nostra conclusio non talibus non convenit definitio termini superius a nobis assignata, ergo non

sunt termini. consequentia l. evidens antecedens probatur nam definitio termini ait quod sit signum constitutivum propositionis

ergo hoc non potest convenire vocibus non significativis cum nihil prorsus signent ergo non sunt termini

Confirmatur nam his dictionibus non significativis non conveniunt proprietates terminorum ergo non sunt termini

Antecedens probatur quia suppositio l. proprietas termini. ergo hoc non convenit vocibus non significativis ergo talibus

vocibus non convenit proprietas termini. minor probatur quia suppositio (ut secundo dicemus) l.

acceptio termini pro re significata. ergo tales voces nihil possunt signare ergo nec supponere ... nec ...

Argumenta contra dicta

Contra nostram conclusionem insurgunt adversarii dicentes termini esse (omnia alia) in quibus resol-

vitur propositio ... in subiectum et praedicatum. ergo voces non significativae possunt esse subiectum et praedicatum

in propositione, ergo voces sunt termini. minor probatur quia in hac propositione, blitiri l. trisilabum ibi blitiri l.

subiectum ergo terminus

Confirmatur nam voces ex quibus constituitur propositio et silogismus sunt termini, dicitur haec bene blitiri mot pater

in qua ... his dictionibus tres habens silabas l. trisilaba. ergo blitiri l. dictio tres habens

silabas ergo trisilaba ergo ... terminus

Circa quorum argumentorum solutionem ... advertere oportet duplicem esse subiectum et praedicatum

propositionis, aliud materialiter et aliud formaliter, materialiter praedicatum est illud quod vere et proprie ponitur,

formaliter vero illud quod tale materialiter signat v.g. in hac propositione Petrus l. rationalis, ipse ... l. subiectum

materialiter formaliter vero illud quod per hanc vocem Petrus signatur

Quo supposito Respondeo ad argumentum contrarium in forma. antecedens ... ... l. ...

de subiecto l.

de uerbo .., posito mat.. d. ex uerbo q̄ dicta facti ad q̄d requirit ut uerbum & partes sit vox significativa complexum & alique voces huius modi nil p̄re significant in se l. n̄ pot constituere p̄p̄o nec sylogismus, secundum tm̄. erit quando talis vocibus aliquid subintelligatur p̄cedat tanquam subiectum facte & sic ali.. voces erunt t̄ri significantes p̄p̄ ..l. tū ad hoc ..t ut hec p̄p̄o sit vera debet subintelligi ipse dictio vox, que se habeat tanquam subiectum facte quas solut. p̄ ante oculos ..aidse sed ut his & similibus arguti applicet..

Arg. 2. Arg. hec vox (nihil) l. signum & tn̄ nihil signat (voces significativae sunt t̄ri. p̄o. p̄r adest .. tn̄ n̄a tuis ergo q̄d sit signum d. hec vox (nihil) l. signum n̄ significabit (q voces n̄ significabiles sunt t̄ri..

Idem arg. fieri pot de hac voce (nihil) & de alijs huius modi..

Ad q̄d dicebatur R. has voces significare p̄ aliquid vel in positibus saltem in negabilibus, q̄ quod sufficit ad rōne signi n̄a ad hoc solum requirit q̄ aliquid potentie pponat sive illud sit positibile & verum ens reale, sive negabile & nihil, n̄a quoque uis sit nihil quod aliqui cognito..

Aliud Dubium hic tractari solet .. voces extra p̄p̄o sint t̄ri & p̄ voces extra p̄p̄o intelligo quaelibet vox p̄ se sumpta & n̄ posita in p̄p̄o ... hec vox .... in .. de dictio nulla invenit. .. aliter ... q̄ tales voces extra p̄p̄o sit .. quod patet ex dictis supra a nobis declaratis quod sufficit ut voces .. sint .. extra p̄p̄o ... voces extra p̄p̄o possunt illas constituere q̄ tales voces sunt t̄ri.. ... de divisione t̄rī in mentalem vocalem & scriptum.

Q. 2. DE DIVISIONE TERMINI IN MENTALEM vocalem & scriptum.

In p̄cedenti q̄ ... de nat. t̄ri sm̄ se considerata nunc autem in q̄ .. oportet agere de .. t̄rī comparatis uno ad aliud & sic t̄ris in primam ..

Divisione dividitur in tria: mentales, vocales, et scriptos.

Terminus vocalis est: Vox significativa ad placitum constitutiva propositionis. Quae quidem definitio ut melius intelligatur omnes eius partes explicabimus. Inde vox ad excludendum alia signa quae licet signent non tamen sunt voces ut actiones. Significativa ad excludendum voces quae nihil prorsus significant ut blitiri. Et aliqui ... ad placitum ad excludendum voces quae naturaliter significant ut gemitus suspiria etc. Constitutiva propositionis ut excludatur tota integra propositio quae licet significet ad placitum non est signum constitutivum propositionis ...

Terminus scriptus est scriptura significativa ad placitum constitutiva propositionis quae quidem definitio eodem modo explicatur sicut praecedens.

D. ... definitio arguitur sic: de essentia termini vocalis et scripti est significare, ergo male asserimus ad placitum significare ... de essentia alicuius rei est illi naturale ... de essentia termini vocalis et scripti est significare ergo hoc illi convenit naturaliter et non ad placitum.

Ad hoc argumentum diversimode respondetur ab auctoribus ... varias assignant solutiones quas ... velitis ne in hoc immoremur, duas solum in praesenti assignabo ...

... de essentia termini vocalis et scripti sit aliquid significare, tamen quod significet hanc vel illam rem ... ex ... impositione et sic hoc non convenit illis ad placitum significare.

2° Respondetur: terminus vocalis et scriptus potest significare dupliciter: uno modo ut sunt voces significativae et sic est convenit illis significare et ... naturaliter; alio modo ut voces ... et sic convenit illis ... significare et ... ad placitum ... naturaliter convenit illis significare ... sicut ... accidentaliter convenit ... ut ... convenit illis ... significare sicut ...
... ad argumentum in ... distinguendum ... terminus vocalis et scriptus

fol. 9

scripto convenit illi esse signare ut voces significant conceptus, ut voces et existere

Def. Terminus mentalis est signum fate ... mentalis. Et signum est quod est ... qui sine sui cognitione facit nos venire in cognitionem alterius quod repraesentat et dicitur naturale quia ex natura sua repraesentat.

Def. Terminus vero mentalis dividitur in intuitivos et abstractivos. Intuitivus est cognitio quae cognoscimus rem sub suo modo existendi. Ut visio qua videmus parietes dicitur intuitiva quia per illam videmus parietes ... parte rei.

Def. Abstractivus vero est cognitio qua cognoscimus aliquid in intelligendo in ... suo modo existendi. Ut quando cognoscimus ... at rosas esse pulchras, et cum cognoscimus absentes et defunctos nullam facientes mentionem de ejus existentia.

Def. Rursus dividitur terminus mentalis in reflexos et directos. Terminus mentalis directus est actus intellectus primo quo cognoscimus rem per nostrum proprium conceptum. Ut cum cognoscimus actu primo homines, leones etc.

Def. Terminus reflexus est illa cognitio per quam cognoscimus alium conceptum ejusdem potentiae. Ut si ego actu primo cognosco homines et reflectens supra meam cognitionem, cognosco me cognovisse homines ... ejusdem potentiae et cognitio qua cognoscimus conceptum alterius potentiae non est cognitio reflexa ... reflectere est redire unde digressi eramus.

Def. Denique terminus mentalis alius est ultimatus, alius non ultimatus. Ultimatus est conceptus qui ... signata per voces et dicitur ultimatus quia ... intellectus ...

Def. Non ultimatus est ille qui ... id est cognitio quae ... solum de ipsa met voce ... Dubium ... utrum conceptus non ultima potest esse rei conceptus

Dub. 1. Utrum conceptus non ultimus possit esse rei conceptus.

Reliciter in variis ... dicendi quod ... conceptus non ultimus ... actu ... conceptus vocis et conceptus ultimus ... conceptus rei ... nam conceptus non ultimus est ille qui ... de sola voce ... progreditur intellectus.

... nullus alius ...

nullus atque alius conceptus dari cuius nisi per conceptum vocis l. conceptus quo distantiae

est non ultimus & similiter dicendum l. de conceptu ultimo quia (ut ex dictis constat) debet esse

conceptus rei l.

Quod ex dicto argumento conceptus vestigii l. conceptus non ultimus & inde conceptus vocis d. conceptus

rei quo dicto l. nulla ratio est quia cognito vestigio non sistit intellectus d. ulterius tendit ad

cognoscendum aliquid alius. l. vestigium quo conceptus non ultimus non l. conceptus vocis d. conceptus

rei

Confirmatur nam per conceptum imaginis regis devenio in cognitionem ipsius regis & tamen l. conceptus

non ultimus & conceptus rei quo conceptus non ultimus potest esse conceptus rei l.

Ad argumentum simul cum confirmatione Respondetur negando quod in conceptu vestigii aut imaginis non sistat intellectus

& quoad argumentum quod per illos conceptus venit intellectus in cognitionem aliarum rerum concedendum l. de hoc

per accidens & illorum ratio illis venit nam intellectus primario & per se in illis sistit, & quod

levius sequeretur conceptus non ultimus &c l.

Alia dubia quae hic moveri solent relinquo quia nullius in se in volvunt difficul

tatem & quia nullius momenti etiam sunt. Quaestio 3a de divisione termini vocalis in catego

Quaestio 3a De divisione Termini vocalis in categorematicum, Syncategorematicum & Mixtum

Ut tres naturas horum terminorum explicet advertere oportet ipsarum vocum etymo

logiam nam ut omnes sint derivantur a verbo graeco categoreo quod idem l. quod praedico l.

Definitio: Quo supposito dicitur terminus categorematicus l. ille qui aliquid per se separatus significat ut

sig. leo equus &c.

Definitio: Terminus syncategorematicus l. ille qui nihil per se separatus significat iunctus tamen cum categorematico facit

illum aliter significare ut v.g. omnis, nullus, qui per se nihil significant, sunt syncategorematici.

Categorematici faciunt illos aliter significare quam ut v.g. si dicam omnis homo ille aliter

significat ac antea &c.

Omnis potest dupliciter considerari substantive et adjective. Si adjective substantive consideretur sumatur ultimo materialiter est syncategorematicum [illegible] [illegible] est categorematicum ut de quo est in modo dicto

Secundo. Terminus mixtus est qui participat extremo categorematico scilicet et syncategorematico ut sunt omnia adverbia ut hic doctissime, id est cum acuta doctrina, velociter id est quod cum velocitate

Arg.ta contra dicta

Primo. 1 arg. contra definitionem syncategorematici: nihil est terminus categorematicus et non significat aliquid ergo terminus categorematicus non debet significare per se aliquid.

Ad argumentum distinguo minorem: nihil non significat aliquid, id est aliquam entitatem positivam existentem in re, concedo; non significat aliquid, id est aliquam negationem entis quae concipitur ab intellectu per modum entis et quae est aliquid negative, quod quidem sufficit ad rationem signi ut supra dixi.

Secundo. 2 arg. contra definitionem termini syncategorematici: terminus syncategorematicus ipse solum per se potest integrum subiectum vel praedicatum quod per se significat, aliquis dicatur omni est dicitur illa bis. est terminus syncategorematicus cum per se constituat subiectum vel praedicatum integrum subiectum illius ergo per se significare.

Rx. Ad hoc argumentum Rx quod illa bis per se considerari supplicatur est materialiter vel formaliter materialiter est orthographia et sic est terminus categorematicus ut patet in exemplo allato, formaliter autem significat modum rei et sic est terminus syncategorematicus quia iunctus cum categoremate debet significationem quam quidem nunc non habet.

Tertio. 3 Arg.: terminus syncategorematicus per se non significat ergo per se non est terminus, patet ex ipsis definitionibus, quia non potest non ad rationem termini requiritur significatio. Terminus syncategorematicus per se non significat ergo per se non est terminus.

Rx. Ad argumentum Rx quod ad hoc quod aliquid vox sit terminus non est necesse quod significet per se, sufficit illam consignificare et sic signum positum in definitione termini non solum comprehendit signum per se, sed etiam consignificans et ideo quamvis terminus syncategorematicus per se non significet est terminus quia consignificat quod sufficit rationi termini. Q. 4 de termino univoco equivoco et analogo.

Q.stio 4.a De termino univoco, equivoco & Analogo

Terminus dividitur in univocum, equivocum et analogum. Terminus univocus est qui significat

Difi° Qui signat unam ratem coem equaliter aplicabilem participatam ut homo qui signat naturam humanam in quo equaliter conveniunt oes homines

Defi° Terminus equivocus est qui signat plura vel plura disparata id est qui representat plura objecta quatenus sunt omnino diversa sine aliquo ordine et convenientia in ratione communi ut canis qui signat canem marinum et latrabilem et caelestem.

Difi° Terminus analogus est qui signat plura convenientia in nomine et in ratione signata per illud, partim convenientem partim vero differentem.

Ex quo colligitur terminum analogum esse medium inter univocum et equivocum quia non signat plura convenientia nec plura diversa, id est partim convenientia et partim differentia quod requiritur ad analogiam (de qua dante in ante predicamentis videbimus).

infertur praeterea differentia inter hos terminos nam univoca conveniunt in nomine et in re signata per illud, equivoca in solo nomine, analoga in nomine et partim in re signata per illud.

Multa alia hic tractari solent ab auctoribus quae ne nobis aliquam obscuritatem afferant relinquemus et in suo loco ad longum tractabimus.

Argumenta contra dicta

Defi argi — 1 Argumentum contra defin. univoci terminus univocus est ille qui signat unam ratem communem multis. Sed etiam terminus equivocus hanc habet signatam ergo terminus equivocus et univocus sunt idem ergo defin. univocorum non est bona.

R — Ad hoc argumentum respondetur quod ad rationem univocationis non solum requiritur quod conveniant in nomine sed etiam in ratione signata per illud nomen, quod quidem non habent equivoca et sic [illegible] termini conveniunt in nomine differunt tamen in ratione signata per tale nomen.

argi — 2° Argumentum contra eandem definitionem sic [illegible] est terminus univocus et non signat plura quia solum signat rationem communem aliis quae vere una est [illegible] signat [illegible] ergo [illegible] univoci est mala.

R — Ad hoc argumentum respondetur illud terminum non signare plura vel plura id est convenientia in una ratione communi aliis non inmediate et ex parte signat rationem aliis in communi

Vatia

vel alia partialia signat implicite & confuse quatenus continentur in rac alii

arg° 3° quelibet vox significat secundum suas significationes divino diversas partes, una signat rem aliam conceptum ergo quelibet vox significa. l. terminus equivocus &c.

Dr. Ad hoc argumentum Dr. quod uno equivocatus tantum attendit penes significatum primum & ultimatum, & cum significatum ultimatum cuiuslibet vocis sit res ipsa quia quelibet vox signet rem & conceptum non sequitur quod terminus equivocus nec hoc requirit quod in conceptu ultimato imponitur vox ... divino diversus &c.

Dr. 2° Dr. quod ille solus est terminus equivocus qui signat plura eodem modo tamquam obiecta per quod supponit operatur & sic quamvis quelibet vox significa signet rem & conceptum non tamen illa signat eodem modo, quia rem ipsam signat tamquam obiectum, conceptum vero tamquam quo dat medium subordinatum quo res percipitur.

Quaestio 5.ª De termino complexo & incomplexo &c.

Definitio — Deinde terminus categorematicus dividitur in complexum & incomplexum. Terminus complexus est ille cuius partes separate idem signant quod in toto, id est quod quando sunt separate significant idem ac quando sunt coniuncte componentes totum. Nam cum terminus complexus sit quiddam compositum plures terminos in se complectens tamquam partes quelibet illorum separata poterit per se signare &c.

Ex quo infertur quod ad hoc quod aliquis sit terminus complexus debet dari aliqua unio inter ipsos terminos in modo signandi. Nam aliter non erit unus terminus complexus sed plures incomplexi. Ut Petrus, lapis, que quidem voces non sunt unum complexum cum ex illis non resurgat una significatio cum nullam inter se dicant unionem; quando vero intercedit aliqua unio tunc ex eis signibus plurium terminorum fit una significatio composita vae cuius terminus complexus non est plures termini incomplexi sed unus complexus.

Nota — Ulterius est notandum quod haec unio que versari debet in termino complexo triplex est. Prima ad similitudinem earum unionum que dantur in rebus naturalibus id est ad similitudinem unionis qua uniuntur partes quantitatis que quidem unio reperitur quando uniuntur per dictiones copulativas. Ut Petrus & Paulus, aut per dis[iunc]tivas Ut

tivas Ut

libari ut neque vox neque Ladex. et licet in hac parte dixerim ita dicit significat signa

ta, coniungunt in voces et signa.

2ª unio est ad similitudinem unionis quae datur inter materiam et formam et haec re

peritur inter substantias et accidentia ut homo albus.

Tertia est ad instar unionis quae datur inter rem et modum rei et quae reperitur inter ca

tegorias, et syncategoremata ut omne animal homo.

Praeterea requiritur ad terminum complexum ut non componatur ex terminis synonomis ut Mar=

cus, Tullius, Cicero, et ex terminis gentilibus conveniunt significationes quod aliter non afficient dis

tinctas significationes unitas quae requiritur ad rationem termini complexi.

Ulterius requiritur ut partes eandem conveniant significationem in compositione quae habet ex illa

defectu cuius ratio dicitur res non est terminus complexus quae sunt compositae figurae separatis

illorum non habent eandem significationem extra compositionem quod habet nomen quod ex illis componitur ut

considerandi patebit.

Terminus incomplexus est ille qui non est compositus ex pluribus terminis, consolidat est unicus et simplex

ut homo, cetera dictio intelligitur alia quae communiter tradi solet et sic se habet: Terminus

incomplexus est cuius nulla pars separata significat idem quod in toto. Nam cum terminus

complexus non contineat in se plures terminos tanquam partes sine est ut nulla eius pars

separata significet idem quod significabat totum componens.

Argumenta contra dicta

Primo constat ex partibus quarum quaelibet separata significat idem quod in toto et tamen

non est terminus complexus, ergo definitio assignata non est bona.

Respondeo negando consequentiam non ad hoc quod aliquis sit terminus complexus primo requiritur quod sit terminus

atque adeo quod illi conveniat definitio termini (nempe quod sit signum per distinctum) et quod pos

sit esse pars illius in oratione per se et haec secunda per non potest ut terminus complexus.

2º arguitur album est terminus complexus et tamen quaelibet eius pars non est significata definitio

termini complexi est mala. Maior probatur album idem significat ac corpus habens albe

dinem, corpus habens albedinem est terminus complexus ergo etiam album.

Ad hoc arguitur

Ad 3 — Ad hoc Arg. R. nec maiorem nec [illegible] neque res pro quibus ...
per hanc alterationem in meliorem modum signat v.g. homo et rationale quibus ...
gnare quod non eo quod modo ... homo est terminus incompletus et ...
rationale complexus ... accomodata in exemplo allato. De q. 6 sermo de singulari

Q. 6 De Termino communi et singulari

Ulterius terminus categorematicus dividitur in terminos communes et singulares. Terminus communis est qui significat

Def. plura diversimode v.g. homo ... repugnat significare plura diversimode v.g. sol, quia ... actum importat rationem communem ... multis ... posit quod non repugnat dari plura inferiora ... terminus communis.

Def. Terminus singularis est qui significat unam rationem ... non potest ... pluribus in illa ratione distinctis v.g. ... Paulus etc.

Def. Dividitur autem terminus singularis in singulares determinatos et in singulares demonstrationis et in singulares ex positione et in singulares vagos.

Def. Terminus singularis determinatus est qui rem determinatam significat v.g. Petrus.

Def. Singularis demonstrationis est terminus communis affectus aliquo signo demonstrativo

Def. v.g. hic homo. Singularis ex suppositione est qui quamvis sit communis ob aliquod particulares rationes sumitur ... et significat unum tantum singularem v.g. Summi

Def. filius Dei significat Christum Dominum. Singularis vagus est qui significat unam rem indeterminate v.g. aliquis ... quidam etc.

Hic tractari solet ... dubium an Deus terminus communis an singularis circa quod varie sententiae. Prima asserit esse terminum communem cuius fundamentum est ... pluribus ... re vera ... Pater est Deus, Filius ... similiter etc. ...
quia ... ad rationem termini communis

2a — 2a Sententia asserit esse terminum singularem cuius fundamentum est ... in 2a
(Deus est terminus singularis quia quamvis conveniat tribus personis)
non multiplicatur natura divina, semper manet singularis ... divinas ...

Divina quæ quid [est] divino singularis [est]

D. ut melius notandum sit dubium respondeamus utraque sequimur partem dicentes

[illegible], neque absolute [illegible] negabsolute singularem d. Bona[ventura] [illegible] sit [illegible]

[illegible] sub alia singulare [illegible] d. Tho. 1 Sententiarum dist 4 q 1 art 2 ad 3. Dicta singula

[illegible] patrem signat naturam divinam quæ divino singularis [est]. Cum [illegible] signat

personam [et] suppositum quod [est] commune tribus personis divinis.

Defi. 2° dividit [terminus] categorematicus in collectivus [et] divisibus. Collectibus [est]

qui signat collectionem plurium [illegible] quolibet illius collectionis [illegible] potest

ut populus, collegium etc. qui termini sunt collectivi quia signant collectionem plurium quorum

quilibet non potest dici populus [et] collegium.

Defi. [Terminus] divisibus est qui signat unam rem quæ de [illegible] prædicari potest ut

Petrus [illegible] unius [illegible] aut de pluribus divisim ut [illegible] qui prædicat de Petro [et] Paulo

D notandum [est] quod [illegible] [terminus] [illegible] collectivus [et] divisibus ut civitas [et] collegium [illegible]

prædicat de pluribus civitatibus [et] collegiis sunt termini divisibi, [illegible] signant col-

lectionem plurium sunt collectivi.

2 Nota. 2° [est] notandum [terminus] collectivus duplicem [est], ordinatum [et] inordinatum. ordi-

Defi. natus [est] ille qui signat plura simul cum ordine ut civitas signat [illegible]

[illegible] ordinatum — inordinatus [est] qui signat plura simul sine ordine

Defi. ut turba cumulus

Ultimus dividit [terminus] categorematicus in transcendentes [et] supra transcenden-

tes

Defi. [Terminus] supra transcendens [est] qui [illegible] rebus quæ sunt in rerum natura [illegible] qui [illegible] sunt

sex res, ens, verum, bonum, aliquid, unum, [illegible] primis sylabis componit [illegible]

Reubau [illegible] ut melius [illegible] memoriæ mandet

Defi. [Terminus] supra transcendens [est] qui [illegible] [illegible] quæ sunt d. [illegible] de possibilibus [et] aliis

quamvis enim imaginationem [illegible] prædicat ut intelligibile

[et] imaginabile

Defi. [Terminus] non transcendens [est] [illegible] signat ut homo

Rursus

Tertio terminus cathegoreumaticus dividitur in denominativum et denominantem, terminus denominativus est qui sua voce designat id quod a [illegible] ut sapiens a sapientia

Def. Terminus denominans est a quo debuerit denominari ut sapientia ratione sapientis qui terminus denominatus deducitur a sapientia. q. 7 de termino primae et secundae intentionis finito et infinito

Q. 7 De termino Primae et secundae intentionis finito et infinito

Ulterius dividitur terminus cathegoreumaticus in terminum primae et secundae intentionis. Terminus primae intentionis est ille

Def. qui signat aliquid sine illud quod habet in re absque operatione intellectus ut [illegible] substantia qualitas etc.

Def. Terminus secundae intentionis est ille qui signat aliquam rem quae non habet esse a parte rei sed per operationem intellectus ut genus, species, subiectum, etc.

Def. Tertio dividitur terminus cathegoreumaticus in terminum infinitum et finitum; finitus est qui signat aliquam rem certam et determinatam ut homo etc. Def.

Def. Terminus infinitus est qui componitur ex finito et negatione illi praeposita infinitive sumpta ut non homo etc.

Et ut haec melius intelligantur notandum est quod negatio ut non potest considerari dupliciter aut negative aut infinitive. negative sumitur quando negat copulam [illegible] ut [illegible] est et tunc negatio potius negat totam illam propositionem. infinitive vero sumitur quando solum negat terminum cui adiungitur non tamen copulam propositionis ut non homo est et in qua propositione solum negat terminum cui adiungitur et eius virtus non transit ad negandam totam propositionem cum non negetur copula cuius sensus est [illegible] est

Q. 8. De Aliis divisionibus termini cathegorematici

Praeter divisiones supra assignatas adhuc dividitur terminus cathegoreumaticus in concretum et abstractum, substantivum et adiectivum, connotativum et absolutum

Def. Terminus concretus est qui significat aliquid [illegible] sensus [illegible] ut clarius [illegible] quilibet terminus concretus resolvi potest in duo quorum unum est [illegible] alterum vero est res [illegible]

Def. Terminus abstractus est ille qui signat illam formam quae est [illegible] in concreto ut albedo quae abstrahitur ab albo [illegible]

in his vero terminis [illegible] significant [illegible] Aliquid [illegible] concretus et abstractus ut existentia [illegible] significat [illegible] abstractus

Terminus abstractus

terminus abstractus alius ultimus et alius non ultimus. Ultimus est ille qui non potest abstrahi,

ut albedinitas; non ultimus est ille qui potest abstrahi, ut albedo nam respectu albi est terminus

abstractus sed non albedinitatis est terminus concretus nam dicit albedo ab habente albedinem.

Similiter concretus alius ultimus et alius non ultimus; ultimus dicitur ille qui non potest abstrahi,

ut album; non ultimus dicitur ille qui potest abstrahi, ut albedo nam quamvis sit abstra-

ctus respectu albi [illegible] terminus respectu albedinitatis est concretus.

Circa terminos substantiales et adiectivos, connotativos et absolutos sunt varie sententie. Quidam

alii dicunt hos quatuor terminos esse diversos; alii dicunt esse idem.

Dicunt nihilominus tamen dicendum est terminum absolutum et substantivum, adiectivum et

connotativum esse idem ut patet ex eorum definitionibus.

Defi.° Terminus absolutus est ille qui signat rem per modum per se stantis sive quod idem est per modum

substantis quod quidem est hic terminus substantivus ut homo et albedo.

Defi.° Terminus connotativus est ille qui signat rem per modum alteri adiacentis seu inhere-

ntis (quod quidem est) seu inherentis, ut album est terminus connotativus qui signat al-

bedinem connotando quod sit in corpore et sic dicitur connotativus qui signat aliquid et

[illegible] aliud.

Pro maiori intelligentia horum terminorum notandum est quod ad hoc quod aliquis terminus

sit absolutus sive connotativus non est attendendum ad rem an sit substantia vel accidens nam

[illegible] est terminus connotativus et tamen signat substantiam que per se stat et similiter al-

vedo est absolutus et tamen signat accidens quod natum non est per se sed inherens

subiecto et ab illo dependens.

Solum est attendendum ad modum significandi quia aliquis terminus sit absolutus modus significandi quod sufficit

importare aliquid non tamquam alteri [illegible] velut saporem quod aliquid depe-

dens et per se existens [illegible] potest subiectum per sine eo quod ad [illegible] alius terminus [illegible]

te subiectum ut homo est terminus absolutus qui signat [illegible] non tamquam [illegible]

[illegible] independentem sive [illegible] possit [illegible]

Similiter

Similiter ille erit trus connotatibus qui significat aliquid in concreto et illud supponere iter

non per se sed solus significans conjungatur cum trō absoluto, nam hoc significat alterius factus quoque

de connotabus qui connotat aliud quod ad significandum id hoc quod connotatio significat simul formaliter aliud cui

inhaereat. Ex quo pro illud significat vel alterius l. trus connotatibus quod significat alium non per

se stantes et independentes ab alio et potest vel supponere aliud cui inhaereat independenter

vel non per se sed per ... nisi cum alterum absolutum conjungatur.

Ex quo infert veritatem nostrae ... nam cum trus substantibus si ille qui significat rem primum per se

stantis ... ab absoluto cui eandem ... et similiter cum suis ad se ...

si ille qui significat rem primum alteri inhaerentis et hoc quid ... trus connotatibus certe

erunt distinguit inter se.

Similiter infertur: Pater, Dominus, Magister et similia quod dicis significant ... accidentales

vel sunt connotabus absolute ... significant aliquid primum alteri adjacentis ... per

modum per se stantis nam ut dixi non sufficit ut res significata apparet inhaerens et

dependens ab alio (ut adversarii voluit) et requirit ut connotatio significandi impri

... ipsius inhaerere et dependere taliter ut non posit ... substantiam.

Infert ... trus absolutum posse ... concreto et ab ... stratum nam ... nomi

na ... Pater ... concreto ... absoluta ... frequenter ... abstracta

... absolute quod significat rem per modum per se stantis

... trus connotatibus non per se sed abstracto ... concretus quam nos ... conna

tibus ... adjectivis ... idem

Def. ... connotatibus dividitur in substantiales et accidentales, connotatibus

substantialis est qui significat de forma aliquam substantiam ... licet significet

substantiam ... significat illam per modum inhaerentis ... quod alteri adjacentis

Def. Connotatibus accidentalis est qui significat accidens ... alteri inhaerens et ... aliud

accidens est in duplici differentia, aliud est accidens intrinsecum ... primum ...

visibile, aliud accidens extrinsecum ... et ... album

Defi. Rursus terminus notatibus dividitur in positibus & negatibus. positivus est qui signat

Defi. formas positivas, negativus vero est qui signat negationem alicuius formae realis sic homo caecum absurdum etc. Quos terminos negativos adjecimus in definitione termini

notativi non inferentis nam absurdum dicit privationem luminis caecum pri-

vationem visus.

Defi. Ex quo rursus infert terminus notatibus duplicem habere significationem aliud materiale

aliud vero formale materiale tamquam subiectum, formale autem signat formam tamquam adjacentem

in quo differt notatibus ab equivoco nam equivocus plura totalia signare

diximus

Dices terminus notatibus signat plura totalia ergo non differt ab equivoco. antecedens

probatur, nam hic terminus notatibus et signat substantiam completam possibilem directe

in praedicamento substantiae & signat etiam formam accidentalem nempe albedinem

quae est directe possibilis in praedicamento qualitatis ergo terminus notatibus signat

plura totalia & per consequens erit idem cum termino equivoco.

Ad hoc argumentum Respondeo quod terminus equivocus ut dixi signat plura totalia omnino di-

versa sine aliquo ordine & convenientia quod quidem non reperitur in albo nam

licet importet duas res possibiles directe in praedicamentis illas non importat

aeque & principaliter dicto modo nempe formam connotando sed minus prin-

cipaliter ut quo inhaeret tamquam materiale.

Argumenta contra Dicta

Albus est terminus absolutus & non signat aliquid per modum adjacentis ergo definitio tradita

est nulla. Probatur minor nam secundum philosophos essentia accidentis est in ordine sui

... in genere, nam ut ait D. Thomas accidens est entis ens ... albedo est accidens

ergo hoc debet illi convenire & per consequens signabit aliquid per modum adjacentis.

Ad argumentum Respondeo quod essentia accidentis non est abstracta in genere in suo ... posita in genere

seu quod sunt abstracta nominales in generibus dicunt ordinem ad subiectum intrinsecum

ad ... sic albedo signat albedinem ... sine illo ordine ... sine natura ... in genere ...

Sic signat aliquid per modum per se stantis.

2.us arg.us

2° Arg. [illegible] signat humanitatem existentem in [illegible] ... [illegible] requiritur ... ad contrahere aliquid mutuo ... alteri adjacentem [illegible] ... humanitatem illi ad [illegible] ... terminorum [illegible]

Ad hoc ergo [illegible] respondendo ait [illegible] neg. [illegible] licet importet homo humanitatem [illegible] signat [illegible] alteri inhaerentem ... [illegible] absolutum [illegible] ... ultima de comparatione terminorum inter se quoad mutuam conexionem et repugnantiam.

Q.s ultima de comparat.e terminorum inter se quoad mutuam conexionem et repugnantiam

Explicatis [illegible] divisionibus terminorum facienda [illegible] comparatio inter ipsos, [illegible] aliquas [illegible] divisionibus.

Prima divisio. Termini alij sunt impertinentes, alij pertinentes. Impertinentes sunt qui nec inter se repugnant nec se inferunt in bona consequentia, ut Musicus, [illegible] ... non repugnant [illegible] ... simul [illegible] ... inferunt [illegible] ...

Pertinentes sunt qui vel inter se repugnant ut album et nigrum, aut se inferunt [illegible] ... risibile [illegible] ... rationale [illegible]

2.a divisio. Termini pertinentes quidam sunt pertinentes sequelae, quidam pertinentes repugnantiae. Pertinentes sequelae sunt qui se inferunt [illegible] ... bona consequentia [illegible] ...

Pertinentes repugnantiae sunt qui inter se repugnant ut album et nigrum [illegible] ...

3.a divisio. Termini repugnantiae alij sunt oppositi, alij disparati. [illegible] disparati sunt qui significant naturas diversas sive [illegible] ... oppositi sunt qui [illegible] naturas diversas [illegible] ... album et nigrum, qui [illegible]

sunt in quadruplici differentia: quidam oppositi contradictorie, quidam [illegible] privative, quidam [illegible] relative. Illi opponuntur contradictorie qui [illegible] exprimit negationem [illegible] ... Illi opponuntur [illegible] qui significant qualitates [illegible] ut album et nigrum. Illi [illegible] privative qui opponuntur [illegible] ... alios privationes rei [illegible] ... Illi opponuntur relative qui dicunt inter se duas relationes diversas ut pater et filius.

4.a divisio. Termini sequelae alij sunt convertibiles, alij non convertibiles. Convertibiles

[illegible]

... convertibilitate ... adita ... in bona ...

... na ...

Def. Convertibilia sunt ... quorum ... se ... patens ... alius ... non valet ...

Def. ... sunt ... quidam sunt synonimi ... quidam ... synonimi sunt qui eandem rem signant eodem modo ...

Def. ... synonimi sunt qui licet signent eandem vel diversam ... ut ...

... bellis ... ad ... simulatae ...

... sciendi ... verba facient ... de oratione

Disputatio secunda de oratione et modo sciendi

Explicata iam natura terminorum qui sunt partes orationis consonum erit ut de oratione et modo sciendi verba faciamus

Questio I. De oratione

In hac quaestione inquirit quid et quotuplex sit oratio quae quidem ...

... definitur ab Aristotele in primo ... cap. 4. ...

Def. oratio est vox significativa ad placitum cuius aliqua pars separata significat ... ad ... ex plicationem nota ... in singulari dicatur vox non debet intelligi unam, tantum sed vocem quae ad orationem requiret plures voces ... una ... ex illis quibus unitis resultet una vox complexa

2º notandum ... in definitione cuius aliqua pars separata significat, ...

non est necesse

n. ss. necesse ex qualibet parte separatim ab alia signare, sed sufficit [illegible] signare.

Def.ᵒ Si vero oratio accipiatur ut comprehendit mentales, vocales, et scriptas, definiri potest ad eundem modum quo definitur terminus, oratio est signum ex pluribus partibus signibus compositum quarum quaelibet potest constituere per se aut tanquam pars integralis aut tanquam genus illius.

In qua definitione primo ponitur signum loco generis quia quaelibet cum aliis terminus nempe propositio atque argumentatio.

2ᵒ Compositum ex pluribus partibus quia per hoc eam distinguit a termino complexo.

3ᵒ Et quae possit constituere per se tanquam integralis aut tanquam genus illius quia per hoc eam distinguit a termino complexo, nam terminus complexus (ut diximus) constat etiam partibus signibus, quae tamen in sua re includit ut constituere possit per se solum tanquam partem integralem illius, ut homo quae lapides sunt partes integrales domus, nullo modo vero est genus eius per se ut non possit de illa praedicari sed tantum per [illegible] terminus. At vero oratio cum constet partibus signibus, quarum [illegible] possit constituere per se tanquam pars integralis, et etiam genus illius habere potest, oratio de propositione patebit ex definitione quae quidem est subiecti et generis illius definitionis supra a nobis assignatae.

Def.ᵉ Deo supposito, dividitur oratio in orationem perfectam et imperfectam. Perfecta quae perfectum generat sensum in animo audientis, ita ut animus quiescat, ut Deus est bonus, Petrus disputat.

Def.ᵉ Imperfecta est quae imperfectum sensum generat in animo audientis, nec quiescat, sed aliquid desiderat, ut disputaverim, si non disputaret.

Def.ᵉ [illegible] dividitur in orationem enuntiativam et non enuntiativam. Enuntiativa est quae per se significat verum vel falsum, quae quidem vocatur propositio, ut [illegible] [illegible].

Def.ᵉ Non enuntiativa est quae per se non significat verum vel falsum, quae quidem convenit omnibus imperfectis et aliquibus perfectis, scilicet quae licet sint orationes perfectae, non tamen significant verum vel falsum, ut [illegible] sunt orationes [illegible]. Paule ama, quae quidem sunt perfectae orationes non tamen [illegible].

Def.ᵉ [illegible] dividitur oratio in orationem quae est modus sciendi et in illam quae non est modus sciendi. Modus sciendi quae est definitio, divisio et argumentatio, de quibus [illegible] sequentibus quibus tractabimus, reliquae vero omnes absque distinctione non sunt modus sciendi.

Arg.ᵗᵃ 1.ᵃ Dicta

Arg. 2ª defin. oris nõ ita, qa tres q̃ sit vox significatiua ad placitũ cuius aliqua pars separata significat. Hec ãt defin. ẽ cũ oro eadẽ cũ defin. trĩ cõplexi, cũ triũ cõplexus ut diximus sit cuius partes separatim significant. Ergo q̃ triũ cõplexus & oro n̄ distinguant.

R. neg. cõs. nec ãns nã qũis in voce coincidat eadẽ defin. trĩ cõplexi cũ defin. oris in sensu tñ differunt, nã defin. trĩ cõplexi intelligitur cũ limit. scilicet qd in sẽ vox significat ... cõstituere ... pars integralis ... necesse debet ... illius ... participare ... defin. oris n̄ debet intelligi cũ ista limit. ... abstrahit ab illa ... pars integralis aut tãq̃ genus illig & qae roẽ distinguit oro a trĩo cõplexo nã oro se hẽt sicut superior, triũ vero cõplexus sicut inferior, ergo ... triũ cõplexus ... oẽs oro ẽ triũ cõplexus nã ... oro & nõ ẽ triũ cõplexus ut dixi.

2. Arg. ... eandẽ defin. nullius cõplexi ... definiri ... oro ẽ cõplexus ... defin.

R. neg. ... maiorẽ ... cõplexi ... fieri ... cõplexi ... defin. ... definit oro ... plurali ... cõplexi ... pluriũ dictiões ... Dub. unicũ ... sit bona defin. ... in pfecta & impfecta.

Dub: vnicum V. sit bona definisio Divisio Orationis in pfectam & in impfectam

Non nulli qui de hoc dub. agunt ... solent ... rebus ... quae ... locum ... ad alios expectant ... ne maiorẽ obscuritatẽ afferant ... agemus solũ de his quae ppria sic ... necessaria sũt.

Cio – Relictis q varijs ... opinionibus dico: divisionẽ oris in pfectam & impfectam ẽ optimã & ẽ generis in species.

Pr. pa roẽ: illa ẽ bona divisio generis in species in qua membra dividentia ... sub diviso ... aequaliter seu essentialiter illud participant ... oro pfecta & impfecta ... ẽ bona divi. generis in species ... nã oro pfecta & impfecta

p̃fecta equalis[?] ... cum aliis p̃ticet essentialis ... g essentialis ...
subdivisio &c

Ad 3 ... def.º ... nis ... n solum convenit ... p̃fectis ... et
imp̃fectis equaliter ... illis participant ... : ... esse ...
ferentibus talis divisio erit generis in sp̃es

Ad 2 ... c... l. omnis ... p̃fectivo ... reperit ... p̃fecta quam in imp̃
fectas ... ipse divisio ... vna ... p̃fectiones alia g n equaliter participant
... participant equaliter n erit divisio generis in sp̃es &c

Ad Argũm ... q̃d ... in ... p̃cisse vna n.e. p̃fectior
alia ... ambo ... eand̃ essentiam ... p̃p aut tamq̃ pars inte
gralis aut tamq̃ genus illius. At ... ut vna p̃fectior alia ut tendit
arg̃ ... e: vna e. p̃fectior alia ... p̃cisse ... vna l. p̃fectior alia
in ... R̃ao ... que genũica l. reperit equaliter in ... & eque
... p̃fectior ... l. ... n ... p̃cisse ... in ...
... genus ... essentia ... equaliter reperit ... e.
vna ... p̃fectior alia ... quod vna generat ... alia ...
Qs 2 de modo sciendi

Qs 2ª de modo sciendi &c

In qua q̃s requirit ... g ... sciendi ... complex ... quaestio ...
p̃. si mus sciendi ... Def. l. ... aliqd ... mani
festat. in qua def.e divisio ponit loco generis ... aliis que ... sciendi ... reliqua
ponit loco ... p̃prius mus sciendi ... aliq manifestatte ... p̃fectio
... l. clarius manifestare ... p̃ ... aut p̃ ...
... cõe ...

Consequenter intelligi ... quae ... soler. ... sciendi ...

alicujus ignoti manifestativa.

Pro cujus intelligentia notandum est quod logica est omnes alicujus ignoti manifestativa, quia nullo modo convenit definitioni, quia vel ut gerit in gallia D. Jacinthus vel a ... in numero Santorum quicquid omnes quis vel obscurus manifestetur non sic illa manifestant ... definitio divi Xaverii quicquid doctrina anticulos ... versari debet, nam per ea ... solvent multa argumenta quae ... ponuntur

Ulterius notandum est esse duplicem modum manifestandi ignotum, primus est explicando unam rem per aliam clariorem ... quo explicatur per rationem ... modus ... quo res quae explicatur non explicatur per aliam clariorem ... solum proponit ... quicquid modus non est modus sciendi ... non explicet ... manifestandi ignotum est modus sciendi — ... nescimus quid significat aliquod vocabulum et postea clarius nobis explicatur.

Ad 2um Respondeo tres esse modos sciendi definitionem divi Xaverii ... versum modus significativus et manifestativus quae opinio est Platonis, Di. Augustini ... ordine ... in proœmio praedicabilium dicentis ... ad omnes partes logicae ... ad definitionem divi Xaverii.

... nam ignotum quod explicatur est complexum et sic ejus veritas ... manifestatur ... dialectica ... ad discendam dialecticam manifestat ... est ... ad discendum dialecticam est ... dialecticam est ad discendam.

Rursus illud ignotum est simplex et incomplexum et sic ejus multiplicitas ... explicatur, ejus quidditas et essentia definitio declarat ... dialectica ... quaerere ... sit ... per definitionem dicens ... est ... ratione ... quod clarius et distinctius explicatur ... interroganti quid ... est ... dicens alium ratione aliud ... ex quo patet triplicem esse modum sciendi, definitionem divi Xaverii — Argumenta contra dicta

Argumenta contra dicta

Primum ... contra definitionem divi nam definitio includit in argumentatione quae non est distinctus modus sciendi ab illa ... in hac argumentatione ... Petrus est ... ratione ... in qua argumentatione major ... est ... definitionem ... in ... argumentatione ... non distinguuntur ab illa.

... Respondeo ... neque quia ... definitio includitur in argumentatione ... sequitur non distingui ab illa ... et extra argumentationem ... modus sciendi ... ab illa ... manifestet ignotum.

2o Respondeo ...

R. 2° R. q eū videsi sp̄giād fuitadarg. atque dēr. mūs sciend. ... in mō manifestē rei qualitas, vt supra inp̄bat. cuius explicatiō ...

2um arg. 2° Arg.° 3 contra diui. nam in ista diu. debent assignari oīa membra inquo diuiditur ... ƒp.ᵈ in quo ieperit. ſunt oīa. minor p̄r. nā experientia l. mūs sciendi cum manifest ... rē ignotā, et tamen nullam eā diu.ᵉ sit inclusa, q taliᶜ diu.ᵒ nō oīa.

R.° R. experientia n̄ ē mūs sciendi cū n̄ sit diu.°

R. 2° R. et melius experientia n̄ ē mūs sciendi cū n̄ manifestet ... ignotū ut scientifico mō nā quia ... n̄ ē mūs sciendi nam ... requirit ut manifestet ignotā ... verissimus per solutionem ... 2a 8a Sum: Cp. 10

3um arg. 3° Arg.° exemplum manifestat et declarat ignotū scientifico mō q l. mūs sciendi. ... p̄r quoad l.ᵃᵐ partem nā ... aliquā rem exemplo aliquo ... q exemplū declarat ignotū. Et q manifestat scientifico mō quod l. 2ᵃ pars ... p̄t nā talis sicut ... exemplum manifestat ignotū scientifico quod mō cū manifestet illud ... q exemplū l. mūs sciendi.

... p̄t nā ... de auctoritate ... ignotis

R. R. ... exemplum ... duplex ... mō ... universalis explicat ... declarare quicunque ... ceno supposito

R. R. ... arg.ᵒ ... exemplum manifestat ignotū scientifico mō quod ponit ... arg. ... in exemplo allato in arg.ᵗᵒ ... Manifestat ignotū illo mō ... explicat ... verissimus ... requiret ... mūs sciendi ... manifestaret ignotū n̄ l. mūs sciendi cū n̄ sit scientifico ... illud n̄ illo ... redeat

R. ... R. ... duplicit ... mō ut ... aliquā rem, alio uno mō ut assentir alicui dicenti, ... mō ... arg.ᵗᵒ ... mūs sciendi ... 2ᵘᵐ mō ... mūs sciendi cū n̄ manifestet aliq ignotū

4 Arg.° 4° Arg. ... 2. partem arg.ᵗⁱ quae l. mūs sciendi q talis ... n̄ l. ... mūs sciendi

D. pars

Ad arg. R.

R. Ad 2^m R^c defin^a ... sicut domus quae quidem sit pars urbis ... ita licet defin^o sit pars argumentationis sequitur tamen ... modus sciendi integer cum sit ... distinctus ab argumentatione ... manifestet ignotum.

Arg. Ultimo arg^r contra defin^m modi sciendi; dat aliquis modus sciendi non manifestans aliquid ignotum ergo defin^o modi sciendi non est bona. Ans. ... clare atque distincte ... non manifestat ignotum aliquid cum iam ... aliquis modus sciendi aliquid ignotum non manifestans.

R. Ad defin^m modi sciendi ... non manifestet aliquid ignotum ... modus sciendi ... manifestandi ignotum ... sufficienter esse ad talem manifestationem ... modus sciendi manifestet ignotum ... modus manifestandi ... scienti ... sufficiens ... si talis ... nolit illud manifestare. Et sic de defin^e.

Q^s 3^a De definitione

Postquam egimus de modo sciendi in communi agere oportet de eius speciebus in particulari, quarum prima est definitio quae ... posterioris cap. 10 est oratio ipsum quid est manifestans. Id est, est oratio explicans naturam seu essentiam rei, in qua defin^e oratio ponitur loco generis ... in loco differentiae ... definitio explicare naturam rei quae quidem ... expositio ... Toletti lib. 1 cap. 3 ... cap. 12 ... expositores.

... antequam ulterius progrediamur ... illud quod in defin^e explicat ... definitus ipsa oratio explicans talem naturam ... defin^a ... declarat naturam definiti ... definitio est duplex alia proxima et alia remota ... proxima ... declarans defin^a ... in qua defin^a ... proxima ... natura ... proxima et immediate declarat.

Def.o remota est illud cujus nat. remote et defectuose explicat ut homo in genere [illegible] animal rationale est def. remota q. non immediate explicat ejus nat. d. quintum [illegible] explicat naturam [illegible] illi conveniunt remote [illegible] et ideo est remota def.

Cum superius dico [illegible] quod non nulli [illegible] definitio [illegible] nominis et rei dicentes def.o nominis est illa quae explet nominis significationem ut [illegible] definitur [illegible]

Alius [illegible] ista def. est def. nominis non solum explicatio [illegible] nominis [illegible] propria definitio [illegible] de nomine [illegible] et ideo [illegible] illa solum [illegible] def.o rei est illa quae supra a nobis assignata est. Alia est def.o [illegible] in def. quidditativam seu essentialem et in descriptivam seu accidentalem. Def.o quidditativa est quae datur per partes essentiales quae quidem est duplex alia physica alia metaphysica.

Def.o quidditativa metaphysica est quae datur per genus et differentiam ut homo est animal rationale quae quidem [illegible] est metaphysica. Quidditativa physica est quae explicat nat. rei per materiam et formam ut homo [illegible] est compositum ex materia et forma scilicet ex anima et corpore corpus enim est materia quae est subjectum [illegible] forma quae subjicitur in corpore et illud [illegible] forma.

Def.o descriptiva seu accidentalis est quae explicat nat. rei per ejus accidentia quae quidem def.o est duplex alia quae datur per accidentia propria et inseparabilia ut homo [illegible] est [illegible] alia quae datur per accidentia communia ut [illegible] est [illegible] def. accidentalis [illegible] quae datur per accidentia inseparabilia [illegible] propria def.o [illegible] propria def.o descriptiva [illegible] accidens [illegible] descriptiva in [illegible]

Def.o causalis est illa quae explicat essentiam rei [illegible] ad def. reducitur def.o [illegible]

p suas causas Ideo dicitur explicat causas quae sunt de essentia rei et de essentialis
sive explicat causas quae non sunt de essentia rei et accidentalis sicut ostensa explicat
et ut dari essentialis ex parte et accidentalis.

aeque p quas causas alii sunt causalitatis et quanti vel intrinsecus finalis materialis et formalis
et qq duae primae nempe efficiens et finalis sunt extrinsecae et duae extrinsecae quae
sunt in composito aliae vero duae nempe materialis et formalis sunt intrinsecae quaenam quae
p. naturam definiri et tunc vocatur def. p causas extrinsecas quo aliquis
definiens quaerit dicit homo est a Deo creatus ad Beatitudinem consequendam
ita quae def. explicat causa efficiens quae quod est Deus et finalis nempe
ad Beatitudinem consequendam quae quidem causae extrinsecae conveniunt naturam suam et
ideo reducitur ad def. descriptivam.

Tunc vero vocatur def. p causas intrinsecas quo definitio homo p naturam et formam
et sic homo constat ex anima et corpore quae def. reducitur ad def. physicam qui
p ambas quatenus sunt causae principia intrinseca componentes. Deinde argumenta contra dicta

Argumenta contra dicta

Arg. I. Arg. contra def. rei de qua loquimur in praesenti sic contra def. non debet
convenire aliis a definito sed datur aliqua def. conveniens aliis a definito
ergo est mala. Probo minorem nam disgregativum visus explicat essentiam albedinis
et tamen non convenit albedini sed papiro ergo datur aliqua def. ex
plicans naturam alicuius rei conveniens aliis a definito. Ergo etc.

Rx. Arg. Rx negando minorem et ad probationem distinguo antecedens disgregare
visum convenit papiro voce sua nego antecedens voce albedinis concedo et sic pa
pirus disgregat visum voce albedinis cuius essentia in disgregat. concedo

Arg. 2 Arg. contra ex eo non est non tamen manifestat naturam suam ergo def. supra data
est mala.

Ad 5 arg. Rx distinguo antecedens quae vox quae manifestat naturam quae comprehendit manifestat clare atque distincte nego antecedens quae omnis homo scientia quae ... et quod anima natura ... plures ... ad declarandam quamlibet requirat una vox quae ... quod requirantur plures voces ... manifestant clare atque distincte naturam definiti.

3 Arg. Definitio descriptiva nullum ens per accidens potest definiri: visibile est ens per accidens quod componitur ex diversis praedicamentis ... visibile ... et ... est ens per accidens ... nam visibile componitur ex subiecto quod est ... ex accidente quod est visibilitas ... visibilitas ergo est unum ens per accidens ... ergo non potest definiri.

Ad 3 arg. Rx nego minorem nempe quod visibile sit ens per accidens nam ad quod requiritur ut dicatur ... diversorum praedicamentorum ... et quod visibile ... quod est in obliquo visibilitas ... ideo non dicitur ... diversorum praedicamentorum ... et sic potest definiri.

4 Arg. Non potest definiri seipsum ... definitio ... per seipsam ... definitio est ... definitio ... definitio ergo definitur per seipsam.

Ante quam solutionem ... quod definitio potest duplici consideratione considerari uno modo materialiter alio modo formaliter materialiter considerata inquantum est quaedam definitio quae comprehenditur sub definitione in communi et sic est definitio formaliter inquantum explicat essentiam definiti in communi.

Definitio definitur materialiter non formaliter

Ad 4 arg. Rx ... distinguo ... non sit potest definiri seipsum ... definitio ... verum est quod non potest ... nullum sequitur inconveniens ... definitio formaliter sumpta inquantum ... essentia definitionis definitur per seipsam materialiter sumpta inquantum est definitio quae comprehenditur sub definitione in communi.

5 Arg. Ultimo arg. omnis definitio debet explicare essentiam rei sed nulla datur definitio

accidentalis

Rx ... nego ... alia definitio nego

ciêtalis 8ri Cosqa na ordo ab eo qd manifestat sive declaret aliqd dr def
q devet manifestat ēsētias definiti & sic nulla erit def descriptiva
zoc Augd R^c oēs def^o explare esētias cujuscūq rei. di diversomo na
aut manifestat p partes ēēsētiales aut p p[ro]prias acidales & utroq mō manifestat
esētia cujuscūq rei & demanifestat^e ēsētiali cerz l. atq nolz de acidali
vt per q^o ordo quelz ēt sutas abilla acida l. illi ēsalis & ideo manifestat
ēēss Suti qdo dae desc^o descriptiva cū manifestat vidq quā ēt subicijad
illa acidēta & sic oīs def. explat esētias cujus cūq rei qs 4 de legibus
bonī def^is & mōarg^i atq loque circa illas ~

Q^s 4^a de legibus bone definitionis & modo Argumentandi atq loquendi circa illam

Explicata iā esētias def^s nunc atr o porlet agere de ejs legibs seruādas
1 igitur codit^o l. ut def sit clarior suo defto ita ut audita def^e cujus cūq rei qs
quod. ut vate p eā facilis quilibz cognere p^sit nat^a qs quī solu acciret faciodo ~
2 codtio l. ut def cōveniat cū suo defito i.ut qdcq dicat de def^e dicat etjā de defito
& qdcq dat de defto dat etj de def^e aut vee qdcūq negat etiā negat etiā aliud, hoc cnp
qenl bona def^o equus l. vivens sēsitive q^a potest dici deleone & dealijs aīlibs de qq
equus di n po ~
3^a codit^o l. ut def^o ingredeat insolet vt qd l. ut vate nā vel sine eiq pari
l. bius manifeste p def^a sit pars illius ris q^a cū def^o nat^a explet sic ingredit in ea
sicut causabit nat^a rei eo positione
4^a codit^o l. qd def^o costet ex gēre & dfia l. aliquo supplere sit genus & differenciam

in def. [illegible] at vero [illegible] genus q. l. superius [illegible] dicto [illegible] genere q. [illegible]

Vero [illegible] differentia q. facit [illegible] differre ab equo l. leone [illegible] qui convenit [illegible]

[illegible] q. facit differre ab aliis l. aliquo [illegible] genus [illegible] differentia [illegible] def. [illegible]

posita [illegible] mat. [illegible] forma [illegible] mat. [illegible] genus [illegible] forma [illegible] differentia

Circa quartum [illegible] notandum [illegible] ponere in def. [illegible] nec [illegible] aliquod

superius immediatum [illegible] non [illegible] bona def. [illegible] corpus vero [illegible] corpus [illegible]

medium [illegible] def. nil [illegible] superfluum neque diminutum [illegible]

l. bona def. [illegible] substantia corporalis vivens at vero [illegible] substantia corporalis [illegible]

[illegible] dicto l. def. superflua [illegible] def. [illegible] assignari [illegible]

l. q. illa [illegible] def. [illegible] esset [illegible] partes esset [illegible]

[illegible] entis positivi [illegible] dico [illegible] ad def. esset [illegible] accidentalis

[illegible] neque [illegible] potest esse [illegible] def. [illegible] interrogari [illegible]

def. [illegible] aliqua [illegible] def. supra a nobis assignata scilicet [illegible] def. esset [illegible] accidentales

[illegible] metaphysica q. [illegible] vox quae [illegible] esset rei [illegible]

Et interrogari [illegible] def. [illegible] bona l. mala [illegible] aliqua in def. posita

[illegible] l. falsa ad [illegible] def. [illegible] integra [illegible] includere [illegible] def. [illegible] at

vero [illegible] l. falsa sicut [illegible] summa [illegible] at

vero sic [illegible] l. falsa [illegible] bona l. mala [illegible] in se includat veritatem [illegible] in esse

[illegible] def. [illegible] affirmativa l. negativa non bene sequitur [illegible] at vero

[illegible] negativa [illegible] at vero [illegible] def. [illegible] veri

[illegible] affirmet l. neget def. posit [illegible] affirmari aut negari [illegible]

[illegible] quae [illegible] convenientia [illegible]

[illegible] def. constare ex genere [illegible] quia non convenit def. [illegible]

[illegible] at vero l. substantia [illegible] substantia [illegible] similiter neque [illegible] at vero [illegible] aequivoca

[illegible] inter def. [illegible] def. reperitur maxima identitas [illegible] denat. divisionis

Qs. V. denat.a Divisionis

Duo requir. in p[er]fecti agere de div[isione] que est l[ogicus] sive de[finitio] qu[ae] quid sic def[initur]. l. oro

Def[initi]o — o[rati]o in suas partes distribuens ut cum d[icitur] alter[a] pars l[ogica] est alia altera corp[us]

toti[us] q[uo]d[ue] dic[itur] di[vi]sio[nes] partes singula[s] div[isae] dic[untur] membra div[i]de[n]tia

in qua def[init]io p[ri]mo ponit loco generis q[uod] convenit cu[m] def[initi]o[ne] & argu[men]t[um] reliquu[m] par

ticulare loco di[fferenti]e qua a p[ro]p[r]io differt Div[isi]o a def[initione] & arg[umen]t[o].

Di[vi]s[i]o — quae qui[de]m di[vi]s[i]o divisi solet in di[vi]s[ionem] nominis & in di[vi]s[ionem] rei Di[vi]s[i]o. nois l. illa qua aliq[uod]

nomen dividit in suas signi[ficatione]s ut canis alius marinus alius latrabilis. & q[uae]c[umque] di[vi]s[i]o

p[er]tinet di[vi]s[io] rei cu[m] vox illa que datur non sit genus in suo plures signif[icationes] in que no[m]e[n] div[iditu]r

Def[initi]o — Div[isi]o rei l. illa qua res in suas partes div[iditu]r quae q[uidem] div[iditu]r in actuale & potentiale actualis

Def[initi]o — l. qua aliq[uod] tot[um] div[iditu]r in partes ex q[ui]b[us] co[m]ponit[ur] ut cu[m] d[icitur] partes alia l. mat[eri]a & alia l. f[orm]a

Def[initi]o — Potentialis qua aliq[uod] vte div[iditu]r in sua inferiora que sub se co[n]tinet ut cu[m] a[nim]al aliud r[ationa]le & aliud e[quus]

Rursus div[isio] actualis alia e[st] physica & alia metaphysica.

Def[initi]o — Physica l. qua tot[um] div[iditu]r in partes physicas scilicet mat[eri]al[em] & f[orm]al[em] que q[uidem] d[icu]nt[ur] partes ess[entiales]

co[m]ponentes intrinsece p[ri]ncipia tot[ius] aut q[ua]n[do] cu[m] alias partes realiter inter se diversas ut cu[m] div[iditu]r corpus

in caput manus & brachia que vocant[ur] partes integrales.

De[f]. — Metaphysica l. qua tot[um] div[iditu]r in partes metaphysicas in genus scilicet & di[fferentiam] ut cu[m] d[icitur]

dividat[ur] h[om]o in suo p[ro]p[ri]o a[nim]al & physicam r[ationa]le que qui[de]m s[un]t partes metaphysicae cu[m]

una sit genus & alia di[fferenti]a.

Def[initi]o — Ulterius div[isi]o potentialis div[iditu]r in div[isione]s generis in species ut cu[m] a[nim]al aliud r[ationa]le & aliud equus. alia

l. div[isio] generis in di[fferenti]as ut a[nim]al aliud r[ationa]le & aliud irr[ationa]le alia l. in species in individua

ut cu[m] div[iditu]r h[om]o in petru[m] & Paulu[m] qui s[un]t individua speciei n[o]n e[st] h[om]o.

Preterea div[isi]o quedam s[un]t ess[entia]l[e]s quedam v[ero] accidentales ess[entia]les s[un]t quibus res in

partes que s[un]t de ess[enti]a divisi ut cu[m] d[icitur] h[om]o pars alia l. a[nim]a & alia corpus. accidentales

v[ero] s[un]t qui dividunt res in accidentia ut cu[m] d[icitur] h[om]o alius albus alius niger

Def[initi]o — Div[isi]o v[ero] accidentalis l. triplex alia subi[ecti] in accidentia & l. illa qua subiect[um] div[iditu]r in sua

accidentia ut cu[m] corpus aliud album & aliud nigrum sed corpus l. subiect[um] substantiae in suo

albedine[m]

albedinem et nigredinem que sunt accidentia et quae divid. tale subiectum de subiecto divisio in accidentia

2 alia est accidentis in substantia et illa est qua accidens dividitur in substantiam quae inest ut qui alia est nix et aliud est cignus et 3ª est accidentis in accidentia et illa qua dividitur accidens in accidentia ex[tra] ut album aliud dulce et aliud amarum

Alia datur divisio praeter assignatas quae vocatur analogi in analogata et est illa qua aliquod analogum dividitur in sua inferiora ut quando dividitur ens in substantiam et accidens Argumenta contra dicta

Argumenta contra dicta

1 arg. Primo arg. quod definitio divisio actualis non distinguitur a definitione quia definitio divisio est mala ar. [...] divisio actualis est quando dividitur totum in suas partes actuales et ut partes eius alia est materia et alia forma quae est a[...] ordo, ergo est definitio essentialis physica quia divisio actualis et definitio sunt unum idem

R. Ad hoc arg. R. negando ant. et ab illis probat negando consequentiam nam quando divisio actualis explet partes quae in re componunt unam essentiam non tamen illas explicat et unitas inter se et per quas illas essentias componit sicut definitio quae solum quatenus dividit totum et explicat membra per quae illud componit

Arg. 2 Arg. 2 partes potentiales et accidentales verae sunt partes illius toti quod dividitur nam voluntate et intellectu atentis sunt partes animae nec [...] nec [...] sunt partes eius nec corporis substantialis sunt partes albedo et nigredo quam male dicitur ~~[...]~~ ut in voluntate et in voluntate quae insunt et partes corporis in albedine et nigredine

3c Ad hoc arg. R. quod quando dividitur totum in suas partes ibi nomen partis non sumitur stricte pro quod solum est pars componentis sed sumitur late pro eo quod continet sub divisione et sic quod dividitur aliquid ut potentialis non dividitur in partes stricte quas in se includit sed late quas in se continet sub se inferiora quae sunt de legibus bonae divisionis

Quaestio 6 De legibus bonae Divisionis

1 art. Prima lex est quae requirit ad divisionem est ut omnia membra dividentia simul sumpta adaequent divisum id est quod tantum contineant ac ipsum divisum &c

Et 1o quoad 1um dicit l. q. div. ordinat ad tollendam confusionem [et explicandam] mul-
tiplicitatem divisi sic p membra dividenda ut ad aliquem divisum maiorem confusionem

2a cond. — causabit [etc.] 2o dicit l. qd div. ut sit nimis longa d. brevis ut non sit l. brevis non
causabit claritatem [etc.] 3o dicit l. omnium membrorum dividentium ut includant

3a cond. — in alio d. oia sint inter se distincta seu qd sint l. opposita l. contr. l. falsa ut
v.g. at. aliud est et aliud equus quidquid contr. inter se opponuntur tamen possunt in
eod. convenire. aut falsa ut v.g. homo est aliud [illegible] et aliud [illegible]
[illegible] membra [illegible] virtute reperiat
d. solum falsa in concepti unius non includat aliud [etc.]

4a cond. — ~~4o [illegible]~~ in div. bona div. qd liber membrorum dividentium [illegible] voce
qua l. membrorum unius continet quam divisum

5a cond. — 5a cond. dicit l. qd div. bona div. sit bimembris et non debet intelligi [illegible] qd non possit
convenientia membra d. [illegible] unius [illegible] non l. bona div. [etc.]

Circa modum v. arg. advertendum est qd [illegible] div. [illegible] sit [illegible] non a indiv.

1 — pot. conveniat [illegible] affirmative ab affirmat. divisi ad affirmat. [illegible] partium dividentium [illegible]
[illegible] ut v.g. l. at. [illegible] l. irrationale [illegible] div. ad neg. [illegible] partium ut v.g. non l. at. [illegible]

2 — rationale non irrationale [etc.] 2us modus arg. l. ab affirmat. unius membri dividentis ad affirmat. divisi ut v.g.
l. rationale [illegible] at. et [illegible] bene valet a neg. [illegible] membrorum ad neg. divisi ut non rationale [illegible]

3 — 3us modus l. ab affirmat. divisi et neg. unius membri simul ad affirmat. alterius membri [illegible]
duo membra ut v.g. l. at. [illegible] rationale [illegible] irrationale [illegible] ab affirmat. divisi [illegible] affirmat. unius
membri ad neg. alterius ut v.g. l. at. [illegible] rationale [illegible] non irrationale

Divi [illegible] convertibilis [illegible] arg. [illegible] primus l. ab affirmat. divisi ad
affirmat. [illegible] membrorum non a bene valet l. [illegible] ut [illegible] rationale [illegible] a neg. divisi ad neg. unius
membri l. [illegible] membrorum [illegible] non l. [illegible] irrationale [illegible] non l. at. [illegible] rationale
2us modus l. ab affirmat. [illegible] partium simul [illegible] ad affirmat. divisi non a bene valet l. at.
[illegible] rationale [illegible] bene valet a neg. [illegible] partium unius [illegible] ad neg. totius [illegible]
non rationale [illegible] non l. at. rationale [illegible] irrationale ab affirmat. unius partis ad
affirmat. totius ut v.g. l. at. [illegible] a neg. [illegible] ad neg. cuiuslibet partis divisivi

[illegible]

simplex vel signo ergo sequitur etc.

Praedicti modi argumentandi reperiri solet in quacumque divisione sive sit accidentalis sive essentialis explicatis iam modis argumentandi restat explicare modum loquendi ... quaenam sit differentia inter divisionem generis speciei vel aliquam ex praedictis supra speciebus divisionis et interiorem qualis sit differentia bona vel mala ita ut si servet leges bonae dicatur bona si autem illas non servet dicatur mala etc. Dubitabit aliquis qua re divisio dicitur vera vel falsa cum pertineat ad 2am operationem intellectus sine qua fieri non reperiatur vera vel falsa. Respondetur facile differentia quia cum dividere sit subiecto aliquo divorso contra numerare aliquam membra divisa seu inferiora ... vera vel falsa numerare diversa bene vel male et ideo divisio appellatur bona vel mala et non vera vel falsa. Quaestio 7a de natura seu essentia argumentationis.

Quaestio 7a de natura seu essentia argumentationis

Duo in hac quaestione inquiruntur 1um in quo consistat essentia argumentationis 2um an complex sit illa et

Def. Respondens ad 1um dico quod argumentatio [illegible]

denotet ... [illegible]

Quo supposito notandum est quod in argumentatione tria reperiuntur antecedens consequens et notam illationis. Antecedens est illud ex quo aliud infertur vel per quod movetur consequens est quod ex alio consequitur vel per quod movetur nota illationis seu consequentiae est quae utrumque coniungit et denotat bene inferri consequens ex antecedenti.

Haec vero nota illationis seu consequutionis est triplex conditionalis causalis et rationalis.

Def. Conditionalis est illa in qua illatio denotatur fieri per particulam si ut si ego sum volo homo volat et ad cuius veritatem requiritur quod consequentia sit bona id est quod bene inferat sive antecedens sit verum sive falsum.

Def. Causalis est illa qua illatio denotatur fieri per particulam quia ut quia sol est ... et ad cuius veritatem requiritur quod sit bona consequentia et quod tam antecedens quam consequens sit verum et quod antecedens sit causa consequentis.

Def. Rationalis est illa in qua illatio seu consequutio denotatur fieri per particulam ergo ut ... et ad cuius veritatem requiritur quod tam antecedens quam consequens sit verum.

Def. Ex quo patet quod argumentatio est triplex conditionalis causalis et rationalis. Conditionalis est illa quae est affecta isto signo si. Causalis est quae est affecta per particulam quia. Rationalis quae est affecta per particulam ergo.

Ex hoc etc. argumentatio rationalis est quadruplex syllogismus enthymema inductio et exemplum.

Def.^e Sillogismus est oratio in qua ex duabus propositionibus antecedentibus quarum prima vocatur maior secunda minor, colligitur alia tertia propositio quae vocatur conclusio, ut sic: quod est visibile probatur est coloratum, ergo quod est visibile

Def. Enthymema est oratio in qua ex una propositione quae vocatur antecedens colligitur altera quae appellatur consequens, ut sic: sol lucet ergo dies est.

Def.^o Inductio est oratio in qua ex pluribus propositionibus singularibus colligitur propositio universalis, ut sic: hic ignis calefacit et ille ignis calefacit et sic de singulis, ergo omnis ignis calefacit.

Def.^o Exemplum est oratio in qua ex uno simili colligitur aliud per mutuam illorum similitudinem, ut sic: Romanorum respublica fuit bene gubernata, ergo Christianorum respublica debet bene gubernari.

Explicatis [illegible] in quo est [illegible] nunc agendum est de eius proprietatibus quae quidem sunt secundum Fonsecam cap. 3 lib. 6 [illegible] multiplices proprietates [illegible] causes [illegible] in [illegible] ergo caput quequidem isto dicto, ex [illegible] vero non nisi verum ex falso [illegible] vero [illegible] falsum sequitur, quod quidem dictum est ab omnibus receptum atque explicatur ita ut ex antecedente vero non nisi consequens verum, ex antecedente falso aliquando sequitur verum et aliquando falsum. Vera propositio quae ex antecedente vero non potest sequi nisi verum consequens est quae [illegible] est una propositio sola aut [illegible] quae [illegible] colligitur in sillogismo et sic [illegible] propositio universalis aut particularis; si est universalis omnes particulares comprehensae sub ea debent esse verae alioquin propositio universalis non erit vera quod est ex antecedente vero deberet sequi consequens verum, ut sic: omne animal est sensibile ergo hoc animal est sensibile.

Et si antecedens est una propositio particularis ex ea potest sequi consequens verum, ut sic: aliquis homo currit ergo aliquis homo movetur.

Si autem antecedens fuerit duplex propositio ut contingit in sillogismo etiam non potest sequi nisi consequens verum, et vel quia non [illegible] tertia [illegible] medio [illegible] sic omne animal est sensibile [illegible] at quod [illegible] est sensibilis [illegible] quae [illegible] et sensibile medium [illegible] at quod vocatur medium quod [illegible] reperitur [illegible] et sensibile [illegible] repugnaret [illegible] repugnat [illegible]

Et quod ex antecedente falso aliquando sequatur verum et aliquando falsum patet experientia, ut sic: omnis equus est arbor, platanus est equus, ergo platanus est arbor, in qua antecedens consequens est verum, antecedens vero falsum. Et etiam in hoc: omnis equus est lapis, bos est equus, ergo bos est lapis consequens

aliqui dicunt ex quo patet quod ex antecedenti falso aliquid sequitur verum [illegible]
falsum

[illegible] frequenter [illegible] consistit in maiori [illegible] verum propter quod ex antecedenti falso
sequitur consequens verum p

[illegible] melius respondeamus ad [illegible] quod antecedens falsum
quo potest sequi consequens verum [illegible] philosophus
quod socrates est philosophus [illegible] in quolibet
[illegible] in quo suppositio [illegible] sit falsa potest sequi
consequentia [illegible] falsa in materia contingenti [illegible]
vera ut patet in exemplo [illegible] falsum sit [illegible] philosophum
[illegible] scilicet quod socrates est philosophus [illegible]
aliquis [illegible] philosophus

[illegible] antecedens falsum [illegible] in [illegible]
sit repugnantes medio [illegible] arbor platanus [illegible]
platanus [illegible] arbor in quo [illegible] platanus [illegible] arbor [illegible]
pugnantes medio [illegible] repugnent potest bene consequens
verum ex antecedenti falso

[illegible] nullus effectus potest [illegible] perfectior sua causa [illegible]
[illegible] consequens verum causatur ab antecedenti falso [illegible] effectus perfectior sua
causa [illegible] ex antecedenti falso [illegible] sequi nisi consequens verum

[illegible] assignare [illegible] respondere
[illegible] maiores [illegible] quod [illegible] causatur ab antecedenti falso
[illegible] sit perfectior sua causa [illegible] consequens verum causatur ab antecedenti falso
in quantum [illegible] optimam dispositionem [illegible] in [illegible]
[illegible] repugnent medio [illegible] repugnent [illegible] dispositio
in ordine [illegible] repugnantes [illegible]

[illegible]

Circa mun. u. loquendi irrg. observandum est quod interrogans aliquid arguenti praeter aliquid divisum, vel dicere oportet causalis sententia. Interrogo qualis sit dicendum bona vel mala et argumentum solum sumitur pro parte quae est una ex aliis aliquo sensu ... convenit illi bona vel male inferri non sumitur argumentum pro propositione quae in ipsa reperitur ... signaverit falsum. Dubium ultimum de modo argumentandi et respondendi in argumento.

Dub: Ultimum de modo argumentandi & Respondendi in Argumentatione

Argumentum supponit venia ... circumstantiis ... dicat ... argumentum ... maior ... argumentum ... aliqua propositio ... fuerit negata ... maiorem ... minorem ... consequentiam ... ... duo reperit argumentum ... et cum fidelitate ... nihil mirum ... in ... reperit ... dicat nego maiorem vel minorem vel argumentum si fuerit falsa et ... Et si consequentia fuerit mala dicat nego, si vero bona dicat ... Et haec sufficit ex se ... libro ... ad laudem ... Inventoris ... Liber 3 ... summulas de propositione et ... argumentum ... ad ...

[illegible]

... explicavimus ... in toto et illarum species in particulari nunc autem agendum est de pp. et de illius speciebus, et est de susceptione ... et primus de pp. in se ... quaestio 1 de natura seu essentia pp. atque de illius speciebus

Qs. I. De natura seu essentia pp. atq. de illius Speciebus

Ut ... quae inquiratur 1° de natura pp. 2° de ejus divisione ... Ante ... cap ... in religione esse 1° pp. quae illa ... definitur ... oratio verum vel falsum significans ... oratio ... simplex ... expresse ... continet omnia requisita ad pp. scilicet ... copula ... alia ... copula ... significans ... falsum ... convenit cuilibet signo ... operationi intellectus

[illegible]

intelectus

Dicitur quae continuum [illegible] simplex expresse propositionis [illegible]

[illegible] requisita ad propositionem quando sunt [illegible] quidquid non expresse continentur

[illegible] requisita virtualiter [illegible] illa continet ut v.g. pluit [illegible]

[illegible] ergo [illegible] virtualiter includuntur subiectum et praedicatum

et sic [illegible] vocales virtuales et propositiones virtuales [illegible] verum vel falsum

quod implicite subintelligitur illa propositio Deus pluit et sic de ceteris

Propositio sicut et terminus dividitur in propositionem vocalem mentalem et scriptam de mentali

[illegible] in logica nunc autem solum agemus de vocali et scripta

Dividitur autem propositio in categoricam et hypotheticam seu [illegible] in simplicem

et compositam categorica propositio est quae uno subiecto uno copula uno praedicato

constat ut v.g. Petrus est [illegible]

Hypothetica seu composita est quae pluribus subiectis copulis et praedicatis

conficitur ut v.g. Petrus disputat [illegible] currit [illegible]

Primo advertendum est ad rationem propositionis hypotheticae non multum conducere

multiplicitatem subiectorum atque praedicatorum nisi copulae multiplicentur

[illegible] ista propositio [illegible] loquitur [illegible] currit est hypothetica

[illegible] categorica [illegible] solum [illegible] una copula [illegible] hypothetica

virtualiter ergo resolvi potest in plures categoricas ex quibus fit una

hypothetica ut v.g. [illegible] loquitur [illegible] ille loquitur videt et audit et

similiter propositio categorica [illegible] multiplicatur [illegible]

copula ut v.g. Petrus est bonus sapiens [illegible]

[illegible] advertendum est quod si aliquando contingat [illegible]

[illegible] copula implicatur [illegible] implicita [illegible] inclusa

in [illegible] ut patet in hac propositione Petrus qui disputat

[illegible] propositio hypothetica quia [illegible] copulae [illegible]

quae requiruntur

per exponentes sunt termini principales, et termini non assignantur rationaliter (in exemplo posito) non ut distribuatur de totali, et homo e.... ac sicut rex non distribuatur, ideo non erit propositio categorica.

3° advertendum est dici ex duabus categoricis quae solent reperiri in propositione exponenda propter verbum ex quo categorica conficitur, id est aliquando dicitur ex his quatuor, et alias dicitur ex quatuor partibus exponentis conficiuntur, quarum prima vocatur copulativa, ut homo disputat et Petrus loquitur, 2a vocatur disiunctiva, ut homo miles est inimicus, 3a conditionalis, ut si sol lucet dies est, 4a causalis, ut quia est ignis est calor, ignis et similes propositiones (ut iam dixi) principales sunt illae quatuor, dicuntur principales illa ver.... quae sunt copulae singulares categoricae ex quibus exponentia consurgit. Argumenta contra dicta.

Argumenta contra dicta

1 Argumentum contra definitionem, nulla definitio debet dari per opposita, definitio ... dat per opposita, ergo est mala, minor probatur nam definitio propositionis dat per verum et falsum, et verum et falsum sunt opposita, ergo definitio propositionis ... datur per opposita.

R. — negando consequentiam. R. distinguendo maiorem, nulla definitio debet dari per opposita copulative concedo, debet dari per opposita disiunctive nego, et sic definitio propositionis supra ... assignata datur per opposita disiunctive nam dicitur vel ... est disiunctiva, ideo est vera maxima 2a ... definitio accidentis datur per opposita copulative nam ... accidentis quod potest adesse et abesse sine ...

Id. adesse

D. ad 2um Dicebatur oponuntur copulative quia defectus accidentis dat oposita copulative.

Quando replicant D.X. nullum est inconveniens dari defectus oposita copulative dummodo non sit pro eodem tempore sed pro diversis temporibus et sic defectus accidentis est bona quia dat oposita copulative quia talis oposit° non est pro eodem tempore sed pro diversis temporibus.

Defectus oposicionis dat oposita pro eodem tempore et pro respectu ejusdem quia solut° nulla antecedens patet ex defectu oposit(ionis) quam tradit [illegible] in elencorum et in de interpretatione dicens oposita affirmat° et negat° ejusdem de eodem. De affirmat° et negatione ejusdem de eodem et oposit° copulativa eodem tempore quia datur aliqua defect° oposit(ionis) copulativa eodem tempore et pro respectu ejusdem.

Ad quod D.X. concedo defectus oposit(ionis) incompossibilis dari oposita copulative eodem tempore et respectu ejusdem quia datur oposit° particularis in qua defectus in esse verificatur quia assignare oposita copulativa non sit pro eodem tempore neque respectu ejusdem quia implicat contradicionem oposita quae inter se dicunt mutuam repugnantiam convenire vel reperire simul et pro eodem tempore in eodem subjecto [illegible] [illegible] patet ex [illegible] constans [illegible] categoricis [illegible] una illarum debet esse vera et alia falsa.

[illegible] defectus [illegible] veri vel falsi [illegible] bona [illegible] [illegible] nam [illegible] vera aut falsa determinare [illegible] nulla [illegible] veri vel falsi.

[illegible] D.X. concedendo antecedens et negando consequentiam [illegible] convenit [illegible] in [illegible] conveniat [illegible]

[illegible]

contra: ad o[mn]ia pariter [omn]es signa determinata vera aut falsa

3. [pr]ob[atur]: [quia] eand[em] def[initi]o[ne]m dat aliqua vox signans verum [et] falsum. Si autem n[on]

[pro]b[atur], q[uia] def[initi]o [pro]p[ositionis] supra assignata n[on] est una. [Probatur]: quo nam [ha]ec voces verum

[et] falsum una signat veritatem [et] alia falsitatem, [et] in qualibet n[on]

[...] q[uia] dant aliquae voces signantes verum [et] falsum, quae quidem [...]

Ad hoc [...] varii [...] [ex] auctoribus, [...] relictis illorum solutionibus nec minorem

[...] nati [...] def[initi]o [pro]p[ositionis] in ordine ad demonstrationem, in qua deno-

tat unum convenire alteri vel n[on] convenire, [et] ad hoc e[st] ness[ari]a veritas

enunciativa [...] q[uae] unum affirmet de alio ut [...]

voces ver[um] [et] falsum n[on] signant [...] veritatem [...] illis n[on] convenire [...]

[pro]p[ositio]n[is] [...]

[...] o[mn]is [...] vera [...] malediceret [...] [pro]p[ositio] signare ver[um] [vel] falsum [...]

[pro]bo nam [...] [pro]p[ositio] e[st] ens [...] ens [...] veritatem [...] o[mn]is [pro]p[ositio] e[st] vera

Ad hoc [...] [...] neg[an]do [...] [et] ad illius [...] disting[uen]do minorem o[mn]is [pro]p[ositio] e[st] vera

trans[s]entent[ia]liter concedo, [s]pecifice nego.

Ut melius haec solut[i]o intelligatur explicare oportet quid sit veritas s[pecifi]-

ca et veritas transsententialis. Veritas specifica e[st] q[uae] denun-

ciat unum de alio, ut [...] e[st] [...]. Veritas v[ero] trans[s]ententialis e[st]

quae convenit in qualibet re vel ente.

[...] def[initi]o [pro]p[ositionis] [...] [pro]p[ositio] canis [...] [et] [...]

[...] continet unius [...] plura [...] def[initi]o [pro]p[ositio] [...] mala

minor [pro]b[atur]: nam ille [...] canis e[st] aequivocus [et] signat plura [...]

[...] canis marinus [et] canis terrestris [...] [pro]p[ositio] [...]

[...] continet plura [...]

Ad hoc [...] [...] licet [...] in [...] [...] [...]

aequivocus sint plura [...] tamen [...] [...] [...] vox canis

e' unum dicto illa ppo dr una avvirtare partiu pati

Rx — 2o Rx Ex dotrina primi notabilis qd quis dicent duras sita adquem libet vna ppo cathegorica si vna tantu copula principalis dicendu quod dicit hic def. ppo cathegorice constare unico subo ibi per subo intelligit subo totale et sic quod dicet plura suba quolibet partiale et omnia simul sumpta sunt totalia.

3o arg. — 3o hic def. ppo hypotetice nam haec e. ppo hypotetica si e' currit movet et tamen n continet plures signatu nec plura suba ergo def. mala minor patet nam per se est una oro illud autem verbum n e' ppo cum sit oro denique quedam per se simplex quae n continet plures ores et per consequens def. ppo hypotetice mala

Rx — Ad quae hic Rx negando minorem nam illa ppo continet terminum categorematicum que illud subum petit in uno verbo. e' expresse in alio virtualiter et cum dent duae copulae principales expresse per cum dicet et eo modo plura suba nobis videtur. Vo ppo hypotetica sic Rx a soto lib. 2 summularum cap. 6 ad fines nam si e' petrus currit petrus movetur quae quidem sunt duae ores ex quibus componit ppo hypotetica verbis tamen gratia brevis n reperitur. Item quae 2a de quant. ppo cathegorice et absolute

Qo 2a de Quant. pp cathegorice et absolute

Ut melius haec qo intelligatur advertendum e. ppo cathegoricas dividi in modales et absolutas de quibus eiusdem esse beno dicti libro quae ex instituto agendum nunc vero solum e' sermo de ppo cathegorica absoluta quae, ut diximus e' illa quae absolute sine aliquo modo afirmat. e' negat aliquid de suo subo et haec vocatur ppo de inesse in qua tria consideranda sunt. quantitas scilicet qualitas et materia de quibus sigilatim agemus

Quantitas

Quantitas est extentio limitat subi a qua poterit vel tibus
pro uno vel pro pluribus accipiatur.

Haec autem quantitas est quadruplex alia universalis alia particularis
alia indefinita et alia singularis. universalis est in qua subiectum
est terminus communis signo universali afecto ut v.g. omnis homo est animal. particularis est
in qua subiectum est terminus communis signo particulari afecto ut v.g. aliquis homo
est albus. indefinita est in qua subiectum est terminus communis nullo signo
afecto ut v.g. homo est doctus. singularis est (cuius subiectum
est terminus singularis) accipitur pro notiori sive ex supp. ut filius
hominis crucifigetur sive non ex supp. ut petrus est doctus hic equus currit.

2 notandum est quod quando subiectum fuerit aliquid complexum importans
duas partes eque principales et una illarum aficiatur signo
universali aliarum non hinc dicitur mixte quantitatis ut v.g. omnis homo et
aliquis equus currit. et sic equus et omnis homo currit.

3 notandum est quod si aliquando contingat subiectum importare unam partem
principaliorem alia et minus principalis se habeat alio
determinans subiectum ut casus obliquus hinc illius quantitas propositionis
absolute sumenda est penes principaliorem partem ut v.g. equus
cuius libet hominis currit haec propositio est indefinita quia principalis pars
illius subiecti complexi scilicet equus est indefinita cum nullo
signo aficiatur et ipse per se est terminus communis.

4 notandum est quod quando subiectum aficitur hoc signo alter hinc quidem
est quantitas partis quia licet subiectum debeat minere ad aliquem numerum
binarium non tamen ad aliquid singulare ut v.g. Petrus et Paulus currunt
et alter illorum est doctus. et alter non determinat quis illorum sit
doctus. De 3 aequalitate propositionis categoricae absolute.

Q^s 3^a De qualitate pp^{is} categoricæ absolute.

Cum iam actum sit de accidente pp^{is} scilicet de quantitate restat modo impresenti de alio accidente scilicet de qualitate agamus quid sit explicat qualitas pp^{is} l modus quo copula conjungit aut separat præd a subto. quil quadruplex afirmat^o negat^o veritas & falsitas & inde dicitur pp afirmativæ & negativæ veræ aut falsæ.

Propositio afirmativa l in qua copula principalis afirmat negativa vero in qua copula principalis negat & advertendum est quod inde dicitur copulam principalem afirmare & negare quia si aliqua continuat copulam principalem negari quamvis minus principalem negat erit pp negativa & è contra quamvis copula minus principalis negat si principalis afirmat erit pp afirmativa ut ergo Petrus qui non bibit legit quæ quidem pp est afirmativa quia principalis copula scilicet legit afirmat & è contra negativa Petrus qui currit non legit quia copula principalis est quæ negat. Ut autem melius cognoscatur pp afirmativa l negativa notandum quod neg[atio] l ma[...] ligantis natura quod post se invenit destruit & ejus opositum reddit unde provenit quod si neg cadat supra pp afirmativam illam reddit negativam si vero cadat supra negativam reddit afirmativam ad ejus cognitionem observandum est quod paritas negationum afirmat imparitas vero negat.

Vera autem pp^{is} est l illa quæ enuntiat aliquid quod ita se habet a parte rei sicut ipsa illam denuntiat illa vero l falsa quæ aliquid denuntiat quod ita non se habet a parte rei sicut illa enunciat.

Pp^{is} autem aliæ vero necessariæ aliæ contingentes nec[essari]a l quæ nunquam potest esse falsa ut Deus est verus contingens l quæ aliquando est vera & aliquando falsa ut Deus erit & similiter pp falsa aliæ impossibiles [...]

[Margin:] duplex copula adverbialis & [...]nalis, illa est negativa ut nullus homo est albus ...; nota potras quotiens negatio adverbialis afficit copulam pp^{is} reddit negativam si vero subutur pp afirmat reddit in ... semper afirmativa ... & reddit illos ... negativam.

Alia contingens impossibilis est quae nunquam po[test] esse vera ut Petrus est lapis. Contingens vero est quae aliquando po[test] esse vera ut Petrus currit.

Pro complemento ad quaestionem quod est advertendum est nam in illa loquendum est interroganti quaenam sit propositio dicendum per species scilicet est categorica vel hypothetica. Et interroganti qualis est dicendum in qualitate, scilicet quod sit vera vel falsa, afirmativa vel negativa. Si vero petat aliquis quanta est dicendum per suas quantitates partes indefinitas vel singulares. Quaestio 4 de materia propositionis categoricae absolute.

Quaestio 4a De materia propositionis categoricae

Cum iam sit explanatum quae sit quantitas et quae sit etiam qualitas propositionis categoricae in presenti questioni explanandum est quae sit materia et quotuplex. Et dicendum primum dico.

1a concl. Materia propositionis est habitudo seu respectus predicati ad subiectum quatenus habet talem conexionem vel repugnantiam cum illo, quae quidem est triplex: naturalis, contingens et remota.

2a concl. Materia naturalis est illa in qua praedicatum sine respectu ad afirmationem aut negationem propositionis habet talem conexionem cum subiecto ut necessario illi conveniat vel tanquam de essentia illius esse vel tanquam propria passio ut exempli gratia in his propositionibus homo est rationalis, homo est risibilis.

3a concl. Materia contingens est quando praedicatum sine respectu ad afirmationem vel negationem non habet tales conexiones cum subiecto ut possit illi convenire et non convenire ut exempli gratia homo est albus.

4a concl. Materia remota est quando praedicatum sine tali respectu ad afirmationem vel negationem nunquam potest convenire subiecto immo illi omnino repugnat ut exempli gratia homo est lapis.

Et advertendum est quod ideo diximus esse aptitudinem ... natura est negatio ut intelligamus non esse necessarium ad cognoscendam materiam propositionis cognoscere quantitatem qualitatem familiaritatem propositionis partis in definita est singulis ... sit vera vel falsa affirmativa vel negativa ... connexionem et quem respectum habeat illius praedicatum ... subiecto. nam haec propositio sit in materia naturali omnis homo est animal, homo est animal, quia praedicatum in re necessario convenit subiecto ... negativa illi repugnet ut v.g. nullus homo est animal.

Pro complemento eorum quae de propositione categorica dici possunt notandum est quod propositio indefinita in materia naturali ... sumpta et etiam in materia remota aequivalere universali ut v.g. homo est animal aequivalet huic omnis homo est animal et haec equus non est homo equivalet huic nullus equus ... et propositio indefinita in materia contingenti aequivalet particulari ut v.g. homo currit aequivalet huic aliquis homo currit.

Dubium unicum an propositiones facientes unum per se cum subiecto sint in materia naturali

Dub: Vnicum. An propositiones facientes unum per se cum subiecto sint in materia naturali.

Totam difficultatem huius dubii oritur ... inter dialecticos atque teologos propter istam propositionem deus est homo ... et quia dub: est utrique molestissimum quia propter auctoritatem gravissimorum autorum ... propter diversa fundamenta unusquisque nititur quae ... infra assignabo.

Sequentes igitur D. Thomam 3 parte quaestione 16 art 1 nostram statuemus conclusionem dicentes tales propositiones et alias similes facientes unum per se cum subiecto esse in materia naturali. Conclusio ... nam ad hoc quod aliqua propositio sit in materia naturali sufficit ... facere unum per se cum subiecto quia tales propositiones erunt in materia naturali ...

nam ex hoc nullum sequitur inconveniens ut patebit ex solutione ... ista propositio sit in materia naturali ...

D. 2ª in hoc ad duo axioma dialecticorum ab omnibus in hac mat. recepta et a nobis etiam confirmata in ultimo notabili praecedenti quorum primum est propositionem affirmativam in materia naturali esse necessariam, qualis est propositio est animal, quaevis ista propositio Deus est Deus et homo est homo est in materia naturali; sequitur Deum necessario fuisse, quoniam hanc necessario et homo est homo, et consequens est falsum quia datur etc.

2.um axioma est propositionem indefinitam in materia naturali equivalere universali, ut verbi gratia: homo est animal equivalet omni homini est animal, sed hominem esse animal est ipsa in materia naturali; sequitur equivalere quia omne animal est homo et consequens est falsum, cum non omne animal sit homo, quia datur etiam falsum etc.

Consequenter ad hoc axioma respondemus, annotandum est, non solum propositiones necessarias esse in materia naturali et esse accidentale et esse in materia contingenti et esse impossibile, et esse in materia remota, nam ut tales contingit dari propositiones necessarias et in materia remota, ut homo non est lapis quaequidem propositio est necessaria et in materia remota quia potius dicitur lapis repugnat homini etc. et similiter aliae sunt propositiones accidentales quae non sunt in materia contingenti sed naturali, ut verbi gratia: homo est risibilis quaequidem propositio est accidentalis quia illius potius risibile non est de essentia subiecti sed accidens illius, et est in materia naturali quia risibilitas nititur per se homini tanquam propria eius passio; et multa etiam sunt propositiones impossibiles quae non sunt in materia ... cum impossibili et remota sed naturali, ut verbi gratia homo non est animal, quaequidem propositio est impossibilis, quia ... dicitur animal de essentia subiecti ... sibile sit, quoniam non est animal ... et in materia naturali talis propositio.

Quo supposito dicendum ad duo axioma adversariorum quae dicunt propositiones affirmativas in materia naturali esse necessarias et propositionem indefinitam in ea materia equivalere universali, hoc debet intelligi stricto modo, ita ut non omnis propositio affirmativa in materia naturali sit necessaria, neque indefinita in ea materia equivalere universali, sed tantum illae in quibus potius fuerit esse subiecti et quae in propositionibus ... non est esse subiectis quoniam faciat unum per se cum illis ... deinde

debet in illis verificari axioma in hoc etc.

In quo est Dubio queri solet in qua mat^e sit eæ pp^o at l. eius subsca l. q^o ad qd revenit ex eos pp^as reducendas esse ad mat^a nat^e q^a pp inversæ reduuntur ad eam mat^s in qua se directe & q^a eæ pp^{es} directe equale at q^o l. subsca est in mat^a nat. ideo ab illa reduuntur pp^{es} indirectæ pp in directe. q^o s^a de div^e pp^u eypotetici & de illius quantitate & qualitate

Q^o s^a de Divisione proposit^{is} eypotetica & De illius quantitate & qualitate

Post quam egimus de pp^e simplice aut cathegorica ad pp^{em} eypotetica seu compositam devenientes dicimus assignata iam eius desc^e nunc esse assignandam l. eius div^e que quidem dividitur in condicionales causales copulativas & disjunctivas de quibus singillatim agemus.

Deinde ad 2^m quesitum dico quod quantitas pp^{is} eypotetice potest duplicitur considerari ex parte pp^{um} seu orationum ex quibus componitur juxta quas si omnes orationes sint vnales ipsa eypotetica vocatur illarum dicitur vnales si vero fuerint omnes partes ipsa dicitur esse partis si autem vna vero fuerit vnalis & alia partis dicetur mixte quantitatis & sic de singulis suo modo.

2° ex parte illius particule per quam conjunguntur orationes simplices inter se nam si sit partis & reddit eypoteticam vnalem salutem vir tualiter q^a petit vt omnes illius partes sint vere si autem sit partis reddit illam partem q^a solum petit vt vna illius pars sit vera vt infra dicetur.

De illius est qualitate est certum l. illi competere qualitatem veritatis & falsitatis sicut & cathegorice quo requiratur ad quam libet speciem eypotetice vt sit vera l. falsa infra dicetur.

Convenit est illi qualitas afirmat^{is} l. negat^{is} quare illa pp^o eypotetica l. afirmativa in qua copula principalis afirmat negativa v^o in qua negat.

Et vt hoc melius inteligatur advertendum l. quod copula principalis

Et illa dicit que omnis omni ex bene complexionum ...
Et sic quo copula sit negativa ipsa per negativam quis minus principalis negat sicut copula principalis affirmat quis minus principalis ex omnibus per affirmativa dicit per Cum ille non ponunt per quod reperit copula principalis scilicet affirmativa quod minus scilicet disjunctiva sit negativa ... affirmativa ... per negativa ... omnis equus currit quod copula principalis scilicet est negata.

D. ... an ... per ypotetica negare copulam principalem negat etiam singulas partes illius ... ille loquitur

1. Dubitatur an illa negativa negat solum illas duas partes conjunctas an etiam qualibet illarum

... illa negativa ... ex ... loquendo ... conditionali et causali non negare singulas partes ... illarum conjunctionem et ... quod negat ... solum ... potest invenire tanquam ... aplicat in ... ypotetica aplicat ad negandum conjunctionem plurium ... sicut in ... aplicat ad negandum conjunctionem aplicat ...

... constat ex sensu quem reddunt tales ypotetice nam talis ... solum ... negat conjunctionem ... non qualibet parte ut ... in qua ... non si ... disputat in qua solum negat illarum ... ex alio ... disputare similiter in ... l. dives l. beatus in qua solum negat ... sequi ex alio ... causa ... singulas partes scilicet quod ... dives aut beatus

... proveniens ... dixi ... conditionali et causali negari totam conjunctionem ... similiter in ... copulativa ... junctiva ex ... consequentis ... neque ... partes ... copulativa et disjunctiva ... peculiari ... negari non solum conjunctionem singulas partes ... inibilis et equus ... ... inibilis neque equus l. ...

ulterius

Ulterius notandum est duplicem esse negationem, unam nominalem, et aliam adverbialem; nominalis est quaelibet nominalis negatio, ut nullus; adverbialis est quae est nomen vel adverbium negativum, ut non. [illegible] nominalis praeposita vel postposita ... nulla negatio ... illi cui adjungitur, ut nullus homo est visibilis ... prima parte est negativa, secunda est affirmativa ... copula principalis ... ut non omnis homo est ... ejus carent. Quaestio 6a de propositione hypotetica conditionali et de ejus divisione.

Quaestio 6a de propositione hypotetica conditionali et de ejus divisione.

Posquam egimus in praesenti de ... propositione hypotetica in communi ... de qualibet specie parti agamus et in primis agendum est de conditionali, quae sic definitur.

Definitio. Propositio conditionalis est illa cujus partes conjunguntur per particulam si, vel aliam equivalentem, ut si Petrus disputat Doctor ... ejus definitionis notandum est hanc particulam si posse sumi quadrupliciter, primo interrogative, ut si Petrus venit, et hinc ... imperfecta ... 2. sumitur ... et tunc constituit propositionem conditionalem, ut patet ex loco evangelii: si quid petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciet, quae quidem propositio est ... qua copula principalis est illud verbum faciet, et particula si solum afert conditionalem requisitum ... impetrandum ... ut signum cujus ... quo posito negat vel affirmat aliquid quod nulla connexione cum illa conditione ... ut patet in hac: si Petrus curreret, sic omnes Romae dormirent, quidem sensum alii negant, alii vero affirmant, illum autem explicare

sit verum nec

Sit verus nec ne. n. l. cujus loci 4 denique sumit illative ut
cum denotat unum sequi ex alio ut cum dicimus si sol lucet
dies est. l. [illegible] si homo est rationalis est risibilis
Ulterius est notandum quod particula si sumpta primo duplicit[er]
i si uniat propositiones aut orationes principales quae non sunt partes subiecti aut
praedicati 2 ita ut solum uniat partes alicuius extremi subiecti scilicet
aut praedicati & tunc solum constituit propositionem hypotheticam conditionalem
quod sumitur illative primo modo scilicet ut uniat propositiones aut orationes principales
ut exempli gratia si homo est rationalis est risibilis quod vero sumitur 2 modo ita ut solum
uniat voces quae sunt partes alicuius extremi constituit propositionem cate
goricam quae apelatur de conditionato extremo ut exempli gratia homo qui
si disputat loquitur
Rursus notandum est quod idem dicendum de qualibet alia particula quae
valente aequivalentes quae constant alia particula [illegible] denotante
illationem reducantur ad conditionales quales sunt propositiones quae constant
istis particulis, nisi, cum, quando, ut exempli gratia nisi sol lucet [illegible] cum
ego ambulem movebor quando sol non lucet est nox & ad hanc etiam
reducuntur propositiones aliquae quae habent adverbia loci ut exempli gratia ubi Rex
est ibi curia quae quidem valet si Rex est in illo loco in illo etiam est
curia reducuntur etiam propositiones aliquae de ablativo absoluto ut si dicas
flante austro pluet id est si flat auster pluet
Ex quo infertur propositionem conditionalem esse quasi quandam argumentationem constantem ex
antecedenti & consequenti & notat illative antecedens est illa oratio quae prima est particula
si consequens est illa oratio quae post illam sequitur notat illative [illegible] est illa
particula si.
Dividitur autem propositio conditionalis in veram est falsam conditionalis vera
est in qua consequens vere infertur ex antecedenti quare si consequens vere
inferatur propositio erit vera quamvis ambae propositiones est orationes sint falsae ut exempli gratia
si homo volat habet alas est vera propterea quod vere infertur una pars ex alia

quamvis ante et consequens

Quis fint et consequens sint falsa unde dicitur dialectici propositionem conditionalem nihil ponere in esse ut sint non exigit veritatem antecedentis et consequentis. d. Solutio bona illatio est.

Conditionalis falsa est in qua consequens non bene infertur ex antecedenti ut si quis sit est irrationalis equus est invisibilis quequidem propositio est falsa quia non infert equum esse invisibilem loquendo dumtaxat si sit rationalis. Dicta autem quae dictas sunt debent intelligi de conditionali affirmativa nam conditionalis negativa tunc est vera quando eius contradictoria affirmativa est falsa ut si quis sit irrationalis equus est invisibilis quequidem est vera quia eius contradictoria affirmativa est falsa scilicet si homo est rationalis equus est invisibilis illatio est falsa quando eius contradictoria affirmativa est vera ut si non si homo est rationalis est invisibilis quequidem est falsa quia eius contradictoria affirmativa nempe si homo est rationalis est invisibilis est vera.

Dividitur propositio conditionalis in necessarias contingentes et impossibiles necessaria est in qua consequens necessario infertur ex antecedenti ut si quis sit animal est. Rationale impossibilis est in qua unum ex alio impossibile sequitur. Conditionalis contingens est in qua consequens non necessario sequitur. d. tamen probabiliter ita ut aliquid possit poni antecedens quin ponatur consequens ut si quis si mater est diliget filium si homo studet erit valde doctus si flat auster pluunt pluvia quequidem propositiones sunt contingentes quia multae sunt matres quae suos diligunt filios et multae etiam quae illos non diligunt et similiter multi qui studentes quin sint valde docti et similiter multoties flat auster et non sunt pluvia.

Dicendum contra hoc est dictum D. Thomas et aliorum asserentium omnes propositiones conditionales esse necessarias et nullas dari propositiones conditionales contingentes.

Respondetur dixisse quod quando omnes dicunt propositiones conditionales esse necessarias loquuntur moraliter id est quia fere semper est verum matres diligere filios et studentes esse doctos est.

Contra hoc etiam est axioma dialecticorum ab omnibus veteribus et a nobis etiam explicatum in ultima quaestione libri primi summularum agentes de propositionibus hypotheticis quod quidem axioma ita aliquos urgere ut veniant concedere nullam dari propositiones conditionales contingentes. Cum alia etiam propter eius obscuritatem praetermitto axioma igitur sic se habet ex vero non nisi verum id est ex antecedenti vero non posse sequi nisi consequens verum. d. quod dat

conditionalis contin

Condit^is^ Contingens dat ants verum et consqs falsum q. e. anxioma e. nullius . e. nulla dat Condit^is^ Contingens maior. e. Certaminor pt. Sit nam haec e. condit^is^ Contingens si flat auster pluet inqua suppono ants est verum nempe flare austrum et consqs est falsum scilicet n. pluere flante austro ergo quod dat Condit^is^ Contingens dat ants verum et consqs falsum et p consqs . e. anxioma . e. nullius . e. nulla dat Condit^is^ Contingens.

Atque anxioma Dicit n. est falsum quia si Condit^is^ Contingens n. sp verificet n. debet intelligi strictomo ita ut n. verificet in qualibet pp. d. tantum in pp. necs quales sunt si homo e. animal e. rationale et si homo e. rationale e. visibilis et ex quibus inferre consqs verum q ants verum e. necs et quia pp allatae sunt contingentes nullum sequitur inconveniens ut inillis n. sp verifi cat tale axioma.

Loca autem arg. in condit sunt duo 1^m^. e. ab afirmat^e^ illius et afirmat^e^ antis ad afirmat^e^ consqtis ut ex gr si homo e. animal e. sensibilis bene sequitur homo e. animal ergo e. sensibilis 2^m^ mus e. ab afirmat^e^ ipsius et negat^e^ antis ad negat^em^ consqtis ut ex gr si lapis e. animal e. sensibilis bene sequitur n. e. sensibilis ergo n. e. animal De qone 7 de pp hypotetica Copulativa et eius Divi^e^

Qo 7 De pp hypotetica copulativa et de eius divisione

Propositio Copulativa e. illa cuius partes coniunt ad partam et vel copulativae sumpta ut alia equivalente ut ex gr si homo e. rationale et equus e. hinnibilis.

Cuius inteligentia notamus e. quod haec particula et et alia similes posunt sumi dupliciter e. Copulatam et copulative tunc sumitur copulatam quo solum coniungit terminos sive complexos sive incomplexos ut ex gr sol et terra generant mus et hoc modo n. constituit pp hypoteticam s. categoricam que dr de copulato extremo.

Tunc assumitur copulative quando venit pro duae aut plures copulas verbales principales ut Petrus currit et Paulus loquitur et hoc solo modo constituit propositionem hypotheticam.

2° Notandum est particula et sumi posse dupliciter scilicet divisive et complexive. Tunc sumitur divisive quando tota propositio potest dici de qualibet parte sibi divisim ut Petrus et Paulus est homo quae quidem propositio hypothetica cum sit reali[ter] non equivalet quia Petrus est homo et Paulus est homo quae sint una categorica.

Complexive autem sumitur quando propositio non potest dici de qualibet parte sibi divisim sed tantum de toto complexo copulato per tales partes ut Petrus et Paulus sunt duo quae quidem propositio non potest equivalere hypotheticae nam inutile diceret Petrus est duo et Paulus est duo et sic particula et sumpta complexive constituit propositionem categoricam et solum in voce dicitur esse.

3° Notandum est quod ideo dixi in ... aliqua particula equivalente quae ad copulativam reducuntur multae aliae particulae in hypothesi ut aliquae particulae ... copulandi qualis sunt, atque, et aliae quas vocant similitudinarias ut talis et qualis ut talis pater qualis filius et ille etiam in hypothesi adverbium loci sumitur copulative et adverbium temporis ut quando ego lego tu audis et ut in ... verbo dicentur ... propositio in hypothesi hypothetica quae ut sint verae ... veritatem ... quae categoricae ... ad copulativam.

Circa quantitatem autem et materiam hypotheticae copulativae applica ... quae dicta sunt circa propositionem hypotheticam in communi circa affirmationem et negationem copulativae ... affirmativa cujus copula principalis affirmat ... negativa cujus copula principalis negat.

Et ut in materia hypothetica clarius procedamus advertendum est quod de quantitate ita ut si ex categorica ex qua componitur hypothetica una fuerit in materia naturali et alia in materia contingenti dicetur mixtae materiae.

Circa veritatem et falsitatem dicendum est hanc illam esse veram quando de ejus parte sit vere illam autem falsam cujus utraque pars vera sit in alter fuerit falsa et ratio est quia propositio copulativa est unitatis et ad ejus veritatem requiritur ut omnes ejus partes sint verae et ad falsitatem propositionis unitatis affirmativae sufficit quod una partis seu

singularis

Singularis sit falsa Videlicet propositio Copulativa falsa ex quacumque parte reddit tota falsa cum sit conatis ℓ

Præterea propositio Copulativa alia est necessaria alia contingens et alia impossibilis Copulativa necessaria est cuius omnes partes sunt necessariæ quod quidem debet intelligi si ante de veritate copulativæ ut verbi gratia homo est rationalis et angelus spiritualis necessaria atque falsa est illa cuius altera pars non est necessaria ut verbi gratia homo est rationalis et equus est a ℓ

Contingens atque est duplex prima quando omnes eius partes sunt contingentes secunda quando una dumtaxat pars est contingens dummodo altera non sit impossibilis et a sine reperiant duæ propositiones seu duas quarum una fuerit impossibilis et alia contingens ut verbi gratia omnis homo est justus et aliquis homo non est justus tunc quidem talis propositio non vocabitur contingens sed impossibilis quia propositio sequitur debiliorem partes nam bonum et perfectum est integra causa malum atque ex integra causa aut ex quacumque defectu ℓ

Impossibilis atque est quæ constat ex omnibus impossibilibus quæ quidem est triplex prima quando omnes eius partes sunt impossibiles secunda quando una pars est impossibilis tertia atque quando ambæ partes sunt inter se repugnantes quamvis quælibet per se sumpta sit possibilis ut verbi gratia Petrus currit et Petrus non currit ℓ

Modi atque argumentandi in hac propositione sunt duo primus est a copulativa affirmativa ad quamlibet illius partem affirmativam ut verbi gratia Petrus loquitur et Joannes sedet ergo Joannes sedet et Petrus loquitur secundus est a copulativa negativa et affirmativa unius partis ad negationem alterius ut verbi gratia non est Petrus currit et Paulus loquitur bene valet consequentia non Petrus currit ergo Paulus loquitur quod de ypotetica causali

Quæstio 8a De propositione hypotetica causali

Quod attinet ad ypoteticam causalem quæ est illa quæ constat ex

elementis

pluribus dicibus aut cathegoricas unit ab hac particula quam aut alia si
mili in qua quidem consistit ea tercia dicenda est quae est copulativa
stricta etc.

Circa quam quaeritur hoc peculiare notandum est discrimen cilicet propositio condicionalis
hypothetica differt a copulativa et ab aliis nam petit ad sui veri
tatem non solum ut utraque pars sit vera sed quod una sit causa alterius
ut Petrus quia est rationalis est risibilis quae quidem propositio est vera non solum quia utraque
et contraque est vera sed quia una est causa alterius. quaeritur de propositione hypotheti
ca disjunctiva

Quaestio 9a De propositione hypothetica disjunctiva

Hypothetica disjunctiva est cujus extrema uniuntur ad particulam vel
aut alia equivalentem propositio cujus explicatione notandum est quod dictio
vel potest sumi duplicit disjunctive aut disjunctive tunc autem
sumit disjunctive quando partes propositionis et in ipsas propositionem disjungit ut Petrus
vel Paulus disputat et hoc efficit propositionem hypotheticam in sensu
quia in voce sit cathegorica et in hac acceptione adhuc potest sumi dupliciter
complexive et divisive tunc sumitur complexive quando propositio non convenit
cuilibet parte sibi seorsim sumpti ut Petrus est vivus vel sine vita quia
requirit ad verum quaequid propositionem quia si vera sit falsum erit asserere
de extremis omnibus requisitis ad videndum. dicitur esse vivum. tunc vero su
mitur divisive quando talia disjungit terminos ut propositio convenire cui
libet illorum per se ut Petrus vel Paulus sunt homines quia homines nempe Petro
et Paulo convenit quia positio quod ...

Aliter autem sumitur dictio vel disjunctive quando disjungit integras propositiones
et hoc constituit propositionem hypotheticam disjunctivam etc.

Est advertendum quod quando dixi in definitione vel alia particula equivalente intendit
non solum dictio disjunctivas propositiones quae habuerit particulam sive sed etiam illas
quae habent vim disjunctivam quamvis vel aut et alias similes propositiones autem hypo
theticam disjunctivam dividit in veram vel falsam affirmativam
et negativam necessariam et impossibilem et contingentem et circa
veritatem et falsitatem notandum est quod propositio ista potest dupliciter
considerari. in sensu rigoroso disjunctivo ut quando disjungit
propositiones cathegoricas ita ut veritatem illarum propositionum sit una ut Petrus cu
rrit vel non currit quaequid propositio vera rigorose quia una pars illarum

Solum est vera

Solu[tio] l. vera qua ppr hypothetica disiunctiva erit falsa rigurose qdo utraq pars fuerit falsa l. utraq vera.

2º Aut[em] mo quo accipi[tur] pro parte l. non ita rigurose dicit[ur] equivalet quia adverbio saltim id est ad minus et tunc l. vera qdo utraq pars fuerit falsa.

De negativa aut[em] et afirmativa id dicendum l. quod est contrit copulativ. et [illegible] taliter itaq illa apellabit[ur] disiunctiva afirmativa cuius copula principalis afirmat, negativa v[er]o cuius copula principalis negat.

Modo aut[em] advertenda l. regula generalis ad cognoscendum veritatem l. falsitatem negativarum disiunctivarum itaq illa negativa erit falsa cuius contradictoria fuerit vera et illa negativa erit vera cuius contradictoria afirmativa fuerit falsa.

Disiunctiva nessaria erit qdo illius partes inter se repugnant ut [illegible] currit l. non currit

[illegible]

tunc aut[em] dicit[ur] contingens qdo una pars fuerit contingens sive altera sit ness[aria] sive impossibilis sive contingens tunc v[er]o dicit[ur] impossibilis qdo utraq pars l. impossibilis quod quidem debet intelligi sumpta parte l. rigurose.

Alio aut[em] modo loquendo l. sumatur [illegible] l. inserviat adverbio saltim, na tunc erit necessaria qdo utraq pars l. altera fuerit ness[aria] l. qdo partes inter se repugnant, tunc impossibilis qdo utraq pars l. impossibilis, tunc v[er]o contingens qdo utraq pars l. altera fuerit contingens dummodo altera non sit ness[aria].

Sic eam in aut[em] arg[umentum] in hoc disiunctiva hypotetica vene valet ab afirmatione unius et negatione unius partis ad afirmationem alterius ut hic equus l. rationalis l. [illegible] equus non rationalis ergo est [illegible]

Ad complemento aut[em] huius tractatus propositionum nobile memoria commendare debemus quod quidem l. valde utile ad cognoscendas [illegible] propositiones categoricas na multoties contingit ipsam categoricam posse minime exprimi [illegible] inverso et tunc talis propositio dicit[ur] categorica sed ad [illegible] ut [illegible] disputat, in verbo disputare includit[ur] aliquid [illegible] contingit posse exprimi et tunc dicit[ur] categorica propositio sed ad [illegible] q[uaestio] 10 de suppositione [illegible]

Qs. 10. De suppositione terminorum

Cum aut[em] [illegible] de propositionibus in co[mmun]i [illegible] mo restat agend[um] de quibusdam proprietatibus terminorum ad propositiones pertinentibus et 1º de suppositione [illegible] ante [illegible] inquirend[um] l. [illegible] nomen suppositionis ad quod facile [illegible] ab [illegible] i. elencorum cap[itulo] [illegible] ad [illegible] advertere possumus sumitur [illegible] pro eo unius pro alio posit[ione] pro quo nomen derivat[ur] a verbo suppono quod significat

pro alio poni

Dicitur positio [illegible] supponi id est acipi loco alicuius rei suppositio indefinite

Def. Est acceptio termini pro aliquo de quo verificatur id pro quo significat. Caquadeseinfert i.

suppositionem termini distinctam esse ab illius significatione na ex eo quod aliquis terminus significet sequitur pro

supponi seu substitui loco illius rei quam significat in suppositione veluti propriam consecuta

de significatione

[illegible] suppone convenit his syncategorematicis cum per se separatis nihil significat [illegible]

quod terminus [illegible] aliquo modo separantur seu componuntur [illegible]

aliqui [illegible]

Sequitur quod [illegible] talis [illegible] supponi [illegible] significat [illegible] falsa

asserimus alicui [illegible] convenit suo significato

Sic tamen [illegible] loquendi [illegible] observare est quod [illegible] loquendo proprie [illegible] terminus supponere

[illegible] supponi [illegible] [illegible] [illegible]

Dubium unicum an detur suppositio materialis

Dub: unicum An detur suppositio materialis

Circa quod Dubium ait Petrus Hispanus libro [illegible] dari suppositionem materialem et ut intelligatis

Def. quid sit materialis advertendum est quod iste auctor divisit suppositionem in materialem et formalem. formalis est in qua

Def. terminus accipitur pro suo significato, materialis vero est quod vox aliqua per seipsa supponitur

in hac propositione blitiri est terminus, ly blitiri supponit per seipso [illegible] est dubium an

concedenda sit talis suppositio quod sic non obstantibus [illegible]

Sic recto proprie loquendo datur suppositio materialis quam dicit Petrus Hispanus [illegible]

[illegible] non est suppositio est veluti acceptio quae [illegible] sequitur significationem vocis [illegible] nulla [illegible]

vocis nulla datur suppositio. [illegible] de divisionibus suppositionis in varias species.

Quaestio ii. De divisione suppositionis in varias species

Suppositio igitur formalis dividitur in propriam et impropriam. propria est quando terminus accipitur

pro re quam proprie sine nulla metaphora significat ut [illegible] haec vox Leo in hac propositione leo

rugit [illegible] ly leo accipitur pro leone; impropria vero est quando nomen accipitur pro qua

metaphorice significat ut [illegible] in hac propositione vicit leo de tribu Iuda in qua ly leo pro Christo

Domino accipitur

Suppositio propria dividitur in simplicem et personalem. simplex est acceptio termini pro immediato

suo significato [illegible] illi convenit [illegible] convenire superioribus neque inferioribus ut [illegible]

[illegible] est species [illegible] est genus [illegible] supponunt simpliciter [illegible] licet

[illegible] species neque [illegible] est species neque [illegible] est genus.

Suppositio p

Supp[ositi]o personalis est accept[i]o termini pro suo signato ita quod sic illi conveniat ut possit
convenire inferioribus et superioribus ut hic homo est animal in qua pp[ositio]ne ly animal
convenit Petro Paulo qui sunt inferiora homini ut hic homo est animal et convenit
etiam ipsi homini

3a supp[ositi]o s[cilicet] personalis alia communis alia singularis communis est accept[i]o termini communis pro suo
signato ut hic homo est animal singularis est acceptio termini pro suo signato singulari
ut hic Petrus currit

4o dividit supp[ositi]o personalis in naturalem et accidentalem naturalis est quando terminus
pp[ositio]nis est extra pp[ositio]nis subiectum ut hic homo est animal est vivens homo est risi-
bilis quae enim pp[ositio]nes sunt absolutae temporis quia supp[ositi]o pro diffe[re]ntia temporis non significat
[illegible] convenit [illegible] per verbum iuxta
aliqua differentia temporis ut hic Petrus currit [illegible]

5o dividit supp[ositi]o personalis communis in distributivam copulatam determinatam
et confusam supp[ositi]o distributiva est quando terminus afficitur signo universali ita ut
pro omnibus suis signatis divisive sumptis et pro quolibet illorum possit
convenire ut hic omnis homo currit ubi quilibet homo est pro quo convenit
cursus

Supp[ositi]o copulata est accept[i]o termini communis pro suis signatis copulatis et complexive sumptis ita ut cuilibet divisive sumpto nequeat convenire
predicatum ut hic apostoli Dei sunt duodecim in qua pp[ositio]ne non est verum dicere
quod iste est duodecim et iste omnes sunt duodecim

Supposit[i]o determinata est accept[i]o termini communis pro suis inferioribus disiuncti-
ve sumptis ita ut quilibet sub disiunctione determinari possit ut hic
homo disputat id est hic homo disputat vel hic homo disputat et hinc
[illegible] supposit[i]o quando terminus communis nullo signo universali afficitur

Supp[ositi]o confusa est accept[i]o termini communis pro suis inferioribus indeterminatis
sed neque disiunctis et complexive sumptis ita ut de quolibet
divisive et coniunctim possit dici praedicatum ut hic ad scribendum est necessarius
calamus sensus est ad scribendum est necessarius iste vel ille calamus
in tamen de singulis divisive dici potest iste calamus est necessarius ad scri-
bendum vel iste siquidem quaelibet ex istis pp[ositio]nibus est falsa

Ultimo

Ultimo dividitur sup. distributiva in completam & incompletam & acomodata sup. completa l. accept. tri cois p oibs suis signatis excepto nullo ut hic ... videns que quidq suposit. ab aliqq vocatur singulis gene... incompleta l. accept. tri cois p oibs generibus aut speciebus tantu que p illum signatur & n p oibs individuis cuiuscumq generis aut speciei ... p aliquo ex oi genere aut specie ... ... & ... ... individuis ... ... ideo tri sup. incompleta suposit. acomodata l. accept. tri cois p oibs inferioribus excepto aliquo ut hic ... ... 12 de regulis ad cognoscendas sup. que ratione sic non provenient.

Qs 12a De Regulis ad cognocendas suposit. quae ratione sic non provenient

Ut melius sup. cognat. provenientes a diversis signis ... ... notandum ... signa ad quatuor genera revocari 1a sunt signa ... sive afirmat. sive negat. ut ... nullus, ... & que ... distributiva completa 2a signa sunt ... partialia sive afirmat. sive negat. ut aliquis, quidam, & ... vocat. signa determinatia, 3a signa sunt partim ... partim partialia ... mixte ... neuter ... ... aliquo ... nullus ... aliquo ... ... signa distribut. incompleta 4a signa sunt que sunt specialis ... ... aficiunt suponi ... & determinate qualia sunt ... verba ... ... adverbia ... & cetera numeralia.

2o advertendum l. ex ... quatuor generibus signorum quedam sunt mere afirmat. ut ... aliqs & quedam mere negat. ut nullus neuter & quedam media partim ... afirmat. & partim negat. ut solum tantum & quedam syncategoreca ut ... nullus & alia mixta ... nusquam ... nullibi & similia.

His itaq supositis sit 1a Reg. signa ... ... syncategoreca ut quilibet ... distribuunt ... immediatis sup. distribut. remotis ... confusa ... ... distributive ... ... signo afirmativo ... syncategoreco ... suponit confuse.

2a ... signa negat. ... ... syncategoreci ut nullus ... distribuunt ... immediatis ... ... ut ... nullus ... ... suponit distributive.

3a ... signa negat. ... ... mixti ... nusquam nullibi, faciunt

suponere

supponere distribut^e quatenus iste includat alios terminos ex quo eque supra quos cadunt
ut hic nullus homo valet inquantum pp talis quia termini supponunt distributive l.
4^a r. signa mixta quantitatis, ut neuter, quia est tota signi vniversalis et
partis faciunt supponere terminos supra quos cadunt distribut^e in copulate ut utraque
utraque quod disputat id l. ac aliquis ex [illegible] quod disputat vel [illegible] supponit
determinate hic at quod distributive l.
5^a r. signa omnino particularia syncategorematica faciunt supponere terminos supra quos immediate
cadunt determinate vel aliquos in eisque ut hic aliquis quod l. substantia
hic quod supponit determinate non subtra l.
Si vero quod signa partia sint termini mixti vel aliquo [illegible] quod faciunt ut [illegible]
in [illegible] supponat determinate vel aliquos in eisque ut hic Aliquod
quod disputat id l. accidit esse aliquo tempore quod disputat l.
6^a r. signa specialis confusionis [illegible] et ego polliceor et faciunt ut
terminos quos eis jungunt supponant confuse ut hic promitto tibi librum liber
supponit confuse quia nullus liber determinatur l.
7^a r. quod si signa plura eundem terminum afficiunt immediate ita ut illa plura
equivaleat alteri signo simplici tunc terminus quod est eam suppositionem quam petit
signum cui illa plura signa equivalet ut hic non nullus quod avis hic
quod supponit determinate quia illa duo signa non nullus equivalet quia
aliqui signo quod at plura signa immediate afficiunt eundem terminum
D. unum de quo est ex parte subiecti et alii ex parte praedicati l. adverte quod.
Si signum ex parte praedicati fuerit vniversali sed praedicatum distribuit quandoque
si signum ex parte praedicati fuerit vniversali [illegible] praedicatum distribuit quandoque
aliud signum praecedat afficiens subiectum ut hic nullus quod l. omne at hic at
aliud signum praecedat afficiens subiectum ut hic nullus quod l. omne at [illegible]
distribuit aliquando autem hic pp falsa illa quae vera [illegible] non
praedicatum signum fuerit parte subiecti signum fuerit vniversali affirmativum
praedicatum confundit ut hic dico quod l. aliquod at, si vero signum afficiens subiectum
fuerit vniversale negativum praedicatum distribuit ut hic nullus quod l. aliquod
at quaequidem pp falsa nisi esset si praedicatum non distribueret l.

D. Adverte quod l. circa dicta signa exercere suam vim circa terminos pp quoniam

inquantum

in qua st quare negac pp e ypotetica ois ho disputat & equs currit illud signis ois solum distribuit pro p in vo equs qui l. in copulativa a qui illius vis finit in prima cathe excipit in ab hac [illegible] in quensi efi ciat pars cathegorica n solum negat & distribuit [illegible] sue catha gorice [illegible] alias illas sub sequentes impe e ypotetica ut hic n ho disputat & equs currit [illegible] distribuit des propositionis ypote tice si aut sit pars cathegorice solum tunc negat & distribuit [illegible] illa sub sequentes in ea cathegorica ut hic ho n disputat & equs currit [illegible] solum distribuit & negat [illegible] disputat q 13 de modo re solvendi p accensum & descensum

Q^s 13 De modo resolvendi per accensum & des=census

Cum sepe veritas & falsitas pp quae contraria [illegible] oculta sit necesse [illegible] de accensu & descensu agamus ut facilius & [illegible] intelligat falsitas pp accensus igitur sic definitur

Acensus [illegible] ab inferioribus sive singularibus sufficiente [illegible] enumeratis ad unatem [illegible] ut hic [illegible] at [illegible] Paulus [illegible] at [illegible] de singulis [illegible] ois [illegible] at

Descensus [illegible] progressus ab unitate [illegible] ut hic [illegible] at [illegible] at [illegible] Paulus [illegible] at & sic de ceteris [illegible]

Denotandum [illegible] quod [illegible] descensus [illegible] descensus [illegible] quadruplex copulatibus qui fit p [illegible] partium & copulative [illegible] copulando scilicet pp partes quae [illegible] continet & [illegible] resolut debet [illegible] supponente distribuit [illegible] ut hic ois ignis cale facit [illegible] & [illegible] ignis calefacit & sic de ceteris & [illegible]

[illegible] descensus [illegible] copulatus qui fit p [illegible] dicitur copulatim sumpta [illegible] copulando partes quae continet sub [illegible] supponant copulatim [illegible] debet [illegible] resolut ut si dicas ois apostoli [illegible] sunt duo decim sic resolutus [illegible] apostolus & [illegible] apostolus & sic de ceteris enumerando usque ad ultimum sunt duodecim

[illegible] descensus [illegible] qui fit p [illegible] disiunctive sumptus [illegible] quatenus [illegible] pp

singulares

singulares contentas sub tris suponente determinate cui debet sic resolui ut si dicas aliqs homo loquitur sic resolves q hic homo loquitur l. hic homo loquitur &c.

4 sensus l. disjunctibus quis p[?] ... dis junctim sumpt. in quatenus unit partes contemptas sub tris componente sive ut in primo tibi librum sic resolves quoque librum l. quantibrum &c.

Alias vero &c. ... volent hic aferri ab autoribus tantis quandoque in nonnullius sic momenti illas omitto cui placuerit videat eas in Toleto lib. 2 summularum cap. 4 & 5 &c.

D. rogaret aliqs que resolutio debet tro suponente simpliciter & singula rite. R. nulla deberi resolutione cum suponant pro pluribus in quibus resolvi possit.

2o quereret aliqs cum resolutio non posit fieri duobus tris a quo l. in quo ande. R. quod sicut eodem modo suponant a quolibet potest inferri & cum sit resolutio ab eo pro alio eodem modo debet manere ut si dicas nullus homo l. equus tantum ab quo ab equo potest resolutio inferri l. qs 14 de sup. & resolut. relativorum.

Qs. 14a De suposit.e & resolut.e Relativorum

Quia peculiaris l. dificultas in relatibus quantum ad sup. est ideo peculiariter de illis agendum l. & ante eius definitio ladvertendum est quod non sien dis putamus de relatibus logicis. d. relatibus grammaticalibus quid quod est sic definiunt Relatibus est rei antecedentis recordatibus. Dividit autem in relatibus subst. & accidentis.

Relatibus subst. est quo refertur ad antecedens ad monendum per se stantis. qualia sunt quis l. qui, is, ille, ipse &c.

Relatibus accidentis est quo refert suum ans per modum alteri adjacentis. ut talis qualis etc. ... si dicas P.us est albus qualis fuit &c.

Dividit 2o relatibus subst. in relatibus identitatis & diversitatis. Relatibus identitatis est quod signat idem quod suum ans ut si dicas P.us currit qui movet. Relatibus diversitatis est qui quis refert ad suum ans non tamen signat idem quod suum ans. d. illud refert in obliquo qualia sunt alius alter etc. ... P.us disputat & alius legit intelligi debet alius a P.o legit & ita ly P.us qui fuerat subiectum in 1a propositione in secunda refert solum in obliquo &c.

3° Dividit relatibus substantie & entitatis in reciprocum & non reciprocum. reciprocum est qui denotat regressionem in suum antecedens & hoc est duplex. l. primitivae speciei ut ego, tu cet. l. derivativae speciei ut meus tuus suus &c. non reciprocum est qui quis referat suum antecedens non tamen denotat talem regressionem

Quo supposito dico. ad quaesitum omnia relatibus accidentis reciprocum primitivae speciei supponunt iuxta signa quibus aficiunt eodem modo quo alii termini quare in illis observat documenta data de variis terminis quo et relatibus ut illud disputat. Relatibus autem sic distributive supponit at vero si relatibus nullo signo aficiatur eodem modo supponit ac suum antecedens ut in hoc dicto homo est at quod movetur qui supponit distributive supponit quia hoc modo supponit suum antecedens ~

Dico 2° relatibus reciprocum primitivae speciei eodem modo suponit quo suum antecedens quare si antecedens supponat determinate & illud etiam distributive illud etiam nec obstat illud afici negatione l. alii signi supprimenti quantitatem quas habet cum sui antecedens quia supponit eodem modo quo suum antecedens & hoc dicit dialecticis supponit singulariter unde erit ut simul & eodem modo resolvi ac cuius antecedens & non indigeat speciales resolutiones ut in hoc dicto omnis homo est ipsusmet sui ipsusmet distributive supponit sicut at & simul cum illo resolvit hoc modo hoc at est ipsusmet & hoc at est ipsusmet & de at est ipsusmet

Dico 3 De relativo reciproco derivativae speciei dicendum est illud supponi iuxta signa quibus aficitur eodem modo quo suum antecedens ut patet in hac propositione mater diligit filium suum ly matris suponit determinate filium vero qui est antecedens relativum supponit etiam determinate saltim pro aliquo filio illius matris

Ad 2ᵐ quaestionem dico quod relatibus resolvit simul cum suo antecedente & eodem modo ut dictum est supra in omnibus relatibus et quis-cumque qui observata sunt documenta supra dicta pro variis terminis quae supponunt iuxta signa quibus aficiunt ~

Si vero relatibus quis-cumque qui quod sit pars alicuius extremi subiecti s. & predicati si illius antecedens sit terminus singularis immediate resolvit per hanc particulam & et ille ut in hoc dicto qui currit movetur ita resolvetur & ille movetur. Si vero antecedens sit terminus communis resolvetur simul cum suo antecedente ut in hoc dicto homo qui servat mandata Dei est iustus - sic resolvetur sic homo servat mandata Dei est iustus & sic homo qui servat mandata Dei est iustus et cetera & falsa. hac resolutione facile quamlibet propositionem singularem resolvere in copulativam hoc modo hic homo servat mandata Dei & ille est iustus

Quando autem non sit pars alicuius extremi .s. ponitur quasi extremi alterius categorice tunc propositio resolvit copulative per hanc dictionem & particulam ille ut patet in hac propositione homo est at quod est rationalis sic resolvetur homo est at & ille est rationalis

Cum autem ponitur tale relatibus in aliqua propositione non ut copula principalis. s. ut copula implicatur si antecedens fuerit singularis ut in hoc dicto disputat quis quis talis propositio fecit equivalere

in ipsorumque copulative verificatur Socrates disputat et ille loquitur. Si vero terminus fuerit aliquis communis prius resolvendus est antecedens cum relativo posteriusque consequens quam talis propositio mutetur in copulativam alioquin dabitur antecedens verum et consequens falsum ut quidam homo sedet qui disputat et illa conversa homo sedet et homo disputat falsa erit eo casu quod non sedeant omnes homines qui disputant sedeant. Est igitur resolvenda dicendo homo sedet disputat et sic homo qui sedet disputat et ille qui sedet disputat. Sed terminus supponit est quod copula implicationis est limitata ut illa supponat pro hominibus qui sedeant. Et haec de statu et ampliatione terminorum.

Quaestio 19. De statu & ampliatione Terminorum

Recte expostulat ordo ut sermonem instituamus de statu et ampliatione. Status quidem est affectio termini pro illis significatis existentibus in illa differentia temporis quam per copulam principalem importat ut Socrates currit. Socrates ambulat. Socrates currit. Illud Socrates dicitur habere statum. Advertendum est quod ideo dixi illis attendendi differentia temporis quae per copulam principalem ad statum significat non sinendo copula implicationis neque alterius minus principalis.

2° Advertendum est species esse differentias temporis quae per verbum importari potest: praeteriti, praesentis atque futuri, et ita quando terminus supponit pro praesentibus existentibus in differentia temporis habere dicitur statum.

Ampliatio autem est extensio, est extensio termini a minoribus ad maiores suppositiones. Et quod notandum quod ampliatio alia est ampliatio suppositionis, alia temporis, alia significationis. Ampliatio suppositionis est extensio termini a minori ad maiorem suppositionem et fundatur in talis ampliatio quando suppositum ad aliquid amplius quam antea ut multi homines fuerunt albi in quo casu illud homines ampliatur quia non solum supponunt pro hominibus existentibus sed praeteritis.

Ampliacio temporis est extensio ad plures differentias temporis et tunc dicitur talis ampliatio quando terminus sive est extenditur ad plures differentias temporis ut Socrates currit facit hunc sensum Socrates qui est vel fuit currit. Et quam ampliationem advertendum est quinque esse differentias temporis praesens praeteritum futurum possibile vel imaginarium.

Ampliatio significationis est extensio termini de re ut album fuit nigrum illud album extendit ad id quod est vel fuit nigrum et haec ampliatio convenit terminis connotativis.

Definitio

Definitio

Hic iactis fundamentis pono aliquas regulas deservientes cognitioni ampliationis quarum prima est verbum preteriti temporis ampliat terminos antecedentes ad duo tempora presens scilicet et preteritum subsequentes autem restringit ad preteritum exempli gratia dominus audivit lectionem id est dominus qui est vel fuit audivit lectionem in qua propositione iste terminus qui est subiectum terminus antecedens extendit ad duo tempora iste autem lectionem est pars subsequens predicati scilicet restringitur ita ut vasset pro lectione preterita

2a regula verbum futuri temporis ampliat terminos antecedentes ad duo tempora ad presens scilicet et futurum subsequentes autem restringit ad futurum exempli gratia dominus edificabit domum id est qui est vel erit edificabit domum in qua propositione dominus est pars antecedens extenditur ad duo tempora ad presens scilicet et futurum iste autem domus que est terminus subsequens stat tantum pro uno tempore scilicet pro futuro

3a regula verba significantia actiones incepti vel prioritates ampliant terminos quibus aplicant suam vim ad presens et futurum exempli gratia confecio domus id est que est vel erit sum prior ante Christum id est qui est vel erit

4a regula verba significantia destructiones posterioritates et deceptiones ampliant terminos quibus aplicant suam vim ad presens et ad preteritum exempli gratia destruo domus id est que est vel fuit plu via desinit id est que est vel fuit

5a regula verba significantia posibilitates et impossibilitates necessitates ampliant ad quatuor differentias temporis ad presens preteritum futurum et imposibilem exempli gratia rosa potest corrumpi id est rosa que fuit vel est vel erit vel potest esse est coruptibilis

6a regula verba que significant actus interiores hic ampliant terminos quibus aplicant suam vim ad differentias temporis ad presens preteritum futurum imposibiles et imaginarium qualia sunt intelligo amo apeto et cetera exempli gratia apeto librum id est qui est vel fuit vel erit vel est posibilis vel imaginabilis

In aplicatione autem ponunt aliquas regulas ad argumentandum prima est ab amplo ad ampliatum afirmative est bona consequentia exempli gratia currit ergo potest currere

2a est ab non amplo ad ampliatum negative non est bona consequentia exempli gratia non currit ergo non potest currere 3a ab amplo ad non ampliatum negative est bona consequentia exempli gratia non potest currere ergo non currit

4a regula ab amplo ad non ampliatum afirmative non est bona consequentia exempli gratia potest currere ergo currit — Questio 16 de restrictione et alienatione remotione et diminutione

Questio 16 de Restrictione et Alienatione Remotione et diminutione

Crezsignatus

Ex quibus consignantur atque proprietates quales sint mediatas ... restrictio que est

sic definitur restrictio est coarctatio termini a maiori ad minorem suppositum ... Def.

copulatam implicatam ... qui laborat ... habet ... supponere

pro scholasticis laborante. 2a est quando adiectivis iungitur substantivis ... scholasticus

studio ... placet Deo ... alicuius iungitur ... elegans

2a autem proprietas est alienatio et est distractio termini a propria ad impropriam significationem ... Def.

pietatis ... supponit et ... usurpat ... ad id significatum proprie ... impositus

3a proprietas est remotio que est ... separatio termini a sua significatione propria ... Def.

... illud ... ad ... supponere ... pro ... parcat ... est

inde est quod non possit supponere pro ...

4a proprietas est diminutio que est determinatio significati ... ad aliquid quo quidem Def.

proprietas solet appellari dictio secundum quod ... Ethiops est albus secundum quid debet intelligi

ad diminutionem ... ut Ethiops non sit albus simpliciter ... secundum quod ... est secundum dentes

in qua proprietate est ... arguendo ... adiecto secundum quod ad dictum simpliciter non est bona

... ut Ethiops est albus secundum quid ergo est albus ... de ultima de appellatione

Quaestio ultima de appellatione

In presenti quaestione inquiritur quid et quotuplex sit appellatio quae quidem sic definitur appellatio est

ampliatio significati formalis unius termini supra significatum formale seu materiale alterius termini et ille terminus Def.

qui suam appellationem seu significatum applicat dicitur appellans, ille vero cui significatum applicat dicitur ap-

pellatum ... quod nota quod terminus appellans debet esse ad ... Nota

sechibi

... quaestio ... quod ... dividitur appellatio in appellationem formalem et materialem. Formalis est

quando ... applicat suum significatum formale ... alterius ... est loquor magnus Hector ap-

pellatio formalis ... formali ... magnus ... magnitudo applicatur supra formale illius

termini ... supra logicam

Materialis autem est quando ... applicat significatum unius formale supra significatum materiale alterius

... supra ... albus est dulce ... formali significatum illius termini dulce videlicet

dulcedine ... supra materiale illius termini albus ... ut ... talis formalis

substentans ... illius ... est illud ... quod habet albedinem habet

dulcedinem

Dost[a]

2° dividitur appellatio in appellationem realem et rationis. appellatio realis est quoties terminus appellans importat formale aliquid reale ut Petrus est magnus musicus. ly musicus applicat aliquam entitatem supra magnitudinem. Appellatio rationis est applicatio formae rationis. l. denat. extrinsece ut homo est species columna est dextra nam forma quam per ly species importat non est forma realis. d. 2ª intentio praedicans de pluribus differentibus numero. et tractatur quia per ly dextra quam importat non est forma realis. d. denat. extrinseca quae frativ est ens rationis ut Deo dante videbimus disp. 2ª entis rationis

His itaque iactis fundamentis quae praecipua regula ad discernendas appellationes simi debeant ex sensu et communi modo loquendi nulla inqua in praesenti assignabo quarum 1ª est quando assumuntur duo termini quorum unus sit ad sensibus alter substantibus et ex praedicati ponitur alius ad sensibus tunc praedicatum appellat supra substantibus non vero supra adiectibus ut Petrus magnus est philosophus ly philosophus appellat supra substantibus .s. supra Petrum

2ª regula quando ex parte praedicati ponuntur duo adiectiba et ex parte subiecti solum substantibus tunc unus adiectibus appellat supra aliud ut Petrus est magnus logicus ly logicus appellat supra magnum non vero supra Petrum

3ª regula termini 2 intentionis positi ex parte praedicati appellat supra subiectum signatum primarium non vero supra secundarium ut homo est species ly species non appellat supra Petrum et Paulum ... secundaria. d. supra hominem quae est subiectum primarium et ita non licet inferri Petrus est species

4ª regula verbum significans actum interiorem anime appellat supra signatum ... non vero ... ut video Papam ... Papa ... Papam vidi significo me vidisse hominem non ... Papam ... valet Petrus est magnus logicus ergo est magnus et est logicus ... peccat ... fallacia compositionis et divisionis ita non valet vidi Papam ergo Papam vidi nam variat appellationem multae aliae regulae tradi solent ab auctoribus cui placuerit videat eorum scripta praecipue Toleti cap. 10 lib. 2 et Vera Cruz ... agentes de appellatione et seq. de hoc 3° libro : liber 4 Summulae de oppositione, aequipollentia et de illarum conversione. Quaestio 1ª quid et quotuplex sit oppositio

Q. 1ª Quid et quotuplex sit oppositio

Post quam egimus de propositionibus hoc nunc agendum est de proprietatibus propositionum quarum prima est oppositio ut certum, sic [illegible] proprietatibus ut patet ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] currit illa sic definitur oppositio est affirmatio et negatio eiusdem de eodem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oppositio repraesentatur oppositio est repugnantia duarum propositionum [illegible] et qualitate quae [illegible] oppositio sic definita est quadruplex, contraria, contradictoria, subcontraria et subalterna

Defo

Oppositio contradictoria quae omnium maxima est (ut in [illegible] [illegible] videbimus) est repugnantia duarum propositionum quarum una est universalis et alia particularis, una affirmativa et altera negativa. [illegible] omnis homo est albus, aliquis homo non est albus. Nullus homo est albus, aliquis homo est albus [illegible] [illegible] repugnantia duarum propositionum quarum utraque est singularis [illegible] Petrus currit, Petrus non currit.

Defo

Oppositio contraria est repugnantia duarum propositionum quarum utraque est universalis et una affirmativa et altera negativa. [illegible] omnis homo est albus, nullus homo est albus.

Defo

Subcontraria est repugnantia duarum propositionum quarum utraque est particularis et una affirmativa et altera negativa [illegible] aliquis homo est albus, aliquis homo non est albus.

Defo

Subalterna est repugnantia duarum propositionum quarum una est universalis et alia particularis et utraque affirmativa vel utraque negativa [illegible] aliquis homo est albus, omnis homo est albus, nullus homo est albus, aliquis homo non est albus.

Defo

[illegible] advertendum est quod haec oppositio subalterna [illegible] [illegible] repugnantiae ut in exemplis patet quia una est universalis et alia particularis [illegible] [illegible] subalternans id est subalterans [illegible] [illegible] particularis [illegible] [illegible] particularis subalternata vocatur id est subaltera contenta

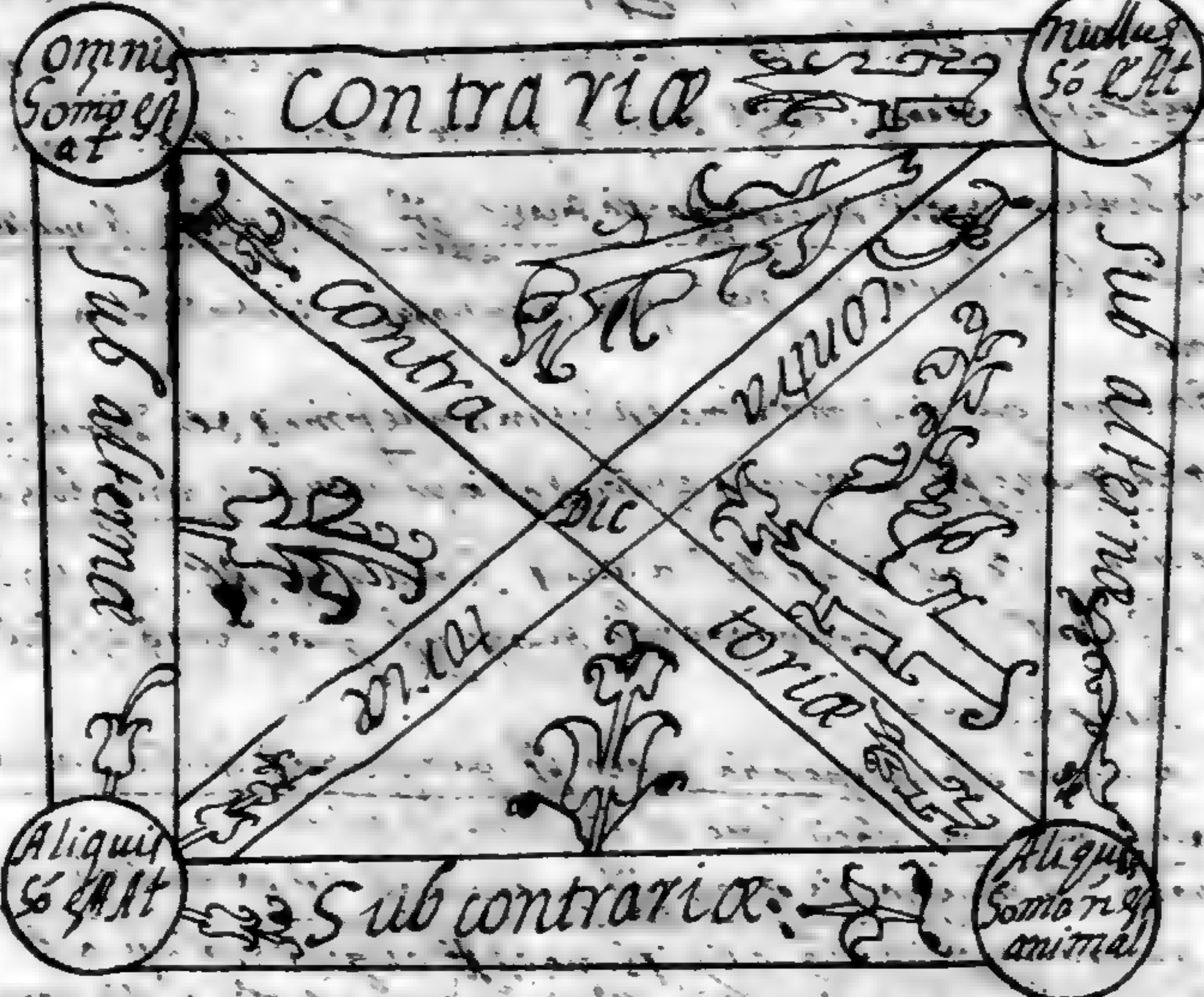
Ad cognoscendas oppositiones aliquae regulae [illegible] notandae quarum prima est quod una sit affirmativa et altera negativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] penes copulas implicatas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propter quod istae non opponuntur [illegible] disputat loquitur [illegible] disputans loquitur [illegible] copula implicata est negata non copula principalis

[illegible] est ut [illegible] oppositiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3a regula est ut [illegible] verificentur [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] in eodem instanti temporis et loco quare istae non opponuntur [illegible] legis si affirmet [illegible] legente [illegible] non legit si proferatur [illegible] legit.

4a regula est ut sit [illegible] [illegible] [illegible] intelligatur [illegible] [illegible] istae propositiones non opponuntur [illegible] [illegible] est elegans [illegible] [illegible] [illegible] quia in 2a propositione [illegible] [illegible]

5a regula est ut servent [illegible] proprietates logicales videlicet ampliationem, restrictionem, appellationem et suppositionem illa in excepta quae ponit [illegible] signorum ut omnis, nullus, aliquis [illegible] nota [illegible] quae de oppositione [illegible] dicta [illegible] sequentis figurae [illegible] [illegible] figura [illegible]



IN presenti ergo figura sunt quatuor rotuli in quibus designatur propositio universalis affirmativa, 2ª universalis negativa, 3ª particularis affirmativa, 4ª particularis negativa. Atque ita 1ª et 2ª dicuntur contrariae oppositae, 3ª et 4ª subcontrariae, 1ª cum 4ª contradictoriae et 2ª cum 3ª etiam contradictoriae ~~[illegible]~~, 1ª cum 3ª et 2ª cum 4ª subalternae propositiones. Restat ergo 2ª de legibus oppositionum in particulari.

Q.^s 2ª De legibus oppositionum in particulari

LEges singulis propositionibus quae unicuique sigillatim nam cuilibet propositioni oppositae assignare solent aliqui leges necessario servandas, video illas in hac quaestione proponimus et 1ª sit propositionis contradictoriae.

Prima igitur lex pro contradictoriis est ut in nulla materia possint esse simul verae vel simul falsae, unde bene arguitur in contradictoriis: haec propositio est vera, ergo altera falsa, et haec propositio est falsa, ergo altera vera; quae quidem regula nulla alia indiget probatione nisi solo lumine naturali, nam implicat eandem rem simul esse et non esse.

2ª lex est pro contrariis ut in nulla materia possint esse simul verae, bene tamen simul falsae in materia contingenti, et ratio huius est quia si essent duae propositiones contrariae simul verae, ex illis sequeretur duas contradictorias simul vere, quod quidem probatur nam istae propositiones sunt contrariae in

materia contin

materia contingenti omnis homo currit nullus homo currit unde si ista esset vera non posset omnis homo currere et hec particularis est vera aliquis homo currit. Si quidem ad veritatem istius requiritur veritas huius particularis [illegible] hec particularis aliquis homo currit est contradictoria illius propositionis nullus homo currit que quidem si etiam est vera ut supponitur sequitur darentur due contradictorie simul vere ex eo atque quod due propositiones possint dari contrarie simul falsae nullum sequitur inconveniens cum non possint dari due contradictorie simul falsae nam quia talis sit falsa potest dari aliqua particularis vera ut videre est in propositionibus contrariis in materia contingenti que simul falsae omnis homo est sapiens nullus homo est sapiens.

3a lex est de subcontrariis ita quod in nulla materia possint esse simul falsae licet in contingenti possint esse simul verae probatur quia si due subcontrarie sint simul falsae sequitur evidenter dari duas contradictorias simul veras ut aliquis homo currit que quidem propositio subcontraria si est falsa sua contradictoria que est nullus homo currit est vera et similiter si hec subcontraria aliquis homo non currit est falsa sua contradictoria scilicet omnis homo currit est vera et per consequens due contradictorie scilicet omnis homo currit et nullus homo currit sunt simul verae [illegible] ex quibus contrariis simul veris inferuntur due contradictorie simul verae ergo due subcontrarie non possunt esse simul falsae verae autem possunt esse cum nullum sequatur inconveniens in materia contingenti ut aliquis homo est albus aliquis homo non est albus que due propositiones sunt verae.

4a lex subalternis competit ut una sit vera [illegible] subalternans videlicet universalis [et] particularis subalternata ad quod requiritur ut si subalternans sit vera subalternata etiam sit vera [illegible] subalternans [illegible] contingenti + [illegible] bene atque sequitur in materia propositionis subalternans esse falsa [illegible] subalternatam esse veram ut omnis homo est albus que quidem falsa est [illegible] subalternata [illegible] aliquis homo est albus.

Pro complemento huius est notandum quod alie propositiones opposite de modo enunciandi alie opposite de lege [illegible] opposite de modo enunciandi sunt ille que in sensu [illegible] servant leges contradictoriarum [illegible] oppositiones de lege sunt que neque in voce neque in modo enunciandi servant leges oppositionis [illegible] solum in sensu [illegible] homo est albus [illegible] alius que quidem propositiones [illegible] servant leges contradictoriarum [illegible] in voce et in modo enunciandi [illegible] in sensu [illegible] opposite de lege.

Circa quod atque notabile valde laborant multi dialectici [illegible] neque [illegible] quas libet oppositiones de lege [illegible] ista [illegible] non [illegible] quas claritatem in illis [illegible] omitto [illegible] Toletum [illegible] 2 cap. 14 [illegible] propositionibus solum apparenter oppositis.

Q. 3. De propositionibus solum apparenter oppositis

Quia aliquae ppones quae primo aspectu oppositionem videntur ipp. log. subiecti opponuntur apparenter ideo est quia illarum defectus explicare. Exercitium est hoc est species nulla hoc est species. Si raquare istae non sunt oppositae quia in prima subiecti apponuntur simpliciter in 2a vero distributive in quamrationem nasitur vt 2a pp sed distinctas subiectas a prima nam subiectum est homo quatenus est abstractus a singularis subiecto 2a est homo prout [illegible] est hic a statu negat non est de eorum subiecto [illegible]

2a igitur pp quae solum apparenter oponitur est bis cantavi missam nullam missam bis cantavi. Notatur quare iste pp non oponuntur est quia missa in 1a pp supponit confuse quia est a facto illo signo numerali bis in 2a autem supponit distributive ubi deest signum vtl. s. nullus ex quamutatur ordo vt predicatum quod afirmat prima sit diversum quod ab eo quod negat 2a nam praedicatum 1 est haec illa missa quod sufficitur sup. pro 2a praedicatum est haec missa determinata [illegible] haec missa determinata

3a pp est haec homo currit Joanes non currit quam redeta est quod subiectum in 1a supponit distributive in 2a autem supponit singularia quamutatur singularis oris ex parte quod subiectum vnius sit transp. [illegible] subiectum alterius ex transf. singularis ideo non sunt contradictoriae

4a pp est haec Apostoli Dei sunt duodecim aliqui apostoli dei non sunt duodecim defectus autem est quod subiectum in 1a supponit collective in 2a autem supponit divisive cum autem non sit idem subiectum in vtraque eodem modo supponens ideo non sunt contradictoriae.

5a propositio est Joanes est albus Joanes non est albus defectus autem consistit in hoc quod verbum est manet in vtraque afirmatum [illegible] retinens ita quod est ac si diceret [illegible] tempore convenit albedo similes autem defectus habent iste pp Petrus semper disputat Petrus semper non disputat omnes ille dictiones quae habent vim [illegible] vt sunt [illegible] contingente accidentaliter [illegible] anteponi debet negatio ad tales dictiones si ponuntur apud subiectum et sic constituuntur contradictoriae sic Joanes est albus Joanes non est albus. Argumenta contra dicta de oppositis

Argta contra dicta de oppositis

Quamvis verissima sint ea quae supra diximus de contradictoriis nempe quod in nulla materia possint esse simul vera aut simul falsa solent non nulli dialectici suis ingeniis contradicere veritatem vt faciant aliquas concedere duas contradictorias simul veras. 1. ratio

Argumentum sic habet omnis homo fuit in arca noe aliquis homo non fuit in arca Noe haec sunt contradictoriae et sunt etiam simul verae quia 1a minor fit nam 1a est vera quia in sacra scriptura 2a etiam est vera nam omnes qui mortui fuerunt in diluvio fuere alia et tamen non fuerunt in arca Noe et praeterea omnes nos sumus alia et tamen non fuimus in arca Noe quod intentum

Ad hoc dico negando minorem nam si illa omnis sola distribuat at... illa pp quia fecit hunc sensum omnis vniuscuiusque liber species alius fuit in arca noe quod falsum est et contra sacra scriptura si vero illa omnis et illa aliquis in compete sumantur 1a est vera et sacra

scriptura

scriptura 2a & falsa nasq facit hunc casu aliquis scribit aliqua nulla quasi marca

2o pp̄ere etiam scriptoris nulla manus requirit ad scribendum aliqua manus requirit ad scribendum & tn sunt simul verae quia ineunt & non sunt contradictoriae patet nam sunt de eodem subo & predicato una universalis & alia particularis & non sunt simul verae pp̄ nam 1a pp̄ verificatur manus dextra non requirit ad scribendum nec etiam requirit sinistra quia nulla manus requirit ad scribendum 2a pp̄ per se patet quod aliqua manus requirat ad scribendum quia utraque est simul verae.

R illas duas pp̄ esse simul veras negatur tn esse contradictorias quia variat suppositio supponit n. in una illius distributive in alia confuse.

D. quod in his pp̄ nullus homo est al. aliquis homo est al. variat supposs quia una est distributiva altera determinata quia variatio suppositionis tollit veram rationem contradictionis.

R quod haec diversitas suppositionum non obstat d. illa quae in una pp̄ retinet supp. specialis confusionis in altera distributivae, vel determinatae.

Multa alia argumenta quae hoc obiici possunt omitto tum brevitatis causa si cui placuerit legat Tolet & alios expositores, tum etiam quia tironibus maiores confusiones causabunt & omnia argumenta quae maximam difficultatem involvunt sunt talia ut aliquas reperiant duas contradictorias simul veras in vocalibus & explicabo ut postea facilius solvatis omnia argumenta in principio hendi sunt tandem quinque species oppositionis in comuni quas ea species oppositionis quae oferent valente conservatione an aliqua illis desinit necne diligenter quidem distinguendi sunt deinde pp̄es quae de equipolentia pp̄ cathegoriarum.

Q. 4a De equipolentia propositionum cathegoriarum

Hactenus est quo proprie pertinet quidquid reperitur in verbis ipsis ut melius intelligatur quid sit equipolentia in debet definiri equipolentia est convenientia seu concordantia duarum propositionum sententiarum seu sensus licet adiversis signis vocalibus afficiantur ~

Ad intelligendas autem sane equipolentias in nulla re sunt notande quarum prima est pro contradictoriis quotiescumque negatio adverbialiter preponitur subiecto cuiuscumque chategorica equipolet sue contradictorie verbi gratia nullus homo est sit sine nullus preponitur signum et dicatur non nullus homo est equipolet huic quidam homo est quae quidem particularis est contradictoria illius ~

2a est pro contrariis quotiescumque negatio adverbialiter postponitur subiecto propositionis equipolet sui contrarie verbi gratia nullus homo currit si huic signo nullus postponatur negatio et dicatur nullus homo non currit equipolet huic omnis homo currit ut si dicatur omnis homo non currit idem est ac si diceres nullus homo currit

3a vero est pro subalternis et si negatio una adverbialis anteponatur subiecto propositionis et alia postponatur equipolet alteri subalterne verbi gratia omnis homo est rationalis si huic propositioni dentur duas negationes dicens non omnis homo non est rationalis equipolet huic aliquis homo est rationalis quae quidem regula hoc carmine continentur

Præ contradic. Post contra
Præ Post que subalter

Quod quidem carmen ita intelligitur Præ contradic id est preposita negatione fiunt contradictorie equipolentes post contra id est post posita negatione fiunt contrariae equipolentes præ post que subalter id est preposita negatione et post posita fiunt subalternae equipolentes ~

Circa quod notandum est quod in subcontrariis non assignatur regula pro equipolentiis quia si pro affirmativis post ponatur negatio regula non tenet verbi gratia aliquis homo currit aliquis homo non curret si autem in negativis post ponatur negatio efficitur propositio ridicula verbi gratia aliquis homo non non currit si negatio anteponatur efficitur contradictoria non equipolens quae potest intervenire propter quas atque dictio specialis regula non datur

Advertend[um] est praeterea q[uo]d eae prorsus leges supradictae servant in signis quae continent his carminibus

> Non omnis quidam non omnis non quasi nullus
> Non nullus quidam sed nullus non valet omnis
> Non aliquis nullus non quidam non valet omnis
> Non alter neuter neuter non praestat uterque

Q[uaestio] 5 de conversione propp[ositionum]

Q. 5.a De conversione propositionum

Ultima passio propositionum chategoricarum est conversio quae quidem sic definitur est mutatio extremorum propositionis servata semper eadem qualitate et tunc transmutatur extrema quando ex subiecto praedicatum fit et ex praedicato subiectum et illa propositionis extrema mutantur et conversio quae ex extremitatibus coalescit et convertens

Def.

Conversio autem est triplex simplex, per accidens, per contrapositionem conversio simplex est mutatio subiecti in praedicatum et praedicati in subiectum servata eadem quantitate et qualitate qua conversione convertuntur universales negativae ut nullus homo est lapis nullus lapis est homo et particularis affirmativa ut aliquis homo est animal aliquod animal est homo

Def.

Conversio per accidens est mutatio subiecti in praedicatum et praedicati in subiectum permanente eadem qualitate et mutata quantitate qua conversione convertuntur universales negativae in particulares negativam ut nullus homo est lapis aliquis lapis non est homo et universales affirmativa in particulares affirmativam ut omnis homo est animal aliquod animal est homo

Def.

Conversio per contrapositionem est mutatio subiecti in praedicatum et praedicati in subiectum manente quidem eadem qualitate et quantitate sed mutatis terminis finitis in terminos infinitos qua conversione convertuntur universales affirmativa ut omnis homo est animal omne non animal est non homo et particularis negativa ut aliquis homo non est lapis aliquis non lapis est non homo et haec tria genera conversionum unusquisque [illegible] his carminibus continentur

Def.

> Simpliciter feci convertitur eva per accidens
> Asto per contra sic fit conversio tota

In quibus carminibus notandae sunt illae tres dictiones Feci, eva, asto

ing[illegible]

in quibus reperiuntur quatuor [illegible] vocales, a, e, i, o. Assignat propositiones universales affirmativas. e. universales negativas. i. particulares affirmativas o. particulares negativas quae quidem explicatio his carminibus continetur

Asserit A. negat E, sunt universaliter ambe
Asserit I. negat O, sunt particulariter ambe

Quaestio 6 de propositionibus modalibus

Quaestio 6. De propositionibus Modalibus

Cum duplex sit propositio cathegorica alia de inesse et alia modalis cum supra actum sit de propositione de inesse in praesenti agendum est de modali et ut eius natura melius intelligatur notandum est quod modus nihil aliud est quam alia in rede terminatur id est quaedam limitatur explicans quo pacto praedicatum insit subiecto ut quando dicitur esse aut est necesse est modus declarans praedicatum aut necessario inesse subiecto hic autem modus est quadruplex: necessarius, impossibilis, possibilis et contingens

Primus signo quod est necessarius signat unionem praedicati cum subiecto non posse deficere sed semper illi inesse impossibile signat unionem praedicati cum subiecto esse possibilem non determinando ad possibilitatem. l. contingentiam denique contingens signat [illegible] propositionis ut adiungitur possibile signat unionem praedicati cum subiecto posse dicere et inesse quod posit illi convenire et non convenire ut quando contingenter ambulat quare tamen hi duo modi possibilis et contingens eandem sententiam [illegible] solet comprehendi sub illo modo possibile dicitur hoc modo in praesenti non accepit distinctus ab aliis iuxta quos autem quatuor modos quatuor propositiones modales consurgant possibilis. contingens impossibilis et necessaria

Quo supposito deducitur definitio propositio modalis et est illa in qua reperitur aliquis modus per quem denotatur quo gradu unio praedicati conveniat subiecto cum quod notandum non sufficere ut solum modificet praedicatum nam hinc non dabit propositio modalis ut quando Deus est ens necessarium. dicitur requirit ut modificet unio praedicati cum subiecto ut in hac Deum esse necessarium est

Ulterius notandum est quod isti modi possunt dupliciter considerari uno modo nominaliter alio autem modo adverbialiter adverbialiter sumitur quando in propositione

sic proferunt

proferunt possibiliter, contingenter, impossibiliter et necessario, nominaliter autem

quando sic proferuntur possibiles, contingens, impossibiles, necesse, et hoc modo agimus in presenti

Propositio autem modalis dicitur hoc signo nomina lia facta dividitur in compositas

et divisas modalis divisa est illa que affirmat aut negat predicatum vere satis de

et eodem tempore neque omnia que in ea continentur vere satis, simul et collective divisibiliter.

divisibiliter composita autem est illa que affirmat predicatum vere satis per eodem tempore

et simul omnia et collective sicut album esse nigrum est possibile que quidem propositio in sensu

diviso est vera nam facit hunc sensum possibile est quod id quod modo est album

postea sit nigrum in alio tempore propositio quidem est vera in sensu autem composito

falsa nam facit hunc sensum quod eadem res que modo est alba simul et eodem

tempore possit esse nigra quare hoc asserere falsum est

Quando autem propositio modalis faciat sensum compositum et quando divisum

nulla certa regula demonstrari potest quamvis dicant Soto, Mesa,

Fonseca, Guilelmus, Durandus et alii in opusculo 4 in hoc convenire quod in compo

sitis modus sumitur nominaliter ut in hac homo disputare est possibile in divisis

vero modus sumitur adverbialiter ut homo necessario est at ut dicunt etiam quod

modus in divisa vere summi in subiecto propositio ut in hac [illegible] possibile est

disputare et alii hoc ut in plurimum seraverunt tamen semper quod vis

ponatur modus sive nominaliter sive ut adverbium sive in medio sive in

fine propositio potest admitti sensum compositum et divisum que quidem doctri

na est Nisi in prima capitulo Iustiniani [illegible] et Toleti [illegible] capi

[illegible] [illegible] [illegible] nam ibi afferunt multas propositiones

De reliquis variis modis dicendi solent autores assignare multas

rationes propter quas differant inter se istas propositiones nec in hoc immoremur

quia [illegible] maiores confusiones causet dico generaliter [illegible] quod versari de

bet inter istas propositiones sumitur ex veritate et falsitate earum. Veri

tas quidem propositio divisa cognoscitur per ascensum et descensum nam regulanda

est sicut cetere propositiones categorice [illegible] veritas vero modalis

composite regulanda est per [illegible] [illegible] vera mo

dalis

dalis et erit vera ut patet in hac. hec homines esse animal est necesse quae quidem propositio est vera nam sua dimesse est vera et nempe omnis homo est animal tamen modalis compositas cognoscit in suo sensu ad quod requiritur ut faciat sensus composita divisa atque ut faciat sensus divisus qui quidem sensus iam explicati sunt supra in ultimo notabile propositio composite et divise

Quaestio Septima de quantitate et qualitate modalium compositarum

QUESTIO 7. DE QUANTITATE ET QUALITATE MODALIUM COMPOSITARUM

Omisa

Omnis abs modalis diuisa ... dicunt in nulli ... nulla reperiri posse duplis enim quantitate alia penes modum alia penes dictum. m. dicit illud quod propositionem affirmat aut negat modus vel aliquis ex his particulis scilicet possibile contingens impossibile necesse. Quatuor ergo modi aliquis enim universalis affirmativi ut possibile et contingens alii ut universalis affirmativi ut necesse alii universalis negativi ut impossibile alii denique particularis negativi ut possibile non quidem quod ... dicto explicatur ... [illegible]

Omnis necesse valet impossibile nullius
possibile quidam . qui dam non possibile non

Unde dicunt isti propositionem modalem compositam posse esse universalem de dicto et de modo utrumque si dicas omnem ... est necesse aliam ex parte esse particularem de dicto et de modo utroque si dicas ... currere est contingens. aliam universalem de dicto et particularem de modo utroque si dicas omnem hominem currere est possibile aliam denique particularem de dicto et universalem de modo utroque si dicas aliquem ... est necesse

Nihil dubium tamen dicendum est quod absolute loquendo quantitas modalium debet sumi penes modum quare illa modalis erit universalis cuius modus est universalis et si dictum sit particulare illa vero particularis cuius modus est particularis et sic de ceteris ratio autem huius est quia id quod precipue ostenditur in modali est modus

Circa qualitatem autem dicendum est duplicem esse ... est affirmatio et negatio et veritas et falsitas . circa affirmationem autem et negationem quia duplici ... primo in potest esse omnino affirmativa secundum dictum et modum . secundo omnino negativa secundum dictum ...

Et modi quarto negativa de modo et afirmativa de dicto quarto utriusque ne
gativa de dicto et afirmativa de modo &c.

2. notandum est quod qualitatem modalium atendi simpliciter et absolu
te secundum quam tamen pene modum afirmari aut negari quare illa
modalis erit afirmativa cuius modus afirmat et illa simpli
citer negativa cuius modus negat sive dictum neget sive afir
met

Quoad 2am vero qualitatem scilicet circa veritatem et falsitatem dico illam
regulandam esse per suum dictum ita quod illa erit vera quae ad dictum esse fuerit
vera falsa atque quae suo dictum esse fuerit falsa similiter illa modalis
erit necessaria cuius oppositum [illegible] dictum fuerit necessaria et
illa impossibilis cuius dictum est impossibile quaestio 3 de oppositione et equipo
lentia modalium compositarum

Quaestio 3 De oppositione et equipolentia modalium compositarum

Ut possimus cognoscere oppositionem modalium notandum est quod ex his quatuor
modis scilicet possibile contingens impossibile et necesse diversimo
de afectis possunt confici quatuor propositiones quae significantur his literis A
E I U. A significat propositionem afirmativam de dicto et modo, E propositionem
negativam de dicto et afirmativam de modo, I afirmativam [illegible]
de dicto et negativam de modo, U negativam de dicto et negativam
de modo quod quidem hoc carmine declaratur

E dictum negat Ique modum nihil A sed U totum

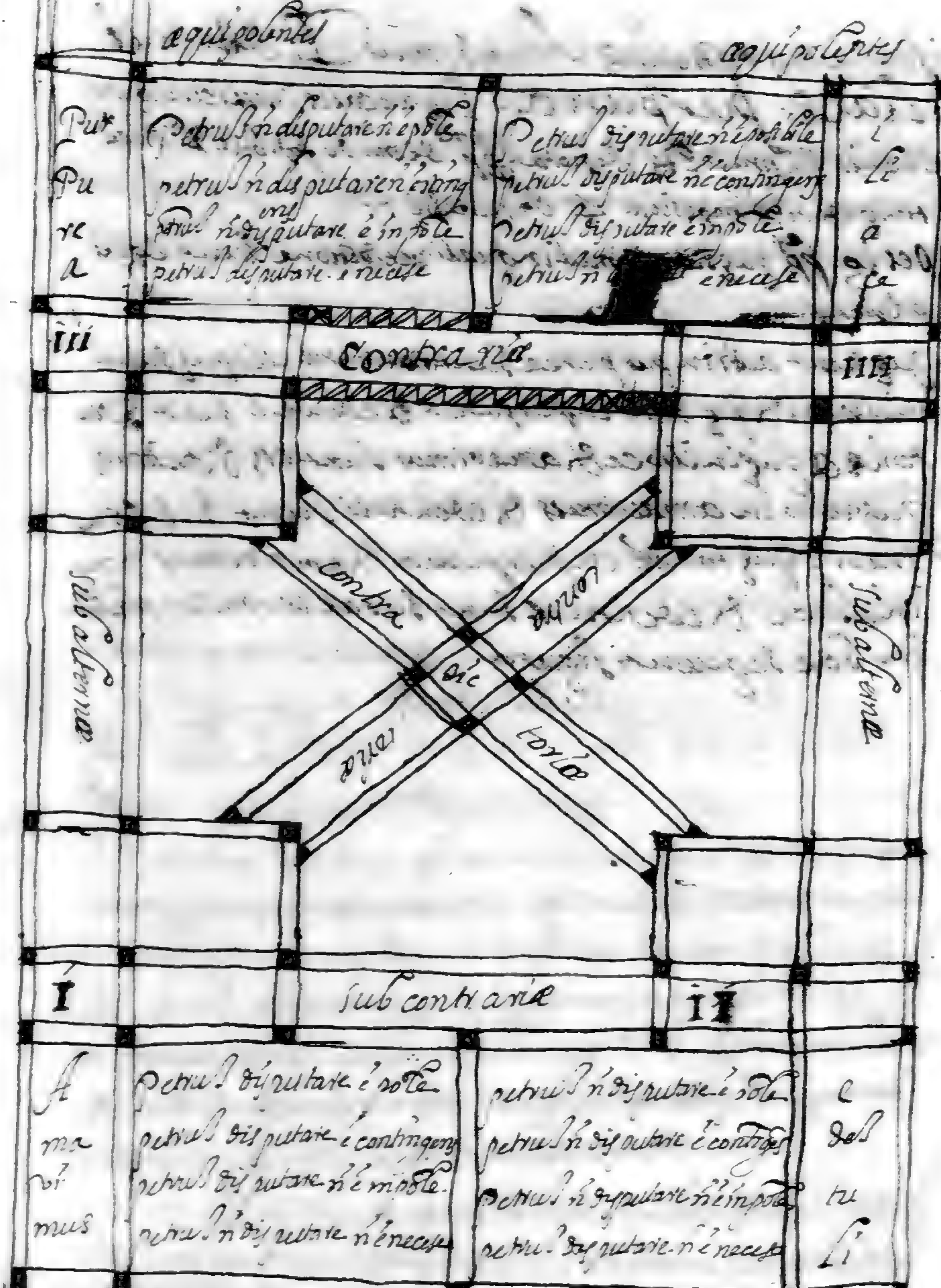
quisque modis quadruplicatis sexdecim constituunt propositiones
modales quae significantur in vocalibus contentis in

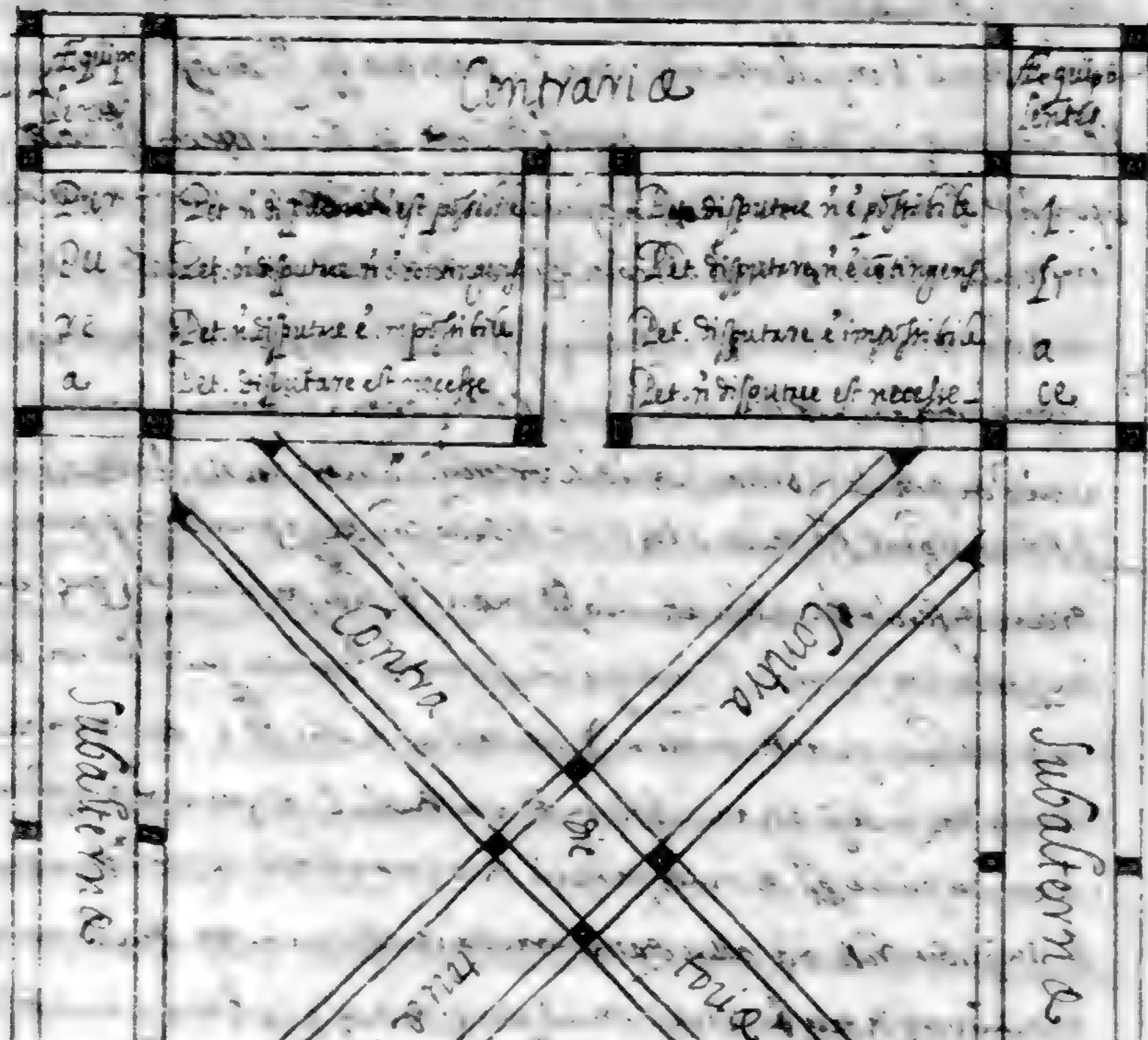
istis quatuor dictionibus Amavimus Et Edentulé
Iliace. purpurea. Tunc vocatis omnibus aliquis di
ctionis supradictae denotat pp. em demodo possibile 2a de co
ntingenti 3a de impossibile 4a de necesse ~

Oes igitur pp. que sunt simul in quali ver dictione sunt equi
pollentes ~

Que sunt autem in purpurea sunt contrarie illis que sunt
in Iliace. Et que sunt in purpurea et edentuli sunt contra
toria et que in Iliace et amavimus sunt etiam contradictoria
Que vero in amavimus et edentuli sunt subcon
trarie que tandem in purpurea et amavimus et que
in Iliace et edentulé sunt subalterne ut patet
in hac sequenti figura ~

Nihil deest


aequipollentes
aequipollentes
Purpurea
Petrus n disputare n e pole
petrus n disputare n e contingens
petrus n disputare e impole
petrus disputare e necesse
Petrus disputare n e possibile
petrus disputare n e contingens
petrus disputare e impole
petrus n disputare e necesse
Iliace
III
Contraria
IIII
Subalternae
contra
dic
toriae
contra
dic
toria
Subalternae
I
Subcontrariae
II
Amabimus
petrus disputare e pole
petrus disputare e contingens
petrus disputare n e impole
petrus n disputare n e necesse
petrus n disputare e pole
petrus n disputare e contingens
petrus n disputare n e impole
petrus disputare n e necesse
Edentuli
aequipollentes
aequipollentes


Contraria
Pur pu re a
I li a ce
Subalternæ
Subalternæ
Contra dic toriæ
Contra dic toriæ
Subcontraria

Circa quod autem notandum est quod quotiens propositiones unius alicuius rotuli eodem modo opponantur cum aliis alterius rotuli tunc quilibet rotuli ... potissima propositio ... ad opp ... reliquas propositiones contentas in eodem rotulo regulam ... sic ut perfecte propositiones molles opponantur contradictorie devemus accipere unam generalem & aliam ex possibile in rotulis contradictoriis & eadem contentas in eodem rotulo equivaleant certum erit omnes opponi contradictorie. Ad quod quod propositiones molles contrarie opponantur devemus accipere unam generalem ... deniq ut subcontrarie opponantur devemus accipere utramque ex possibile & per illas iudicabit decrevit contentis in eisdem rotulis — propter assignatas propositiones molles aliquas sunt de subalternis ... poterantque plura dicere differentiis ... aliquantulum a propositionibus moli de subalternis particulari (que sunt in precedente figura). Sed quia quod longissimum est omitto quilibet enim potest considerare quando univalitas & particularitas in illis propositionibus servanda aut mutanda. Circa quod attamen unum solum advertendum est ad quare opp ... convenientiam inter priores propositiones devenimus partialis & ultima univalis ... que servanda est in quolibet rotulo nam aliter darentur multa inconvenientia ... contrarie simul veras & ... contradictorie simul veras & ... subcontrarie simul falsas alias ... magister Titelmanus libro 3 cap 4 & p. Toletus libro 3 cap 4 cui placuerit petit quos auctores consulere ... de conversione modalium compositarum

Questio 9 De conversione modalium compositarum

Explicata equipollentia modalium equum est ut de illarum conversione agamus. Circa quod attamen hec facilis tradi potest =

ut modus maneat in variatis et cum non fiat interius variatio dicti sed
in aliqua tradictione et conversione eius utroque sicut aliquid est quod est impossibile
quod aliquid quod est est possibile

[illegible] non quod in hoc quod duo sunt exceptiones a regula qualitatis quarum in hoc quod nec
talis conversio est modo negativo ut impossibile et affirmativo negative
ut non possibile tunc universalem affirmativam non convertendo per accidens nam aliquid
dabit antecedens verum et consequens falsum, utroque sic dicendo omne ens est impossibile
sic non verum fiat per accidens aliquid quod est est impossibile est falsum sic convertendo
[illegible] simpliciter quod nec modo quod sit ut impossibile

[illegible] exceptio est quod in proposito [illegible] variat modus in variatis [illegible]
universaliter in particularibus [illegible] dabit antecedens verum et consequens falsum
[illegible] omne musicum esse necesse [illegible] aliquid quod est musicum
necesse [illegible] falso sic dabit antecedens verum et consequens falsum [illegible]
modus in modo possibile [illegible] aliquid hominem esse
musicum est possibile

[illegible] modales universales contra [illegible] ad modum [illegible] utroque sicut
possibiliter est quod est possibiliter est [illegible] aliquid [illegible]
[illegible] necessario est quod est necessario [illegible] generaliter [illegible]
[illegible] similiter [illegible] auctores quidem doctrina [illegible]
[illegible] alium modum scilicet [illegible] in primo capitulo [illegible] alio modo [illegible]
[illegible] complemento conversionem [illegible] similitudine [illegible]
[illegible] modales universales notabiliter [illegible] oblique [illegible]
[illegible] participio utroque [illegible] in sensu [illegible]
[illegible] sic quod existens in [illegible] alii [illegible] observandum
sunt scilicet quod aliquid [illegible] de futuro [illegible] convertitur ille [illegible]
[illegible] in [illegible] repugnat [illegible]

vel [illegible] fuit senex in aliud [illegible] senex in ultima

[illegible] (et sic [illegible]) [illegible]

venimus [illegible] ultima [illegible] exponibilibus

Questio ultima de propositionibus exponibilibus

[illegible] propositiones aliq[ue] sunt [illegible] exponibiles [illegible]

[illegible] exponibiles [illegible]

[illegible] exclusiva [illegible] aliquam particulam exclusivam

[illegible]

[illegible] aliquam particulam exceptivam [illegible]

[illegible]

[illegible] reduplicativa [illegible] aliquam [illegible] particulam inquantum, quatenus, secundum

quod, et similia [illegible] dupliciter [illegible]

[illegible] causam quare [illegible] [illegible] inquantum

[illegible] expositive [illegible] causa [illegible]

[illegible]

4a species [illegible] alius [illegible]

[illegible]

5a species [illegible] incipit [illegible] incipit

[illegible] primum [illegible] primum

[illegible] ultimum sui [illegible]

[illegible]

6a species [illegible] comparativa [illegible]

[illegible] sufficit [illegible] quarum [illegible]

[illegible] species

[illegible]

LIBER V. SUMULAR[UM] D[E] ARGUMENTATIONE ET DE ILLIUS SPECIEBUS

Q. I. QUID ET QUOTUPLEX SIT ARGUMENTATIO?

1 Postquam egimus de iis quae spectant ad dirigendam 1am et 2am operationem intellectus, [illegible] modo pro complemento quibus tractare Summulas, ut agamus de iis quae spectant ad dirigendam tertiam operationem intellectus, scilicet de discursu, ad quam operationem pertinet argumentatio; et sic in praesenti quaestione duo inquirimus, scilicet quid sit argumentatio et quotuplex sit. Et respondens ad 1um dico quod argumentatio ut supra visum [illegible] in quaestione ex alio sequi denotant [illegible] explicationem [illegible] supra dicta hic applicanda sunt.

2 Ad 2um [illegible] quod permissa argumentatione materiali, cum sit [illegible] ne nihil ex ea infert, dividitur argumentatio in argumentationem materialem et formalem; materialis [illegible] consequens infert ex antecedenti propter connexionem materialem [illegible] apparentem [illegible] ex vi ipsius [illegible] ergo [illegible] visibilis [illegible] ergo est risibile, quod [illegible] consequens sequitur ex antecedenti propter connexionem [illegible] et apparet [illegible] visibile [illegible] propter dispositionem [illegible]. Et dicitur materialis quia in simili forma [illegible] antecedentibus [illegible] inferri [illegible]

non [illegible]

argō finalis l. in qua ex cuius infinita argois et pperetuā nexionē finalē quā pars cōsequens cū antecedente cōnexa sequitur et illatio · dicit at cōnexio finalis illa quā nascitur bona qua argeris pone ut quia terra ppositio sit vitalis aut alterā partialis & consequens sit ppositio afirmativa l. negativa quare sic in eadē ppositione dispositio non servet inde qua magna erit bonum argō maris · nisi sic cō suo antecedēs proveniens negari [illegible]

Rursus argō finalis dividit altera secta lib 4 cap 4 probabilis in necessaria & probabilē probabile vocat illud in quo cōsequens non necessario infert ex antecedenti ut argō · haec mulier est mater quae diligit filios suos · quia qua cōnexio nulla est · nā eius argō falsis debet esse necessaria quia ad illationē ideo necessario debet sequi cōsequens ex antecedenti quare argō probabilis solum reperiri in argō morali in qua aliquando consequens non bene infertur ex antecedenti ut patet in exēplo posito & sic illa ponitur vocari moraliter necessaria (quod in ppositione l.) & sic nulla est divisio

Dividit etiam argō in silogismū enthymema inductionē & exemplū sequens lā orchil · lib 2 q 7 & assignare etiam l. ibi hoc debeat fieri

Plures vero argois finalis varii insecta · ideo illas ad duas omnino prerē nil reuocatio · [illegible] in natura cōsequentia cū vero non potest sequi sicuti sequens lā orchil · lib 2 q 7 · & assignare etiā l. ibi vero ppter quod hoc debeat fieri

Ex qua 7 colligit 1° quod ex antecedenti vero non potest cōsequens impossibile sequi nā cōsequens impossibile est ppositio falsa · 2° quod ex antecedenti necessario non potest sequi cōsequens contingens nā antecedens necessario [illegible] verum cōsequens at contingens [illegible] falsum 3° quod ex antecedenti contingenti non potest sequi cōsequens impossibile contingens seu verum, impossibile autem ~~[illegible]~~ semper est falsum

[illegible] ex antecedente [illegible] posset sequi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex falso sequitur verum

[illegible] ex impossibili potest sequi consequens impossibile [illegible] ex falso [illegible] ex impossibili potest sequi [illegible] necessario [illegible] lapis [illegible] contingens in [illegible] ex antecedente [illegible] argo [illegible] cisnis [illegible] cisnis [illegible] albus [illegible] potest [illegible] sequi ex antecedente contingenti consequens necessario [illegible] consistit

Q. 2. QVID SIT SYLOGISMVS ET

Quibus constet & quotuplex sit

(2 prior. cap. 1)

Syllogismus autem ut patet ex Aristotele [illegible] [illegible] [illegible] Syllogismus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] in numero plurali [illegible] syllogismi [illegible] maior [illegible] minor [illegible] aliquid aliud ex necessitate sequitur intelligit [illegible] necessario sequitur

[illegible] liber [illegible] triplex pars forma [illegible] & materia [illegible] triplex remota & proxima [illegible] maior [illegible] minor [illegible] consequens

[illegible] categorematica [illegible] in [illegible] in prima [illegible]

extremitas

forma similiter silogismi est duplex modus et figura figura est debita positio extremitatum cum medio ita ut medium in maiore sit subiectum et in minori predicatum in eadem positione est intra subiectum et in conclusione ambo extremitates uniantur absque medio ideo medium non intret in conclusione

Modus atque est dispositio propositionum secundum quantitatem et qualitatem in quo causa maxime requiritur ad illationem unum impedientem concludit et hoc exemplo declarari potest dicimus prima est prima figura atque figura atque quinque silogismi est quod ly quidem maxime reperiatur in ambabus premisis et in prima quam dicitur maior reperiatur ut subiectum in secunda atque quam dicitur minor reperitur ut predicatum modus atque est quod prima propositio sit universalis affirmativa secunda particularis affirmativa tertia similiter particularis affirmativa

Silogismus atque alius est cathegoricus seu simplex et est ille in quo ambe premise sunt categorice alius est hipoteticus et est ille in quo alia est altera premisa est hipotetica alius est modalis qui constat aliqua propositione modalis alius est absolutus qui nullam modalem continet alius est expositorius cuius medium est terminus singularis alius est expositorius cuius medium est terminus communis alius affirmativus cuius conclusio fuerit affirmativa alius denique negativus cuius conclusio fuerit negativa.

Complementum atque quinque quam notitie sunt aliquantum valde utiles ad cognoscendam silogismi bonitatem prima est quod ex puris negativis nihil sequitur ut patet in hoc silogismo nullus homo est equus nullus similiter homo quam nullus similibus equus secunda est quod ex puris particularibus nihil sequitur ut ego aliquis homo est animal aliquod animal est equus quam aliquis equus est quod in quo silogismo datur antecedens verum et consequens falsum quamquam vero concipientias silogismos considerandum aliis habeant modum inveniendi recta ratio causa consilio cui placuerit legere illos quam de figuris et modis ad inferendam conclusionem

Q. 3. D FIGVRIS E MODIS DIVEE

Remdam conclusionem

1. ... sillomor figure taliter asignate adialecticis sicut om triplices modus q medius pro cum extremitatibus ordinari 1. e. q medius in maiori sub iicit et in minori pdicat 2. e. q medius in utraque parte 3. v. q medius in utraque subjicit que oia hoc carmine continet

- Sub, pre prima, 2a pre, bis, 3. bis sub, -

que quidem figure colliguntur ex aristotele i prior. libro 1. cum oppo... qui asignanda sit a lu 4a figura in q medius in maiori pdicat et in minori subjicitur que a iure tribuit Galeno alibi examinanda dicetur.

2. notandum q in qualibet ex positis figuris dupliciter po concludi sive scilicet et indirecte tunc concludit directe q maior extremitas in conclusione de minori pdicatur tunc vo indirecte q ... extremitas in conclusione pdicatur de maiore

3. in istis ergo tribus figuris reperiuntur decem et noven modi utiliter apti ad ... in ferendam conclusionem quos oes qui quatuor artificiosis carminibus amplectuntur adialecticis

1a figura — Barbara, celarent, darii, ferio, baraliptom, celantes, dabitis, fapesmo, frisesomorum,

2a figura — cesare, camestres, festino, baroco. 3a figura Darapti. felaptom, disamis, datisi, bocardo, ferison

in ... vocibus tres ille prime silabe notande sunt ad distinguendum

An maiores silomi pp denotat 1ª minorem 3ª sclusionem quequantas & quaelibet libet pp silomi ex primis mbs vocalis colligenda quaestionis nadd explicuimus super illis carminibus adverit et Negat. Et &c.

2º notandum quod novem orationes inclusae in prioribus primis carminibus scilicet A Barbara usque ad frise somorum, deserviunt 1ª figurae et aliis figurae atque quatuor actiones subsequentes in carmine a Cesare usque ad baroco, reliquae vero sex actiones adarapti usque ad ultimam quae est ferison deserviunt 3ª figurae.

3º notandum quod ex novem primae figurae quatuor primi modi concludunt directe reliqui vero quinque eiusdem figurae concludunt indirecte reliqui vero 2ª & 3ª figurae concludunt directe licet et in illis non nulli posint concludere indirecte illi scilicet in quibus conclusio in quibus concl. po conver tit simpliciter & per accidens modi in 2ª figura duo modi Cesare scilicet & Camestres quia illorum conclusiones sunt universalis negativa ali duo scilicet festino & Baroco quia illorum conclusiones sunt partialis negativae & posunt posunt converti simpliciter & per accidens non concludunt indirecte in 3ª autem figura posunt concludere indirecte 3 modi darapti, disamis & datisi, nam sunt conclusiones affirmativae quae posunt converti simpliciter. alii vero modi felapton Bocardo & ferison minime posunt concludere indirecte nam illorum conclusiones non posunt converti simpliciter & per accidens

4 observandum est quod ex omnibus istis 19 modis solum 4 primi primae figurae dicuntur omnino perfecti quia necessario & clarissime inferunt conclusionem reliqui vero cuiusque figurae dicuntur imperfecti quia non ita necessario inferunt conclusionem nam in illis non ita clare patet necessitas conclusionis sicut in illis quatuor primis quae via

ut melius percipiatur visum mihi fuit cuius modi figura exempla primi figura exempla 2ae figurae

PRO I FIGURA EXEPLA

Pro 2a exempla

Barbara

omnis [illegible] est at

[illegible] visibile [illegible]

[illegible] sensibile est

Celarent

nullus [illegible]

[illegible]

[illegible]

Darii

[illegible]

[illegible]

[illegible] est at

Ferio

nullus [illegible]

aliquid sensibile [illegible]

[illegible] sensibile non est lapis

Baralipton

est at [illegible] substantia

omnis est at

[illegible]

Celantes

[illegible]

[illegible]

nullus [illegible]

Dabitis

[illegible]

aliquid [illegible]

[illegible]

Fapesmo

[illegible]

nullus [illegible]

[illegible]

Frisesomorum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Cesare

nullus lapis est at

[illegible] est at

nullus lapis est [illegible]

Camestres

omnis [illegible] est at

nullus lapis est [illegible]

nullus [illegible] lapis

Festino

nullus lapis est at

aliquis [illegible] est at

aliquis [illegible] non est lapis

Baroco

omnis [illegible] est at

aliquis lapis [illegible]

aliquis [illegible] non est [illegible]

Exempla 3e figurae

Darapti

omnis [illegible] est

omnis [illegible]

aliquid [illegible]

Felapton

nullus [illegible]

omnis [illegible]

[illegible] non est lapis

Disamis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Datisi

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Bocardo

aliquis [illegible]

omnis [illegible]

aliquid [illegible] non [illegible]

Ferison

[illegible]

aliquis [illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. 4. DE CONDITIONIBUS REQUISITIS IN TERTIA FIGURA UT SIT BONA ...

1 [illegible] experientia [illegible]

fabrica [illegible]

2 [illegible] adequate [illegible] adequate identificat [illegible]

[illegible] in quantum [illegible]

[illegible] adequate [illegible]

3 [illegible] identificat [illegible]

extrema nequeunt [illegible]

[illegible] medio alter [illegible]

[illegible] infert extrema [illegible]

4 Ex iis [illegible] principiis [illegible] expe[illegible]

[illegible] particular [illegible]

5 [illegible] negativa [illegible]

[illegible] particularis [illegible] particulare [illegible]

[illegible] sequitur [illegible] parte

6 [illegible] maior [illegible]

[illegible]

7 [illegible] in una praemissa [illegible]

[illegible] bona [illegible]

[illegible]

Dicto l. qmedia sevat ss. saltem in una ex missa et talis e tremis q nullo modo in ver in 3 ctoe nisi forte ad tolle dal eligat equivocationem l. de fectu vare aliaquis ppietates logales n servat atq nisi p. S p venire q vi ssep quovenire

Pextremitatis ab sicut etiz aliqs dr saucondones q e l.e. p extrema ca rente 3 ftugaira e l. ois fu gat i vitis se quatenus distinguit l. sfungiaitur tumedio

2ª Dicto l. ut nulla extremas suponat distribuitz in 3 ctae l. minus l magis amplé q in p mis l. q extremo in 3 ctoe servent ppietates lo gales qas servarent sunt in pmisis unde p t l. mala arg qm sunt qui tuoil ego sum q q tu l. q na illud extremud q in 3 clusione tm supponit distribuitur q 3 de reductione ostensiva silogismorum

Q. V. DE REDUCTIONE OSTENSIVA SILOGISMORUM

ad quius q intelligentia observado p silomy l. suplex alius perfectus et alius imperfectus pfectus l. ille qui st aparet evidens et nessesario cocludens n indiget alio silomo q i quor modi atz silan sunt 4 priores silomi Barbara salicet usq ad ferio. imperfectus atz l. ille qui v t aparet evidens et nessesario 3cludens indiget alio silomo quius modi atz sunt 15 silomi unde ois imperfecti silomi reducunt ad quatuor pfectos ostensive sui posibile

Go suposito reductio ostensiva l. qa silomy imperfectus reducit ad pfec tum p coversione aliaquis pp. l. p trasposisionem pmisarz l. p utrumq simul

Et utz hec versio p pacto sit facienda aparcat notabil. l. qqui

Liber modus imperfectus habet in initio aliquam ex quibus literis. B. C. D. F. quae sunt literae initiales quatuor modorum perfectorum ita ut solum imperfecti qui incipiunt a litera B reducatur ostensive ad Barbara. Et a litera C. ad Celarent. Et a litera D. ad Darii. Et a litera F. ad Ferio.

Secundo notandum quod in medio vel fine modorum imperfectorum reperiuntur etiam quatuor literae consonantes. S. P. M. C. quae ponunt ad denotandam hanc conversionem observandam. nam litera S. denotat propositionem signatam per ipsam vel antecedentem debere converti simpliciter. Et litera P. denotat propositionem signatam per vocalem ante debere converti per accidens. quod autem ponit M. debet fieri transpositio et mutatio maioris in minorem et minoris in maiorem. denique litera C. denotat talem syllogismum imperfectum non posse ... solum per impossibile posse reduci ad perfectum ut Baroco et Bocardo.

His ita consideratis sic in particulari quilibet modus imperfectus reducitur ad perfectum. Baralipton. m. quia habet in initio B. reducitur ad Barbara retenta conversa per accidens. Celantes ad Celarent retenta conversa simpliciter ut denotatur per literam S. Dabitis ad Darii eadem conversione quam praecedens ut denotatur per literam S. Fapesmo ad Ferio maiori propositione conversa per accidens ut denotat litera P. Et minori conversa simpliciter ut designat litera S. Et fit etiam transmutatio maioris in minorem et econtra ut designat litera M. Et ut haec melius intelligantur his exemplis manifestatur

Cesare	Darapti	Fapesmo
nulla arbor est animal	omnis homo est animal	omne animal est substantia
omnis homo est animal	omnis homo est substantia	nullus lapis est animal
nulla arbor est homo	aliqua substantia est animal	aliqua substantia non est lapis
Celarent simpliciter	ad Darii per accidens	ad Ferio
nullum animal est arbor	omnis homo est animal	nullum animal est lapis
omnis homo est animal	aliquod substantia est homo	aliqua substantia est animal
nullus homo est arbor	aliqua substantia est animal	aliqua substantia non est lapis

Licet aliquis circa conversionem cujus vocis Baralipton quo modo [illegible] conver
tit [illegible] cum sit particularis afirmativa talis m. conversio solum
tribuitur univ[ersalib]us afirmativis & negativis ut patet ex supra dictis

ad hoc autem facile R[espondetur] quod in hujus modi reductione [illegible] conversio
accidit in universalem afirmativam [illegible] legis [illegible] quia duae
[illegible] sit universalis afirmativa [illegible] ad inferendam [illegible]
afirmativam q. 6 de reductione per imposibile

Q. VI. D. REDUCTIONE PER IN-
Posibile Silogismorum

[illegible] reductione modor[um] imperfector[um] ad perfectos [illegible] disputationem
quibus [illegible] per imposibile quod si [illegible] imperfectus ita reducitur ad
perfectum ut qui negaverit silogismum imperfectum [illegible] cogatur [illegible]
aliquid imposibile [illegible] duas contradictorias simul veras [illegible]
[illegible] simul veras

Ad quorum intelligentiam observandum quod ad reducendum per imposibile
modos imperfectos [illegible] figurae ad quatuor perfectos ejusdem figurae sumendum
[illegible] contradictoria conclusionis pro maiori & pro minori maiorem primi silogismi
perfecti & postea inferre conclusionem ex premisis

[illegible] observandum [illegible] quod ad [illegible] recipit Celarent [illegible]
diversam reductionem a ceteris [illegible] sumendum minor pro ma
iori & loco minoris contradictoriam conclusionis & postea inferri conclusionem

[illegible] notandum [illegible] ad reducendos silogismos [illegible] per imposibile
ad quatuor perfectos [illegible] figurae retenta maiori [illegible] & loco minoris
asumpto contradictoria conclusionis [illegible] quae [illegible] explicat

Servat maiores variat q[ue] 2ª minores

Ex p[re]missis sic dispositis infert in modo p[er]fecto contradictorium minoris antea concesso in silo mai[or]is p[er]fecto

Ulterius notand[um] q[uod] l. alia 3ª v[ariat]ª p[er] 3ª figa sumendo contradictoriu[m] [illegible] p[ro] maiori cu[m] eadem minori & tamen infert 3ª dictoriu[m] maioris q[uo]d quid[e]m hoc carmine explicat

Tertia varia maiores servat q[ue] eadem minores

Quo supposito notand[um] l. r[egu]l[a]ª getaris deserviens vitis tribus figuris ná la mediante cognoscimus qui modi inp[er]fecti ad suos p[er]fectos reducé [illegible] in p[ro]p[osi]te q[uo]d q[ui]d[e]m manifestat h[ae]c dictionib[us] Nescie

batis, Godiebam, Letare romanis.

Ï[n] nescio que l. neciebatis deservit modis inp[er]fectis 1ª fig[urae] 2ª q[ua]l. Godiebam deserviun[t] 2ª fig[urae] 3ª que l. letare ro manis deservit 3ª fig[urae] .d. in hoc servand[um] e[st]. hic lex q[uo]d 1ª vo calis dictionis corerspondit modus inp[er]fectus 1ª fig[urae] 2ª 2us & sic de ceteris & hoc etiam servand[um] l. in reliquis dic tionib[us] et hoc cu[m] aliquo ordine ita ut si vocalis cuiuscumq[ue] dictionis fuerit A talis silogismus debet reduci ad Bar bara ná e[st] recto cuiusmodi p[er]fecti l. A. E ad Cela rem ná eius recto l. e. l. ad Darii ná eius recto l. i O ad Ferio ná eius etiam recto l. O. h[ae]c q[ui]d[e]m quatuor literae. A E I O. in his tribus dictionib[us] & in dictaib[us] qua tuor modor[um] p[er]fector[um] sunt inclusi & p[ro] maiori inte ligentia visum fuit hic in ordine ponere

De modis imp[er]fectis 1ª figurae

Ne — Baralipto — ad celarem.
Ci — celantes — ad Darii.
e — Dabitis — ad celarem
Ba — fapesmo — ad Barbara.
Fy — frisesomorum — ad Darii

Promodis imp fecti 2e figure

Go — cecare — ad ferio
li — camestres — ad Darii
e — festino — ad celarem
bam — Baroco — ad Barbara

Promodis imp fectis 3e figure

se — Darapti — ad celarem
ta — felaptom — ad Barbara
re — disamis — ad celarem
vo — Datisi — ad ferio
ma — Bocardo — ad Barbara
nis — ferisom — ad Darii.

Reductio 1e figure

Baralipton — ad celarem

oe at. e sensibile — nullum sensibile e. ξ
ois ξ. e. at — oe at. e. sensibile
aliqd sensibile e. ξ — ξ nullum at. e. ξ

celantes — ad Darii

nullus ξ. e. lapis — oe visibile e. ξ
oe visibile e. ξ — o aliqs lapis e. visibilis
o nullus lapis e. visibilis — ξ aliqs lapis e. ξ

Reductio 2e figure

Cesare	ad Ferio
nullus lapis est at	nullus lapis est at
omnis homo est at	aliquis homo est lapis
nullus homo est lapis	aliquis homo non est at

Reductio 3ae figurae

Darapti	ad Cesares
omnis homo est at	nulla substantia est at
omnis homo est substa	omnis homo est substantia
aliqua substantia est at	nullus homo est [illegible]

Q. 7 de arte inveniendi medium

Q. 7. de arte inveniendi medium quod est Pons Asinorum

Explanata iam natura terminorum & illorum reductione, iam ob [illegible] impossibile restat nobis ut de arte inveniendi medium agamus quae quidem difficultas [illegible] pons asinorum appellabatur, quia erat nimis obscura et [illegible] difficilis est [illegible] omnia vincit [illegible] medium [illegible] dialecticis ad [illegible] est quod de [illegible] agitatis in prioribus [illegible] & multi alij ad [illegible] apprehendat multas [illegible] fere omnes [illegible] multiplicitate obscuritatis [illegible] clari [illegible] omnia ista omitto cui placuerit legat autores [illegible] brevitate [illegible] agamus & facilius intelligat [illegible] notanda [illegible] est [illegible] positio [illegible] debemus attendere quaedam sit causa [illegible] & talis causa debet sumi pro medio [illegible] si velis probare quod omnis homo est visibilis debes sumere illius causam nempe at [illegible] homo [illegible] est at [illegible] visibile omne [illegible] est at [illegible] ergo omnis homo est visibilis

2 [illegible] est quod ad inferendam [illegible] affirmabam sumendum est medium quod [illegible] utrique extremitati [illegible] ad inferendam quod negabam sumendum est medium

dux e medium ꝙ ꝯiungat uni extremitate & removeat ab alio & cum ꝗs ut facilis invenire medium ~ quod de silomis obliquis

C.° 8 De silogismis obliquis

silomus obliquus ille est qui ex casibus obliquis ꝯponit sicut rectus qui componitur ex casibus rectis. d silomus obliquus potest ex duplici parte obliqui ex parte medii 2° ex parte extremitatum sicut cognat quo pacto oblicari sint [illegible] in ijs silomis [illegible]

1.ª r. e. si maior s. minor extremitas sit in casu obliquo in eodem casu ponit in ccl ut vg oīs crea e. Dei oīs angelus e. crea ꝗ oīs angelus e. Dei

2.ª r. quod casus obliquus in una ꝓmisa tantum tunc extremitas illa que ponit simul cum medio debet inferere in ccl a cū recto & altera extremitas in obliquo ut vg oīs ens e. scient. corpus e. ens ꝗ corporis e. sciens

3.ª r. quod medium e. obliquum in utraque ꝓmisa tunc utraque extremitas in ccl in casu recto ut vg nulla pax vera inest impio omni inest iusto ꝗ omnis n e. vera pax

4.ª r. quod in ꝓmisa negata medium fuerit obliquum & in affirmativa fuerit rectum tunc sequitur ccl obliquo ut vg nulli a tirati inest ratio equus e. atirate quo equo n inest ratio

5.ª r. quod in ꝓmisa ~~negata~~ afirmata medium fuerit obliquum & in negata rectum n sequit ad minus superioris ad inferiorem ꝓmissis sicut in esse ut vg homo n e. angelus oī homini inest intellectus ꝗ intellectus n e. angelus

1 d. advertendum e. quod n sunt generales n ad alique de speci firmitates ad inveniendum de quo re cōis [illegible] & tam [illegible] in toto infere ꝗ doctrina de silomis demostrativo dialectico & sofistico

Q. ultima de Silogismo demonstrativo Dialectico & sophistico

Defio. Silogismus demonstrativus est ille qui constat ex praemissis evidentibus, ut omne animal rationale est sensibile; omnis homo est animal rationale; ergo omnis homo est sensibilis.

Silogismus dialecticus est ille qui constat ex praemissis probabilibus, ut quantitas distinguitur realiter a substantia; sed corpus est quantitas; ergo corpus distinguitur realiter a substantia.

Silogismus autem sophisticus est ille qui constat ex praemissis quae videntur probabilia et non sunt, vel qui constat ex falsis principiis scientiarum male intellectis, ut nulla propositio est singularis [illegible] sub [illegible] propositio [illegible] sub contradictoria non est simul vera [illegible] in materia contingenti posse esse simul veras ut [illegible].

Plura alia quae hic solent disputari omitto cum nullius prudentiae momenti sint neque necessaria ad logicae introductionem & decreta [illegible] (propter ad praesentationem) et hoc tracta Summula ad laudem SS. Trinitatis cujus filii nomine [illegible]

Laus Deo Amen

Finis hujus Tractatus Summularum finitus Die 21 mensis Junii Anno A partu virgineo millessimo sexcentessimo nono [illegible]

54

INDEX

Quæstionum Dubiorum omnium qui tractant in hoc Sumularum volumine

Liber 3º Summularum

INtroductio ad Arestote
lis logicam per Reverendiss: dig
niss: que rectorem F. Fran: delgado
ordinis SS. Trinitatis & captivorum in
cepit Anno dni millessimo sexcentess.
nono die vigessima secunda mensis
Junij ad quidem ocnitricis Abi
me audiente fr. Mateo
quadrado

AVDIVIT HAEC COM MENTARIA FRATRE

Mathaeo Quadrado. Ordinis. sanss.ae trinitatis

PROHEMIUM

C[illegible] uenium sic explaverit[illegible] longe [illegible] [illegible] de [illegible] scient. [illegible] lectica [illegible] ille philosophus [illegible] a deo [illegible] ordevimus [illegible] venimus ejus [illegible] de quo [illegible] ingenio difficili scient. fines bonus asequamur. Ut clarius procedamus aliqua [illegible] prius proponemus Dub. unicum de nomine hujus scient.

DUB. UNICU DNOMIAE HUIUS SCIAE

Quoniam Aris. I posteriorum cap. I [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] prima [illegible] et [illegible] scire. [illegible] nomen [illegible] [illegible] cognitio ejus nat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nomen hujus scient.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nomina [illegible] [illegible] hac scient. apelari [illegible] loga scilicet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] duo nomina sit greca nomé [illegible] derivata logos [illegible]

[illegible] signa [illegible] sermonē in

ternus qui sistit in actibus intelectus. Et iuxta hanc etimologiam [illegible]

scient[illegible] [illegible] que agit de [illegible] verans circa [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

dialectice et nomen logice [illegible]

[illegible] Alexander in p[illegible] [illegible]

[illegible] greci [illegible]

Latine [illegible] constat nomen logice et dialectice [illegible]

[illegible] nominibus [illegible] laudes

[illegible] quia scientia [illegible] intelectus [illegible]

[illegible]

[illegible] nomine [illegible]

[illegible] alia nomina [illegible] tribuunt [illegible]

[illegible]

[illegible]

Disputatio I proemialium de natura logice in communi

Q. I De distinctione logice in naturalem et artificialem docentem et utentem

[illegible]

Colligit

colligitur dari in actu ... quin desit quicumque intellectus ... vocatur logica seu dialectica naturalis ... magis ... genitive ...

D. Thomas ... logica naturalis ... logica ... dialectica ... colligitur ex ... cap. 1 ... cap. 1 ... D. Thomae ... et ex ... 1 priorum ... 6 ... et ... ex omnibus aliis dialecticis.

2.º probatur ratione ... nomine dialecticae et logicae ... intellectus ... naturali ... et ratiocinandi ... ut experientia patet in quibus ... naturaliter ... ad ... [illegible]

Ad objectiones respondetur ... logica naturalis ... intellectus vocari ... nomine, ... dari logicam artificialem ... nostro ... habere ... logica est possibilis ... intellectus ... perfectio ... parte ... intellectus nostri ... in perfectus ... parte ... nulla ... intellectus ... principia ... artificialis ... absolute possibilis ...

[illegible] ... intellectus naturalis ... indifferens ... bene ... determinare ... quam ... nobis tribuitur ... nobis ... facultatem ... partes ... acquirere

... in ... determina ... in logica naturali

[illegible]

Ex artificiali ut in l. a loga naturalis et qua potentia a nat. congenita ipse valet in actu artialis v. l. q. acquirit ac in dustria ad quisitus. Sm. atq. discrimen l. qd. loga naturalis quant. oes. q. artialem v. n. d. illi solum qui magno ad labore adquisiere. 3um atq. discrimen l. qd. loga naturalis ... sine artificiali ... contra artialis sine naturali q. nat. l. fundamentum omn. artis &c.

2um Devenientes ad 2am questionem dico qd. loga naturalis omissa ... in presentiarum ... de artificiali omnes conveniunt et illa met scientia loga quatenus docet suum objectum scilicet modum ... et tradit ... ad illud ... circumstantes atq. varias ... sententias quas quidem sub brevitate explicabo.

Ut clarius in hoc procedamus advertendum l. qd. quantum ad presens attinet duo in hoc revolvi poterunt 1um l. q. sit loga utens 2um atq. quomodo distinguatur a loga docente ... ad 1um dico qd. loga utens l. ipsamet habitus loge quatenus ... l. in ipsa loga l. in aliis scientiis ad diffiniendum dividendum et arguendum.

D. antequam ad 2um respondeamus advertendum l. distinctionem hanc dialecticae in utentem et docentem eadem ... cum illa quam greci ... preter et alii philosophi appellant abulsam a rebus et conjunctam cum rebus et autor ... distinctionis dialecticae in docentem et utentem seu qd. idem l. in abulsam et conjunctam fuit Plato qui quidem distinguens artem ... qua ... versatur ... rebus ... dialecticam numeravit.

Quo supposito circa hoc dico ... Platonem et alios philosophos ... pro dialecticam docentem seu abulsam ... intelligi ipsa scientia loga quae ... docet natura sui obj. scilicet modi sciendi ... tradit ... praecepta ad illum distinguuntur ... utentem seu conjunctam ... intelligi debet ipsamet loga quatenus ... aliis scientiis ad bene ... diffiniendum suas ... divisiones et argumentationes.

Quaeris hoc atq. ... in ejus explicatione ... ... qui afirmat ... partem topycam ... partem analiticam minime.

... tertio dubitatur

Disp. 1.a q. 1

[illegible] dicendum [illegible] habere topicam [illegible] Aristotelis

[illegible] analiticam [illegible] in parte topica et analitica [illegible]

[illegible] analiticam [illegible] pars topica [illegible]

[illegible] Aristoteles [illegible] disputandi [illegible] topicam

[illegible] analitica [illegible] disputandi ex

[illegible] necessario [illegible] aplicat [illegible] pars topica

[illegible] Aristoteles similiter [illegible] pars analitica

[illegible] fundamentum [illegible] analiticam

[illegible] scientiam [illegible] talis pars [illegible]

[illegible] logicam [illegible]

[illegible] analiticam partem [illegible]

[illegible] analiticam partem [illegible]

[illegible] tales partes [illegible] verum [illegible] falsum [illegible] topica

[illegible]

[illegible] Aristoteles [illegible]

[illegible] logica Aristoteles [illegible]

[illegible] logica Aristoteles [illegible]

[illegible]

[illegible] metaphisica [illegible]

[illegible] Aristoteles [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] perfectis

[illegible]

[illegible]

[illegible] Aristoteles [illegible]

[illegible] philosophia [illegible] [illegible] defectu [illegible]
[illegible] [illegible] causat [illegible] [illegible] docentis [illegible] virtutes [illegible]
[illegible]

2. [illegible] distinguitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distinguitur realiter [illegible] [illegible] effectu [illegible]
[illegible] docet [illegible] distinguitur realiter [illegible]

2ª [illegible] 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] distinguitur a loqui docente [illegible] loqui docente [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] distinguitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] distinguitur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Argᵃ ᵃ dicta

Argᵗᵃ ᵃ Dicta

1ª distinctiones [illegible] loqui docentis [illegible] argumentum [illegible] primum
[illegible] [illegible] [illegible] fines [illegible] fines loqui docentis [illegible]
[illegible] [illegible] loqui docens [illegible] realiter distinguuntur [illegible]
[illegible] [illegible] specificat a fine [illegible] [illegible] loqui docens [illegible] fine
[illegible] [illegible] fines [illegible] loqui [illegible] [illegible]
[illegible] loqui docens [illegible] diversos fines [illegible] realiter distinguuntur [illegible]
[illegible] distinguuntur [illegible] [illegible] fines intrinseci
[illegible] [illegible] [illegible] extrinseci [illegible] [illegible]
loqui [illegible] [illegible] intrinsecus distinctus a loqui docere

2. Argᵗᵘʳ [illegible] distinguitur realiter [illegible] diversas operationes [illegible] a loqui
docente [illegible] diversas operationes [illegible] realiter distinguuntur [illegible]

Sit na munus logę docentis, l. habere pcepta munus utentis l. re vocare talia pcepta ad usum, dęęc sit diversę operationes, ę loga docens et utens realiter distinguntur.

Ad hoc autem dicendum distinctionem majorem illorum realiter distingui, a quo pfluunt diversę operationes, sed ipse in se sit realiter distincta, dico sin autem tales operationes diversę dimanent ab una eadem entitate, non ideo non multoties stringi ab una eadem causa dimanere diversę operationes ut patet in sole nam ab eodem calore solis dimanant diversę operationes, scilicet durationis luti et liquefactio cerei et tamen est una et eadem entitas in sę. In pposito logica docens et utens sit una et eadem res et nomine habitus et quis pari habitus habeat diversas operationes non inde sequitur distinctio realiter. Dubium unum utrum loga dicatur utens active l. passive.

Dub. unicum V loga Dicat utens active. l. Passive.

Quamvis certum sit et late pbatum l. logam in utramque partem ... [illegible] ... utens ... [illegible] ... active ... passive ... [illegible]

V loga dicatur active utens l. passive.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

p̄ ... [illegible]

... Cmiolib. ... [illegible]

... [illegible] ... in aliis ... [illegible]

... [illegible] ... forma seu dispositio ... [illegible]

... [illegible] ... in materiali ... [illegible] ... immaterialis ... [illegible]

... [illegible] ... immateriale ... [illegible] ... principes ... [illegible]

illas ... [illegible] ... nulli ... [illegible]

... [illegible] ... lego ... [illegible] ... active ... [illegible]

... [illegible] ... instrumenti ... [illegible] ... causae effectivae ... [illegible]

... [illegible]

... qualibet ... [illegible]

... effectivae ... [illegible] ... lego ... [illegible]

... [illegible] ... distributionem ... [illegible]

... active ... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

... [illegible]

Argumenta ꝯ dicta

... [illegible] ... instrumenta ... [illegible]

... [illegible] ... instrumenta ... [illegible]

lego ... [illegible] ... activae ... [illegible]

... [illegible] ... privata ... [illegible]

... [illegible]

[illegible] instrumenta [illegible] omnibus aliis scientiis ex illis [illegible] ad [illegible] seu [illegible] instrumentaria [illegible] logica [illegible] [illegible] materialis ex qua agit [illegible] [illegible] genere [illegible] causae qua [illegible] instrumentaria [illegible] instrumenta sciendi [illegible] [illegible] instrumentis in aliis scientiis [illegible]

2.º Arg.ª Logica [illegible] applicat [illegible] scientiis instrumenta sciendi [illegible] scientiis [illegible] in genere causae efficientis [illegible] aliis scientiis [illegible] activo [illegible] passivo [illegible]

[illegible] quod [illegible] [illegible] efective [illegible] ab aliis scientiis [illegible] principaliter [illegible] logica [illegible] [illegible] [illegible] quantum ad [illegible] materialis [illegible] quantum ad [illegible] formalis ipsa mat. aliarum scientiarum. Q.ª 2.ª [illegible] logica sit scientia

Q.ᵒ 2.ª Vtrum logica sit scientia

[illegible] [illegible] in metaphisica textu 15 logica [illegible] appellat scientiam [illegible] [illegible] absurdum [illegible] simul quaerere scientiam [illegible] sciendi [illegible] sciendi [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logica [illegible] scientiam [illegible] instrumentum [illegible] [illegible] tenet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2.ª [illegible] logica [illegible] topica [illegible] scientia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] Thomas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2.ª metaphisicae

[illegible] metaphysice [illegible]

[illegible] scientia quo [illegible]

[illegible] qualibet cognitione [illegible]

[illegible] intelligi debet [illegible]

[illegible] cognitionem [illegible]

[illegible] vocat scientiam

[illegible] scientia [illegible] alia [illegible] actualis [illegible] alia habitualis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] certa et evidens [illegible]

[illegible] per demonstrationem acquisitus [illegible]

[illegible]

[illegible] evidens [illegible] evidens naturalis [illegible]

[illegible] principiis [illegible]

[illegible] certa [illegible] demonstratione acquisita [illegible]

[illegible] compositus [illegible]

[illegible] scientia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] scientia [illegible] illa [illegible]

[illegible]

[illegible] scientia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] scientia [illegible]

[illegible]

nota [illegible]

utraq logica est scientia

[illegible] illa est simpliciter scientia que est habitus certus et evidens rerum necessariarum per demonstrationem acquisitus; sed logica est huiusmodi; ergo logica est scientia maior est communis [illegible] sed [illegible] demonstrationem generat scientiam que demonstratio generat scientiam ergo logica est scientia.

2a pars eius probatur [illegible] pars topyca et sophistica non est scientia nam scientia est cognitio clara et evidens per suas causas; sed logica quoad partes topicas et sophisticas est huiusmodi ergo quoad eas partes logica est scientia maior est manifesta minor probatur nam logica per [illegible] tes topycas generare opiniones quia procedit ex probabilibus et partes sophisticas errores quia procedit ex defectuosis ergo logica quoad partes topycas et sophisticas est simpliciter scientia

[illegible] Certo logica utens formaliter et utens non est scientia sed instrumentum scientiarum 1a pars eius probatur quia scientia est habitus altus quatenus versatur circa obiectum evidenter cognitum per demonstrationem sed logica utens formaliter quatenus utens est solum circa ordinem alias scientias tanquam instrumentum et [illegible] illas dirigens quod sub hac ratione nullius est obiectum evidenter cognitum ergo eatenus non est scientia

2a pars eius probatur quia instrumentum nihil aliud est quam id quod iuvat causam principalem ad suum effectum producendum sed logica quatenus est utens in genere causae directivae iuvat alias scientias ut bene efficiant [illegible] ac [illegible] quia [illegible] non [illegible] bene definire divus Thomas et Augustinus nisi dependerunt a logica tanquam ab instrumento ut in [illegible] habemus agere de necessitate logicae ergo logica sub hac ratione quatenus est utens est instrumentum aliarum scientiarum

Advertendum tamen est quod ideo [illegible] logica utens formaliter quatenus utens est quia simul sumpta formaliter et realiter [illegible] secundum veritatem [illegible] [illegible] convenit [illegible] cum logica docente est scientia

Nunc [illegible] ad rationem dubitandi in principio positam et dico quod [illegible] non negat dialecticam esse scientiam [illegible] quod [illegible] ap[illegible] [illegible] scientiarum illam

vocat [illegible]

vocatur medio scientiae quae agerent de illo tamquam de toto sicut in scientia appellantur [illegible]
nomine sicut musica dicitur numerus sonorus. Argumenta contra dicta

Argumenta contra Dicta

1. Argumentum quod ponitur in contrarium est auctoritas Aristotelis 4 metaphysicae cap. 1 qui enumerat alias scientias et non numeravit logicam, ergo logica non est scientia.

Ad hoc argumentum respondeo Aristotelem ibi enumerasse omnes scientias [illegible] easdem quae suo tempore describebant scientias, scilicet reales, quae agunt de naturalibus rerum diversitatem [illegible] ita Rubio, Fonseca in metaphysicae cap. 3 quaest. 1 sect. octava contra argumentum.

2. Argumentum: si logica est scientia deberet procedere in infinitum, sed hoc est impossibile, ergo etc. Sequela probatur quia logica est necessaria ad omnes alias scientias acquirendas, ergo si ipsa logica est scientia indigeret alia logica et sic in infinitum sequeretur logica etc.

Ad hoc argumentum respondeo negando sequelam et ad illius probationem nego consequentiam, non deveniendum enim est ad aliquam logicam naturalem quae aliam logicam artificialem non praesupponat sed solum logicam naturalem intellectus quae primo fuit acquisita, quod quidem [illegible] explicabimus infra agentes de necessitate logicae.

3. Argumentum: logica agit de ente rationis quod nihil est simpliciter, sed quod ipsa non est scientia simpliciter, ergo etc.

Ad hoc argumentum respondeo negando antecedens ut infra videbimus agentes de obiecto. 2. Respondeo nego consequentiam, nam aliqua scientia non sumit ab ipsa entitate obiecti sed a modo quo circa illud procedit demonstrando scilicet [illegible] proprietates, quod quidem praestat logica etc.

4. Argumentum: scientia debet versari circa certum et determinatum genus materiae, logica non versatur, ergo non est scientia. Maior est evidens nam physica circa ens naturale versatur, mathematica circa numerum et sic de aliis. Minor probatur nam logica versatur circa omne genus materiae ut inquit Aristoteles 4 metaphysicae cap. 2, ergo logica non est scientia etc.

Vat q^a scia ex principiis propriis d. non ex expertis propriis aliarum ut docet Aris
i topycorum c. 9 docens logam problematice experientiam ut adminiculatricem aliarum
scientiarum et multis aliis locis vocans eam ministram aliarum scientiarum. q. logica n. l. scia
Hoc Arg. [illegible] maiores et neg. minor et ad probationem minoris Rc. qd talis
auctoritas debet intelligi de parte topyca ut patet ex eo quod ibi docet
Rest determinando obiectum scilicet medium scientificum de quo passiones demonstrantur per veras causas
Ad 3 [illegible] item Rc. qd loga ut e docens expertis propriis ut est et ut expertis prevaliter scias
Rc. ad 3 item neg. consequentiam loga scilicet ut expertis propriis ut se et propriis prevaliter
scias sub diversa rat. l. ut sicut via galatea e monacum qui per se expertis pp.
se et prevaliter ad quem ducit ita similiter loga expertis propriis
se ut ipsa docet nos bene et ordinate loqui et prevaliter cum q^a est fundamentum aliarum scientiarum perfectarum ut inferius patebit.
Ultimo Arg^r q. 2as partes l. obiectum scilicet qd pars topyca sit scia et Arg^r sic nul
la scia versatur circa opinionem d. pars topyca versatur circa opinionem ut se patet
ergo q^a loga quoad partem topycam n. e scia
Vat q^a scia n. constat ex probabilibus ut ait Aris i topycorum c. 1 et 2 q. pars topyca
n. l. scia
Hoc arg^t simul ad confirmationem Rc. logam secundum partem topycam scientiam esse
[illegible] de silogismo probabili n. alliud e facultatem aliquam versari circa
probabilia tanquam circa obiectum considerans dotes illius nat^{ar} et [illegible] evidentiam illius
propria [illegible]. aliud vero ita versari ut solum agat de opinione et intellectu
probabilibus et n. evidentibus qui a ignorantia loga nequeat versari circa
opiniones et probabilia que v. [illegible] venit et pro ipso n. ad versari
circa eas evidentes et ut scientiam na in necessarium e. premissas probabiles

Sed in opinione

... in opinione ... ex nat^a sua ... opinio ... dicitur ...

... [illegible] ...

... [illegible] ... Vtrum Logica sit una scientia & an sit simplex qualitas

Qs 3a Vtrum Logica sit una scientia & an sit simplex qualitas

Dicitur quae q^s inquirimus ... an Logica sit una ... et an sit simplex qualitas ... cum vnitas sit ... proprietas cuiuscumque rei merito inquirimus an Logica ... [illegible]

Ad cuius in quaest^m intelligentiam ... ponimus ... perfecta cognitio cum multa dependeat ex illa ... [illegible] ... in libris posterioribus ... [illegible] ... quia Logica tribuunt vnitatem ... eo modo quo ... lapides ... [illegible] ... enim tales qui lapides ... isti auctores ... Logicas ... et quae in illa demonstrat

... [illegible] ...

... [illegible] ... numerica ... [illegible] ... in accidentibus ... [illegible] ... Logica ... pluribus numero.

2° ... [illegible] ... explicare oportet ... [illegible] ... indivisibilis ... [illegible] ...

... [illegible] ...

indivisib...

f. l. [illegible]

indivisum esse et divisum a quolibet alio. ut V.g. haec concordia numerus
non est divisa in plures catego[rias] et distincta a quolibet alia categoria.
Certa 3° quod species unius sit tres aliam in. sit unius unitate numerica alia
unitate specifica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliqua vero [illegible] vera unitate numerica quod [illegible] una vero [illegible] indivisum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ea omnis [illegible] unius
unitate specifica seu formali quod conveniunt in principiis [illegible] natura et
in omne definitione essentiali solum que discernuntur et aliqua accidentia ut V.g. [illegible]
[illegible] qui conveniunt in natura specifica [illegible] et sic omnes [illegible] vera
specifica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit unius [illegible] illa vero omnes
unius unitate generica quod conveniunt in eadem natura generica quibus differant
in natura specifica diversas ut V.g. [illegible] [illegible] quidem unius unitate generica
non quibus differunt per diversas naturas specificas conveniunt tamen in ratione
superioritatis. Cum ergo tres sint species unitatis [illegible] in praesenti de
duabus solum de specifica scilicet et generica [illegible] existit unitas
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] sit in ecto logica non est una per aggregationem quanc
ctes diverse ponit [illegible] [illegible] [illegible]
et probatur ratione non scientia [illegible] suam unitatem ab [illegible] [illegible] sine
[illegible] logica unius nempe [illegible] scientia quod logica est una simplici
ter [illegible] per aggregationem

[illegible] logica non est una specifice et generice quanc ctes [illegible] [illegible]
[illegible] in art 3° et aliquid plurimi et probatur ratione illa scientia est una generice
vere quae [illegible] species diversa [illegible] sic [illegible] logica
ergo logica [illegible] scientia genere maior [illegible] [illegible] probatur [illegible] lo
gica [illegible] plura principia diversa cognitiva diverse ctes [illegible]

[illegible]

per diversa genera speci ficas a. eius, cui q diversum principium. l. Illud
cui ninit modus sciendi in eo diversum est cui ninit dicto desto etiam
logica per plura principia diversa cognitiur diversa etiam logica l.
una generalis in specie

Quae scientiae specificant ab obiecto d. in logica dantur plura obiecta specie
distincta ergo logica non l. una specie d. genere maiorem ergo certas sup
bonitas pariter vian in pars analitica, ergo probatur
5 ... propositione scientia ... ...
positicas d. hec obiecta distincta specie q logica non l. una specie d. ge
nere

Arguitur ... ad versari quod si illa obiecta asignatur scibilia ... se
sit specie distincta sub ... vnaue sub una voce scibilis cum haec sit una
ideo illa obiecta uveniur in unitate specifica

... ... distinctiones specificas ... ab obiecto in sit
scibili m... d. ex diversis principiis ex quibus eruuit cognito sci
bilis ... cum in logica ... plura principia cognitiva diversa ... ...
l. supra sequitur logica habere plura obiecta scibilia formalia

2a quaestio ... logica non sit una simplex qualitate ... ... posita
ex multis qualitatibus diversis quod quid ... non logica ... con
plures qualitates distinctas ... plures habitus realiter specie di
versos ... ... simplex qualitas

... ... l. unus ... ... una unitate formali ... con
... circa plura diversa ... rei q logica ... specifica ...
... circa plura diversa

... ... diversas ... ... unitatem
non ... una ... ...
principio

principio eius nese autorit Dei obscura vebe a[illegible] ad vi logam [illegible]

nitit principiis [illegible] diversis

Plura alia a[illegible] a[illegible] poterant circa unitatem, [illegible] q[uia] [illegible] materia

qua sic ab aliis tractat[ur] sum[pt]ne ad libros [illegible] ad longum

[illegible] ibi [illegible] dicebo [illegible] Q[uaestio] 4[a] V[trum] logica sit scia practica vel speculativa

Qs 4 Vtr[um] logica sit sit scia pratica. l. speculativa

Q[uaesti]o [illegible] pendet cogn[itio]ne in qo [illegible] practica et speculativa [illegible]

[illegible] speculativa [illegible] ad [illegible] speculativa [illegible] quae

[illegible] alia [illegible] contemplans. practica v[ero] que [illegible]

quo aliqua [illegible] v[er]o [illegible] quae [illegible] de [illegible] quae judicat [illegible] et vatel.

notit[ia] speculativa. [illegible] judicat [illegible] notit[ia] practica

[illegible] versat[ur] solum circa puram cogn[itio]nem [illegible] circa [illegible]

[illegible]

[illegible] Circa [illegible] stvavis [illegible] l. [illegible] logicam [illegible] simpliciter speculativa

[illegible] nullo modo practicam ita Scotus in prologo Sententiarum qs 4 Joannes Vaca qs [illegible]

[illegible] Andreas [illegible] metaphisica qs 3[a] Soncinas qs 2[a] [illegible] metaphisica [illegible]

[illegible] qs 2[a] prologi [illegible] Soto qs 4 [illegible] aliquot plurimi

2[a] Sent[enti]a [illegible] Dialecticam [illegible] simpliciter practicam activam ita Fonseca 2 metaphisica

cap 3. qs 2[a] Gregorius [illegible] Marsilius [illegible] in principio [illegible]

Georgius [illegible] qs 2[a] Javellus [illegible] metaphisica qs 3[a] [illegible]

3[a] Sent[enti]a [illegible] Dialecticam nec [illegible] practicam neque speculativam [illegible]

[illegible] sent[enti]a [illegible] scia [illegible]

[illegible] Di Thoma [illegible] 7 qs 5[a] [illegible] ad 2[a] [illegible] 2[a] qs 57 [illegible]

[illegible] Alexandro [illegible] cap 9. [illegible] l. [illegible] alius qui

plurimi

4[a] [illegible]

Tertia Sent. asserit logicam esse practicam & speculativam quam tenent nominales & Occa
mus & Gabriel. Secunda quam tenet [illegible] Scotus [illegible] quam quidem
[illegible] sententiam amplectamur.

Pro utraque parte fundamentis [illegible] dicto logicam partim esse speculativam partim practicam
quam quidem tenet autor 4ª Sent. [illegible] non in logica reperit [illegible] scientia spe
culativa & practica [illegible] esse scientia speculativa & practica [illegible] logica [illegible]
[illegible] naturas & proprietates [illegible] scilicet modi [illegible]
[illegible] ad illud [illegible] in logica reperit [illegible] practica & speculativa [illegible]
[illegible] logica docet [illegible] exercere [illegible]
[illegible] generat scientias [illegible] sophisticum errorem [illegible] specula
tivam [illegible] logica [illegible] ad illas [illegible] speculativa.

[illegible] logica [illegible] logica [illegible] ad [illegible]
modi sciendi [illegible] logica partim est practica & partim speculativa.

Circa [illegible] autem advertendum est quod [illegible] logicam esse practicam & speculativam
[illegible] debet intelligi [illegible] habitu logicae [illegible] sit practicus & speculativus [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] habitibus [illegible] in logica [illegible] habitus practici & speculativi
[illegible] habitus [illegible] speculamur naturas [illegible] cognoscimus [illegible]
ciendi [illegible] in [illegible] in libris
posteriorum videre [illegible] dicta

Argumenta contra dicta.

[illegible] Sent. [illegible] scientia est speculativa cuius finis est sola contemplatio
veritatis. [illegible] Logica [illegible] in contemplatione [illegible] scilicet modi sciendi expli
catio [illegible] proprietates [illegible] logica est simpliciter speculativa.

[illegible] minor [illegible] non aliquas partes [illegible] in logica
[illegible] in contemplatione [illegible]

logica est

logadicet desta deveret stare genere & ipsa Xad silo m̄ & co tiriens
tradit ut dicit n̄ sit loga l. speculativa
2. Arg. or in fauore 2e Sent. illa scia l. simpliciter practica que versat adobi
operabile & loga ē p posito mi scienti operabile ḡ loga solū erit scia pra
ctica. maior. pr. na scia que versat circa obi̅ practica ad. quae versat
circa operabile versat circa opus ḡ que versat circa operabile dicet pra
tica & loga ita se gēt. ḡ loga l. solū practica
Ad solutione ar gūn̄ arg. notā e. qd aliud l. obū aliqd ē operabile ma
terialiter aliud ē operabile formaliter obū operabile materialiter illud dr qd l. facti
bile ex se diuersificat mō speculatiuo sive n̄. obū v operabile formaliter
illud dr qd n̄ solū ex se l. factibile d. et considerat mō operabile
Ad propositū dic ad arg. scia que versat circa obū operabile formaliter l. scia
practica secd. que at versat circa obū operabile formaliter solū neg.
& cū loga n̄ sp versat circa obū operabile formaliter quia l. qd n̄ sit sp
practico
3. Arg. in fauore 3e Sent. auctoritate Aris. qui primo topicor. cap. 9 dicit
aliqd problema ex loga neq. l. practica neq. speculatiua ḡ loga neq. l.
practica neq. speculativa
Confirmat autē ipsius Aris. qui 6 metaphisice texto 2 numeravit scias prac
ticas & speculativas & ~~[illegible]~~ numerav it loga ḡ in sit
Ad auct. igr dc ḡ p illa problemata logalia n̄ intellexit philosophus
logā docētē d. utētē solū que cū n̄ sit p̄prie scientia... su
pra dictū l. 9 n̄ l. in convenient qd n̄ sit practica neq speculatiua
Ad confirm. at dc o. desicibi ... exacte oēs scias ... ibi tot
numerauit scias reales & speculatiuas ... dicit n̄ numerauit logā cū
sit scia rois qd n̄ & loga sit necessaria ad oēs alias scias ad quas ... utatur

Ad 3. pus

Quaest. 5. An Logica sit necessaria ad omnes alias scientias acquirendas

[illegible] ad quaest. intelligentiam notandum est [illegible] quando disputamus an logica sit
necessaria ad alias scientias acquirendas non loqui nulla [illegible]
de logica [illegible] et de qua inquirit an sit necessaria ad alias scientias.
Notandum est [illegible] varijs acceptionibus necessarium [illegible] in meta
physicae cap. 2 quod ad propositum attinet dupliciter posse sumi necessarium simpliciter
id est sine quo finis nullo modo obtineri potest ut [illegible] cibus dicitur simpliciter necessarius
ad vitam conservandam 2° dicitur necessarium secundum quid [illegible] ad melius sit quando tale illud
[illegible] ad melius acquirendum finem ut [illegible] equus dicitur necessarius secundum quid ad [illegible]
gendum modo quo nostra [illegible] petit dicitur necessarium simpliciter [illegible] necessarium secundum quid [illegible]
2° modo nemo est qui dubitet propter errorem Epicuri qui dialecticam aspernabat
[illegible] Hugo de S. Victore libro [illegible] X D. Aug.
lib. 1° [illegible] Ciceronem grammaticum Cap. 13 & Lactantius firmianus lib. 3
divinarum institutionum. [illegible] Diogenes Laertius in ejus vita illud excu
set [illegible] dialecticam damnaverit [illegible] tempore [illegible]
bat [illegible] plena sophisticis argumentis [illegible] culpa [illegible] Epicu
reus [illegible] ceteris 37 [illegible] sophisticis [illegible]
Circa [illegible] quaest. sit varia sententia I asserit logicam esse simpliciter necessariam
[illegible] sine qua [illegible] facile & absque erroris periculo reliquas scientias
assequi [illegible] libro 2 metaphysicae cap. 7 quaest. 4 Sec. 2 [illegible] 2
metaphysicae quaest. 12 [illegible] tractatu I logicae cap. 4 Ex parte [illegible]
[illegible] philosophiae [illegible] in libris posterioribus Alexandrum [illegible] in [illegible]
[illegible] Ammonius quaest. an logica sit pars vel instrumentum philosophiae
2ª sententia asserit logicam esse simpliciter necessariam [illegible] quia tribuit [illegible]

in primis

intermediae et 7 obiectio Aris in metaphysicis a cap 4 usq ad 7 et in meta

physicis textu 15 D. Augustini de doctrina xpna cap 31 et 38 et libro de or

dine cap 30 D. Thoma opusculo 67 et 70 Averroes in metaphysicis comm 15

Avisenna Galeno de consti. artis medicae et aliis quam plurimis.

His itaque iactis fundamentis sit 1a conclusio nec tota logica nec aliqua eius pars est sim

pliciter necessaria ex genere causae directivae ad acquirendas scientias quae imperfecto

modo perfectoque sciendi modo dicuntur et aliis

Probatur primo experientia nam artes mecanicae et aliquae liberales ut gramatica rhe

torica jurisperitia et aliae huius modi acquiruntur absque logica nam multi sunt artifices

gramatici rhetorici et jurisperiti qui nec verbum illud de logica audierunt ergo logica non

est necessaria ad acquirendas scientias imperfectas.

Ex quo etiam sequitur idem dicendum de quacumque scientia in naturali modo imperfecto multi enim

acquirunt medicinam astrologiam et arimetricam quia non acquirunt illas perfecto

sciendi modo [illegible]

2a conclusio nec tota logica nec aliqua eius pars est simpliciter necessaria ad acquirendas

aliquas partes scientiarum quae perfecto modo sciuntur

Probatur nam multae demonstrationes perfectae possunt acquiri sine logica ergo logica non est

necessaria saltem ad aliquas partes aliarum scientiarum acquirendas antecedens probatur

nam ad acquirendam demonstrationem perfectam solum opus est cognoscere evidenter

premissas et illationes [illegible] quod totum potest fieri sine logica cum premissae ex

se sint evidentes et perfectae et illationes sint in aliquo [generum] [illegible]

perfectis ergo logica non est necessaria ad acquirendas aliquas partes scientiarum

2o probatur nam primi inventores logicae in primis multas demonstrationes acquisitas fuerunt

absque ulla logica arte ergo eadem ratione quo ad aliquas partes scientias

[illegible] evidentiam ergo [illegible]

3a Conclusio ad acquirendam aliquam scientiam perfectam [illegible] necessaria est simpliciter [illegible]

totam logicam

Probatur nam

Nam na inio qa tradunt multa quelicet sint vera tamen in se necessaria [illegible]
aliqs scias pfecte atq integre acquirentes [illegible] quex [illegible] in
[illegible] & ai vera [illegible] & ad nat in cor [illegible] multa scias
[illegible] necessaria se pe [illegible] acquisiti aliquos scie

4 cto — 4 to aliqua pars logice l. necessaria ad acquirendu quacuq sciam integram & pfecte.
Antequam ab ei etis pretioam notadum l. duplicit posse acquiri aliquam sciam aut p
se p pries inveniendo aut adiscendo illa a mag[ro] & quocuq mo acquirat scia p
varq l. aliqua partem logice esse simpliciter necessariam ad illa acquirendam.
Quaquid cto se in quad 1am partem qd in prime sui inventione cujuscuq scie
pfecte & integre sit necessaria aliqua pars logice na quisua industria
incipit invenire aliquam sciam & [illegible] plures de s[ua] d[ict]o[rum] & arg[umentorum] ad
speculandu obi illius scie n sp veritatem atingit & sepe errat qd quide
experient notissimu l. & nullus unquam neg[avit] qd etia fuerit stres
4 metaphisice tractu dicens antiquas sepe errasse dingnam
logice d. quis mi invenitur nequid corrigere suos errores nisi prius in
veniat aliquam partem logice ergo aliqua pars logice l. necessaria ad in
veniendam sciam integram & pfectam

2a Pbat q nullus po gere aliq sciam integram & pfectam nisi geat id qd l.
oino necessarium ad corrigendos errores .d. loga qoe prestat [illegible]
Quad 2am partem pricto scilicet qd sit necessa aliqua pars logica ad acquirend.
aliquam sciam a mag[ro] tradita q qd [illegible] tradat mag[ister] discipulo cotinent
de s[ua] d[ict]o & arg[umentorum] alicujus scie adque evidens l. sepe in aliquibus errasse
aut pp sui obscuritatem & [illegible] vero aut alia de causa q hd nec discipul
incidat in illos errores l. remanet [illegible] necessario indiget aliqua
cogne qa de illis judicare potit. [illegible] l. evidens na logica ad id l. in
ventans istas errores [illegible] l. certus & [illegible] ta manifestos fore

rient

veritate. Et multoties reperies magnos viros doctos et in suis scriptis aliquas po-
sitas et postea alii magis aliis succedentes manifestaverunt et dixerunt quod fuisse
falsum et recursum atque vitiosum et si quod fallaret ergo ad hoc ut discipuli cognoscant
hos errores indigent aliqua parte logicae et per consequens illa pars logicae erit necessa-
ria simpliciter ad acquirendam scientiam integram et perfectam.

2º Sicut nullum opus perfectum assequimur nisi habita sint instrumenta perfecta ad quae-
libet scientia perfecta est integrum opus perfectum quod requirit instrumenta perfecta
sed haec instrumenta praestat logica artificialis seu cognitio logicae quoad aliquam partem est
simpliciter necessaria ad alias scientias acquirendas

Sed inquires aliquis quaenam pars est illa quae est simpliciter necessaria ad alias scientias
Respondeo logicam practicam esse necessariam ad perfectam acquisitionem quia illa mentem recte
sitionis scilicet definitio divisio et argumentatio aliarum scientiarum continere [illegible] Argumenta contra dicta sunt de definitione divisione
et argumentatione

Argumenta contra dicta

1 arg. Primum argumentum contra dictum est instrumenta quae acquirit quaevis pars scientiae sunt definitiones divisiones et argumentationes
sed haec praestat logica ergo nulla pars scientiae potest acquiri sine logica

Rº Ad hoc arg. Respondeo alias scientias acquiri per quas definitiones divisiones et argumentationes in particulari sed
scientiam esse habitum imparati et per arg. quae imparati probat illud de visibilibus quae
sunt instrumenta imparati saepe potest acquiri solo lumine naturali ut supra dictum est
et posse acquiri aliquas demonstrationes sine logica artificiali

2 arg. 2 argumentum contra eadem dicta si aliqua demonstratio in pars scientiae acquiri potest sine logica
naturali sequeretur partem omnes alias demonstrationes et partes scientiarum sine illa acquiri posse quod nulla apparet ratio cur logica sit necessaria ad aliquas demonstrationes
vero alias

Rº Ad hoc arg. Respondeo negando sequelam quia in aliquibus argumentis quae fiunt in materia clara
intellectus solo lumine naturali potest evidenter judicare dictam esse bonam quod tunc

perfecte apprehenditur et videtur extremam unitive eius medio et perfectissime [illegible]
evidentiae illa extra unitatem in quo consistit etc. [illegible] quidem cognitio
ipsa [illegible] multorum arg.[illegible] quae fuerint magis obscuriora et [illegible]
representari perfecte [illegible] indiget [illegible] logica, actualis [illegible]
ad perfecte [illegible] sed [illegible] cum ea disposit. quae est necessaria ad hoc ut bene intel
ratur etc.

3 arg. 3. Arg. [illegible] etc. experientia constat multos acquirere mathematicam absque
ulla parte logicae [illegible] nullam scientiam integram acquiri posse sine aliqua
parte logicae

R. [illegible] hoc arg. R. neg. [illegible] scilicet [illegible] mathematica acquiri posse sine
aliqua parte logicae, quia in nulla demonstrat. faciliores ac clariores sine
ulla logica acquiri possunt d. [illegible] ex hoc sequitur [illegible] partes acquiri posse sine logica.
Constat [illegible] multos mathematicos saepe errasse in modo inferendi [illegible]
ad colligendos errores indigent logica actuali.

2 R. 2 R. omittendo [illegible] et neg. [illegible] quam [illegible] nullam scientiam perfectam
ex illis scilicet quae [illegible] scientifico modo [illegible] et nat. [illegible] proprietates
per exactas def. [illegible] et [illegible] talia posse acquiri sine aliqua parte logicae.
At mathematica [illegible] numeratur inter scientias imperfectas [illegible] geometr[illegible]
[illegible] ille [illegible] et [illegible] aliquas [illegible] proprie
tates exacte def. [illegible] et [illegible] et sic cum non sit scientia perfecta nullum sequitur
inconveniens ut acquiratur sine logica [illegible] toto [illegible] ex dicto Pla
tonis [illegible] commentarius [illegible] mathematicos [illegible] scientifico modo.

4 arg. 4. Arg. [illegible] etc. si logica sit necessaria quoad aliquam partem ad quamcumque
scientiam integram et perfectam acquirendam [illegible] scientia [illegible]
[illegible] necessaria alia logica et ad hanc alia [illegible] et sic [illegible]
[illegible] processus in infinitum.

R. Ad hoc hyp. dico primo sicut supra dictum est quod dicimus ad aliquas partes aliarum scientiarum acquirendas non est necessaria logica artificialis, sed sepe sufficit lumen naturale, pari ratione hoc quis dicendum est de logica quod ad inveniendas aliquas partes logicae artificialis non est necessaria aliqua pars logicae artificialis, sed sepe sufficiunt vires ibi [illegible]

Dico 2o quod sicut ad acquirendas omnes partes aliarum scientiarum est simpliciter necessaria aliqua pars logicae artificialis, ita etiam ad acquirendas omnes alias partes logicae est necessaria aliqua pars logicae.

Omnia autem alia argumenta quae in hoc obiici poterunt, mirum in modum sistendo in hac conclusione, facile solvere curabunt philosophi. Logica est veritatis ... solvere ... argumenta ... advertendum ... quod ... dicit aliquis nullos philosophos acquisivisse aliquam scientiam perfectam sine logica, neque est ... quod non potest fieri sine aliqua parte logicae, ut supra diximus ... Dub. unicum in quo genere causae sit logica necessaria ad alias scientias. Videlicet sit in genere causae efficientis vel dirigentis.

Dub: unicum in quo genere causae sit logica necessaria ad alias scientias.

Videlicet sit in genere causae efficientis vel dirigentis.

... logicam necessariam ad omnes alias scientias acquirendas ... quomodo concurrat ... ad alias scientias ...

... in genere causae ... ad alias aliarum scientiarum ...

Dico 2o ... logica concurrit in genere causae efficientis ad actus aliarum scientiarum ...

Mir. ...

[illegible] quod ī pareā scilicet q̄ in p̄ducere [illegible] nā quāuis [illegible] ita [illegible] producere effectus illos alius [illegible] circa [illegible] ad [illegible] quamlibet causam [illegible] effectus [illegible] equales [illegible] [illegible] loq̄a in to [illegible] effective ad [illegible] [illegible]

[illegible] mir q̄ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pratica [illegible] speculata [illegible] determinat ad [illegible] [illegible] practica q̄ [illegible] produceret subta[illegible] alterius alterius scientiæ sequeret [illegible] producere alterius speculationis et practicæ [illegible] [illegible] et opiniones quæ [illegible] via absurdissima [illegible] loq̄a in [illegible] producere [illegible] alterius alterius scientiæ

[illegible] scilicet qd ī producere [illegible] q̄ ab illo a quo producit [illegible] producit [illegible] q̄ [illegible] illi intrinsecam [illegible] alterius scientiæ in producit loqa[illegible] neq; ex producere [illegible] et [illegible] [illegible] effective ad alias scientias [illegible] directive [illegible] nā [illegible] ac dispositio cuiuslibet alterius [illegible] in tali [illegible] tali [illegible] ratione [illegible] [illegible] alter quæ scientia physica [illegible] [illegible] in [illegible] generis et [illegible] impossibile sit producere [illegible] tales [illegible] simul producere [illegible] ab illo a quo producitur [illegible] producit [illegible] alterius scientiæ [illegible] producunt [illegible] [illegible] dicta

∞ Arg[umen]ta [contra] Dicta ∞

Arg. [illegible] ac dispositio [illegible] in aliis scientiis [illegible] ad [illegible] illa [illegible] producere effectus.

R[esponde]o [illegible] distinguo [illegible] ac dispositio [illegible] ad [illegible] eius [illegible] tanquam eius effectus ab illa producere effectus [illegible] [illegible] cognoscere illos [illegible] tali [illegible] tali [illegible] dispositive [illegible]

desi[derium] di[vi] Th[om]ae arg[umentu]m expectet ad logicam ~~tam~~ efective illud manare dispositione concevet nec expectat nisi ad eam scientiam in qua fit illa actus ut v[erbi] g[ratia] si actus fuerit scientiae phisice concernentis ac dispositio illius spectavit ad phisicam & metaphisice ad metaphisicam & sic de logicam

2 arg.

2 Arg. scientia practica vel nessessaria non solum docet conficere sua opera, sed etiam efficit, sed logica est scientia practica quae solum docet conficere desi[derium] di[vi] Th[om]ae arg[umentu]m in aliis scientiis sed et illos efective producit ergo logica in genere causae efficientis concurrit ad alias scientias

R.

Respondeo negando consequentiam nam non omnis practica scientia ipsa efficiat id illud quod docet facere sed solum dirigit in qua causa exemplaris ut v.g. ars practica musice quae in intellectu docet modum [illegible] qua efficit effective sonos sed illos dirigit & similiter mathematica practica quae docet conficere triangulum non efficit illum efective sed tantum dirigit

Dif.

Dasque remanet dificultas quam aliqui disputare solet sic. D. Thomas in ~~[illegible]~~ scriptis de viro argumenti invoce dicunt non quod supposito quod logica est necessaria ad alias scientias in genere causae dirigentis sed non eficientis contra vero tantum assignavit quatuor genera causarum materialis, formalis, eficiens & finalis. ad quid nam existis quatuor generibus causarum debet reduci logica quod concurrit in genere causae ~~eficientis~~ dirigentis ad alias scientias

R.

Pro hac dificultate ~~respondeo~~ R. quis a nulo quam ego viderit sit [illegible] scriptis & ideo quod sum bonam [illegible] cum logica concurrat in genere causae dirigentis quod idem est ac in genere causae exemplaris debet reduci ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ad genus causae formalis extrinsecae nam ~~[illegible]~~ ut in 2 libro phisicorum [illegible] agens de causa exemplari illa quidem reducit ad genus causae formalis extrinsecae nam ut ait D. Thomas 5 metaphisicorum formas alias intrinsecas & alias extrinsecas [illegible] causam exemplaram [illegible] extrinsecam ad eum modum quo ponebat Plato ideas rerum in [illegible] causae exemplaris [illegible] 2 phisicorum [illegible] 4 [illegible]

Si enim quare

& gm. [illegible] qi direct. log. in alijs scis reducit ad genus causæ satis extrinsecæ sicut causa exemplaris   Q. 6. Vt obiectum log. sit ens reale & rois

Q. 6. V. obiectum logicæ sit ens reale & rois

[illegible] respondeamus ad quæst. [illegible] in [illegible] non involuit 1. l. [illegible] & complex. 2. [illegible] ens reale [illegible] rois [illegible] obiectum nihil aliud est quam id ad quod sciat [illegible] ab aliqua [illegible] qui [illegible] subiectum [illegible] probat [illegible] proprietates quæ [illegible] in scientia. [illegible] mat. [illegible] circa [illegible] accidens [illegible] verisat. [illegible] mat. circa [illegible] ferrum & similes [illegible] passiones [illegible] subiectum [illegible] scia [illegible] circa [illegible]

nota   Nota 2. [illegible] duplex [illegible] materiale & aliud formale materiale illud enim [illegible] rationis [illegible] obiectum formale [illegible] ratione [illegible] materiale [illegible] formale [illegible] sanativa [illegible] obiectum [illegible] materiale [illegible] scias [illegible] mate [illegible] ad diversas scias

nota   [illegible] obiectum formale [illegible] aliud [illegible] obiectum formale [illegible] obiectum formale [illegible]

maiores

maiori ... abstractione mat.

4 noia — Nota q[uod] obiectum hate aliud e. adequatum et aliud in adequatum adequatum e. q[uod] ita adequat latitudinem scie ut neq illas excedat neq ab illa excedat .. e. supponit ... obiectum e. Collexium ... que ... itaq cum sumit obiectum adequatum p[ro] illa re cui attribuunt[ur] o[mn]ia illa que tractat[ur] in scia q[uo]quid o[mn]ia sole obiectum attributionis p[ro]pria q[ui]s aliquis ... in ipsa scia o[mn]ia ... illi ... attribuunt et ad illius maiorem explicationem adducunt[ur]

3[a] — Obiectum inadequatum seu parciale e. illud q[uo]d n[on] adequat totam latitudinem scie s[ed] solum aliquam partem . q[uo]d quid dividit[ur] in precipuum et n[on] precipuum precipuum e. illud q[uo]d intra totam quesita ... e. precipuum ut ... in scia ... obiectum precipuum ...

4[a] — Obiectum n[on] precipuum seu minus principale e. illud q[uo]d n[on] precipue ... ut ... in scia ...

Rursus obiectum scie dividit[ur] in obiectum p[er] se et obiectum p[er] accidens . obiectum p[er] se e. illud cui ... ratione ... e. duplex ... e. q[uo]d n[on] ... ab alio ... ad explicandum ... obiectum ... et multa que ... ex metaphysica et ea que spectant ad nat[uram] ... et aliis ... in scia

5[a] — ... p[er] accidens e. q[uo]d ... et ... mat[eria] ... in scia ... obiectum p[er] accidens ... metaphysice ... obiectum ... itaq

... Sequitur

Decimo ad 2am quo ad p[rae]sens attinet q[uo]d ens reale s[cilicet] illud q[uo]d fieri p[ot]est a parte rei absq[ue] operatione intellectus; ens v[ero] rationis s[cilicet] illud cuius esse in solo est cognosci: q[uo]d fieri p[ot]est tribuatur absolute.

His itaq[ue] suppositis titulus q[uo]d inquirit q[uo]m[od]o sit obiectum [illegible] a atributionis logicae s[ive] an ens reale scilicet q[uo]d fieri [illegible] reale s[ive] ens rationis q[uo]d fieri p[ot]est tribuitur absolute.

Sent[entia] Circa quam q[uo]d [illegible] pervenit in finitas sententias quas brevitatis acclamantes causa ad tres tantum potissimas revocabo.

1a Prima asserit obiectum logicae esse voces n[on] quidem [illegible] sua natura q[uo]d [illegible] expectat ad physicum, nec quatenus impositae sunt ad significandum, [illegible] quatenus loquutione q[uo]d [illegible] expectat ad gramaticam, nec quatenus fiunt elegantiae q[uo]d [illegible] pertinet ad retoricam, sed quatenus deserviunt conceptibus et sunt expositae in modo diffic[ilis] [illegible]. [illegible] quae secta quae sententia tribuitur aliquibus graecis et Ammonio in p[ro]oemio ad porphirium q[uo]d [illegible] logica sit pars [illegible] instrumentum philosophiae. Philoponus in [illegible] ad libros posteriores. Et Simplicio in p[ro]oemio ad p[rae]dicabilia. [illegible] XI tribuitur et nominalibus [illegible] Gregorio quidem vocant nominales quia quae in logica tractantur revocant ad nomina et voces.

2a 2a sent[entia] asserit obiectum logicae esse ens rationis [illegible] autores in quibus [illegible] tamen inter se sunt divisi: primo n[on] aliqui [illegible] obiectum logicae esse ens rationis in [illegible] quem [illegible] D. Thoma 4 metaphisicae lectione 4, Averroes metaphisicae [illegible] comento 2 [illegible] q[uo]d ultima [illegible] cetera [illegible] agere de toto ente rationis q[uo]d fieri [illegible] 2 aliquorum n[on] [illegible] ens rationis [illegible] solum tale ens rationis quae consequuntur ex operationibus intellectus [illegible] 2 intentiones. Xi[n]

id reddit id quod aliud dixit obiectum logicae esse vel .i. conceptus [illegible] secundarum
intentionum et expositionem per quas intentiones quae secundum tribuuntur ab
Sene cap. 1º et 2º sic logicae. D. Thoma in metaphysicae lect. 4
[illegible] similitudinis

3ª — 3ª denique sententia asserit obiectum logicae esse verum ens reale, scilicet
mentem scientialem substantiam, per hoc quod dirigit omnes nostras operationes intellectus
quaequidem sententia pro se habet multos et gravissimos patrones quorum
neque etiam rationes afferemus

1ª cto — 1ª cto 1ª primae sententiae voces non esse obiectum adaequatum neque inadaequatum per se logicae
[illegible] inadaequatum per accidens.

Prima — Haec cto quoad singulas partes probatur et 1º quoad 1ª partes quod non sit obiectum adaequa-
tum per se non obiectum debet continere omnia quae sunt in scientia sed voces non esse obiectum
adaequatum per se logicae consequentia probatur quia in logica tradunt multa quae non sunt voces ut
[illegible] mentales quare voces non esse obiectum adaequatum per se logicae
cum non amplectatur omnes illius partes.

Prima 2 — 2ª probatur eadem pars etiam aliud .i. obiectum adaequatum per se alicuius scientiae de quo [illegible]
rationes [illegible] ... voces non [illegible] rationes in logica [illegible]
[illegible] non [illegible] voces [illegible] voces non esse obiectum adaequatum per se logicae

prima 3 — 3º probatur eadem pars etiam quia per impossibile [illegible] voces adhuc maneret logica quia
voces non esse obiectum adaequatum per se logicae [illegible] quia sublato [illegible] adaequato
non potest manere scientia ab illo se penderet. [illegible] quia sublatis omnibus vocibus
[illegible] intellectus [illegible]
[illegible]
[illegible] sublata cognitione vocum manebit cognitio scientiae
logica quia voces non esse obiectum adaequatum per se logicae

2ª — 2ª [illegible] scilicet quod voces non sint obiectum inadaequatum per se [illegible]

participant

[illegible] participent veln illae rebus dispositiones in modo [illegible]
rerum a [illegible] denominantes extrinsecae nam illae [illegible] dicuntur [illegible]
[illegible] quae reperitur in [illegible] ut [illegible] quod voces non [illegible] inadaequatum
[illegible]

[illegible] patet [illegible] quod voces sint obiectum inadaequatum [illegible] accidens [illegible]
non solum agit de modo sciendi [illegible] ex [illegible]
[illegible] [illegible] inadaequatum [illegible] voce [illegible]
inadaequatum per accidens [illegible]

[illegible] in [illegible] consequentia [illegible] rebus dispositionis in [illegible]
[illegible] grammatica [illegible] rethorica [illegible]
logica [illegible] ad nullam aliam scientiam spectet [illegible] voces [illegible] inadaequatum [illegible]
logica [illegible]

[illegible] Secunda sententia [illegible] in [illegible] non [illegible] adaequatum neque inadaequatum [illegible]
[illegible] quod [illegible] finis [illegible] non [illegible] illius [illegible]
[illegible] possunt [illegible] operationes intellectus quae [illegible]
[illegible] non [illegible] adaequatum [illegible]
[illegible] dispositiones [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] nihil aliud [illegible]
[illegible] dispositiones [illegible]
[illegible] dispositio [illegible] operationes [illegible]
[illegible] adaequatum [illegible]

[illegible] adaequatum [illegible]
[illegible]
[illegible] spectat agere [illegible] intellectus [illegible]
[illegible] ad nullam scientiam spectare [illegible]
[illegible] spectat ad metaphysicam [illegible]
[illegible]

ra forma nat[a] cu ente reale seu agere de ente reali p se spectat ad metaphisicam consequenter pertinebit agere, quod accidens de ente vocis in [illegible] per ticipet metaphisicae natura sui obiecti

3[a] c[onclusi]o — 3[a] c[onclusi]o relationes seu 2[ae] intentiones non sunt obiectum [illegible] tale et per se logicae neque aliquam neque in aliquam ordinem per obiectum per accidens

Ad cujus ad c[onclusio]nis probationem ut sine ambiguitate procedamus notandum est quod relationes seu 2[ae] intentiones dupliciter posse intelligi. 1. ita ut sit quaedam entia vocis facta ab intellectu in ipsis rebus [illegible] in aliquo intellectu [illegible] ingerere in ipsis rebus aliquas relationes vocis quae resultantes ex operibus intellectus in ipsis rebus ut [illegible] ex simplici apprehensione resultare in rebus [illegible] nempe [illegible] genus et species, et ex 2[a] operatione resultare [illegible] subiectum et praedicatum, et ex 3[a] scilicet ex discursu resultare [illegible] nempe [illegible] maiorem [illegible] minorem [illegible] medium [illegible] antecedens et [illegible] consequens.

2[o] posse intelligi [illegible] sine aliquo [illegible] denominationes extrinsecae ab ipsis actibus realibus intellectus sicut in a reali actu visionis qui est intrinsecus potentiae visivae vel extrinsecus atque ipsi parieti, paries denominatur extrinsece visus, ita ab ipsis actibus intellectus qui sunt intrinseci intellectui extrinseci ipsis rebus res denominantur extrinsece intellectae ab intellectu [illegible] et quae denominationes extrinsecae vocantur relationes vocis seu 2[ae] intentiones

1[a] pars — [illegible] suppositis prima pars [illegible] scilicet de neutro [illegible] relatione vocis seu 2[ae] intentione [illegible] [illegible] 2[ae] intentione [illegible] logica [illegible] venire ad [illegible] [illegible] seu 2[ae] intentiones [illegible] obiectum [illegible] [illegible] [illegible] actibus intellectus [illegible] [illegible] [illegible] 2[ae] intentione [illegible] logica [illegible] [illegible] 2[ae] intentiones non [illegible] [illegible]

2[a] pars — 2[o] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] generat [illegible] talia quinque [illegible] ver [illegible]
[illegible] nec denominat extrinsece. Solut. [illegible] accidens [illegible]
[illegible] illud [illegible] seu denominat. extrinseca [illegible]

2° [illegible] Sponte, scilicet [illegible] seu illa entia [illegible]
[illegible] accidens [illegible] expectant [illegible] nec ad alias [illegible] ut
[illegible] nullum [illegible] quae agat [illegible]
[illegible] vt [illegible] ex [illegible]

[illegible] ex [illegible] intel. [illegible]
[illegible] accidens [illegible] patet ex [illegible] accidens
[illegible] ex [illegible] accidens [illegible] nec [illegible] actio [illegible] realis in
[illegible] actio intellect. [illegible] aliqua recta dispositio in [illegible]
[illegible] intel. [illegible] illos [illegible] recta intell. [illegible]
[illegible] ex illis [illegible] extrinsecis [illegible] constat [illegible]
[illegible] ipsa intel. [illegible] intrinsece [illegible] recte dispositam [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] causa [illegible] effectus [illegible]
[illegible] effectus [illegible] intel. [illegible] vero [illegible]
recta intel. [illegible] recta intellectio [illegible] disposi-
[illegible] relationes [illegible] accidens [illegible]

[illegible] ratio adaequata [illegible] ratio [illegible] scientia [illegible]
[illegible] intellectus quaecumque [illegible] recta [illegible] intelli-
gentia seu [illegible] aliter [illegible] intellectus ut [illegible]
[illegible] intellectus [illegible] consentit [illegible] ipsa
[illegible] actus [illegible] ut [illegible] actus [illegible]
[illegible] intelligibile. 2. [illegible] recta dispositio
[illegible] rectus [illegible] errore [illegible] defectu [illegible]
[illegible] veritas [illegible] principii [illegible]

agat de

i agat de illa directive et agere dilligatus cum alia. Sub qua vo loquuntur authores qd sint ex parte spectare ad logicam et ad physicam simpliciter p factione nos dicamus vel huius est ars directiva spectate ad logicam.

Quo supposito dicendum ex co quod omnes partes quas ipse includit quasi ars necessaria fatendum quod logica aliqua ratione quod sit mus sciens at ... et comprehendi apud ... quam comme ... mus intelligendi.

i ... Prima ... in prima ... ens habitus quod metaphysica ... ex ... mus sciens nominentur ... ars sciendi ... D. Ts. Alex. Al bertus magnus et alii commentatores exponunt p mus sciens intelligit artes alig. rae. quae est seu debet tenere ipse artes mal et alias in toto circa aliquam ex divisione suorum librorum ... mus ... intellectus qd ... bene explicat D. Ts. initio posteriorum ... initio ... libri docet ... aliquam operationem intellectus ... memini ... principio ... ipsa assignat ... principale ... na cogn...

2a. ... Secunda eadem sententia ... colligitur ex ... inter ... quilibet ... adequatum ... assignare ... alig. rae. ... p factione ... logica ... operatione intellectus ... dicitur ... instrumentum quo ... tenet ... Ammonius ... instrumentum philosophiae.

3a ... Tertia ... factione ... libros logicae ... Aristoteles ... logica ... sermone ...

4a ... Quarta ... D. Aug. ... de principiis dialecticae

cap. i. N. 3

Cap. 1° 18 de civitate Dei cap. 4° et 2 de ordine cap. 13. D. Isidorus initio suae logicae et 2 etimologiarum cap. 23 docet materiam logicae esse operationes intellectus. D. Th. 1 periarmenias lect. 1a et 1 posteriorum lect. 1a quibus praecipue adhaeret nostri. Esse propriam materiam logicae. Egidius 1 posteriorum text. 2i. expresse quoque docet obiectum logicae esse operationes ut ait Gabriel 1 sentent. lect. 2a q. 3a Fonseca 2 metaphisica cap. 3° q. 1a sec. 4 denique eam tenent multi et gravissimi auctores.

2us. Probatur quia illud obiectum adaequatum per se alicuius scientiae de quo tali scientia probat rationes. Sed logica per se considerat operationes intellectus in fra[ma] modi sciendi et de illis demonstrat passiones; ergo operationes intellectus in fra[ma] modi sciendi sunt obiectum per se logicae. Minor probatur quoad 1am partem scilicet quod logica per se considerat operationes intellectus nam logica considerat commodo constituendo sit dicto ... quod logica per se considerat operationes intellectus. Quoad 2am partem probatur minor scilicet quod illas considerat in fra[ma] modi sciendi nam logica demonstrat de definitione quod explicet essentiam rei de demonstratione quod generet scientiam. Sed haec dicta solum possunt accommodari operibus intellectus in fra[ma] modi sciendi ergo logica agit de operibus intellectus in fra[ma] modi sciendi ut de obiecto proprio.

3us. Probatur quia obiectum per se alicuius scientiae colligi debet ex illius fine. Sed finis logicae est dirigere operationes intellectus ergo non solum debet dirigere unam aut duas sed omnes siquidem omnes sunt dirigibiles; ergo obiectum adaequatum logicae est modus sciendi ut est generalis omnes tres operationes intellectus.

4us. Probatur quia in logica non solum traditur praeceptum de demonstratione sed etiam ad definitionem et argumentationem ad aliam simplicem apprehensionem ut potest in praedicabilibus et praedicamentis in quo dirigitur. Sed apparenter quod obiectum adaequatum logicae non esse una aut duae operationes intellectus ergo modus sciendi ut comprehendit omnes.

Ob. Contra Deffinitiones adversarii quod videtur ... logicae agere de modo sciendi.

de illius speciebus in qua[l] debeo, d[ic]it[ur] q[uo]d id q[uo]d vale. l. immo scienti l. obiect.

materiale vocatur u[nde] ms sciendi l. ens rois atq[ue] aliud obiect[um] formale logic[ae] l. entitas

de q[uo] ca[...] falsum l. q[uo]d est [...] p[ro]b[atur] q[uia] totum formale ms sciendi l. apparere rei

imp[er]fect[a] subiectiue in ipsis actibus intellectus q[uo]d formale ms sciendi l. gnale, s[ed] sic

l. euidens q[ui]a ens rois h. l. apparere rei subiectiue in intellectu. d. solum obiectiue in intellectu

(ut infra patebit) Antec[edens] p[ro]b[atur] q[uia] represent[atio] naturalis ex co[n]ceptib[us] l. gnale cum rep

sentare naturaliter conueniat conceptibus ex ipsa natura rei — —

ut habet Arist. i perihermenias c. p[ri]mo totum formale modi sciendi nihil aliud l.

quam talis l. talis rep[re]sent[atio] nat[ura]lis q[uo]d totum formale modus sciendi l. ens rale co[n]seq[uen]s

l. euidens q[uia] disfin[itio] co[n]tra[...] rationem genericam rati[onis] intrinsecum genus debet esse rales

ut h[abe]o ac[...] in eo l. ens rale co[n]siderat[ur] nat[ura]l[is] l. ens rale ex talis mus

nat[ura]lis rep[re]sentatio ens rale minor v[ero] p[ro]b[atur] q[uia] ex eo solum q[uo]d cognat[ur] talis l. talis

modus rep[re]sentandi in co[n]ceptu p[ro]prie cogne entium rois intelligitur totum formale

modi sciendi ut h[abe]o sic in actu intellectus cognamus clare modi manifestatio nat[ura]

ille modus sciendi l. diffinitio sic talis modus rep[re]sentat ut distincte representat

partes ille modus sciendi l. diuisio s[...] sit talis modus ut rep[re]sentet [...]

ma[...] uel alia in medio [...] part[e] inter se vniant ibi reperiu[n]tur

no[...] si totum formale atq[ue] in q[uo] totum formale modi sciendi l. aliq[ui]d rale

Ex dictis autem colligitur q[uo]d obiectum materiale primum logicae sunt ipsa opera intellectus

s[ecundu]m suam entitatem p[ro]ut sunt capacitates ab ipsa diriget q[ui]a in ipsis sic

consideratis introducit immediate forma nempe relationis ac dispositio

— colligit obiectum materiale remotum esse [...] aliquas p[ro]b[atur] q[ui]a illud l. obiectum materiale

remo[tum] in q[uo] introducit remote et mediate forma obi[ecti] sic regentes

in logica q[uo] res s[ecundu]m obiectum materiale remotum ill[ius]. maior l. certa min[or] u[ero] p[ro]b[atur]

q[uia] res ipsae sunt ... siue adif[...] ... rati[...] in actibus intell[ec]ti

q[uo]d sunt obiectum materiale remotum logicae

S. 2[u]s ultima

[illegible] Doctrina ... quam principium logice ... aug. ... etc.
tenet Soter, ... vitera, sex ... et alii quamplurimi.

Sed vide quod illud est ... principium alicuius scientie ... est ... nobilior ...
... ergo scientia agit de nobiliori parte ... agit dialectica ... aug. ... illa
est ... principium logice ... ar ... in ... dicta ...

i arg ... omne que ... in logica ... expediunt ... vocis ... [illegible]
... [illegible] ... vocibus ... [illegible]
de ... univoco equivoco complexo et incomplexo ... [illegible]
... vocali ... [illegible]

... [illegible] ... simile ... [illegible]
... [illegible] ... similes ... [illegible]
... [illegible]
... voces ... similes ... [illegible]
... [illegible] ... considerare ... logicam
... [illegible]

... [illegible] ... sermocinalis ... logice ... [illegible]
... [illegible]

... [illegible] ... sermocinale ... [illegible]
... [illegible] ... sermocinalis ... [illegible]
agit de sermone ... scilicet de vocibus ...

... [illegible] ... proprietates ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

... [illegible] ... proprietates ... [illegible]
... [illegible] ... a posteriori ... [illegible]

... primi

illa primario [illegible] inmaterie [illegible] neg. [illegible] talis [illegible]

[illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] sic illis [illegible] intrinsece ~~[illegible]~~

venir illis extrinsece [illegible] agere de illarum [illegible] [illegible] neg. [illegible]

Rg. a ... dicta ... ... cles

1 Arg. — Primo Arg. aliqua scia debet [illegible] circa [illegible] in coi. [illegible] nulla [illegible]

Logica [illegible] logica [illegible] ente in coi.

R. — Ad hoc Arg. [illegible] nullam [illegible] aliquam sciam que agat de ente [illegible] in coi. [illegible]

[illegible] primario [illegible] in coi. ex [illegible] agere ad metaphisicam [illegible]

[illegible] ratione dictum est

2 Arg. — 2o Arg. [illegible] qui [illegible] metaphisicam [illegible] dialecticam versari circa ens [illegible]

[illegible] metaphisica [illegible] metaphisica versatur circa ens [illegible] logica versatur circa ens [illegible]

[illegible] logica [illegible] ens [illegible] in coi.

[illegible] — [illegible] ex [illegible] [illegible] logica appellatur sciam [illegible] debet versari circa [illegible] [illegible] aliud nisi ens [illegible] in coi. [illegible] logica [illegible]

[illegible]

Ad hoc Arg. [illegible] simul [illegible] [illegible] remoto dialectica

[illegible] metaphisica [illegible] cuiuslibet entis remote [illegible] applicare [illegible]

ideo [illegible] versari circa ens scilicet remotum [illegible] scia [illegible]

3 Arg. — 3o Arg. logica agit de aliquibus speciebus entis [illegible] de [illegible] [illegible]

[illegible] debet agere de ente [illegible] [illegible] scia que agit de [illegible]

[illegible] agere de [illegible] generali in coi.

Ad hoc Arg. [illegible] scilicet [illegible] logica agat de aliquibus speciebus entis [illegible]

[illegible] negare [illegible] inde sequitur illam debere agere de

ente [illegible] in coi. [illegible] scia que agit de aliqua specie [illegible] agere de

[illegible] generica in coi. [illegible] falsa [illegible] aliquo ente [illegible]

[illegible]

[illegible]

R. [illegible] dicta 3a conclusioni

[illegible]

[illegible] exterioris [illegible] accidentalia [illegible]

[illegible] negativa [illegible] convenire [illegible]

[illegible] extrinseca.

[illegible] bene [illegible] denominat[illegible]

aut[illegible]

[illegible] dialectica [illegible] [illegible]

[illegible] manifestum [illegible]

argumentatione [illegible]

[illegible] radix [illegible] male dispositi [illegible]

[illegible] male dispositi [illegible] sive bene

dispositi [illegible] extrinsecam [illegible]

convenientia [illegible] extrinsece [illegible] intellectus [illegible]

nominatio extrinsecis [illegible]

[illegible] radix erroris [illegible]

male dispositi [illegible] ideo [illegible] male dispositi [illegible]

[illegible] male dispositi [illegible] falsa [illegible] causa [illegible]

[illegible] mala dispositio [illegible] causa male dispositi [illegible]

intrinsecus [illegible] causa [illegible] mali [illegible]

[illegible] mala dispositio [illegible] male dispositi

[illegible] extrinseci [illegible] dispositione [illegible]

[illegible] adversarii

faventes [illegible]

6 Arg[illegible] recta intellectio [illegible] recte intellectus [illegible]

[illegible] alio [illegible] primo [illegible] intellectio

[illegible] recte intellectio [illegible]

[illegible] denominatio extrinseca [illegible]

[illegible] aeternit[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] recte intellectio [illegible]

Pasint

distinct quo relativa ~

Ad 1. Concedo primam partem [illegible] convenientia [illegible] cognoscere quomodo intellectus [illegible] in sine [illegible] homo [illegible] [illegible] amori Dei [illegible] bonus & cognoscere quomodo [illegible] [illegible] ita si loquamur de [illegible] quomodo intellectus [illegible] [illegible] quomodo [illegible] recipiunt ~

[illegible] negando [illegible] [illegible] intellectum [illegible] aliqua [illegible] quo relativa [illegible] denominatur intrinsecas aliud [illegible] extrinsecas ab alio [illegible] intellectum [illegible] negat cognitionem [illegible] alio [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] agere [illegible] agat [illegible] [illegible] agat de illo quod [illegible] denominatur intrinsecam [illegible] convenientia [illegible] [illegible] [illegible] accidens [illegible] agat de illo quod [illegible] denominatur extrinsecam [illegible] ratio [illegible] applicat [illegible] extrinsecam convenientia [illegible] & sic loquamur [illegible] intellectum [illegible] [illegible] ratio ratio [illegible] intellectum [illegible] [illegible] accidens ~

Ad [illegible] [illegible] negando [illegible] [illegible] intellectum [illegible] intellecta [illegible] quo relativa [illegible] denominatur intrinsecam aliud [illegible] extrinsecam [illegible] [illegible] quae [illegible] agere [illegible] [illegible] alio [illegible] accidens [illegible] [illegible] ~

Ad 2. [illegible] [illegible] [illegible] cognoscere rectam intellectum [illegible] cognoscere [illegible] intellectum [illegible] [illegible] [illegible] & dispositionem [illegible] intrinsecam quam [illegible] ordine ad suos [illegible] cognoscere [illegible]

[illegible]

[illegible] l. cognitio de nominat.ⁿᵉ extrinseca a[illegible] veritatis intel.ᵉ [illegible] veritas l. causa & radix [illegible] veritatis [illegible] logicæ [illegible] & ipse [illegible] a ratione [illegible] passibus [illegible]

Ex quibus colligit. logicâ non agere [illegible] de directa ima [illegible] quæ denominat ipsum [illegible] recte intelligere [illegible] neque [illegible] nominat [illegible] recte intell.ᵗᵃ [illegible] agit de recta intel.ᵉ quatenus [illegible] [illegible] dispositionem [illegible] movere [illegible] 4.ᵃ concl.

Arg. 1.ᵐ 4.ᵃ conclusionem

[illegible] Arg.ᵐ [illegible] ens rationis [illegible] logica non est [illegible] aliqua rationis [illegible] ex subiecto [illegible] & ex positio [illegible] fieri potest nulla facta variatione [illegible] in ipsis [illegible] similiter [illegible] potest fieri minor [illegible] sine ulla variatione [illegible] arg.ᵗ [illegible] l. ens rationis non [illegible] ens rationis illo variato fieret [illegible] variatione rationis in ipsis [illegible] l. ens rationis [illegible]

Ago [illegible] neque [illegible] stabilitur [illegible] in ipsis rebus intel.ᵉ nulla fit variatio [illegible] rationis [illegible] in ipsis [illegible] [illegible] rationis [illegible] [illegible] [illegible] ex subiecto [illegible] [illegible] minori [illegible] sicut [illegible] [illegible] nominat.ᵉ extrinseca [illegible] talis [illegible]

Sicut in ois iste mutatioe videt mutati mus vais visionis in sini ure incedi ceprib mundo mus repsentat varat aliq vae illos apparens &c.

Ad Arg. ad illud sciaz quia agit de aliqua re simul et agere de oib mis illis cui vero et movere, tenen X p fallos cognez veritati, et cui ppsica agat de sola alia intellu vero et agere de mo intell. et directa disposit illorum et p eo vag hoc n spectabilis ad loga &c.

Ad hoc Arg. R. nego ans. qd patz costat multis exéplis l in arit metica agit de numero X n agit de illo ut mensura vel sonora &c. 2o. phi [illegible] de motu X de aliis potentiis motibus n tn agit de oib mis ac disposit arithmetica quos p geve ipsa m n docet mu salva dix care di d. aliquas &c. Ad robo qa p trans R. quibet scia sani p vaceret sibi cogne vei sub ea voe frali sub qua cadit subiectu [illegible] X sic psilica agit de aliis intellu fm suam entitatem q cognic cadunt sub voe frali directi (q l. cur naturali)

Arg. 2a 2a parte 4 dic. medietud adequat in scia [illegible] qd oia alia veda et ob. oia que tractat in loga videtur [illegible] ad sil omnia sive ad arg. q l operat intellu ordinat ad 2a 2a vel 3a. g arg. l. dici adequat loga

Dicitur q loga vocat scia veritatis p agit de aliis intellu que [illegible] manifestativa veritatis q n agit ipsa de simplici app hensione ut ipsa resultatis veritas &c.

Ad hoc Arg. R. nego minorem na divisio quae tractat in loga aliqua voe referat ad arg. n tn ita absolute ad illas necessitas nagat l ex pse vero sui de simplici apprehensione X copposit. quare sicut metaphisica Deum in l. [illegible] adequat divisia quibus ratio [illegible] aliquo mo [illegible] reducat. ita [illegible] l X 2 opera intellu

aliquo mo referat ad 3 scilicet ad arg n in sola arg l. solus ad e quat

q eh ager de aliis pse quatenus ad argu er reducit vel continent inse

recte ordinat intelt vero diversus ad arg er & sit quasi spectalia at q inse

gra insua scientia in quo q ere

Afirmat Ex logas vocari scias veritatis n solum q docent

in lia operat intel ingg l. veritat & falsitat g. eh q agit de q eps

q rectis operat intel que iubatur ad inveniendum veritatem

10 Arg Ares nullibi ex instituto agit de def & divi d. solus

de arg & sola arg l. obs adequat logg. aliquis mutila [illegible] doctina

Ares

Neque R. Ares in lucem edisse peculiares tractatus de def & divi

& alios plures ut tradit Laertius in vita ipsius Aris

2o Ex n [illegible] adeo ex instituto egisse Ares de def & divi q de

[illegible] doctina tradiderat socrates ut ipse Aris afirmat l metaphisice

tex 5 & 13 metafisice tex 4 divi v voces inuenat Plato ut ipse

Ares tx l prior tx 2 & l posterior tx 20 de arg at & silonis

ipse Ares afirmat lib 2 elencorum cap ultimo se nihil ab alliis accepisse

& ideo ex instituto illig tratat succepit & que fuit causa cur aliq

dixerint obs adequat logg. esse arg

Ultimo Arg q ultima Ares cogno exentia l nobilior &

perferior quam cogno passionis d. def l. cogno esentie & arg l cogno

passionis (q def l nobilior pars quam arg & per cons. def erit obs

precipuum logg

Multi convincti que Arg eo casunt sic e ide def esse obm precipuum

logie ex quorum numero l angelus & alii recentiores ut nos at ad illud

facile Respondemus distingo maiorem [illegible]

No

... cognitionis ... quam cognitio passionis ... ipsa cognitio ...
essentiae cum passa cognitione passionis concedo. Secundo comparata cognitione
essentiae cum cognitione passionis facta per cognitionem eiusdem essentiae nego. Nam cognitio
passionis perfecta includit ipsam cognitionem essentiae, et insuper addit cognitionem
passionis ipsius, quae non sui addit aliquam aliam cognitionem distinctam.

Quaestio 7. Utrum logica sit ad discendas ante alias scientias

Qs. 7 Vtrum loga sit ad discendas ante alias Scientias?

Respondeo variis modis dicendi atque sentiendi dico: logica primo ...
ordine doctrinae ... quae ... sit ...
et sit ante illas ... ad discendas ...

Ad cuius ... faciunt omnia illa quae supra ... de nostre ...
... nam omnes aliae scientiae aut simpliciter aut ... dependent ab ...
... illis ... intelligendi ... logica primo illis ...
... ad discendo ... illas ... et ... ponit.

... non ... instrumentum ...
... intellectus ... ad alias scientias ... logica ...
... requisita ...

... dico ... dixit ... prius ... scientia
... scientiarum ... quae ... sicut ... non ...
... ad ... grammatica, rhetorica, etc.

... ad ... ad discendas ante alias ...
... dicimus ... scientias ...
... illas ... ad discendas ante illas.

... principiis ... intellectus ...
circumstantiis

circumstantiis comprobabilem ei apponit ... igitur magis tradenda aliis scientiis ... dependet ab ea diligente ... faciunt magis ... logicam ... Magis ... vel ordine ... praevenit ... quo ... perfecte acquiri sine logica ... Quaestio 3 ... logica sit perfectior omnibus aliis scientiis

Quaestio 3 Utrum logica sit perfectior omnibus aliis scientiis

Duplex est perfectio ut colligitur ex Aristotele 3 ... una desumpta ... ab obiecto ... perfectius est obiecto eo perfectius est scientia. Altera ... ex modo procedendi cum certitudine aut evidentia ... certius et evidentius procedendi eo scientia est perfectior.

Dico logicam non esse omnium scientiarum praestantissimam nec ultimam et imperfectam sed mediam ...

Prima pars ... quia ... perfectionem desumptam ex obiectis ... nobiliora obiecta ... theologia et metaphysica ... ex ... desumpta est modo procedendi cum certitudine ... aliquae ... demonstrant evidentius ut sunt aliquae mathematicae ut ait Aristoteles 2 metaphysicae textu 16 ... quaerendam esse ... mathematicam.

2a pars ... ex parte ... perfectione ... est perfectior multis ... aliis scientiis ... intellectus ... perfectiores ... perfectio ... ex parte certitudinis et evidentiae ... demonstrat evidentius quam ethica et scientia moralis et multis aliis scientiis ...

constat [illegible]

Circa glosa in l. [illegible] media

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logicae [illegible]
[illegible] [illegible] absoluta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] aliquatenus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] de causis logicae

Quaestio ultima de causis Logicae

Quamvis sint [illegible] quatuor genera causarum efficiens, finalis, materialis, et formalis [illegible] in libro 2° physicorum [illegible] ad longum agere
quae quidem in logica assignandae sint. Et primo agere de causa efficienti et de eius
origine et modo quo fuerit inventa [illegible] aucta [illegible] [illegible] quaelibet
scientia [illegible] [illegible] origines aut [illegible] a Deo [illegible] infusa aut
humana [illegible] [illegible] acquirantur et [illegible] [illegible] [illegible]

1a conclusio. [illegible] in [illegible] a Deo logica [illegible] infusa et deinde
ad posteros [illegible] [illegible] infusi [illegible] [illegible] quid colligitur
[illegible] [illegible] [illegible] ex D. [illegible] 1 parte q. [illegible] art. 3.

2a conclusio. [illegible] [illegible] [illegible] logicae [illegible]
[illegible] ex animae [illegible] [illegible] [illegible] Socrates in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Plato [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capite ultimo ait de arg. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] logicae

3a conclusio. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] logicae [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
optimo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ait [illegible] [illegible]

[illegible]

Circa mult[as] autem ... logica ... invenit ... [illegible]

quia docent multi ... [illegible] ... ex quo ... [illegible]

colliguntur cum ... philosophi experientia devenire Scaliger ... [illegible]

... [illegible] ... aliquo sine arte aliquo[rum]

... [illegible] ... animadvertunt causas errorum ... [illegible]

... sine errore possemus discernere & colligere aliquos actus

... aliquos ... reflectendo supra illos ... [illegible]

... [illegible] ... tales virtutes & ... [illegible]

... logica fuerit ... per reflexionem ... [illegible]

... [illegible] ... ex ipsis ... specialiter loquens de logica ait

... [illegible] ... logicam ... fuisse ex animadversione ... [illegible]

... quinam ... [illegible]

Hinc autem colligi potest ... [illegible] ... logica ...

... [illegible] ... intelligendi ... [illegible]

... logica ... per reflexionem ... animadver

tendo ... [illegible] ... quas servant ... [illegible]

... [illegible] ... posse ... [illegible]

... [illegible] ... in illa ... [illegible]

Explicata autem causa efficiente logicae restat nunc ut de aliis

... [illegible] ... agamus ... logica sit ... accidens

... [illegible] ... causam materialem ... [illegible]

nec ... [illegible] ... accidentalis ... [illegible]

... quae appellari solet ... causa ... [illegible] ... in hoc loco ... [illegible]

de logicae ... [illegible] ... definitione ... [illegible]

Quo supposito aliqui ... [illegible] ... ad assignandum ...

... [illegible] ... logicae ... [illegible]

nos ... [illegible]

nis; v° cui formalius sit munere [illegible] qd cognoscens ipsius divine lex[illegible]

Et circa oppositum sic ultra quod dicunt auctores legum romanarum decernunt dialecticorum [illegible] errore a fruiscal in materia [illegible]

Quo ad suppositum quod mihi videtur aptissima definitio legis l. sua seu cognitio evidens ad cognoscendum rectum mensurae intelligendi ordinata, in qua def. illa particula scientia seu cognitio evidens ponitur loco generis in eadem lege cum reliquis scientiis convenit. alia vero particula loco differentiae ponitur quae peculiare legi naturali munus scilicet explicare nullam aliam scientiam quae generaliter [illegible] mensurae rectae intelligendi.

Et complementum autem superius rationes alia causa legis examinanda, scilicet finalis circa quam clarioris gratia quaedam praesupponenda sunt pono duplicem esse finem aliud naturalem seu ex natura rei ad quem suapte ipsa scientia l. naturalis sua ordinatur alium vero moralem ad quem ordinatur ex arbitrio illam acquirentis quidem finis agentis et de hoc in praesenti non inquirimus quia tot possunt esse fines quot quilibet pro arbitrio proponere potest. Difficultas ergo est de fine naturali qui est duplex l. mediatus scilicet [illegible]

[illegible]

Secundo finis immediatus [illegible] l. ultimus legis l. videre seu intelligere suum obiectum formale et cognoscere mensuram scientiae [illegible] seu cognitio speculativa [illegible] mensurae rectae mensurae intelligendi

Haec conclusio quoad primam partem scilicet quod finis legis non est videre seu intelligere suum obiectum formale nec finis immediatus cuius causa ipsa scientia intenta lex se communicare potest. Et cognoscere illam videre intelligendo perspiciens obiectum formale suum per legem est quod convenire debet lex

2a pars etiam probatur quod finis legis sit cognoscere mensuram scientiae [illegible] nam [illegible] quaelibet immediate ordinatur ad cognitionem scientiae [illegible]

liber

liber alterius quatenus cognitiones ordinat ad suum obiectum intentum logica

eius scientia quo finis immediatus illius ad quae ordinavit.

Circa haec autem advertendum quod duplex est finis immediatus partialis scilicet et totalis et sic addidi finem immediatum ... intelligentis ... de fine partiali non de totali et sic totalis finis et cognitio ... late sumpta ... finis totalis

2a Conclusio finis mediatus ... dialectica ... aliarum scientiarum bene ordinare ... Conclusio nam ut supra diximus logica est scientia practica cuius obiectum operabile scilicet directione ... ipsa ... operationum intellectus conatur in ... ducere ... sic ordinari ... finis ad quem ultimo logica ordinatur et haec dicta sufficient. Demum ad laudem ... trinitatis ... filij nominis ... Disputatio 2 ... in ...

... die Julij anno Domini millesimo sexcentesimo nono ... Vigilia Sancti Joannis Baptistae.

Circa haec autem notandum ...

fine ...

Disputatio 2a. De ente rationis in communi

Quaestio 1a. An detur ens rationis

Advertes ad notandum quod quidem rationis ens sumi potest sumi [illegible] late pro eo quod quocumque modo fit ad re seu ab intellectu [illegible] effective [illegible] ille verum [illegible] multa [illegible] entia realia [illegible] entia rationis [illegible] species intelligibiles [illegible]. [illegible] sumitur stricte pro eo solum quod distinguitur ens reale [illegible] ens rationis obiective in intellectu [illegible] in hoc sensu procedit quaestio.

Circa quam [illegible] qui [illegible] dari ens rationis ex quo [illegible] mirabiliter [illegible] in commentaria [illegible] pertinent ad logicam [illegible] controversia philosophica [illegible] de locis [illegible] quae [illegible] vocant entia rationis aut asserunt [illegible] aut reducunt ad ens reale. [illegible] qui autores [illegible] denomine [illegible] nobis.

[illegible] dari ens rationis [illegible] aut [illegible] metaphysicae [illegible] privationes [illegible] negationes aliquo modo [illegible] ens [illegible] entia realia [illegible] manifestas [illegible] entia rationis quatenus [illegible] in intellectu [illegible] explicat D. Thomas ibi lect. 1a [illegible] Averroes ibidem [illegible] ens dici de primis [illegible] intelligibilibus [illegible] ibidem. [illegible] D. Thomas [illegible] metaphysicae lect. 4 [illegible] Caietanus [illegible] Durandus [illegible]

Capreolus & com. Teologi saepe solent per lege & leges certissima sunt; antiqui aliqdo in ens rois vocant ens inaie aut in cognespo siui] ens q. vale. ens extra aiaz ut videre l. apud Simonium p
tact. inporame ra & sepe apud alios antiquos qd ex coligitr
ex Aue 6 metaphysic tx 3.

2° sic pr. voe qe evidens l. intelctum sepe apprendere aliqua que neq existunt nec po existere in rez nat. vt patet cum appredit quimeram negatem & privatem & qa dat ens rois sic igia qd idso= lum vocamus ens rois qd solum habet esse obtive in intelctu & ex eo qd in teligatur d. multa dat que in ea patet in anc. arg. qd dat ens rois

Confirmar ex D. Toma 4 metaphysices lec. 4a na ex eo qd res inteligatur dnt ab intelctu recipere aliquas pprietates ut quod sint genera, species, subia & patheia d. pres ex eo qd inteligatur n recipiunt ab intelctu aliquas pprietas vales intrinsecas ut de se constat ergo pprietates rois ergo dat ens rois

2° confirmat. na cum adversarii negant davi ens rois l. inteligunt qd negant l. n. si n inteligunt n possunt eorum vo sin inteligunt ergo iam quod esse obtive in intelctu cum sit cognitz. d qo est ens rois ergo dat ens rois.

Negata conseqt. sic respondeas recipere ab intelctu solum vale extrinsecam sicut paries recipit denominatem extrinsecam a visione per quam divitus qoc est solum l. denomine ditendive n vo dere na illa extrinsecam tribuitz ab intelctu vocamus nos ens rois
arg. 1 dicta

Argumenta 1 dictae

Primo Argr Si daretur ens rōis deberet alicubi existere ab actione intellectus ac n existeret testatur sequimur a q n dari ens rōis.

Confirmatur q de ens aut e subst. aut accidens at nihil horum e ens rōis ergo n datur tale ens.

Ad argl simul cum confirm.e Dx qd quis idqd e ens reale deberet alicubi existere producta intellectus operatione. Et sit subst. aut accidens non tamen id qd solum e ens rōis q solum dr ens ex eo qd sit obiective in intellu.

2o Argr nihil e in intellu quin prius fuerit in sensu ut colligitur ex Are l posteriorum cap 14 d. ens rōis n fuit sit in sensu externo ergo neque in intellu obie.

Ad hoc Argl Dx illud axiom n debere sic in sensu ut qq cognitum ab intellu illud ideo debet sit cognitum ab aliquo sensu qd falsum e. cum constet nos multa intelligere quae n cadunt sub sensu ut Deus Angelus aīa actus intellus &c. d. sensus e. quācumque operatio intellus debere praecedere aliquam operationem sensitivam qd versatur circa aliqd sensibile qd excitet et iubet intellum ad cognoscendum talis rei ut ad fingendam chimaeram supponit vidisse capram leonem &c. alio autem modo Dx. utrumque maxima nihil e in intellu quin eo modo qual in illo fuerit in illo falsa e. quin aliquo modo fuerit in sensu sic e vera & ita ante quam fiat ens rōis prius cognitum obiectum ab aliquo sensu.

Ultimo Argr si daretur ens rōis sequitur qd n ens rōis esset ens rōis d n ens rōis e ens rōis q n datur ens rōis sequela probatur nam si aliquis intelligat hoc ens n ens rōis ex eo qd illud intelligat facit ens rōis siquidem tribuit illi esse obiective in intellu q n ens rōis e ens rōis.

Hoc ergo in aliquos urget ut concedant dividuas [illegible] dictionis simul veras. Non opus est ad id confugere nos in facile [illegible] negando regula et ad [illegible] rationem. Resp. aliud est id quod nullo modo est ens rationis fit ens rationis, aliud vero quod ipsa natura non entis rationis ex eo quod intelligatur fiat ens rationis. Illud quidem omnino implicat, et nullo modo sequitur ex casu posito in argumento. 2um vero est necessarium et sequitur resultare non ergo quod intelligitur quod aliud non ens rationis tunc ipsa natura non entis rationis fit ens rationis si quidem attribuitur et obiective in intellectu in quo consistit esse entis rationis. Hoc quidem in aliis verbis dici solet scilicet id quod in actu signato est non ens rationis est in actu exercito ens rationis nam id quod tunc signatur est non ens rationis denotat naturam non entis rationis, at per quae est signatur et representatur ab intellectu in actu exercito est ens rationis siquidem habet esse obiective in illo. Quod ex quo inadit cum illo quod attinent non ens rationis quidditative est ens rationis denominative id est natura non entis rationis denominative est ens rationis ex eo quod ab intellectu cognoscatur. Et de Quaestione 2a quid sit ens rationis et an constituatur per denominationem extrinsecam ab actu cognitionis.

Quaestio 2a Quid sit ens rationis, et an constituatur per denominationem extrinsecam ab actu cognitionis?

Circa quaestionem [illegible] ... [illegible] est asserit ante illas de nominationes extrinsecas in re [illegible] ... [illegible] metaphysicas [illegible] ... [illegible] metaphysica [illegible] ... [illegible] metaphysica [illegible]

Et alij

Ad aliquas [illegible]

[illegible] [illegible] denominationem [illegible] extrinsecam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pertinere ad illas denominationes extrinsecas [illegible]

[illegible] denominationem extrinsecam [illegible] cognitione [illegible] denominari [illegible] columna [illegible] Deum in [illegible] creatori [illegible] entia [illegible] intrinsecam [illegible] denominationem extrinsecam [illegible] cognitionem [illegible]

2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reflexam [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] reflectens supra [illegible] cognita [illegible] terminabatur [illegible] cognitio [illegible] nihil [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] intellectus [illegible] intellectus [illegible] terminare cognitionem [illegible] [illegible] cognitio [illegible]

[illegible] terminare cognitionem [illegible]

[illegible]

n. e. ens reale q. quod dispositione per se actu intelligibile, quem res
non possit terminare nisi cognitionem reflexam.

3. sententia

3. sententia quae probabilius videtur est, ens rationis constitui per denominationem extrinsecam ab actu intellectus, quam quidem tenent multi et gravissimi auctores quos infra adducemus, probatur et defendetur.

Fundamentum cuiusque sententiae est, nam quodlibet ens quod fieri potest duplicitur, potest illud fieri aut per denominationem intrinsecam aut extrinsecam; illud dicitur fieri per denominationem intrinsecam quod intrinsece et intra se gerit entitatem formae atque entitatem a qua denominatur, ut quod album etc. Illud vero dicitur fieri per denominationem extrinsecam quod intra se ipsum non gerit talem formae entitatem, sed denominatur ab aliqua forma quae est extra illud, ut [illegible] agens Deus in tempore dicitur creator, quae est communis philosophorum atque theologorum.

Quocirca fundamentum ita fit: ens rationis denominatur a veritate sicut album ab albedine, sed quaelibet entitas respectu illorum quae denominat tantum duplici modo se posse fieri aut in esse intra illud aut extra illud, inter quae medium non est, cum sint in [illegible] quodlibet quod denominat ens aut est per denominationem intrinsecam aut extrinsecam.

3. forma quaedam est quae denominat quae est intra subiectum, ut sunt intrinsecae [illegible], ut albedo etc.; aliqua est quae est extra, quae imperfecta est intrinseca et extrinseca, ut [illegible] imperfecte denominat [illegible] sibi intra et [illegible] quae extra est, denominat circa illud, et ex Deus in tempore denominatur creator, non quia sit in aliquo intrinseco quod denuo acquirat, sicut mutatio [illegible] necessaria et de Deo affirmare [illegible] Deus creator in tempore a creatura quae est intra ipsi creationem extra vero Deo quod quidem [illegible] ad [illegible] facile et [illegible]
supposito ~~sit [illegible]~~

Sit [illegible]

Sit 1ª cõ qª 1ª sent.ª in regnat.ª antecedit denat.ª extras n̄ dari entia rõis. Pr rõe qª illa entia rõis quae adversarii ponunt inte antecedentes denat.ª extras aut st aliq negativa et privativa ut sig. quæs st secus lapidem sit q̃es &c. aut st aliq positiva inter quæ m̄ n̄ e dari medium. q. n̄ st aliq positiva nã sequeret illa st entia rõia siquid inte ponunt aliqd entitatem intrãs seclusa quacũq denominat.e extra quod e. de rõe entis rõis ut patet ex dictis entis rõis q solus erunt aliq negativa et si quæ in e. nullomõ erunt entia rõis q potius negat.es entis et p cõ q quis nulus dabit ens rõis ante illas denat.es extras &c.

Confirm qª oës denat.e aut provenit a fõa rõe intra aut ab extra inter quæ m̄ n̄ e dari medium ut supra diximus. Ergo igitur nunc an illa entia rõis quae adversarii ponunt inte denat.e a fõa intra aut ab extra si primum illa st entia rõia siquid inte quaer veras entitates intras. Si 2.m tandem n̄ differunt a nra sent.a quae dicit ens rõis consistere in denat.e extra. solus remanet pro q̃s denomina ar quacũq denat.e extra cõstitu ens rõis de quo infra.

2ª cõ ens rõis constituit p denat.es extras ab actu cognis.

Hec aucto Dr. 1 aut.e Durãdi 1 Sent. dist. 19 q. 5 oë ens rõis inquit n̄ e aliud quã denat.e extri ab actu rõis ut sic lapidem intelligi n̄ e vera res in lapide. Et ens rõis qª nullomõ cõpetit ei nisi p actus rõis tendentis in ipsum ut in obiectum. id 1 Sent. dist. 33 q. 1. adverti pro ad quius sent. cõ pratis [illegible] qui 4 Met. tx 2 ait ens dici de ente rõi scilicet de subsã & accidẽte & de ente rõis eodẽ modo quo sanus de suis analogatis q sicut sanus tãtũ dr intrinsece de ãli genere sanitatis extrinsece vero de aliis analogatis ut de pomo urina medicina & ita et ens solus dr intrinsece de ente rõi extrinsece vero de ente rõis.

2ª eadẽ sent.a ãplectit colligit ex D. Thom. 4 Met. [illegible] 4 ubi docuit [illegible] ens rõis & precipue de illis intentionibus quae inveniunt inter genera & considerat.es rõis consequuntur ut intentio generis speciei & ex quo loco cõstat D. Thom. cõsiderat.es rõis vocare denat.es extras nã ipse met paulo infra ait q̃s intent.es rõis n̄ st intras rebus sicut accidentia que cõsiderat me

taphisica

ta fisica d. extra neos & i parte qs 2 art 1 ait relat. rois solu in apregé seu incogne. & i parte qs 6 art 3 ad 3 n ens inquit e ens rois apreßsiui scilicet aroe & opusculo 43 trac 2 op 8 ... quevat ens rois subi e ens rois subive & qd nulibi d. intelligi sed obive colligit ex ex cajetano cap 1 de ente & essentia dicens privat & negat non ss entia nisi obtive in anima & scilla ... nihil aliud e quam intelligi & ita inquit ita entia rois ... colligitur ex e scoto i sentens dist 26 qs i ex capreolo i sentens dist 8 qs 2 & 4 & 3 sentens dist 14 qs 1 ad 4 ctes ubi dicit cognitus qd vocat apparens n distin ab cognis. ex toleto qs pralis dicens ens rois supponit ... extra provenientes rebus ab intellectu — ex soto qs formalis dicens vitalitas solum gere obtive in intellu & se magis explicans ait vitalitas e sola denat ab extrio etiam dominus ab sic n videtur dicere 4 sentens dist 1 qs 2 dicens vitate ... ens denat q solum ... obive in anima

Denique nullus serea auta graviis ... legarat ... qui ... seipso ... ens rois ... relat ... respectus ... lulate ex actu cognis at p hoc n dnt gere aliud ss pter denat ... extra qd quid e dicendis infra magis constabit & Nihil deest ~ ne superat

Roe v sic pr nacto & i ex def entis rationis & ab ... 69

ab ... recepta quisitas e gere ens rois e cujus nihil aliud e quam intelligi & cogni & ens rois constituitur in suo ss p solam cogne extra pr cosque q si constitueret in suo ss p aliquam aliam entitatem falsa ... sed hoc n e dicendum q conseder e ens rois constitui p denat extra pr

2° pr q ens rois diceres ab aliqua entitate ... ab entitate intra ... tam ab extra 1 & 2 ... e evidens q ens rois e esse ... ficatis p venien ab aliqua entitate & sin e ab entit intra ne sso d ... ab extra cum inter hoc n sit medium. Mir v pr scilicet q ens rois n ... ab entitate intra n ... rois vera ... ab actu rois sed a cogne ut ipsum nomen ... fatet. sin aliud ... aliqual entitas intra ... ens ... adequat entirnat nihil illi deest d. cogno ... extra scilicet ... cognitus ... ens rois solum ... denat extra ab actu cogn. Mir v pr scilicet qd cogno ... extra seu cognit q cogno nihil aliud

i q quam quite

l. quasquedam repsentatio & manifestatio ibi q̃ nihil aliud p̃o pter actionis q̃ sic repr̃esentat ac cognit̃ et manifestat, p̃ illam cog̃nem, sicut visio nihil aliud prestat parieti nisi q̃ d sit p̃ illam visus & repsentatus. Ita cognit̃ & repsentat l. denat̃ extra q̃ cogno solum p̃o pter actio denat̃e extra q̃ aut nihil cõstituit p̃ denominat̃s extra l. ab actu cognis.

J frat q̃ q̃ genus speciei fratin̄ & erunt vois vides cõtradunt d. quibus aliud sit quas denat̃s extriq̃ at in eo genus p̃ q̃ cogitar sine specieb̃ & q̃ d sp̃eras p̃ q̃ cognar sine individuis cõtra videmus disput̃e q̃ aliq̃ q̃ interna.

Preterea varias aliquas assignari solent solut̃s quarz l. quas aliquas al̃ sunt obiectum nõ denari fratiu cognit̃ & intel̃m p̃ solam denat̃ extra ab actu cognis d. p̃ quãdam relaãm in illo resultantẽ aut fictam que sententia ad hi tribuitur Tomisti.

D. hec solut̃ rejicit nã falsum e. obiectum nõ denari fratin cognitum & intelm p̃ solam denat̃ extra q̃ quis illa p̃ q̃ res denatur visa p̃ solam denat̃ extra sibi extrinseca ab actu visionis ut ex adversarii fatet̃ q̃ similiter res denatur cognitum & intellm ab sola cogne sibi extra ipsa patet a paritate visus q̃ sicut q̃ visio nihil aliud denat̃ aliud q̃ mi obiectum repsentat a visione ita q̃ intel̃m solum denat q̃ mi obiectum re̅pratur ab actu intelũ nã presisa quacunq̃ alia relat̃e ficta aut resultante ex eo solum q̃ intelligamus hec q̃ mi obiectum repsentatur ab actu intelũ ibi fratissime colligitur q̃ sit cognitus.

J frat q̃ eo ipso l. n illud ovi denat̃es intrinq̃ d. ex extras ut supra dictum e. & ipsi adversarii fatent̃. ad igit nesso coguntur cõcebere aliquas denat̃s extras at ex ergo sic implicat q̃ res fratin denat alba nisi p̃ albedinem q̃ similiter implicabit rem denari cognita intellecta & repsentata p̃ aliquam aliam relat̃m fictam aut resultantem quam sit ipsa cogno intel̃o & repsẽo ergo solut̃o adversariorum nulla.

Hic at ex magis impugnat dicto ibi q̃ 3 valium dicit venigus l credere q̃ l. ipsa cognitio renduerit aliq̃ p̃ter denat̃s extras & Cajetanicus l pai. q̃ 14 art. 8 quinta ait cõstat q̃ cogni & l repsentatus ibi denat̃o extra q̃ ibi prat ã scotus que l ketus dist 3 s afirmat q̃ cognitum nisi denat̃s extras d quod aliud q̃ q̃ q̃ denatur.

2ª solut̃o. Kaliq asserentes q̃ q̃ quis obiectum fratin denat cognitum & intelm p̃ solam denat̃s extras asserunt tm illud q̃ cognitum & intelm solum

Vois fundamentalitr & n formalitr nisi p aliaq relatoes resultantes. (

D. Haec solutio ex rejicitur q ex ipsa cogne nulla omino resultat relatio in ipso obto per denatoes extrinsecas q ens rois n constituitur p aliquas relatoes resultantes diversas a denate extra. Antecedens probatur q ex eo q oculus videat & volunts velit aliqd obtum nihil omino resultat in obto per denatoes extrinsecas visi aut volitis obtoes accedunt q similiter ex eo qd intelectus inteligat aliqd obtum nihil resultavit in illo per denatoes extrinsecas inteli. probatur consequentia paritate rois q n e maior ro de uno quam de alio. (

2 probatur q si per denatoes extrinsecas in ipso obto resultat aliqua alia ro, rogo aut illa ro ita resultat ut intrinsece sit in ipso obto & n sit quae relato rois sicut des alie relatoes que a parte rei resultat intrinsecus in alio si 2um q cum illa relatio sit extrinseca nihil aliud praestat obtis nisi denatoes extrinsecas. quam cum praeter ipsa cogno frustra ponitur alia relatio cum nulomodo sit fundamentum ad illud constituendum. (

3a solo

3a solutio e aliorum asserentium obtum qd inteligitur esse ss pns intelectui propter qd dr quodam modo vivere & esse ss aparens & metafisicam & in quo constitere ens rois. (

D. Haec solutio ex rejicitur q illud ss pnes & aparens qd obto convenire ex eo qd inteligatur nihil aliud po ss quam denato extra q obtum solum po constitui in ss entis rois p solas denatoes extrinsecas. antecedens probatur q cogno nullo alio modo po facere pnes nisi obtive ut advertenti constavit q cum cogno solum sit quedam manifestatio aut represetatio nihil nullo alio modo illam facit pntem quam manifestando & repraesentando illud intelectui quasi obtum. - d. ss pnes obtive formalissime e sola denato extra q e obto repraesentata potentie q illud ss pnes qd habet obtum n e aliud quam sola denato extra. (

2 rejicitur eadem solutio q si cogno per denatoes extrinsecas tribuit obto aliqd ss pns aparens ac metafisicum. peto in quo genere causae tribuat tale ss n in genere causae motis & finalis ut constat & adversarii fatentur

neque in genere

Neq in genere causæ finalis, q. cum aeque sit extra extrinsec. in genere vocatur finalis nihil aliud pot tribuere nisi denat. extrin. solum, q. restat ut in genere causæ efficientis tribuat illud ens apparens ac metaforicum quod vocamus ens rationis quod quidem est impossibile q. causa efectiva rationis non ordinat nisi ad efectum reale, q. si intellectus est causa efectiva illius entis aparentis sequitur illud non esse ens rationis sed ens reale.

Et quamvis hæc 2.a probatio solent dicere adversarii quod sicut illud ens rationis quod ponitur non est vere et reale ens sed tale metaforicum et aparens, ita non oportet ut quod pro sui productione assignetur causa efectiva illius sed talis metaforica, ad quod citant aliquos autores afirmantes ens rationis non proprie produci sed solum consequi et resultare.

Dicendum 1.a quod hæc solutio est ut quod non aut in ipsa cognitione datur aliqua potentia ad producendum illud metaforicum ut adversarii loquuntur in quo consistit ens rationis actum non. Si datur quod illa potentia est realis quamvis cumque illam apellet metaforicam siquidem est aliquid in ipsa cognitione. Ex quo sequitur illud ens aparens ad cujus productionem ordinatur non esse aliquid rationis sed reale nam potentia efectiva realis non ordinatur nisi ad efectum realem. Si vero dicant 2.a scilicet non dari aliquam potentiam ad producendum illud ens aparens quod illud non producitur, ad quod adeo non datur aliud ens aparens præter denat. extrin. cognitionis.

4.a solutio. 4.a solutio est aliorum aserentium ens rationis non constitui in pellas apprehensione qua intellectus fingendo apprehendit per prius entis id quod invenit non esse quare sunt denat. extrin. cognitionis et intellectus non est ens rationis donec apprehendat per modum entis.

Dicendum quod hæc solutio est non quod hæc solutio concedit ens rationis constitui

p̃ denat.^e extram et tam differunt in quodam falso scilicet qd ens
rationis solam conveniat p̃ illam apprehent.^e qua aliq fingit p̃ mod.
entis qd quidditas p̃ na ex eo qd intell.^us apprehendat aliq p̃ mod.
entis nihil aliud illi p̃stat quam denat.^e extram apprehensi
et cogniti aq ut de se constat et praevisso eisdem rationibus quas supra
attulimus ergo iam cocedunt ens rationis convenire p̃ denat.^e extram ?

2.º sed certo falsum sit ens rationis solam convenire p̃ illam
apprehent.^a qua apprehendit aliq p̃ mod entis fingendi etc. ergo si
ipsi adversarii cocedunt ens rationis fieri p̃ illa denat.^e extram
qua apprehendit et fingit aliq p̃ mod entis cur etiam id non cocedent
de quacumque alia denat.^e extra intell.^us cum non sit maior ratio de una
quam de alia ?

2.º rejicitur eadem solut.^o quia ex eo solum p̃ intell. apprehendat atque in
espetie et ??? sive individuis dat locum fictioni utriusque generis
et speciei (ut postea videbimus) d. utriusque generis et speciei p̃ fictionem
entia rationis ut bene adversarii cocedunt, ergo antequam intell.^us fin
gat et apprehendat ipsam denat.^em extram p̃ mod entis dat ens
rationis. Solut.^o fundamentorum 1.^ae et 2.^ae sententiae

Solutio fundamentorum 1.^ae et 2.^ae sententiae

Explanata iam et probata nostra conclusione tunc autem Gravissimorum Patrum
tunc etiam vobis restat modo ut descendamus ad fundamenta adversariorum et 1.º respondeo ad
fundamentum 1.^ae sent.^ae disting. maiorem privat.^s et negat.^s dat aparere po
sitive id est tamquam potentia in re aliquam entitatem intra aut extram nego.
dat aparere negative tanquam non entia nullam penitus entitatem neque realem
neque rationis cocedo et quo constat negationes esse cosequentia argumenti nam id quod inveniatur
non est aparerent ens reale negationis rationis utroque non ens. quae solut.^o apte

Colligitur

Colligitur ex D. Thoma 1 par. q. 48 art. 2 ubi ait malum quod consistit in privatione boni esse in rebus non tanquam ens d. sicut corruptio ubi capiturque ait malum et alias negationes et privationes dici in rebus non positive id est per modo aliquo entis sed remotive id est removendo aliquod ens ~

Ad 2am autem rationem quatuor scotistas Rx ut iam diximus 1 conte non variens rationis antecollam denationem extrinsecam illam quae nunc erat in parti quatuor argumentis scilicet terminatam ss dextram 2a et denatio extrinseca d. an dicenda sit entia rationis ne (infra videvimus) et quoad praesens attinet dico quod omnis denatio extrinseca et entia rationis ~

Ad fundamentum autem 2e sententiae quod quidem apud illos efficacissimum est facile Rx concedendo 1am consequentiam cum sint ambo propositiones et distinguendo argumentum scilicet illud quod terminat directam cognitionem non est ens rationis d. omnino non aliud est loqui de eo in esse terminati aliud in esse terminati 1 mo concedendo est et alias ens reale 2o autem modo negando est non alias dari in esse terminati id est per denationem a cognitione directa et ens rationis denative ~

2o Rx quod rationem considerat et quod est efficacissima nos nihil contra nos. nos enim non affirmamus cognitionem per se esse ens rationis neque obiectum solum d. illud quod ex cognitione et obiecto resultat scilicet esse cognitum et sic verum est obiectum quod cognitum per directam cognitionem esse ens reale negatur tamen consequentia scilicet requiri reflexam cognitionem ad constituendum ens rationis non per 1am seu directam cognitionem resultat denationem extrinsecam cognitum (ut supra diximus) in quo consistit essentia entis rationis a argumentis 1a 2a contra ~

ARgumenta contra dicta ~

Contra 1am conclusionem

1o contra 1am conclusionem sunt aliqua argumenta quorum 1 est non aliud est denatio extrinseca in qua consistit ens rationis est tota ratio extrinseca et quod non

q. illa forma vaius ut de se costat cum sit ipsa cogno; aut l. (et) dat ab eo qd denat a tali forma. et hoc est n. nunc q. obiectum sm se aliqdo l. verum ens vae ut cum inteligimus hem leonem &c. aliqdo vero sm se neq. e. ens vae nec ens rois ut cu inteligimus neg. et priv. &c.; aut denique illa denat. ex forma l. tot cocretum ex obto et ex intelo extra et hoc n. q. saltim una pars illius cocreti scilicet intel. sit l. ens vae q. tot cocretum l. ens vae et n. rois

Distat at quis arg. animadvertedo l. in denare extra cognitionem ab intelu in qua diximus cosistere ens rois fria reperiri 1m l. illud obtum qd denat qd se het ut mate et hoc vocari solent ens rois denominative q. illud ut sic accidetalir denat ab ea cogne qua cognit sicut hoc accidetalir denat albus ab albedine atq hoc mate aliqdo sm se neq. l. ens vae nec ens rois ut cu inteli gimus neg. et priv. et qd cuq alind piut n. includens entate l. intra aut extra. aliqdo vero l. ens rois ut cu actu reflexo inteligimus ipsum sub cognitione sub genus speciei &c.

2m at qd reperiri po l. forma denas que l. ipsa cogno et intelo et hec quid sic cosideret sm se contingeret intelm l. verum ens vae. aut sic cosideret respectu obti extrinsecum ad seilicet sit quedam imago fratis et quasi sub aparens illius sicut statua marmorea dr sub aparens vera leonis quam n. oino eod mo illa q. cognoscit sic dr. ipso extrinsecus et forma rois per quam obtum cosistuitur in sub ens rois &c.

3m at qd reperiri po l. tot cocretum copositum ex obto denato et ex forma extra scilicet ex cogne extrinsece denante et hoc vocat ens rois quiditative q. in sua esentia et quiditate includit intelu perfecta dr existens in rone et de illo quiditative et esetialir predicat qd sit ens rois. sicut de toto cocreto ex corpe et albedine quiditative

verificat qd sit album.

Hoc itaq̃ cõstituto ad argũ R. denat̃ extr. in qua consistit ens rõis quidditative ñ esse solã cogneñ sm̃ se neq̃ solũ obiectũ qd denat̃ a cogne sed totũ cõcretũ ex utroq̃ tanquã ex mate et ex cogne ex qua illud denãte tanquã ex frali.

Sed illã impugnat̃ quia est salt. una pars illius cõcreti scilicet cogno. est vãis ergo totũ cõcretũ est ens rãe. Rñt origineq̃ cõsequẽ quia ut totũ cõcretũ dat ens rãe ñ sufficit una pars sit vãis nã ad cõcretũ devenit cõpositũ ex mate et frate, ut totũ absolute dat ens rãe requirit ut petat existentiam utriusq̃ partis. ex quo inferunt qd qdo cogno fit de imobiliũ qd ñ gerit existentiam vãe tunc totũ cõcretũ inde resultans scilicet cognitio et intellũ est ens rõis q̃ ñ petit ex nat̃ sua existentia utriusq̃ partis. at ũ siperat existentiam obi erit cõcretũ vãe.

Hec aũ solutio displicet quia ad eam partem quã cõstituit totũ cõcretũ scilicet est cognitio ñ est ens rõis qd cogno petit existentiam obi et ita refutat̃ q̃ ens rõis ñ cõsistit in sola cogne sm̃ se cõsiderata sed in eo qd ipsum obiectũ recipit ab illa in genere causæ fralis ut etiã adversarii fatẽt nã obiũ etiã siperet existentiam pro genere est existẽs in rõe eodẽ mõ ac recipit ab illa qd ñ petit existentiam q̃ per quãcunq̃ cogneñ etiã siperet obiũ existentiam vãe cõstituet ens rõis cuius id ne sit aliud sinet quã genere existentiam extrinsecã in rõe et intellũ quã fralitatem dat intellectus si repetat existentiam vãe sive ñ.

Confirmat̃ q̃ ens rõis (ut adversarii fatẽt) est quasi genus existentiam ñ in se sed extr. quasi genus existentiam. machinis rõis tamq̃ in sua imagine frate. sed quãcunq̃ cogno petat existentiam obi adque

co'crez p illas fictitatē gebit exist extraz in actu rois taquam in qua
imagine frāle q male dnt qd obtū n qer exist ssz om rois ideo (

Hec igit toto refutata ad impugnat supra positas qd sal
tim una pars illius co'creti (silicet cogno). e realis R ut ex supra
dictis constat qd denominat totius co'creti n sumit a forma 9m
se considerata d. afra pot denominare mat. & sic qvis cogno 9m
se & respectu intelus cui ingeret sit vere vel rais tn q pot deno
minat obtū n denominat illud vere in se ipso raitr existens.
d. solū existens extra & metaphorice p actus rois taq in sua
imagine frāli ex quo sequit totū illud co'creti n dici ens rāe
q n includit frā (ut l. cognez) pot l. vera entitas rais dici
d. dr ens rois q includit cognez qatenus denominat obiectū extra
& metaphorice existens p actus rois (

Hanc atz sōtez p'clare explat Durandus i sententiis dis
19 qs ps obiit ait ens rois dr q l. denat rei ab actu rois &
qvis tr res sit gez intelligere lapidez & lapidez intelligi tn in
teligere in se l. vera res n denominat quatr qd intelligere
l. rais in gez. intelligi atz n l. vera res in lapide directe denat
qua lapis dr sic intell e. rais in lapide d. dr ens rois q nullo
mo competit rei nisi p actus rois tendentis in ipsum ut in obiectū
Ex hac atz sōte bene intelecta facile solvi poterunt multa objectes
quas p'se aferunt adversarij quaz q l. (

Totū concretū sumi denat a fra sicut albū ab albo dr totū acci
dentales q pfrāli includit albedine qvis p materiali includat corpus qd
l. subiectū q similitr & cognitū denabit ens rāe q pfrāli includit cog
nite que l. rais (
Ad hanc objectē R ut supra dictū l. denat concreti n sumi
afra 9m se considerata d. respectu obi que extra denominat & q cogno

per denominationem tribuit illi quod vere in se ipso realiter existendi tantum quod extrinsece existat in re. Et sic totum illud concretum dicitur ens rationis quia in illo importatur obiectum ut solum existens extrinsece per rationem.

2° objectio est. Nam quod cognitum petit existentiam obiecti in illo concreto (scilicet ut cognitum) nihil excogitari potest quod sit ens rationis cuius utraque illius pars sit realis quod illud concretum evit reale.

Respondeo negando antecedens nam tunc praeter qualibet partem quae sumitur est rationis considerari potest effectus formalis qui nihil aliud est quam totum concretum in quo importatur obiectum non ut habere realiter existentiam in ipso, sed solum ut existit extrinsece et metaphorice per actum rationis et hoc est ratio constitutiva entis rationis.

3 R. quod intellectus potest communicare obiecto aliquid quod neque sit ens reale neque denominatio extrinseca quod in illo consistit ens rationis et non in sola denominatione extrinseca sive quia intellectus per vim fingendi ut constat in qua fictione communicat obiecto esse apparens et minimum quendam quid vere convenit rebus dictum totum hoc est aliud a denominatione extrinseca quia intellectus communicare potest aliud distinctum a denominatione extrinseca.

Confirmatur quia cum fingimus quimeram tunc obiectum illius cognitum non est denominatio extrinseca quia tunc non repraesentat hoc quod est ipsa cognitio neque est aliquod ens reale sed solum substantia quaedam impossibilis quia etc.

Ad tertium respondeo negando antecedens et ad illius probationem negando minorem non fictio non communicat obiecto aliquod esse apparens intrinsecum aut aliquod aliud minus intrinsecum ut supra probatum est et colligitur ex ipsa definitione fictionis tradita a D. Thoma et ab omnibus recepta quae nihil aliud est quam repraesentatio alicuius rei sine fundamento proximo in re quare ipsa repraesentatio extra repraesentati dicitur quoddam esse apparens obiecti quam respicit illam per esse extrinsece quasi in ipsa imagine et similitudine formati ad eum modum quo leonem pictum dicimus generare esse apparens respectu veri leonis.

Ante deterius autem huius conformationis notandum est quod obiectum illius cognitionis qua fingimus quimeram potest dupliciter considerari materialiter et formaliter tenetur

mit

mitt matib quo cosiderant partes sm id qd habet intra a parte rei.
Tunc sumit pratio quo considerat sm qd habet obiectivè in intellectu.
Hoc itaque supposito Rx ad cofirmationem qd si obiectum illius cognitionis qua fin=
gimus quimeram sumat matib quia l. q. rac q ibi repraesentat par=
tes sm suam entitatem ut si cosideret partes capreus & leo=
nis qui sunt entia realia & sic obiectum cognitionis hoc modo l. non ens rationis
at vero si cosideret obiectum pratio. l. ens rationis qui hoc nomen quimera l. im
positum ad signandum obiectum pat. afectum tali denat extra & illud
fictum non l. aliquid distinctum a denat extra

4° arg° ens rationis debet denari ab aliqua forma d. quae non potest esse extra
q intra mir per q ens rationis dicitur per analogiam & similitudinem ad ens reale
d. ens reale denat a forma intra q similiter ens rationis & per consequens non denabitur
a forma extra

Probat q cognitio nullo alio modo est in obiecto quam illud repraesentando
d. formalis repraesentatio l. aliquid reale ut constat q per illam non potest constitui
ens rationis

Ad arg. Rx neg° minorem ut supra probavi l. non intellectus non po
comunicare obiecto cognito aliquam formam intrinsecam ad illius formationem
Rx negando consequentiam q analogia & similitudo solum consistit in hoc q
sicut ens reale habet aliquid positivum ita & ens rationis d. non eodem modo
q ens reale id habet intra ens vero rationis extra nam ens dicitur per analogiam
atributionis de ente reali & rationis eo modo quo sanum de suis analogatis
ut ait Arist. 4° meta text. 2 ex quo infert qd sicut sanum dicitur
intra de animali quod habet sanitatem extra de aliis analogatis scilicet
de orina medicina & ita ens dicitur intra de ente reali extra vero de
ente rationis

Ad confirmationem Rx. qd licet formalis repraesentatio intellectus in se sit & di
catur ens reale tamen respectu obiecti cui l. extra dicitur ens rationis
Sed repraesentatio ut repraesentatio l. l. aliquid reale d. respectu obiecti
repraesentatio q respectu ejus erit rationis & fere sequitur comunicare
illi aliquid reale

ad hanc

Ad 2am replicam Dx co[n]cedo maiorem dictam minorem respectu obi ~~contrariis~~ ratis nego l. repsentat rationa quis respectivi sit repsentat.

l. tm cu hoc fallito qd extra illud ~~denat~~ sic pare denat cot sit obiu[m] solu[m] dr Ds extra ~~mentem~~ quasi opere venit ut in sua imagine seu repsentatione ideo si illa[m] co[n]sicndr comunicare obo sed rae quis ipsa repsentat in se sit aliq rae na denat n co[n]siderat sm se d. respectu obi cu ens rois n co[n]sistat in mat & frote d. intu qd talem mate accipit a cognite ut supra vidus. l.

Rep. Ultimo Arg[uitur] ens rois (ut ex cor axioma dialecticorum receptum l.) l. medium inter ens rae & nihil sed n potest constitui p denat extra a cognite saltim qd cognit perit existentia obi qa nunc sine cognit quaelibet l. ens rae sit co[n]gatores n l. minus quasi partes d. partes illius concreti sit rales sed tota co[n]cretu[m] ~~...~~ constare ex obo & cognite existente in re erit rale l.

Ad hoc Arg[umentum] Dx nego co[n]sequa[ntiam] & co[n]cedendo axioma dialecticorum na in nulla alia sent[entia] melius qua in nra explicari potest quo modo ens rois sit medium inter ens rale & nihil na illud concretum in quo discrimus co[n]sistere ens rois ~~...~~ l. pure nihil videlicet constat cum sit aliq positivum includens cognem extram tanquam partem. Praeterea n l. ens rae cum existat aparte rei seclusa oposite intelu unde infert sed medium inter ens rale & nihil cum sit pure nihil nec ens rae d. ens rois l.

Ad quartum loco co[n]sequa Dx qd quis tota requeat sit minus multitudine partium potest tn sed minus quoad denat l. ... quadam denatam quasi mediam sicut ~~..~~ alia qui l. pars quis absolute vocat spiritualis ita pari rone quis cognit & obum existens sint entia realia sm se co[n]siderata tn sed cognita qd ex illis resultat sit medium inter ens rale & nihil qd 3 pquod actu intelu co[n]stituat ens rois an solu[m] per actum reflexum ut patet

Dicem

Qo 3a per quem actum intelectus constituatur ens rat. an solum per actum reflexum an etiam per directum

Duae inveniunt sent. in hac qe. 1a. m. aserit ens rois solum constitui p actum reflexum cujus fundamtum e. qr ens rois consistit (vt oes fatentur) in hoc qd e. cognosci qr antequam actu reflexo cognatur ipsum qd cognitum n. dat ens rois. hanc sent. tenent oes illi Autes qui dicerunt ens rois consistere in quadam fra ficta ab intelo in re.

2a sent. aserit ens rois constitui tam p actum directum quam p reflexum hanc sent. tenent illi Autes qui aserunt ens rois constitui p denom. extram.

Sit tn. clo p quemcumq actum intelus etiam directum constituit ens rois. haec clo sup illis roibus qq. probanda fuit clo 2a pcedentis qs. qr p quemcumq actum intelus etiam directo obum denat existens in roe. et obiective in intelu qr p illum constituit ens rois cum illud sit in hoc consistat vt loco citato probamus.

Confirmatur 1. qr nulla alia roe cognito reflexa constituere po. ens rois nisi qr tribuit obo aliquam denat. extram p quam dr. qd obive in roe. d. cognato directa etiam tribuit obo talem denat. extram qr p illam etiam constituit ens rois.

2o confirmatur qr p actum reflexum ex eo solum qd actu directo cognamus hoc obo qd solet ibi qd l. subum et atr. pdicatum. p[er]inde vera ex eo solum qd actu directo cognamus a l. sine speciebus ab illis pdicatis d. rnate et genus. d. qd subum et pdicatum rnate et genus. pdlin. st ens ra rois vt eo casu ex eis sent. a et quavis 2a illis conveniat def. ens rois qr etiam p actum directum constituit ens rois.

Pro fundamento aut contrariae sent. Dr. sent. illius dicit n. qd ratio fal ens rois consistat in hoc qd actu reflexo cognatur hoc ipsum qd e. qd cognitum id m. nulla sit major r. quam

Deciet. qd

ex d. semper l. rri. ss ens rois fralitr pr ens rois l. consistere in
hoc qd obiectum deneat cognitum existens sive in intellectu sive p cognitionem
reflexam sive directam. Qs 4ª an obiectum rae ~~[illegible]~~ ter-
minans actu intellectus posit ss ens rois.

Qs 4ª V obiectum rae terminans actu intelectus posit esse ens rationis

Aliqui ak dicunt impossibile ss obiectum rae terminans actu intellectus posse
dici ens rois. Quorum fundamentum l. ens rois dr solum qd ss obiective in intellectu
& qd obiectum qd ss aparte rei n erit ens rois & constat qd entia & rois opo-
nunt ss qd sunt entia raia n posunt vocari entia rois.

Sit cto dico absolute obiectum terminans actu intellectus sit ens rae
quatenus existit aut potest existere aparte rei in sub ea rae fuati
qua denat cognitum & ss obiective & e ens rois qd quid ss q in hoc
consistit ss ens rois ut supra ~~[illegible]~~ visum l.

Probatur q nulla alia rae illa quae posunt existere
positive aparte rei ut neq privat nisi sunt entia rois nisi q ter-
minant cognitum & st obiective in actu rois. q licet obiectum sit rae
duntaxat obiective in intellectu vocabitur ens rois.

Hanc ante ctez tenent oes aut asserentes ens
rois consistere in hoc qd sit obiective in intellectu quos quidem supra
citavimus q 2ª quaest pnti et 2ª & praeterea illam apertius
tenet Capreolus i Sentiarum q 3 dist 2ª ad arg prin-
cipio loco adducta ~~[illegible]~~ q 2ª ad 2ª part art.

Dantequam ad fundamentum adversariorum
advertendum l. aliqua differentia quae reperit in modo loquendi ne
id qd nullo modo potest positive existere aparte rei ut quimera
negatio privatio & ex eo qd sunt obiective in intellectu absolute
vocant entia rois qu sunt aliud ss rae & hoc loquendi
doctores asserentes ens rois n ss aliud ss nisi obiective in intellectu

at vero

actu vero entia ratia tu a parte rei quam dum & p. fictus quis quam & obive in intellu absolute vocatur entia rationis quae denominantur ab & potentionis & quae non apelatur entia rationis nisi cum acto sub ea scilicet ratione formali qua quam obive in intellu.

Hoc itaque suposito R. ad fundamentum adversariorum dictum illud ens rationis solum quam & obive in intellu si absolute accipiatur inteligendo quod absolute vocari solet ens rationis cuius modo e. illud quod non potest positive existere a parte rei ut negatio privatio &a.

2.ª R. dictum illud inteligi formaliter ita ut sit sensus ens rationis formaliter quatenus est ens rationis solum quam & obive in intellu cui nihil obstat ut id quod denominatur ens rationis sub alia ratione quam & a parte rei.

Ad confirmationem R. ens rationis oponit formaliter ita ut sub eadem ratione non possint convenire eidem nihil inobstat ut id sub ipsa ratione quae est a parte rei sit ens rationis sub alia vero quatenus est obive in intellu & denominatur cognito dicitur ens rationis. Quaeritur 5 utrum ens rationis solum constituatur per denominationem extrinsecam ab actu intellectus an per quancunque aliam denominationem extrinsecam.

Quaeritur 5 utrum Ens rationis solum constituatur per Denominationem extrinsecam ab actu intellectus. An vero per quancunque aliam denominationem extrinsecam.

Relictis

Relictis varijs mis dicendi qq uti solent Aut.s dico 1.° quatenus id qd significat hoc nomen entis rois stricte sumptum secundum etimologiam nominis hoc modo ens rois solum constituit denominatio extrinseca ab actu intellectus.

Hec clo. pbr: quia ens rois hoc modo sumptum ut ipsum nomen p se fert denotat id ac existens ex vi ejus roe quo cum solum actus intellectus quibus l. ro tribuat hanc denomines ille solus constituet ens rois. atq hic mius conformiq. l. acceptioni qua coiter sumunt & defint ens rois a D. Thoma, Durando, Scoto, & aliis aut.s relatis ut supra quest.a quidem passim asserunt ens rois id dici cujus esse est intelligi qd habet esse obiective in intellectu qd n dat a parte rei ante operationem intellectus.

202

2.do dico si ens rois n sumatur stricte secundum etimologiam nominis d. latius ut signat quamcunq roem mediam inter nihil & inter ens reale intrinsecum hoc modo quelibet denomino extra potest dici ens rois.

Hec clo. pbr & explicatur. 1.° qa aliud est id a quo nomen imponit secundum suam etimologiam aliud vero id ad qd significando se extendi potest propter similitudinem & paritatem rois ut colligitur ex D. Thoma 1.a par. q.e 13 art 4 quo quis hoc nomen entis rois stricte sumptum secundum suam etimologiam solum denotet denominem extrinsecam provenientem a roe tamen propter similitudinem & paritatem rois extendi ipso ad alias denominationes extrinsecas nam sicut denomino extrinseca proveniens a roe n numeratur inter entia realia quia n communicat rei esse intrinsecum sed solum extrinsecum, ita ex eadem ipsius modo conveniat omnibus aliis denominibus extrinsecis ut notum est. n debent a Doctore numerari inter entia realia sed debent vocari entia rois & p consequens ens rois constituetur p quamcumque denominem extrinsecam.

2.° pbr quia denomino extrinseca proveniens a roe n dicitur absolute ens reale quia est medium inter ens reale & nihil. id est convenit aliis denominibus extrinsecis ut patet quia p quamcumque denominem extrinsecam constituitur ens rois.

Ipsiat autoritate multorum qui alias denomines extrinsecas

appellant

Apellant entia rois. Sunt tn graves Autores qd Deus in temp^e sit Creatores & dominus ignes sit agens columnas sit dextra sit st relat^es rois & tn st denat^s extra ante opus intel^is. Scotus i° i Sent dist^e 45 ait voluntate) ex coitare relat^e) rois scilicet denat^e) extras voliti & i Sent dist^e 36 q^e i^a ait picturas ex constituere ens rois quatenus scilicet denant respictas & Fonseca 4° metaphicae cap^e 2 sect^e 9 q^e 6 ait aparte rei seclusa operat^e intel^is dari aliquas relat^es rois ut sig^a relat^a Creatoris prioris posterioris & quas constat sit denat^es extras &c &c

Pro complemeto ad notand est denat^s extras pvenientes apotentiis cognitivis ut sit visus imaginat voliti & magis ppriae accedere ad ens rois q^a coveniunt cu actu intell^is in quo qd tribuunt obo tales denat^e) extras) ita ut illud dicat^r extra existere & aparentes tanq in sua imagine & repraesentat^e frati &c

Qs 6 in quo genere causae fiat ens rois ab actu cognit^is &c

Qs 6 in quo genere causae fiat Ens rat^is ab actu cognitionis

Pro explicat^e quaes. q^s. notand est. (qd ad pns ens attinet) qd causam aliq nisil aliud est. qua sua ppria virtute dare sit alicui de qua def^e lib 2 physicorum Deo Dante ad longu agar &c

2° Nota qd quatuor st genera causarum mat^s scilicet finalis fralis & eficiens. d. pns qd solus pcedit de frali & eficiens na aliqd oqnsa cunt admittuu institutas. illud (q. causa efectiva qd est. principium rae existen) alicuius efectus cu quo cu sua rae n petit uniri. d. aliud extrase pducit. illud aut causa aliud fralit qd est. fraliter ius dare sit illi pntia) sui exgibit^es ipsius aut p extra) ut sig ignis vel pcha alterius ignis est. causa eficiens caloris respectu subi est causa fratis intra q. fralis unisua) & p sui rae) exgibit^es causat calitus

& sezac

...st. itaque est causa intra haec est quod de essentia causati; causa vero extra
non. Deo dante in lib. 2 physicorum videbimus duplex esse genus causae
formalis aliud intrinsecum et aliud extrinsecum quod quidem colligitur ex D. Thoma
5 metaphysicae dicens formas alias intrinsecas et alias extrinsecas. intrinsecae sunt illae quae commu-
nicant perfectionem realem intrinsece subiectis sicut albedo respectu parietis et
albedo respectu parietis. extrinsecae vero sunt illae quae non communicant realiter sicut
visio respectu parietis et causa formalis extrinseca a qua resultat quoddam
esse extrinsecum scilicet esse visum etc.

His itaque praenotatis est Dub. an intellectus seu cognitio causet
effective seu formaliter illud esse cognitum sive illud esse obiectivum quod est ens rationis. circa
quod sunt nonnulli qui dicant ens rationis quodammodo fieri in genere causae effec-
tivae affirmant enim dari in intellectu quandam vim quam vocant virtutem propriam
effectivam seu fictitiam per quam in verbo cognito intrinsece fit ens rationis. sed
haec sententia supra quaestione 2 improbata est et redarguta est confutavimus etc.

Sit conclusio. Ens rationis stricte sumptum solum constituitur partialiter
cognitione in genere causae formalis extrinsecae. haec sententia tenent omnes illi auctores
quos supra quaestione 2 retulimus ad 2 conclusionem etc.

Praeterea sic probatur quia intellectus non potest communicare obiecto aliquod esse intrinsecum
quod solum denominatur ex natura cogniti ut supra probatum est autoritate D. Thomae. ergo
cuius modi denominatio solum communicat obiecto in genere causae formalis extrinsecae quia
per causam quamcumque aliam causalitatem ex eo solum quod cognitio versetur
circa ipsum extrinsece obiectum vero perficiat formaliter denominat illud extrinsece
cognitum sicut visio formaliter denominat rem visam ut patet ergo ens rationis
constituitur in genere causae formalis extrinsecae.

Ex hoc autem aperte colligitur id quod supra diximus quaestione 2 in solutione
ad 2um argumentum ens rationis sive denominative sive quidditative sumptum neque
esse solam formam extrinsecam scilicet cognitionem neque solum materiale scilicet obiectum
neque materiale et formale divisive sumptum. sed esse quoddam effectum formale

inde resultante in genere causæ formalis extrinsecæ nimirum illud concretum sci-
licet denominatum.

D. dicet aliquis quod illud concretum per partes et quod intercedit unio illud constituens.

R. R. quod nihil aliud est quam concretum collectivum importans duo extrema tanquam formam extrinsece denominantem et obiectum tanquam materiam denominatum neque ibi intercedit aliqua unio mediante utrumque extremum afficiens nam licet in concretis per denominationem intrinsecam requiratur talis unio in illis quæ consistunt in denominatione extrinseca non requiritur quia in quibus una pars non debet uniri alteri sed potius debet esse extra illam ut ipsum nomen denominationis extrinsecæ præ se fert. unde in huiusmodi concretis ipsæ partes seipsis componunt quoddam concretum extrinsecum ex eo solum quod una pars se habeat tanquam forma quæ extrinsece possit denominare aliam habentem se tanquam materiam et denominatam et ex iis partibus consurgit concretum ens totum non per aliquam unionem sed per resultantiam.

D. quia naturam concretam potest obiici causa efectiva rationis ex natura sua solum ordinatur ad efectum rationis ergo cum cognitio sit causa formalis rationis solum poterit præstare efectum formalem rationis et rationis et per consequens non dabit ens rationis constitutum in genere causæ formalis extrinsecæ.

Ad hanc obiectionem R. negando consequentiam [illegible] quia causa efectiva [illegible] l. non potest dare suo efectui per denominationem extrinsecam sed necesse debet illi communicare entitatem realem intrinsecam et ideo l. ut sic ordinatur ad efectum realem siquidem ordinatur ad communicandam realem entitatem intrinsecam. at vero cum causa formalis possit tribuere esse per denominationem extrinsecam ideo l. ut possit ordinari ad efectum formalem rationis ex quo nullum sequitur inconveniens ut supra diximus quæstione 2.

R. 2° R. ex doctrina notabilis quintique quod duplex est genus causæ formalis intrinsecum et extrinsecum et quod causa formalis intrinseca requirat

causare

Causare nisi efect; vel sit causa eficiens. Causa vᵒ extra n̄
po causare nisi efectum rōis cum in quo consistat esse entis rōis (in denat.
scilicet extra) ut supra vidimus l. qe 2a d. 2a.

2o Ex dictis colligitur quenam sit def. entis rōis quiditative sumpti
(loquimur in de ente rōis stricte ut constituitur p actum rōis nam in hoc
stat vis, quod dicendum sit de alijs denatis extris que late vocant entia rōis)
ens q rōis quiditativum e. quoddam concretum compositum ex obiecto tanquam
ex materia denato et ex cogne extra tanquam ex forma denante.

Si vo sumatur ens rōis denative ita po definiri: qd sit subiectum
denaliter denatum a cogne extra. seu ut supra diximus ens rōis e.
illud cujus potentia solum e. cogni seu intelligi s. esse obiective in intellectu.

D. 1o dicet aliquis: potentia illi concreto n. e. esse qd sit cognitum
ab alia cogne; ergo n. e. illi esse qd sit ens rōis. Pr. consequentia quia ens rōis
nihil aliud e. quam esse cognitum; ergo sicut illud concretum n. cognit,
n. erit illi esse qd sit ens rōis.

Negamus consequentiam. Dic neq. consequentia et ad illius probationem dic
qd vere verum e. qd esse entis rōis e. cogni; d. hoc solum convenire entis
rōis denativo, non quiditativo; nam huic solum convenit qd sit denatum
concretum constans ex cogne extra et obiecto cui n. convenit cogne ab alia
cogne cum ex ipsa resultet concretum ex quo qd vocatur ens rōis
quiditativum. Qs 7a qd sit 1a et 2a intentio

Qs 7a quid sit 1a et 2a intentio

Nunc restat explicare qd sit 1a et 2a intentio et dico quod

q a Cau

Quia communiter Authores videant quod nominibus 1ª et 2ª intentionis ut nulla reperiatur confusio inter eng... et rationis quod necessarium videtur de illis agere.

def.° intentio quae si vis etimologia nominis atendatur id significat actendentia alicujus potentiae in aliquod obiectum (A philosophis atque moralibus aplicatur ad signandum actum volumptatis quo tendimus in finem atque etiam ipsum met finem in quem tendimus. A dialecticis tamen aplicatur tunc ad signandum actum intellectus quo tendimus in obiectum tunc etiam ad signandum ipsum obiectum in quod tendimus. sepe enim usitatum est obiectum apelari nomine actus et sic obiectum creditum dicitur fides et obiectum speratum dicitur spes etc. Hinc hoc equivocationem fugiens ipse actus intellectus apelatum fuit intentio formalis obiectum vero intentio obiectiva atque ita 1 dividitur intentio in intentionem formalem id est in actum intellectus et in intentionem obiectivam id est in obiectum talis actus. C

def.° 2º Dividitur sive intentio formalis sive obiectiva in 1am et 2am intentionem. 1a intentio formalis si atendatur id quod nomen sonat nigil aliud est quam quilibet actus intellectus directus qui ideo vocatur 1a intentio formalis quasi 1a tendentia in obiectum. C

def.° 2a intentio formalis acomodata ad propositum nunc nigil aliud est quam quilibet actus intellectus reflexus [illegible] qui ideo dicitur 2a intentio quasi 2a tendentia in obiectum. C

def.° Ex quo colligitur quod cum intentio obiectiva nigil aliud sit quam obiectum respondens intentioni formali ita 1a intentio obiectiva nigil aliud erit quam quodcumque obiectum cognitum ab actu directo. 2a vero intentio obiectiva erit quodcumque obiectum cognitum ab actu reflexo. C

def.° Aliter tamen sumi potest intentio in ordine 1a intentio formalis denotet quemcumque actum intellectus sive directum sive reflexum qui fertur in obiectum secundum se et non per aliquod pretributum ab intellectu ut est ille actus quo apprendimus [illegible] Leonem etc. 2a vero intentio formalis acomodata ad propositum nunc erit quilibet actus sive

directus

Directus sive reflexus qui fert in obiectum prout habet aliquid sibi tributum ab intellectu ut hoc actus quo cognitum aliquod sub genere speciei subiectum vocatur.

Ex quo etiam constat quid sit 1.a et 2.a intentio obiectiva iuxta partem primum

1.a intentio obiectiva quae libet res secundum se prout ex se habet et non secundum sibi tributum ab intellectu ut hoc quod equus leo et. 2.a vero intentio obiectiva est res sumpta secundum se quod habet ab intellectu ut hoc sub genere speciei praedicatur.

Ex dictis colligitur 1.as et 2.as intentiones formaliter fundari per se rationis ... ipsi actus intellectus qui sunt rationis. at 1.a intentio obiectiva aliquid sibi ens rationis ut quod leo et. aliquid omnino se sibi nihil ut privatio negatio et. 2.a vero intentio obiectiva ... entis rationis quod ut laudiximus in 2.a sectione 2.a intentio obiectiva ... quatenus habet sibi communicatam ab actu rationis denominationem scilicet ex his in quo consistit ens rationis ut supra dixi quaestione 2.a ... 2.a ... [illegible] autem communiter per eandem sumit 1.a intentio obiectiva et ens rationis ... quod ... divisione entis rationis

Q.s 8 DE divisione entis rationis

Ens rationis communiter dividitur in tria membra scilicet in fictum relationem et negationem quae divisio colligitur ex D. Thoma partim in 1 sententiarum dist. 2.a quaestione 1.a art. 6 et dist. 19 art. 1.a ad 1.as. partim vero 1 parte quaestione 17 art. 1 et 1 sententiarum dist. 16 quaestione 2.a art. 1 et de potentia quaestione 7 art. 11. illam ... Fonsecam 4 metaphysicae quaestione 1.a ... physica quaestione 7 et communiter omnes dialectici etc.

Praeterea probatur quia de id quod denominatur ... ens rationis aut in se habet aut nullum habeat fundamentum proximum in re ... [illegible] ... ad illi talis actualis denominatio ab intellectu et hoc vocatur fictum ut ... chimaera atque ita D. Thomas locis supra citatis ait quod fictum ... fundamentum

mem primum iure aut haec fundamento proximo aliquo possibilium cui conformiter a sua natura tribuat ab intellectu aliqua ab eo rat extra et haec vocatur relatio rationis ut hic quod est genus fratri et hoc species &c. aut in fundamento haec non aliquo possibilium sed aliquo negationis et privationis et haec vocatur negatio quod dicitur in haec tria membra est sufficiens divisio Defictiona

De fictione

Seu predicta divisio singularis per sua membra explicans circa primum membrum scilicet fictionis sciendum est primo hic per fictionem non intelligi ipsum actum rationis intellectus quo aliquid fingimus qui dicitur fictio formalis sed obiectum per illud dicitur fictum qui apellari potest fictio obiectiva.

2° sciendum est quod omnis in qualibet entis rationis expedit posse reperiri aliqua fictio immo ab hoc dependentia ut asserit D. Thomas 1 Sent. dist. 16 q. 5 art. 1 Specialiter tamen fictio dicitur illud obiectum quod in eo fingitur ab intellectu ita ut a parte rei nullum habeat fundamentum proximum cur ab intellectu derivetur illi tribui talis denominatio et propter quam ex omnibus sensibus specialiter hoc nomen fictio sonat quod est mere ficte intellectu et quod mera.

3° sciendum est quod sub hoc genere fictionis proportionaliter continentur tot genera entis rationis quot sunt genera entium realium quod quidem probatur quia nihil obstat intellectui fingere tot genera entium rationis quot sunt genera entium realium nam aliud fingere potest ad modum substantiae aliud ad modum quantitatis aliud denique ad modum qualitatis &c. hinc Pitagorici constituunt 20 predicamenta decem entium realium et decem entium rationis de relatione rationis

De Relatione rationis

Circa 2um

Circa 2um membrum scilicet relatione rationis illud ab aliis ita explicatur

De.o ut veniat relatio rationis quaerendus respectus intentus in obiecto ex eo quod ab aliquo cognatur. De quo ne sententias supra q.e 2a satis fatebimus ibi impossibile intellectum non communicare esse cognito aliquid intentum, sed solum denominationem extrinsecam.

Dicendum igitur est relationem rationis dupliciter sumi posse. 1o ita ut sit aliquid fictum ab intellectu sine fundamento proximo a parte rei nam sicut potest intellectus fingere quimeras aut alias res ita etiam potest fingere relationes et hoc modo relatio rationis includitur sub 1o membro scilicet sub fictione. Sub quo diximus proportionaliter posse contineri tot genera entium rationis quot sunt genera entium realium.

2o sumi potest relatio ita ut solum denotet denominationem extrinsecam tributam ab intellectu sine fictione in quo sensu illam sumunt auctores quos supra q.e 2a cl.e 2a retulimus asserentes relationem rationis per quam res est cognita nihil aliud esse quam denominationem extrinsecam siquidem affirmant obiectum ex eo solum quod cognatur sine interventu fictionis universaleque genus et speciem etc. neque aliud resultare aut opus esse praeter denominationem extrinsecam quod quidem loco citato probavimus atque id etiam sentit Scotus q.e 3 universalis. Et licet tractat de 2is intentionibus q.e 2a D.ser. infra in disputatione de universalibus Deo dante amplius constabit.

Quare ut relatio rationis sumatur condistincta a 1o et 3o membro diversa praedicta a fictione scilicet et neque ita explicari debet quod

Def.o sit denominatio extrinseca tributa ab intellectu sine fictione quatenus per illam habetur esse referri ad aliquem terminum ad modum relativi ut genus quod est referri ad speciem et species ad individua et similia pertinent ad hoc 2um membrum condistinctum ab aliis.

Circa quae etiam notandum est quod si relatio rationis non sumatur stricte, sed extra

etimologiae

Primo gia nois qua sole provenit a re seu ab intell[illegible]
[illegible] [illegible]. 3. [illegible] [illegible] [illegible] qualibet alia
denat extra p qua aliq quovis mo extra dr referri ad aliu
tanquá ad triu in quo sensu aut [illegible] sumunt [illegible] extras co
lumná [illegible] dextra aut sinistra Deus intep dici creatores [illegible]
vocari agens [illegible] aliq [illegible]

D. [illegible] aliq unde proveniunt tales denat extra scilt Dni!
Superioris, Creatoris [illegible]

R. [illegible] provenire a potentis intris na aliquem vocari Dnu
seu superiorem provenit ab electe seu existimat humana p [illegible]
[illegible] [illegible] acquirent [illegible]. 3. [illegible] denat extras: [illegible]
dr extra agens p act sibi extra ita similiter Deus dr Creator
intep [illegible] p aliq sibi intra aliquin mutaret Deus d p aliq
extra [illegible] p continuen creat q ab illo ex nihilo fuit producta
[illegible] sibi naturaliter [illegible]

Ulterius inquiret aliq unde venit denat extra [illegible]

R. [illegible] aliqua denari aut [illegible] posterius
provenit a disposit locali ita similiter columná [illegible] dextra. [illegible]
nistra provenit a tali disposit localia .. [illegible] provenit a dextera
[illegible] [illegible] Denegat [illegible]

De Negatione

Deniq circa 3um membrum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] quatenus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] membra
[illegible]. na si ipsa negat consideret [illegible] [illegible] supra [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

De petius non ens seu remotio entis

Circa nimis atque loquendi aliquorum observandum est illas negationes quae tollit formam rationis ut sic negatio albedinis in nigro dicitur dicere appellari negationes rationis non quia in se sit ratio [illegible] illius negationes quae tollit nam rationis ut sic negationes generis et speciei et quae vocari solent negationes rationis

Dividitur atque negatio in puram negationem et privationem quae divisio colligitur ex D. Thoma 1a parte q. 12 art. 4 ad 2um et q. 33 art. 4 ad 2um.

Def. pura negatio est carentia rei ad quam subiectum non est aptitudinem ut ut negatio visus in lapide.

Def. privatio vero est carentia rei ad quam subiectum est aptitudinem ut ut negatio auditus in [illegible]

D. D. est Dub. circa nimis de negationes et privationes sive ab utroque in intellectu et ab illo cognitae sed denique dubitandi est quod est [illegible] philosophorum axiomate receptum est obiectum intellectus est ens et cum negationes et privationes non sint entia minime poterunt esse obiecto intellectus et ab illo cognitae

Solutio atque huius Dubij pendet ex illa celebri quaestione de obiecto intellectus an sit ens an vero non ens et per quam speciem intelligi possit ipsum non ens quae quidem [illegible] quare quia solum breviter dicendum est in illo toto de illo quibus intellectus sit ens nomen entis non severe sumi sed [illegible] [illegible] quod quovis modo intelligi posse sive sit proprie ens [illegible] sive non ens nihil modo stat negationes entis et privationes [illegible] dices posse apprehendi ab intellectu ut probavit Ferrara in contra gentes cap 71 Capreolus 2 sent. dist. 39 quaest. 1 art. 3

D. D. ad quae remanet difficultas quomodo negationes et privationes cognoscantur ab intellectu [illegible]

Resp. quod intellectus simul percipiendo entitatem et formam positivam potest percipere absentiam et carentiam seu remotionem illius in quo consistit ipsa negatio seu privatio ut sic ad quod intellectus apprehendat caecitatem [illegible] visus removendo illum ab oculis et tunc apprehendit tenebras percipit lucem removendo illam ab aere quare per eas species [illegible] positivas iuvamur ad apprehendendam illius ab

sentiam

& remote in quo consistit neque sane privat quo quidem modo neque [illegible] privat [illegible] genus [illegible] entis quo ultima an predicta divisio entis rationis sit generis in species

Questio Ultima an predicta divisio entis rationis sit generis in species

Circa hanc questionem varii modi dicendi: primum aliqui dicunt esse [illegible] in sua [illegible] neque esse univocam quo ad duo prima membra scilicet fictum et relationem; alii vero dicunt esse generis in species materiales.

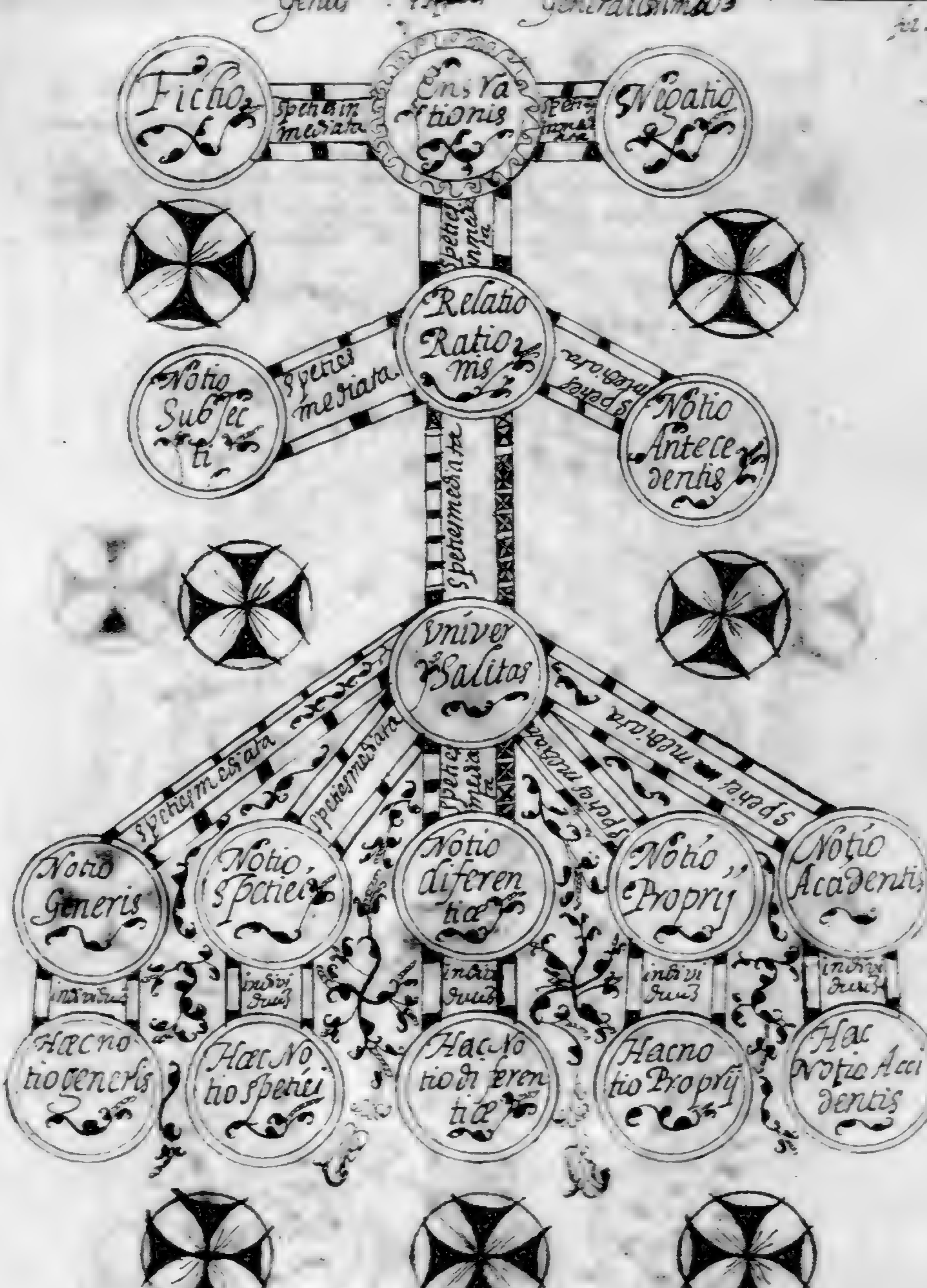
Nihilominus tamen verius dicendum est predictam divisionem entis rationis in fictum relationem et negationem esse generis in species [illegible].

Ratio est quia ens rationis habet se quasi genus respectu harum specierum [illegible] et illis est predicta divisio est generis in species [illegible] consequentia est evidens. Et antecedens [illegible] quia [illegible] est fictum est ens rationis sumendo nomen ficti [illegible] nullum [illegible] fundamentum in re. Similiter [illegible] est relatio est ens rationis sumendo illam stricte ut membrum condistinctum a ficto ut supra visum est [illegible] similiter [illegible] est predicatum negatio est ens rationis si sumatur negatio [illegible] negatio [illegible] quatenus [illegible] ergo ens rationis est predicatum de his speciebus et per consequens predicta divisio est generis in species.

Quod quidem ut melius intelligatur assignandum est predicamentum entis rationis ut patet in hac figura sequente.

Species Predicamenti
Entis rationis

Genus

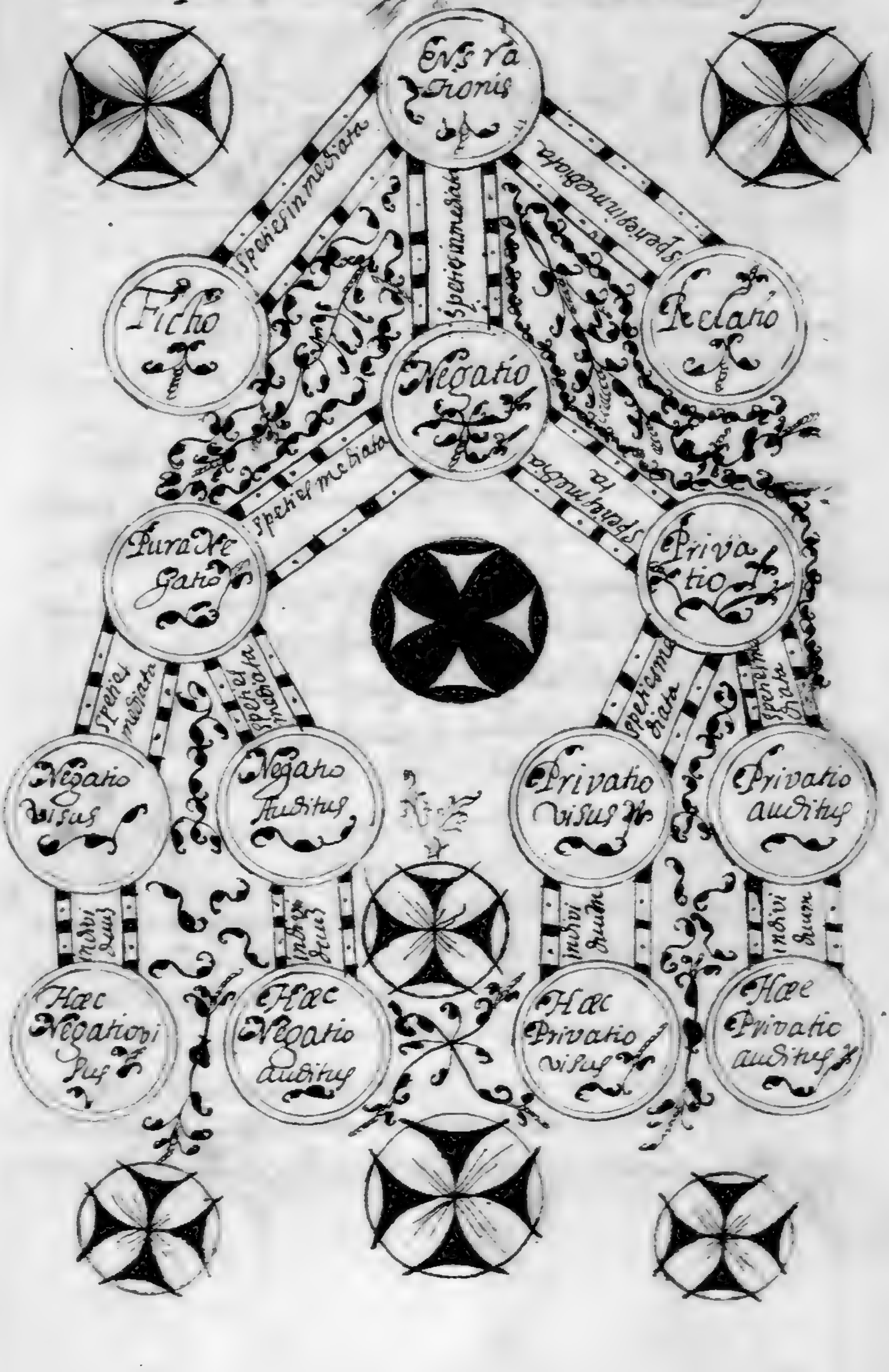

Genus generalissimus
Fictio
Ens ra tionis
Negatio
species immediata
Relatio Rationis
Notio Subjecti
species mediata
Notio Antecedentis
species mediata
Universalitas
species mediata
Notio Generis
Notio Speciei
Notio diferentiae
Notio Proprij
Notio Accidentis
individuum
Haec notio generis
Haec Notio speciei
Haec Notio diferentiae
Haec notio Proprij
Haec Notio Accidentis

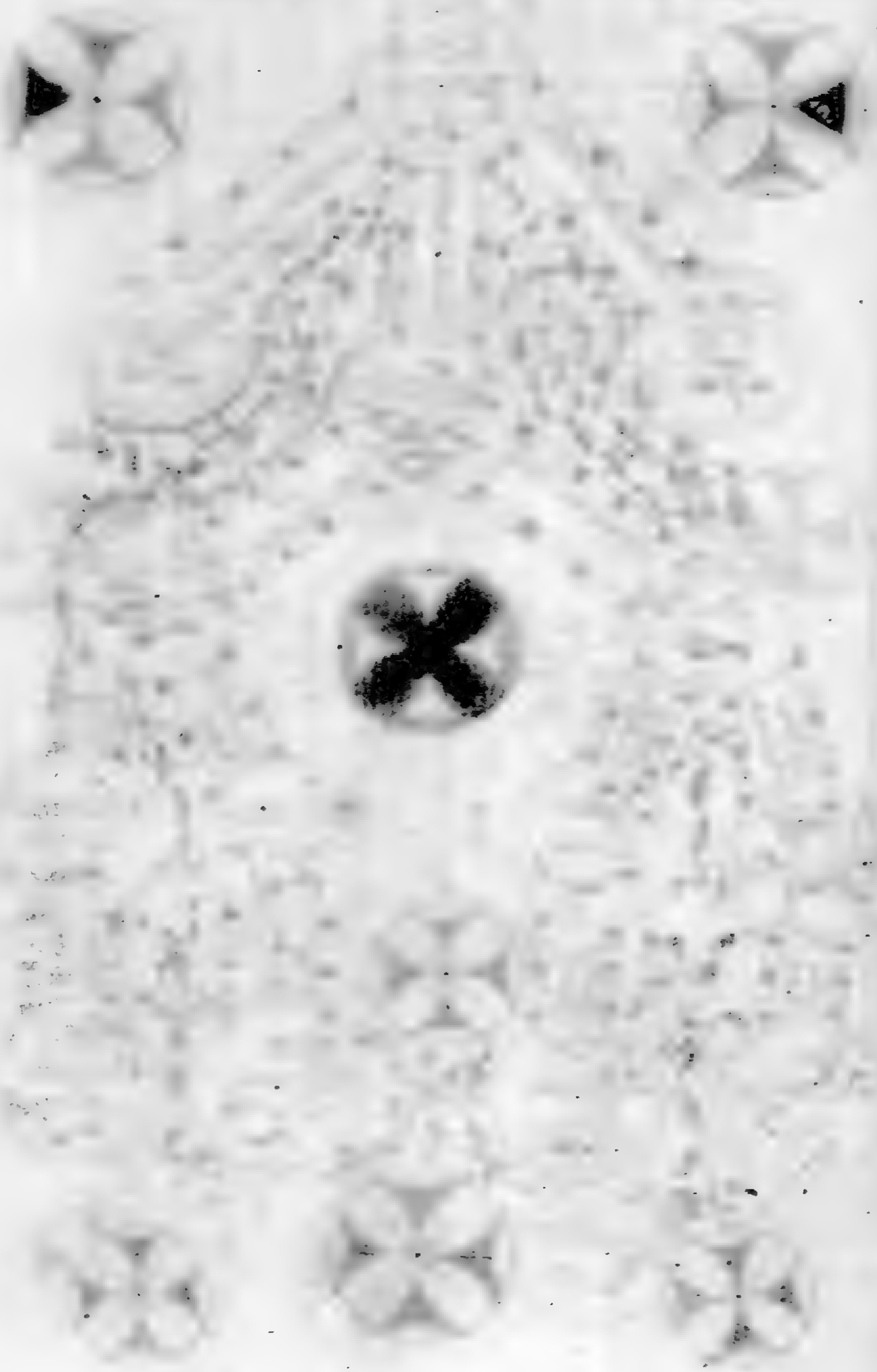
Ut cunctis sint species entis rationis (ut supra vidimus) et haec notitia [illegible] omnium speciei sive relationis claritatis gratia magis videbis sub omnium cuiusque speciei seriem atque ordinem figuris sequentibus explicare.

Circa quod notandum est quod species mediatae inde dividuntur in pluras alias quas quidem si complete assignare vellem esset impossibile, ideo aliquas solum ppo[illegible] nant et haec dicta sufficiant ad laudem sanctissimae Trinitatis [illegible] filiis nominamur [illegible] sumus [illegible]



Genus Generalissimus





Disputatio 3.a De Natura universalium in communi

Q.s 1.a An Disputatio universalium sit utilis et nessessaria et an spectet ad logicam

[illegible] ra in hac qe inquirat que quis [illegible] veritate tractabo ut scitius ad ea que de [illegible] accedamus et [illegible] ad 1.m dico qd disputat de unalibus e utilis et [illegible] autoritate [illegible] dialecticorum qui [illegible] de illa di[illegible] [illegible] qd qui [illegible] n facerent sin sit utilis et

2.o [illegible] que liber cognitio veritatis e [illegible] signa [illegible] [illegible] utilis [illegible] cum multe veritates posint cognosci de unali illius disputat erit utilis cum et [illegible] sit digna sciri et [illegible] ad melius intelligenda ea que postea tractanda st de quinque unalibus in parti[illegible]

Ad 2.um aut [illegible] dico qd disputat unalium e ness.a [illegible] in logica agit [illegible] de decem predicamentis ad qd e ness. disputat una [illegible] na predicamentum nichil aliud e quam series coordinat generum et [illegible] specierum Genus vero dividit per differentias et species consequuntur proprietates et accidentia [illegible] disputat unalium e ness.

Ad 3 aut [illegible] dicendo qd hec disputat de unalibus siple ne sumat in adunanda [illegible] [illegible] spectat [illegible] sub diversa roe ad diversas [illegible] considerare qd sit unale in coi pertinet ad metaphisicam que dividit ens in coi et singulare [illegible] [illegible] tractant de illo 7 metaphisice cap 13 ad eandem [illegible] pertinet considerare an unale [illegible] [illegible] intellectu separatum [illegible] a singularibus [illegible] alia que [illegible] sunt roe entis. Disputare vero [illegible] intellectus [illegible] possitoni [illegible] versale et [illegible] pertinet ad [illegible] in libris de aia cujus e explicare

vim nri intelr deinde considerare quomo vnale praedicari debeat siue de de inferioribus & quis ordo comprehendus sit inter ipsa vnalia prinez ad loquem aiju .l. explare vechez ordinez praedicati & appendem qs 2 an in verum nat seclusa operat intellus existat vnale realitr separat .l. conjunctis a aliis &c.

Qs 2a An in rerum natura seclusa operatione intelectus existat, universale Realiter separatum vel conjuntum cum singularis & sing.

Ista qsc qo .2. metaphisica p ordene exitur celeberrima an sit in rebus aliqua vnitas realis distincta a numerali & minor illa de qua dissaute aliqua infra agemus eam solum sumendo quae nro instituto deservire posset &c.

Proquo nota 1o qd vnale dupliciter sumitur complexe & incomplexe vnale complexu .l. ppo vnalis distributa p singularia ad quae illius veritas dependet siue sit in mat ness siue in mat contingenti in quo sensu dixit Aves .1. posteriorum cap. 3 & 1 metaphsice cap. 1. vnale .l. principium sciq id .l. ppo vnalis. vnale autem incomplexum .l. vnum simplex dicens ordinem ad plura (& q vnum multipliciter pot dicere ordinem ad plura p multiplex .l. istud vnale incomplexum &c.

Proquo nota 2o qd vnale incomplexum .l. quadruplex in causado, in repraesentado, in significado, in essendo seu in praedicando &c.

Vnale in causado .l. causa vnalis plures effectus producens vt Deus caelum & alia. Vnale in repraesentado .l. imago quae plura repraesentat vt sunt species inteligibiles conceptus reales quo repraesentatur aliqd vnale, imago existens in intelu artificis

in eis multiplex, similiter et sit universale in re praesentatio. Universale sumptum in significando est vox quaedam simplex et univoca, vel multa significans.

Universale autem in essendo, seu in praedicando, quidquid est, ab Aristotele partim 1° Posteriorum cap. 3°, partim 5° Posteriorum cap. 5°, ita definitur: *universale est unum in multis et praedicabile de multis*, quae definitio sic explicatur ab Aristotele 1° Metaphysicorum cap. 2°: universale est id quod unum praeter et in multis, de quo jam est difficultas an detur in rerum natura ante operationem intellectus, aut separatum a singularibus, aut cum illis conjunctum, quo quidem supposito.

Sit 1a conclusio: in rerum natura non datur universale in essendo separatum a singularibus. Quae conclusio est Aristotelis 7 Metaphysicorum tex. 17, ubi late impugnat sententiam de ideis ~~[illegible]~~ a sensibilibus separatis, quae communiter tribuitur Platoni.

Probatur ratione conclusio quoad 1am partem, quia si daretur a parte rei universale in essendo, nam quidquid a parte rei existit a Deo est creatum seu productum, quod quaelibet productio terminatur ad aliquod singulare, quod repugnat parte rei universale.

2° probatur conclusio quoad 2am partem, scilicet quod non detur universale a parte rei separatum a singularibus, quia implicat aliquod esse universale et esse a parte rei separatum a singularibus.

Patet: hoc enim est quod dicitur universale, quod sit in ipsis inferioribus, et constat ex illius definitione quod sit unum in multis et praedicabile de multis; ergo quod a parte rei separatum non est in ipsis inferioribus, quod implicat aliquid esse universale a parte rei separatum a singularibus.

2a conclusio: non datur a parte rei universale, saltem in ipsis singularibus, ... negatur Scotus ... indifferens, distincta a parte rei formaliter aliquid intrinsecum a singularibus, quam conclusionem tenet D. Thomas 1 parte q. 85 art. 2 ad 1, 2 ... cap. 4, et communiter omnes Thomistae, quae quidem conclusio est

Scotus 4. 7 metaphisicae q. 2 et in 1 sent. dist. 2 q. 3 et dist. 8 q. 1

Probatur conclusio ratione quo ad 1am partem quia positis solis naturis singularibus absque eo quod in re detur unale formaliter dantur tota requisita ad finem naturalem et ad debitam dispositionem rerum ut constituit perpendenti ergo non est cur concedatur in re unale formale consistens cum singularibus.

Quoad 2am partem probatur conclusio ratione quia optime intelligi potest eandem omnino entitatem simplicem ut a divinis [illegible] quae communicat [illegible] gradus singularis scilicet [illegible] quaeque quod communicare ex illis gradus qui intellectus percipit ut unale scilicet [illegible] communis et [illegible] quod non est cur dicatur a parte rei dari naturam indiferentem distinctam quoad intrinsecam a singularitate per quam communicat gradus unales scilicet [illegible]

3. conclusio quamquam non in rebus natura potest non a parte rei non singulare datur tamen in rebus unale fundamentaliter id est fundamentum ut fiat unale per intellectum. 1. pars huius conclusionis satis probata est ex 1a conclusione et probatur per autoritatem [illegible] qui in de anima text. 8 ait unale aut nihil est aut posterius est id est aut non datur unale aut solum post operationem intellectus datur et sic ita explicant Averroes Temistius Philoponus Simplicius et alii interpretes tenet etiam D. Thomas opusculo 48 [illegible] et [illegible] cap. 4 ubi etiam Cajetanus et in metaphisicae [illegible] Durandus in 2 sententiarum dist. 3 q. 2 Capreolus de ea 2 sententiarum dist. 2 q. 2 Toletus in q. de univ[ersalibus] et ex omni sententia

2a pars conclusionis probatur ratione nam ex eo quod aliqua in re conveniant [illegible] et [illegible] albedinis duo [illegible] intellectus sufficiens fundamentum ut possit percipere id in quo conveniunt omittendo id in quo differunt (hoc enim est constituere unale ut infra dicetur) ergo totum hoc datur a parte rei quia a parte rei datur unale fundamentaliter.

Confirmatur quia ideo non potest intellectus abstrahere naturam divinam unitatem

Cum non dari neq. possit dari in re hoc fundamentum, nam ad hoc requiritur quod existant plures naturae diuinae distinctae inter se similes et conuenientes in fundamento, ad quod quod possit abstrahi vnale, quod idcirco dixit aut possint dari plura indiuidua illa quorum similia et conuenientia a quibus posit abstrahi vnitas. Quod totum hoc datur a parte rei, ut patet, a parte rei datur vnale fundamentaliter. Argumenta contra Dicta

Argumenta contra Dicta

1um. Primo Arguitur Suilate: Scientia de rebus necessariis et incorruptibilibus, sed nullis singularia sunt corruptibilia et contingentia, ergo praeter singularia debet dari a parte rei aliquod vnale quod sit incorruptibile, de quo posit esse scientia, vnde Aristoteles 1 post. tex 43 ait vnalia sunt incorruptibilia.

Rx. Ad hoc Respondetur distinguendo maiorem: Scientia est de incorruptibilibus et necessariis metaphysice loquendo, id est, quoad veritatem et extremorum connexionem, quarum veritas non potest deficere, concedo; et ut sint de incorruptibilibus physice, id est de rebus quarum existentia, sunt, et a parte rei sit incorruptibilis, quia ad rationem scientiae sufficit 1a, ut constat ex ipsa natura scientiae de quo alibi latius dicetur.

2um. 2o Arguitur vnale est obiectum intellectus, quod debet dari a parte rei ante illius operationem, sed consequens, quod obiectum est prius quam actus potentiae, ut colligitur ex Aristotele 2o de anima tex. 33. Ergo vnale est obiectum intellectus, quod debet dari a parte rei ante illius operationem.

Rx. Ad hoc Respondetur negando consequentiam et ad illius probationem distinguendo maiorem, obiectum quod cognitum est prius quam actus concedo, obiectum quod mouet est prius quam actus potentiae nego.

3um. Arguitur 3o vnale est singulari relatum et a parte rei, et singulare praeter debet dari vnale, sed consequens quod vnale vnum de oppositis ... singulare, quod est oppositum vnali datur a parte rei, ergo et debet dari a parte rei vnale formaliter.

R. 1

R. 2

4 R.

R.

5 R.

Ad secundum R. neg. maiorem quia singulare ex parte rei (quod est esse, et vnum numero) non ponit vnali fraliter sumpto de multitudine quaeque multitud est a parte rei

2. R. quod aliquid ponere vnale et singulare in ipso, dare vnale a parte rei sicut singulare in mobili, quod est habere vnum commune [illegible] et aliud in ipso et virtute non in illo [illegible] virium [illegible]

4 R. [illegible] 12 metaphysicae [illegible] ex 17 dicere vnale est prius singulari ideo facit illa [illegible] vnale aliud stante rei a [illegible] in rebus et aliud post rem

R. ad hoc non est quod vnale non sit prius existentia quam singulare idest quod vnale existens in re ante singulare [illegible] quod non valet consequentia ab vnale ad singulare non tamen sequitur [illegible] paulus non potest [illegible] paulus [illegible] ideo [illegible] illud in re existere prius quam singulare

Et si [illegible] aut illa fuisse ex mente platonicorum qui ponebant vnale separatum a singularibus aut [illegible] vnale ante rem [illegible] Deus qui est causa vnalis existens ante singularia creata formale [illegible] vnale fraliter, [illegible] vnale post rem vnale [illegible]

Huic [illegible] per illa [illegible] in rebus [illegible] animalium genera [illegible] Deus creasse [illegible] genera [illegible] a parte rei dat vnale fraliter

Huic [illegible] intelligimus materialiter [illegible] non formaliter [illegible] dari a parte rei genera et species fraliter [illegible] vnalis [illegible] singularitatis [illegible] individualitas [illegible] dari a parte rei singularia [illegible] genera et species fraliter per intellectum [illegible] qui multa [illegible] vnali fraliter

R. [illegible] vnale est vnum in multis [illegible] a parte rei [illegible] humana a parte rei [illegible] paulo [illegible] a parte rei dat vnale fraliter

Confirmatur quia unaquaeque praedicabile commune in natura humana quae apparere in illis [illegible] per [illegible] scilicet Petro et Paulo quod apparerei dat vere

Ex quo sequitur tertio contra neque minorem quia id quod est vere habitum secundum se non debet quod non includat differentias numericas. Probatur quia inter differentias ad plura ut patet ex illis ubi haec ad non reperitur in natura. Probatur quia apparerei quae ita sic includit differentias numericas seu singularitates videlicet natura qua humana potest apparerei in alio respectu dici posset unum formaliter sumendo hoc nomen unum pro solum denotat id quod non est distinctum in plura ad varia species ut de re nota [illegible] tanquam decente et est capite 4° tamen potest apparerei non est unum sufficiens ad constituendum vere sequi infra

Secundo: Confirmatur similiter contra neque minorem quia vere est illud quod habet potentiam proximam qua praedicari posset de pluribus in differentia ad plura quod quid inconveniens natura potest apparerei non quaesitum natura et vere sit eius unius talis unitas quae reperitur in natura ex se insufficit ad constituendum hoc unum ita quod diximus

Tertio: Ergo Petrus et Paulus apparerei conveniunt in natura humana et differunt per suas differentias seu singularitates nam per quod habet singularitatem qua non habet Paulus quod apparerei natura humana est una formaliter et ut Petrus et Paulus distincta a singularitate. Et consequenter quod id in quo conveniunt debet esse unum. Et non unum [illegible] ut patet formaliter tale propter hoc unum formale singulo conveniens non potest esse unum idem cum differentia numerica quae includit illas differentias aliqua per eandem enim videlicet conveniunt et differunt quod apparerei natura humana est una formaliter cum Petro et Paulo distincta a singularitate.

Confirmatur quia Petrus et Paulus apparerei sunt magis unum quam Petrus et equus ut constat quia habent aliquam maiorem unitatem in qua conveniunt. Et haec non est unitas numerica ut constat quia distinctae numero habent omnes tales formales sed unitas numerica [illegible] natura humana apparerei erit una formaliter.

[illegible]

Hoc stante penitus difficultatem quam in principio adinvenimus & item quae sequuntur de illa agemus. Ex dictis intelligentia hoc argumentum facile solvet.

Ultimo arg.

Ultimo argumento natura humana simpliciter neque est una numero neque plures numero quia si esset una numero numquam posset esse plures numero in multitis singularibus & si esset plures numero numquam posset esse una ratione universalitatis per intellectum nam ait Aristoteles impossibile quod convenit alicui simpliciter [illegible] convenit quod natura simpliciter est una, [illegible] indifferens & [illegible] [illegible] nihil aliud sonat quam [illegible] determinata ad unum numero. Est obiectum a parte rei [illegible] natura simpliciter indifferens a parte rei determinata indifferens [illegible] —

Ut te solvas argumentum advertendum est ex D. Thoma de ente & essentia cap. 4 & [illegible] natura simpliciter sumi posse triplicem. Primo ut est a parte rei [illegible] unam numero in quolibet singulari plures [illegible] in pluribus.

2° sumi potest natura simpliciter prout est in intellectu praecisa ab omni differentia numerica & hoc modo conveniunt illi de [illegible] ut [illegible] [illegible].

3° sumi potest simpliciter ita quod ex se & ex natura sua petit tam praedicata essentialia quam proprias passiones [illegible] ubicumque sit & hoc modo natura dicitur simpliciter prout simplex importat quantitatem praedicatam subiectum ita ut [illegible] illud praedicatum ex se & natura rei [illegible] venire naturae ubicumque sit.

Hoc itaque pro certo [illegible] [illegible] [illegible] simpliciter sumatur 3° modo [illegible] praedicatum ita [illegible] natura simpliciter non est una numero neque plures numero, [illegible] scilicet quod prout est a parte rei sit indifferens & [illegible] quod [illegible] [illegible] pluris [illegible] requirit ut [illegible] numerica & quod [illegible] [illegible] ut [illegible] de multis quod quidem non convenit naturae simpliciter [illegible] & sic neque [illegible] numero neque plures [illegible] indifferens & [illegible] ut sic simpliciter [illegible] praedicata ~~[illegible]~~ essentialia & proprietates ubicumque illam comitantur. [illegible] aliquam naturam talis [illegible] numerali

[illegible]

Q.s 3.a Ita Detur in rebus aliqua unitas formalis distincta a numerali.

Notandum 1.o — Q.s præsens sicut præcedens est metaphysica, et ideo sub brevitate tractabo ex solum attingens quæ pro instituto deservire poterunt, et antequam solvam notandum est 1.o quod unitas nihil aliud est quam privatio divisionis seu distinctionis et cum distinctio sit duplex, alia materialis seu numerica quæ versatur inter ea quæ solo numero distinguuntur ut inter Petrum et Paulum, et alia formalis seu essentialis quæ versatur inter ea quæ distinguuntur specie vel genere ut inter homines et equos, inter leones et lapides, ex quo sequitur quod quemadmodum est duplex distinctio numerica scilicet et formalis ita etiam est duplex unitas, altera unitas numerica seu materialis

Def.o — quæ est privatio distinctionis materialis seu numericæ, ut exempli gratia Petrus est unus unitate numerica quia est idem sibi ipsi et nullo modo a se ipso distinctus neque divisus in plures numero; altera est unitas formalis quæ est privatio distinctionis genericæ vel specificæ

Def.o — et hæc unitas reperitur inter Petrum et Paulum qui non distinguuntur specie vel genere.

Notandum 2.o quod dupliciter est posse dici unum formale vel simpliciter vel secundum quid. Ea dicuntur unum simpliciter quæ nullo modo differunt in principiis

Def.o — formalibus seu essentialibus, qualia sunt Petrus et Paulus et illa omnia quæ in ratione specifica conveniunt. Ea vero dicuntur unum secundum quid quæ ita sunt unum in aliqua ratione

Def.o — formali ut simul etiam admittant alias distinctiones formales in alia ratione essentiali, ut exempli gratia unitas quæ reperitur inter homines et equos est unitas formalis secundum quid, quia licet sint unum in ratione generica attamen differunt essentialiter per suas rationes specificas.

Notandum 3.o quod unum formale est duplex, aut est unum positive aut unum negative, quod quia debet intelligendum est, advertendum est quod unum est nomen concretum impositum unitati tam quam formali, et tamen unitati tam quam materiali et unitati est certum est privationem (?) distinctionis quam positive (?) tribuunt texte Suarez 1 tomo metaphysicæ disp. 4 sect. 2 ... unitatis duplex est ... nullam ... distinctionem materialem seu numericam ... in distinctis ut ... naturam ... unitas formalis ... nullam ... distinctionem ... nu-

monicaz d. q̄ do dat̄ ..... subiez nullaz habens distinctionem et numericam; unius q̄ ex illo subio & unitate resultat d. unum fr̄ale positivum. aliud. subiez unitatis fr̄alis q̄d simul cum q̄ ea unitate fr̄ali quae inest distinctionem materialem & numericam; unius q̄ q̄d ex q̄ ea unitate fr̄ali & subo resultat d. unum fr̄ale negativum cum sic nat. humanitatis & nat. humana Pauli d. unum fr̄aliter negative a parte rei unum fr̄aliter q̄a h̄ .... distinctionem specificam negative d. q̄a simul cum illa .... distinctionem fr̄ali habent distinctionem materialem & numericam.

His itaq; iactis fundamentis sit 1a conclusio quae sic se habet

1. cl. a parte rei datur unitas fr̄alis ne..... positiva quae cl. probatur quo ad 1am partem q̄a nat. humana Petri & nat. humana Pauli a parte rei carent distinctione specificam & genericam ergo a parte rei datur unitas fr̄alis. Ans autem est certum consequentia v. probatur q̄ unitas specifica ut constat ex 1 notabili eiusque q̄s est privatio distinctionis generice l. specifice. d. tam hoc ..... a parte rei ut constat ergo a parte rei datur unitas fr̄alis.

2a v. pars clis probatur & confirmatur. 1. q̄ a parte rei ..... non solum est unitas numero d. est unitas essentiae q̄a ultra q̄ unitatem quae est & non per modum cogitationis ... sicut a parte rei caret distinctione numerali ita etiam caret distinctione essentiae sive specifica sive generica. d. unitas fr̄alis nihil aliud est quam unitas essentiae ergo a parte rei datur unitas fr̄alis. Versus ista unitas fr̄alis quae reperitur in uno individuo non est negativa sed est unitas fr̄alis positiva & quod sit positiva probatur ex doctrina 1 notabilis eiusque q̄s q̄ unitas fr̄alis positiva tunc datur quando subiectum unitatis caret omni distinctione. d. a parte rei datur individuum carens omni distinctione materiali et fr̄ale ergo a parte rei datur unitas fr̄alis positiva.

idem ... fieri p̄o de unitate fr̄ali negativa sistendo in doctrina 3 notabilis.

2 cl. unitas fr̄alis non distinguitur realiter a numerali d. tantum roe & probatur q̄a essentia communis & entitas singularis non distinguntur realiter d. roe ergo nec unitas fr̄alis & individualis ... possunt realiter distingui

& roe

1 cl.
2a cl.

D. hoc conseq. est evidens quia unitas communitatis esset ante operationem quia si essentia ratione distingueretur ab entitate particulari sequeretur non posse essentiam communem verificari de entitate particulari quia essentia communis est entitas particularis non distinguitur ratione. Sequela patet quia illud quod ratione distinguitur ab alio non potest de illo verificari nam si hoc peccatum distingueretur ratione ab inferioribus non posse de illis [illegible] predicari nam peccatum est de iure [illegible] inter quae [illegible] inferioribus. Ergo essentia communis est peccatum esset respective [illegible] particularis quia est intra illis et per consequens non distinguitur ratione. Ergo tale hoc &c.

Existit ergo inferri unitates formales per existentiam in rebus ante operationem intellectus non esse communes multis et tot multiplicari unitates formales quot sunt individua quia quaelibet quia unitas formalis comitatur naturam sed in re non est aliqua natura communis et tot multiplicatur naturae et essentiae quot sunt individua ergo [illegible] de unitate formali cum sit veluti intrinseca et transcendens proprietas naturae &c.

Quia patet nam quidquid a parte rei existit est singulare et sic unitas formalis est singularis quia est [illegible] existit a parte rei quia est singularis quia non est communis [illegible] patet ultima consequentia nam quidquid est singulare et individuum in [illegible] diversa. Ergo talis unitas est singularis quia est individua & per consequens [illegible] dividitur &c.

Ex his itaque superius facile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communis & [illegible] consequens a parte rei natura humana [illegible] unitate formali sive positiva [illegible] Conceptio [illegible] unitate [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] a parte rei [illegible] [illegible] simpliciter quia in principiis [illegible] [illegible] ex quo [illegible] sequitur ut ipsi volunt [illegible] formaliter a parte rei [illegible] unitates formales simpliciter [illegible] quod nos quoque [illegible] quaenam sit unitas [illegible] [illegible] in suo [illegible] & an ad hoc sufficiat [illegible] formalis &c.

Qs 4a quenam sit unitas constituens univorsale in suo esse & an ad hoc suficiat unitas formalis

Dificile

Diviciet atque explicare quis mus unitatis constituat rem in esse ultimis contrahat unitas ex supradictis bonis res utis constituere, de quo in varii veliciis variis modis dicendi loqui solent, sed nec in eo diu immoremur.

1o

Sit c[illegible] unitas realis p[...]sola sive positiva sive neg[ativ]a non sufficit ad constituendas res in suo ultimitatis gradu de quibus sic et ultra gravissimo sequitur quod ad [...] partis natura unius formalis positiva multiplicat in eo ordine cum ipsa natura. D. unitas que constituit res ultimas non potest multiplicari ut ultimis est in inferioribus, quod unitas talis positiva non sufficit ad constituendas res ultimas maior constat. at unaque quae natura in individualis inse inclu[d]it unitates formales positivas minorem probatur quia si unitas natura ultimis ut ultimis est multiplicaret inferioribus multiplicaret unitas specifica in individuis et generica in speciebus quod est impossibile natura plures formas et plures species. Et unusquisque eorum haberet in se unitates ultimitatis et consequenter haberet ultimas aparterii D. tota quae est impossibile quia unitas ultimis ut ultimis est non potest multiplicare et consequenter unitas formalis positiva non sufficit ad constituendas res ultimas.

2o bene clis sit scilicet neque unitas talis neque [...]a sufficiat constituere res ultimas natura subiectis talis unitatis sunt plures natura singulares. D. plures natura singulares per se subiectis ultimitatis quod unitas formalis negativa non sufficit ad constituendas ultimas in suo esse maior constat. Ex dictis patet dictis quis notabili [...] minorem probatur natura si subiecto ultimitatis sunt plures natura singulares [...] nullius ultime posset separari de suis inferioribus p[...] secatur pro se sumptis sequela sunt natura si separatur [...] est verum exercent in materialibus et natura unitatis ultimis essent plures natura quae esse est separatio [...] omnes natura singulares. Si igitur ita est nullius p[...] dicatur paratur [...] ratio quam sunt verum scire quae est si omnes singulares quod unitas formalis negativa non sufficit ad constituendas ultimas in suo esse.

Dubi:

D. dicet aliquis quae unitas constituat natura in suo ultimitatis esse unitas supradicta est aut realis aut numerica sine [...] quod est aut est formalis aut materialis. D. unitas ultimis non potest esse unitas numeralis quia est propria rei singularis neque unitas formalis ut supradictis quaeritur quae unitas est quae constituat res in suo ultimitatis.

Ex [...] quae dicitur unitates ab quis distinctas rentes propria res

Progrediat

Def. Proprietas solis est quoniamque vnitas cujus ratio consistit in individualitate participari in plures naturas similes sub eodem nomine et ratione cum actitudine ut in eas dici quaquidem definitione vnitatis solis aperte [illegible] rei [illegible] tempore [illegible] [illegible] solum unum ii eadem explicato [illegible] vnitatis [illegible] includere individualitatem actitudinalem [illegible] in plures [illegible] nominis et rationis. individuum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] actitudinem ad dici quoniam [illegible] [illegible] [illegible] in plures naturas singulares similes in nomine et ratione.

Hoc itaque supposito [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] vere [illegible] [illegible] vnitates aut [illegible] formales aut numericas [illegible] intelligi [illegible] quaerendum [illegible] [illegible] in re ipsa conveniunt [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] convenientiis fundamento seu occasione [illegible] ipsis rebus singularibus atque ita

Def. [illegible] vnitas solis convenienti naturis [illegible] [illegible] [illegible] naturae extra [illegible] modo convenientiae fundamento [illegible] rebus singularibus

Dubitabit aliquis quonam [illegible] quae reperiuntur vnitates materiales et formales?

[illegible] facile [illegible] nam vnitas materialis seu individualis [illegible] [illegible] individuum formali sicut vnitas solis [illegible] colligitur ex definitione vnitatis [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] in plura.

[illegible] vnitate formali [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] communicabilitas ad plura ut patet in natura humana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vnitas formalis [illegible] communicabilitatem [illegible] [illegible] [illegible] vnitas formalis cum incommunicabilitate ad plures naturas.

[illegible] vnitates [illegible] [illegible] [illegible] formali [illegible] vnitas [illegible] [illegible] [illegible] vnitas numeralis [illegible] formalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Q.s 3[a] V an Natura[e] Reales objective in intellectu abstractae ab omni singularitate dicant[ur] universales

1.s

Extravagans q[uae]s[tio] du[plex] p[ri]ncipue inveniunt sent[entia]. 1[a] m[ulti] l. neg[at]. q[ua]m tenet g[e]n[er]aliter, Gratius q[ui] ...cant ... sit ... solu[m] dari ipsa singularia ... tribuit et ... Ocamo colibeto ... q[uaestio] N. 13 & in summa log[ica] parte 1[a] cap. 4. N. 2 Gentaz ... dist[inctione] 2[a] parte 1[a] ... Gentaz dist[inctione] 2[a] q[uaestio] 7 & 8 Gabriele ibid[em] ag[unt] ... dist[inctione] 3 q[uaestio] 13 Art. 1 Bandano init[io] p[rae]dicabilium & aliis qui ... & sic ... conceptus aut voces apelari ... in repr[aesen]t[ati]o negant tamen illi conceptui correspondere aliquam nat[uram] com[munem] abstractam a singularibus.

2.s

2[a] Sent[entia] vera aserit nat[uram] ... objective in intellectu posse apelari ... quam quidem tenent ... a ... quos infra ad ... proat... aferre mus.

Ch.[..]

Dico q[uod] tota difficultas ... sent[entia] ... possit ... sit inexplicabilem ... quo intellectus possit apprehendere nat[uram] ... sine differentia numerica ... ex ... Averroes 1 metaphisice comento 39 ... intellectus nostri ... circa ea quae sunt ... divisa adunare ... quid intelligentia ... & ... physica & ... quam intellectus faciat in ipsis rebus ... vocant) ... intentionali ... ex ... circa ea quae ... a parte rei ... ita se habeat ut intelligat unum ... illud dividere ... realiter ... idem ... cognitio ... separantur ... cognoscit alind ... intellectus circa ea quae a parte rei ... ut ... illi ... adunare ... significare ... intentionaliter ... intellectus ... cognitio ...

Sit Cl[..] ... in repr[aesen]t[ati]o

Cont[..]

dat ess nat. vaes que pot stabiri in intellectu abstracte, ubi singulare sit otes in ess ex in specie art.

Haec clare patet aut Aris. qui negavit vie osti ia generi i seata tex. ait ote actu nisi ss aut posteriores operat intellectus ratibi ex dant oes expositores quid quid nulla alia vie intelligi po nisi co... partis operat intellectus et i posteriori capi ait ote in intellectu singulare in infestu ... quid sepe ... dicit art.

Praeterea eadem sentiam tenent oes expositores graeci latini et arabes ... loco citato Aris. D. Thomas ... ibi expresso ait ... et opusculo ... 48. et i part ... et alibi saepe Bochius que refert D. Thomas ... verba ote dum intelligit singulares ... Albertus tractatu ... Averroes i seata comento ait intellectus facere utitare denique ex ... sent. ... vide Scotus et Lola qui eos ... utiq atq aliis spositionibus ... potilia

... intellectus noster po apprehendere nat vaes que aparte rei sunt singulares abs ipsa sing differentia numerica ... illa nat vaes talimo apprehensa abstracte sunt otes ... intellectu ... po nat vaes ... tota vix ... pendet ex ... maioris na ... bona ut patet minor ... ... illa nat ... abstracta ... sunt ... pt ... una ... ut patet ... multis ... fit ... otes.

Maior ... sic ... intellectus po apprehendere res ... quae ... n ... oes res quas ... apartibus ut experientia constat sic ... apprehendit ... apprehendit ... ... ut ... at ... sensibile ibi ... nulla ...

vocati i. ita alius ut exper. ipsa colligi potest intellectum in esse quare appr[ehe]ndere voces alicuius nat[ura]e [illegible] aliq[ua] vocis [illegible] [illegible] generando voce ut sing[ular]es [illegible] a parte rei [illegible] talis natur[a] sic appr[ehen]sa [illegible] ut pt existens esse [illegible] nat[ura] [illegible] ut sit [illegible] in intellectu [illegible] ... Arg[umen]ta [contra] dicta

Argumenta contra dicta

Primo Arg[umentu]r [illegible] incap[acitat]e [illegible] defens[ion]i quia [illegible] dicit illas signate quales d. signare a[p]parit vocibus et co[n]ceptibus [illegible] sentit philosophus [illegible] [illegible] vocis et co[n]cepti et p[ro]p[ter] [illegible] nat[ura] [illegible] [illegible] in intell[ectu] n[on] [illegible]

R[esp]o[ndeo] [illegible] illud nomen signare ibi s[umitu]r [illegible] ita ut dixit [illegible] [illegible] signant id e. denotant seu importat quales ex m[od]o co[n]cipiendi

[illegible] 2[d]o [illegible] n[on] loqui [illegible] vel [illegible] que sit [illegible] de vocibus illas ut notant Toletus [illegible] posiores ibid.

Arg[uitu]r 2[d]o [illegible] nat[ura] q[uae] sit a parte rei [illegible] in [illegible] intell[ectu] d. nat[ura] q[uae] sit a parte rei [illegible] sing[ular]is [illegible] nihil aliud [illegible] ut [illegible] in intellectu

Confirmatio [illegible] intell[ectu]s n[on] p[otes]t mutare nat[ura]s [illegible] rerum [illegible] a parte rei [illegible] sing[ular]es [illegible] intell[ectu]s [illegible] illas [illegible] [illegible]

R[espondeo] [illegible] maiorem [illegible] ipsi res q[uae] sit a parte rei [illegible] [illegible] nat[ura] [illegible] quatenus appr[ehe]nduntur ab intellectu [illegible] [illegible] ut sic [illegible]

D. Contra [illegible] res q[uae] sit a parte rei [illegible] nihil aliud [illegible] [illegible] nihil aliud [illegible] medius [illegible] ut [illegible]

[illegible] [illegible] dicere [illegible] in intellectu nihil aliud sit qua ipsa

cognit[io]

Tono l. ipsi nat^a pro determinat a cognitione ... repugnat ... singul^e ... vtiq

R^{do}

... cofirat^r ... neq co ... nat^a ... operiens ... apparens sit aparere sine singularitate ... pot sic aparerei ... neq id ps mutari ... nat ... pot st ... in tel^u sint sing^s ita vt ... posint ... sine sing^e ... nat ... neq co id mutare illam nat^{ras} ... pot sic ... rei st sing^{res} ... nat^e

... intellus aver ... formari ... pot st aparere rei ... rei pot sic aparere rei st sing^{es} ... illas ... sing^{es} aliquin decipier^r

... ditiuo ... intellus ... formari illas ... a fraces ... formari ... intelligat ex par ... vt ... illas ... sing^e ... intellus ... rei ... in intellus ... falsitas ... res ... p intellus ... illas ... sing^e ... intellig^o ... sint ...

... rei ... nat^a ... nat^a ... ... nat^a ... cois illius ... st cosat ...

... cosrari ... nat^a ... nat^a ... sing^e ... nat^a ...

in ... nat^a ...

R. [illegible] minorem, & dist. maiorem, quia [illegible] cuiuslibet nat. sing. [illegible] & adaequate [illegible] [illegible] nat. tum [illegible] capacitatem quae conuenit illi [illegible] ex nat. sua [illegible] sic nego nam [illegible] [illegible] [illegible] naturae [illegible] includere sing. [illegible] numero neq. [illegible] numero

[illegible] cont. [illegible] nego minorem scilicet quod sicut sing. [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] cuiuslibet nat. creatae, nam nat. Dei [illegible] [illegible] sing. [illegible] una numero ita ut repugnet illam concipi pluribus nat. [illegible] [illegible] nam eo ipso quo concipiatur aliqua vero nat. [illegible] sing. [illegible] intelligi [illegible] at vero nat. humana [illegible] sing. quae non repugnat illi concipi pluribus atque bene potest intelligi quin intelligatur ut sing.

4to Arg. [illegible] cuiuslibet nat. rationis est ut possit existere a parte [illegible] ut [illegible] nat. [illegible] rationis [illegible] [illegible] nat. [illegible] sing. [illegible] existere a parte rei [illegible] existere [illegible] [illegible] intelligitur nat. rationis [illegible] nat. rationis non [illegible] [illegible]

R. [illegible] minorem, illa nat. non potest existere a parte rei [illegible] [illegible] quo est praecisa & abstracta a sing. [illegible] non potest existere alio [illegible] nego. Ex quo solum infertur quod ille [illegible] nat. [illegible] sit [illegible] praecisa & abstracta, absque [illegible] non sit rationis [illegible] non potest existere a parte rei non tamen infertur quod illa nat. [illegible] rationis [illegible] illa absolute potest existere [illegible] modo quo est praecisa & abstracta [illegible] [illegible] explicat D. Thomas [illegible] ubi ait [illegible] intellectu [illegible] ipsa nat. [illegible] [illegible] illam [illegible] non [illegible] a parte rei [illegible] [illegible] nat. [illegible] [illegible] a parte rei

[illegible] [illegible] existentibus rationis [illegible] [illegible] [illegible] rationis est. [illegible] repug- nat [illegible] existere [illegible] quin intelligatur [illegible] [illegible] eo ipso quo nat. [illegible] absque [illegible] [illegible] [illegible] nat. rationis [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

mi posse [illegible] potentiae actuali [illegible] praeceptis [illegible]

[illegible] prius [illegible] existat [illegible] intelligi [illegible]

cuius rationem continuari existentiae actualis [illegible]

ex natura causae.

[illegible] potentiae [illegible] existit [illegible]

existat [illegible] existat [illegible]

[illegible] posset [illegible] existat [illegible]

[illegible] posset [illegible] existat.

[illegible] potentiae [illegible]

cuius [illegible] existentia [illegible] includit existentiam [illegible]

[illegible] possibile [illegible] essentia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] existentiam [illegible]

terminatio [illegible] existat [illegible] posset existere.

Hx itaque ipsius [illegible]

[illegible] potentiae actuali [illegible] continuatur [illegible]

[illegible] actualis [illegible] potentiae [illegible]

[illegible] aliqua natura [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] natura [illegible]

[illegible]

[illegible]

ipso [illegible]

[illegible]

Ad [illegible] explicando [illegible] abstractio [illegible] abstracti[illegible]
[illegible]
[illegible] solum [illegible] specifica [illegible] indicata [illegible]
[illegible] communis [illegible] praedicabile de multis [illegible]
[illegible] abstractio [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] abstracta abstracti[illegible]
[illegible] et sic [illegible] multis [illegible]

Ex [illegible] [illegible]
[illegible] receptis [illegible] Petrus [illegible]
[illegible] Paulus [illegible] in natura humana [illegible]
[illegible] Paulus [illegible]

Atque anima [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Paulus [illegible]
[illegible] abstractio [illegible]
[illegible] multiplex [illegible] in multa individua [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible] Paul. [illegible]
[illegible] Paulus [illegible]
[illegible] abstractio an comparatio.

Q.o 6a quae sit forma universalis abstractio An comparatio

[illegible] abstractio an [illegible] comparatio [illegible]
[illegible]
[illegible] abstractio [illegible] comparatio [illegible] notandum.

Nota 1° quod abstractio in com̄i est separatio unius ab alio. abstractio vero intellectualis sm̄ D. Thomam 1 parte q. 85. art. 1 ad 1m est duplex alia est abstractio complexa quae vocatur negativa et est illa qua per propositionem negamus unum inesse alteri [illegible] si aliquis diceret pomum non habere ab illo colorem et saporem in qua quidem abstractione reperitur veritas vel falsitas ideo pertinet ad 2am et 3am operationem intellectus. Altera est abstractio simplex quae a quibusdam vocatur abstractio positiva et est illa qua cognoscimus unum sine alio [illegible] ut si quis alius consideraret [illegible] sine visibilitate sine quo [illegible] sine abstrahentium est mendacium.

2° Nota quod abstractio intellectualis positiva est duplex altera formalis altera vero totalis. abstractio [illegible] est illa qua intellectus abstrahit aliquid per modum superioris ab inferioribus ut [illegible] in com̄i [illegible] per modum totius [illegible] virtualiter. Abstractio vero totalis illa dicitur quae [illegible] est quaecumque alia abstractio qua intellectus abstrahit aliquid non per modum superioris sed per modum [illegible] ut cum intellectus colorem a pomo abstrahit.

Ex quo colligitur [illegible] quae reperitur inter utramque abstractionem nam illud quod abstrahitur per abstractionem totalem includit [illegible] abstrahitur ut [illegible] quod abstrahitur [illegible] inferioribus [illegible] subscribit singularia. at vero quod abstrahitur abstractione formali non [illegible] illud a quo abstrahitur.

3° Nota [illegible] intellectus [illegible] quae [illegible] aliquid [illegible] intellectus [illegible]

Abstractio

e sic nullo adhuc vis que quidem producunt species intelligibiles sine abstractione intellectus agentis

Nota — Circa quod notandum quod apud nostros philosophos nihil est in intellectu quin prius fuerit in sensu, ideo sit prius quomodo sensatio fiat nam intellectus pro hoc statu dependet a sensibus sicut quod prius obiectum potentiae visivae est singulare ex quo singulari mediante lumine procedunt quaedam species visibiles ipsius singularis repraesentans quae quidem species recipiuntur in visu et deinde visus emittit in sensus communes quibus species quidem intus in ... materialis qui quidem sensus recipit ab visivo alias similes species distinctas numero a primis et deinde sensus communis emittit alias species ad imaginativam ... ad phantasiam quae est sensus minus in materialis in quo sunt phantasmata sicut colores in aula obscura et quod deinde sensatio incipit intellectio nam intellectus agens simul cum phantasia quae tamquam instrumentum concurrit producit species intelligibiles quae quidem species ... intellectui possibili qui quidem intellectus nihil aliud est ... cum ... phantasia quam ipsamet potentia intellectiva quae dicit ac recipit cognitionem rei sine singularitate et materialitate, ex quo infertur quod ... quod intellectus possibilis cognoscat aliquam naturam denudatam a singularitate ... individuantibus, opus est ut prius intellectus agens simul cum phantasia producat species intelligibiles

Dubio — Prima sententia — In qua sunt in ... ...
in possibili a ... ait ... fieri per abstractionem intellectus agentis quae ... omnes operationes intellectus possibilis consistentes in productione speciei intelligibilis simul cum phantasmate proponendo illas intellectui possibili quae quidem sententia communis Aberroi in ... commento ... D. Thoma opusculo 49 capitulo ... ... commento ... et alii

2 sententia — Secunda sententia ait ... fieri ab intellectu agente ... ... quam cognitio naturae communis ... suas ... ... infra ad ... ... affirmant

3ª sentª asserit vle fieri p cóparat̃ l. ag cóparatiõe inptẽri qunir q̃ est cogno reflexa qua intellus nat̃ª (abstracta) qui sit asinº cóparãd inferiora cogñe p q̃ est illa natª ex eo qd sit abstracta q̃ quaquũ ̃lerª refertur D. Thomas 1ª par q̃ 20 Art. 1º Caietanus ibid. Aficena 5º met. ibid. cap. 2, fernandus cóvagineus cap. 11 Elca 1º sentar. d. 3 q. 3 art. 2 Ad dubium Soncinas 10 metaph. q. 15 Antonius 6 metaphisice q. 7 et alii quã plurimi.

1º ... ¶ Vle fealiter n̄ cóstituitur p abstractioẽ intellis agentis, p solas spẽs intelligibiles; p ptr, qr natª n̄ po cóstitui vlis nisi p illud actus p quẽ est qd sit ferma vna inmultis, et apta ut possit pxi mediari de multis, cum in hoc consistat rõ vlis ut pt. ex illius dif. D. ... fealiter spẽs intelligibiles q. l. abstractõ intellus agentis illa m̄ n̄ ...tur p seipsas fealiter natª vnã in multis, sed solas efficiunt, iuvat intelletũ ad producendas cognes p quã natª fealiter fiat abstracta a sing. et vna in multis, g p abstraõ intellus agentis id e p solas spẽs intelligibiles n̄ cóstituitur vle fealiter.

2dũ ... ¶ Vle n̄ cóstituitur p cóparatõ d. p abstractioẽ intellus possibilis id e p illas cognes qua natª cognitr in ut inferioribus.

¶ Hec clr. spẽ oẽ D. Thome ... 4o cap. 2 ... de ente et essentia ... 1ª parte q. 85 art. 3 ad 1 ... eam mẽnt Durandus 1 sentar. dist. 3 q. 7 et ... ... cõcedunt oẽs illi Autª qui asserunt vlia esse consumi ... exitã quos quidã supra ... cap. 2 ...

2º p ... vna cl. q̃ ante cóparatõ natª generis ... fealiter vlis p solus actus quo abstrahitur ab inferioribus 8 vle

intuitiue ꝑ tales act. abstracti cōſidata ſit natura ſꝑ ſᵐ q totalitō
vlis cōſignit in hoc vt ſit vnū in multis & aptū vt pdicetur
[illegible] de multis et q alia vlis ineſt [illegible] ad illā ꝯ ſolū
nat illiq aqo abstracta vt ſit cū ſit vna in nūero nec plures ni
[illegible] comparatō ꝯnat [illegible]
de vlis ꝑ ſolū act abstractiū intelet possibilis

Cō pat ꝗ nat vlis vel abstracta ꝑ circa ahvc nl plu
vls ꝗ est vna [illegible] vna numero ꝗ est vna vnitē vlis
[illegible] vna vnitē vltatis eius in multis & vlis ꝑ
act abstractiū intelet possibilis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Tertio ex hoc sequitur quod ... qui nominantur nisi ut sunt
... in aliqua ... metaphisicus ... genus speciale
... metaphisicum ... nominat ...
... et similia

... ad communicandum ... metaphisicus ...
nec ... ad ... nam ... quia ... principia
... et ... impedimentum ...
... positivum ...
... quod ... ut ... distinctum ... abstractum
... metaphisicos ... necessario ... impediment ... et
aliquid positivum ... abstracti ... positivum ... in ...
multis ... proxima ... similitudinis ... in ... tali ...
vero logice ... metaphisicus

... aliqua ... consiliaret ...
... possunt ... abstractionem ... comparat ...
... equivalet ... quod ...
... immediate ... potest proxime ...
... consideratur ...
abstractionem ... possibiles ... abstracto ...
... necessario comparat

... aliud ... in multis ...
... aliud ... in multis ...
... comparat ... comparat ...
... intellectus ... abstractiones
... possibiles ... intellectus
... intellectus ... abstracti ...
... in multis ...

[illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

E dices [illegible] constat [illegible] per [illegible]
[illegible] speciei [illegible] nō [illegible] respectu [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] requirit [illegible] [illegible] cognit[illegible] [illegible] in intell[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Vt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] nullum aliud [illegible] nisi cogni[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] comparamus nat[illegible] ad inferiora

Rx neg[illegible] [illegible] ut [illegible] ex supradictis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] cognoscimus [illegible] cognit[illegible] [illegible]
[illegible] cognoscimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nat[illegible] cognoscend[illegible]
inferiora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ut supra [illegible] [illegible]

Vt [illegible] [illegible] relat[illegible] ad inferiora [illegible] nō [illegible] relat[illegible] [illegible] ut
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[illegible] comparat[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] praedicari respicere inferiora

Rx neg[illegible] ultima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ad inferiora [illegible] relat[illegible] [illegible] aliud [illegible] [illegible] [illegible] extremum
[illegible] [illegible] [illegible] abstracta ab inferioribus [illegible] ut supra
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relat[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] respicit [illegible] ad aliud ad similitudinem relationis [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] 14 art [illegible] [illegible] cognit[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] extra [illegible]

[illegible] [illegible] nota [illegible] [illegible] abstractionis [illegible] [illegible]

[illegible]

relat.ª vos praitr diversas. 1.ª respectu intell.us qui potest p illius atq de nat. cognita & abstracta. 2.ª respectu inferiorum quatenus respectu illius dr una in multis & communis atq superior illis & qua pralitr nat. dr vtis; 3.ª respectu eorumdem inferiorum quatenus p. predicatur de illis & qua constituit pralitr nat. [illegible] predicabilis quae est pario vtis. ad quem dicemus quod quidem tres relationes distinctae sunt neq aliqua resultant in obo diversae a cogitatione extra q est abstracta quaeq cuiq sit aliqua quibus alia resultante 3.ª cognitione nat. abstracta a singulis generatur ex his ut ex supra dictis constat.

Quapropter advertendum est inter has relationes supra dictas quod [illegible] q. p. est mere per accidentalis non requirit existentiam [illegible] nat. abstracte cognita [illegible] intellectus illam cognitam [illegible] at [illegible] sit quaedam relatio [illegible] talis quae requirunt existentiam [illegible] nat. [illegible] vtis superior & predicabilis [illegible] neq intra neq extra [illegible] ipsa inferiora quae sunt illa [illegible] nat. [illegible] cognitam nat. [illegible] quod sit superior vtis & predicabilis respectu inferiorum sub illa positorum.

[illegible] requirere [illegible] aliqua vti [illegible] sub aliquo ex quinq predicabilibus [illegible] quae si abstrahatur albus [illegible] componi sit [illegible] albedinem respectu [illegible] albus [illegible] aliquo [illegible] sub aliquo ex quinq predicabilibus.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q.s 7a An Natura Abstracta diversis abstractionibus et diversis singularitatibus sit distincta realiter

Cu ex oservi qd cosit grer abstrati tralis vrtes et quae intr eas intr cedar disfat ... ptens animo advertedq ... ptens ... reainai ... an nat. abstracta abvno sig abstract ... sit distincta vairr ab alia similis nat. ... abstracta ... sing ... nat.

Licet sint similes ... vaitr distinctae intrse ... angelo ego abstrago ... nat. quamas abstractiuti ... abstragit ... nat. ... abstract ... talis nat. ... immediatam ... diuersa ... abstract. sit vaitr distincta a se ipsa

Et ... maiore intelligent nota ... nat. abstracta abstracti ... considerari ... intellect. ... abstracta ... individua ... singularia ... abstragit

... ad diversos intellect. abstragentes illos ... distincta ... a se ipsa

... nat. ... abstracta ... abstragere illas ... abstragentes ... diversi ... nat. abstracta diversi ... actibus ... distincta ... nat. abstracta ... sing. ... vaitr ...

Circa quam ... advertend. ... ipsas nat. ... mea cognosci ex ... meo altri

... nat. abstracta abstracti ... ad inferiora ... abstragit impossibile ... aliquam ... a se ipsa ... ab ipsis sing. ... vaitr existit

... nat. ... Paulo abstrago ... distinctae ... impossibile ... paulus ... abstracta ... distincta ... illa nat. ... abstracta ... abstracti ...

[illegible] q̃ sit una num. que quidē unitas [illegible] abstracta [illegible]
[illegible] abstracti [illegible] abstractio [illegible] ad infra
[illegible] abstrahit [illegible] distinguit [illegible] ne [illegible]
vaur existit.

[illegible] ille nat. [illegible] abstracta [illegible] includit [illegible]
[illegible] sic illa nat. [illegible] magis ppria [illegible] infinit [illegible]
[illegible] una [illegible] indistincta [illegible] nullo mō includere aliquā [illegible] distinct.
[illegible] dicta.

Argumenta contra dicta

[illegible] Si nat. [illegible] abstracta [illegible] abstracto [illegible]
una [illegible] significaret [illegible] pluribꝰ [illegible] distinctis [illegible] mist.
[illegible] Trinitatis [illegible] distinct. [illegible]
[illegible] significat [illegible] nat. [illegible] num. [illegible] que
[illegible] unius [illegible] significat [illegible] pluri [illegible]
trinit. que quidē [illegible] misterium ssme. Trinitatis.

[illegible] questio [illegible] sequitur [illegible] mist. ssme. Trinitatis [illegible]
[illegible] una num. [illegible] significaret [illegible] pluribꝰ [illegible]
distinctis. [illegible] nat. abstracta [illegible] una [illegible]
abstractio [illegible] licet [illegible] includat distinct. [illegible]
[illegible] illa [illegible] distinct.
[illegible] significari. [illegible]
[illegible] nat. abstracta [illegible] includit distinct. [illegible]
[illegible] distinct. [illegible]
que licet [illegible] includat distinct. [illegible] illa [illegible]

[illegible] abstracti [illegible] abstractio [illegible]
[illegible] abstractus [illegible] una num. [illegible]
[illegible] distinctis [illegible]

Confrat quod mea abstractio et tua abstractio sunt diversae numero abstractiones, ergo attestant diversa numero obiecta, sicut cognitiones quae diversae numero sunt debent habere diversam numero obiectum; ergo sunt diversae numero formales rationes, quo diversa obiecta debent habere.

Ad replicam respondeo concedendo antecedens et negando consequentiam, quia non quaelibet abstrahens et similiter mea abstrahens sive referat ad diversas abstractiones sive ad individua ergo abstrahit non est unus numero, neque ob hoc sequitur et distinctionem numero habens quod ut sic est unus probat.

Ad confirmationem respondeo negando consequentiam et ad probationem illius quod distinctio sunt diversae numero debent habere diversum numero obiectum, quod sicut intra cognitiones et extra neque non bene possunt diversae numero cognitiones versari circa idem obiectum, neque ex pluralitate rationis extra se generantur in ferri pro pluralitate obiecti, quod est unitate dicta aliquid posita et contineat formali quo pro formali.

Q.s an universale sit aliquid compositum & quid contineat pro materiali quid vero pro formali.

Duo in hac quaestione inquiruntur. 1.um an universale sit compositum. 2.um an contineat pro materiali quod pro formali. Respondeo ad 1.um dico universale est compositum ex natura adaequate intellecta, quae ex materiali et ex formali extrinseco qua illa natura sit abstracta quam ex parte ita tenent doctores ut supra citati, quae habent universale constitui ab abstractione intellectus, a quibus specialiter explicat Doctor in maiori p. 48 cap. 1 dicens intellectum suo posse considerari ipsas similitudinem naturales, quae sunt intellectum obiectiva in multis aliis includit et ratione quia praesente .... dictum.

Probatur ratio quod universale includit seu implicat ... non includit naturam ... quae nisi per ... non includit ... formaliter quod sit ... in repugnantia quod debet includere utrumque natura ...

tanquam materiali

fol. 62

[illegible] mate [illegible] ipsa conceptus [illegible]
[illegible] nat[illegible] [illegible] sine immediatis [illegible]
[illegible] positiuis [illegible]

[illegible] immediata mate vtis [illegible]
sing[illegible] neque [illegible] determinata aut vagus [illegible] [illegible]
[illegible] quae intelligitur sine ipsa natura

[illegible] illud [illegible] immediata mate vtis quod immediate
[illegible] intellectus accepta [illegible] in qualibet [illegible] illud [illegible] imme-
[illegible] mate quod immediate denotat a [illegible] illud quod immediate
intelligitur p conceptus [illegible] singularis [illegible] immediata
mate vtis [illegible] natura quae intelligitur sine [illegible] sing[illegible]

[illegible] [illegible] sing[illegible] [illegible]
[illegible] immediatis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] immediata mate vtis pro [illegible] illud [illegible] immediata
[illegible] mate vtis [illegible] ac [illegible] immediatis [illegible]
[illegible] non [illegible] conuenire sing[illegible] [illegible] sing[illegible]
[illegible] mate immediate vtis ac [illegible]
[illegible] mate [illegible]
quae intelligitur sine [illegible] natura

[illegible] aliqua mate vtis [illegible] aut [illegible]
[illegible] mate vtis [illegible] sing[illegible] [illegible] sing[illegible]

[illegible] sing[illegible] mate vtis [illegible] absolute
sic conceptus [illegible] illo modo quo [illegible] immediata mate vtis [illegible]
[illegible] sing[illegible] [illegible] ipsa abstractio intellectus [illegible]
[illegible] faciat aliqua [illegible] mate vtis immediata quae [illegible]
[illegible] natura [illegible] sing[illegible] [illegible] natura [illegible] vtis

[illegible] respicit

qua respicit inferiora a quá multi hoc mutis

D. sit aliqs mate otis. l. ens rac. l. rois

Rx si mate otis fini desumat aliqd p[o] ps ensnae ut

cu intelligimus nat. rrõis quo aliqd o fini de fsrigil ut luinte

ligimus neq. & prius in coe aliqd v. ps ens rois ur cu appe & mg

aliqd ens rois ut illq cu opperimus hoc qd. ps genus speries & spinquo

ibet mate otis deriare l. ens rois quatenus l. dive inintell.

Ex dictis ap colligis explat. illius dicti trius coes gera duo

signara aliud immediat. gd. l. ipsa nat. cois aliud o mediat. qd. ft

ipsa infora ut hoc go immediate signat nat. qumas in co i me

diat. v.r. otque, & Paulus

+ ota fieri

3a elo ote p frati impor tat vtitare qu. l. ipsa cogno pquá

nat. a denat abstracta a sing. bs bona in multis fac des tenentes

aut dl supra starig. b ascrevere o ãbstract. intelx possibilis

Gen. rõ illius l. fra qd dar ps rei cóshnet eas in quacis

p quibus to. d. atiy abstract. intelx l. visibil cóstit r rains q lualiy

o inalis aliy l. illius fra

D. 3a hoc l. fratc otis devet et ens rois d. illa cogno qua

nat. a abstragit a sing. rite aliq rois cuisi actus rais intelus ponte

n inclear p frati illa cogna. contra gete. ac p cosqs devet dari

aliq alivl qd sit illius fra

Huic objecit aliqui nec aliq o ota p frati ritens pois

d. qae dido rejicit q. l. cõna aut l. divis dialectice p. 3. rõ d.

R. qd fort. ote fit ná. id d. ens rois qd conuenit rei ex cogitat

qd itrodoc in intell. ut costat exemplo praedicte dicente rois d. ote uniset

Carnis plus

fol. 67

[illegible]

Q.s 9.a Quenam sit Definitio tam quidditativa, quam descriptiva universalis, et quid definiatur per utranque, materiale, formale, totum concretum

[illegible]

[illegible]

[illegible] explicat [illegible]

[illegible] mira [illegible]

[illegible]

[illegible] accidentalis [illegible]

[illegible] accidentalis [illegible]

[illegible] definitio [illegible] major

[illegible] in genere inquirere [illegible]

[illegible]

[illegible] nec [illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible] una [illegible] unius partis [illegible]
[illegible]
[illegible] parte [illegible]
[illegible] forma materia [illegible] per [illegible]
individuo [illegible] [illegible] forma [illegible]
[illegible] informat [illegible] forma [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible]
[illegible] in materia [illegible]
[illegible]
[illegible] materia [illegible] per nat[illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] infra [illegible]
[illegible] materia [illegible]
[illegible]
[illegible] immaterialis [illegible]
[illegible] per [illegible] immaterialis [illegible]
[illegible] immaterialis [illegible] materia [illegible]

[illegible]
non [illegible] duplex [illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible] ex [illegible]
[illegible]
[illegible] materia [illegible] aliqua [illegible] parte [illegible] forma
materia [illegible]

[illegible] Ens [illegible] ex [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. 10. An ab omnibus universalibus possit abstrahi aliqua ratio communis

[illegible]

[illegible]

cum ergo ... natura sumatur aliquo modo ... antequam ... natura ... in ideo ... maior difficultas.

... in ... abstractio ... scilicet ... pro ...

univoca abstractio ab omnibus ... non ... abstractiva ...

... ratio ... et ... univoca ...

... vocis ... aliquando univoca

... participat ...

... abstractiva ... informat ... obiectiva ...

... abstracta ab illis erit univoca.

Ab omnibus materialibus ... entitatis ... aliquando

... materialis ... abstrahi ... univoca ... quia aliquando

est univoca quod in ... participat ...

... conveniunt ... non ...

... ab omnibus materialibus

... potest abstrahi ... univoca.

D. ... aliquis ... potest ... univoca ...

... aliquid ... certa ratio ... aliquod ... certa

... ab omnibus materialibus ... potest abstrahi ... univoca.

... nihil potest ... univoca ...

... quod aliquid

... abstrahi ...

... materialis ... ex

... inconveniens ... infra

[Quaestio] II. An universale contineat inferiora actu et quomodo

Q. ...

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partibus,
[illegible] respectivorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dici [illegible] [illegible] [illegible] nulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] equivocatio [illegible] [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] suas continere partes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
que [illegible] [illegible] continentia infra [illegible] [illegible] [illegible]

2 Suppono ex illis que in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] actualiter illud scilicet quod actu componit ex [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] partes componentes [illegible] vocatur [illegible] actualiter [illegible] [illegible]
illud scilicet quod non continet [illegible] [illegible] partes [illegible] continet [illegible] [illegible]
[illegible] participabile [illegible] partium [illegible] continet [illegible] [illegible] [illegible] partes
[illegible] vocatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferiores superiori [illegible]
respectivo [illegible] [illegible] [illegible] actualis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ex partibus actualibus [illegible] [illegible] respectivo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa continentia [illegible] [illegible] participabile

Ex quo [illegible] quod [illegible] [illegible] duplex [illegible] actualis [illegible]
[illegible] [illegible] duplex continentia actualis scilicet [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

3 Suppono quod continentia [illegible] alia [illegible] explicita [illegible]
[illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] continet partes metaphysicas
[illegible] [illegible] que [illegible] [illegible] explicite [illegible] alia implicita [illegible] confusa
quomodo continet [illegible] [illegible] [illegible] componit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] explicita vocatur [illegible]

[illegible] [illegible] continet [illegible] infra continentia [illegible] [illegible] neque explicita neque implicita [illegible] [illegible] partes [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] continere explicite [illegible] [illegible] explicite [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Quoad 2am partem [illegible] [illegible] [illegible] continere [illegible]
[illegible] infra [illegible] confuse scilicet [illegible] [illegible] sequeretur [illegible] [illegible] [illegible]

Cōposit. ē ex 6 opposit[is] ōdē impossibile, q ūtē n̄ cōtinet sua inf[eriora] actu
cōfuse & infinite. cōtrar[ium]

ē rat[io] [illegible] actuale in recto [illegible] & recto in [illegible] & ac
[illegible] in [illegible] [illegible] manu plebe &c. d. [illegible] in recto [illegible]
directa [illegible] leone &c. [illegible] infer[iora] [illegible] respectu illorum [illegible]
actuale ac p[er] cōseq[uens] ūtē n̄ cōtinet sua inf[eriora] actu infin[ite] & cōfuse.

ūtē cōtinet sua inf[eriora] impot[entia] [illegible] potius [illegible]. D. Th[omas] op.
[illegible] generis [illegible] cap. [illegible] oppositu[m] [illegible] cap. [illegible] ubi Cajetan[us] Scot[us] [illegible]
[illegible] [illegible] oīus & [illegible]

Error [illegible] ūtē [illegible] cōtinēs sua inf[eriora] n̄ cōtinet actuali [illegible]
[illegible] cōtinet impot[entia] [illegible] ūti

Cōtrar[ium] [illegible] ūtē [illegible] [illegible] ita [illegible]
positis [illegible] inf[eriori]b[us] [illegible] [illegible] ūtē cōtinet sua inf[eriora] impot[entia] & [illegible].

D. Th[omas] [illegible] antiqui atq[ue] neoterici [illegible] ūtē cōti
net sua inf[eriora] actu infin[ite] & cōfuse & [illegible] ūtē magis [illegible]
inf[eriora] q[ua]m [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cōtinet sua inf[eriora]
[illegible] impot[entia] [illegible] ūtē cōtinet sua inf[eriora] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mat[eria] [illegible] cōti
net [illegible] impot[entia] qualem [illegible] [illegible] illa [illegible] cōtinet illos
impot[entia] [illegible] [illegible] potius [illegible] [illegible] rego

Et si alicui placuerit [illegible] [illegible] neotericor[um] [illegible]
[illegible] [illegible] ūtē cōtinere sua inf[eriora] actu
infin[ite] & cōfuse voluit [illegible] illo superius & infer[ius] [illegible] [illegible]
[illegible] superius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] significat infer[ius]
[illegible] impot[entia] [illegible] [illegible] in actu [illegible] [illegible] l. [illegible]
significat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in
[illegible] superiori [illegible] ūti [illegible] n̄ cōtineat inf[eriora]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ūtē cōtinere sua inf[eriora] actu infin[ite] & cōfuse

[illegible] [illegible] cōsiderat [illegible] [illegible] cōtineat
infin[ite] & cōfuse [illegible] constat ex [illegible] notabili [illegible] [illegible] [illegible]
importat [illegible] ex cōponit infin[ite] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

fol. 67

Qs. 12. Quenam sit conditiones requisitæ ad hoc quod natura aliqua sit universalis

[illegible]

[illegible]

Catrabilis

a latabilis excluderet, nominatur q. licet non sit in rei natura, ignata partim quo veniunt a partis differant vt eius respectu Dei creationis et de hoc infra de coll[ati]one manifestationis ad...

3 Concl[usio]. l. quod natura quae fuit [illegible] posset multiplicari [illegible] plurimum defectu cuius natura [illegible] non potest vt quod non est multiplicabilis in plures naturae [illegible] licet fuit [illegible] nec per hoc intelligitur quod natura vt est [illegible] multiplicata non sufficit illi quod non repugnet ...multiplicari vt patet de natura solis quae licet actu non sit nisi una talis natura [illegible] quia non repugnat de potentia absoluta dari plures naturas solis in quibus multiplicetur illa natura facta...

...Ultima de proprietatibus tributis ab arte universalibus et de aliquibus quae Porfirius in suo proemio insolutas reliquit

§ Ultima De proprietatibus tributis ab Arte Universalibus et de aliquibus quae sunt quas Porfirius in suo proemio insolutas reliquit

Circa [illegible] ... philosophi ... immateriali ... incorporali ... [illegible] ... non potest ... [illegible] ... immateriale ... [illegible] ... quae conveniunt ... Circa ... incorporalia ... [illegible]

Sit corrupt...

... corrupti circa 3 art. est ... per ... abstrahi a corp. ...
... quae ... quam illud ... quam alius ...
... quae ... ex positis colligitur ... 3 ... summa ... ex
... ex toto Caietano ... aliis expositoribus

Circa 2 art. advertendum ... propositionibus ... in suo primo ...
... et propositionis quod Scotus ... quas insolutas reliquit ... in quo ...
... an ... sint in rebus ... insolubiles ... cuius ... facile ex se
... ponat ... fratris ... sat ... ... fundamentum
... quod importatur naturam ... ut ... bonum

2. Contra ... an ... sint ... accidentia ... fratris
... quod ... est ... fratris idem ... accidentia ... supra dictum ...
... abstractive intellectus ... quae ab illis ... aliquid ...
... accidens seu qualitas spiritualis ut ...

... ... in natura ... ut ... subsistens ... natura
... quod ... aliqua ... subsistens ... aliqua ... accidens ... albus
color ...

3. Contra an ... sint corporea ...
fratri ... corporea ... ut diximus ... abstractae
quae ... qualitatem spiritualem

... an ... corporea ... natura ... corporea ...
abstracta fuerit corporea ... natura ... bonum ...
... quod natura abstracta fuerit spiritualis ... natura
Angelica

4. Contra an ... sint separata ...
... separata ... ut supra ... ...
... separata ... intellectus ...
... abstrahit naturam ... ut ...

... ...

biuz est Et hec dicta sufficiant ad laudes sanctissimę Trinita-
tis de universalibus in commune Et
incipit disputatº 4a de speciebus
universalium seu de quinque
predicabilibus
Porphirii

Laus Deo

L. X. S. L.

Post. [illegible]

Disputat. 4a De specibus vniuers. seu de quinque predicabilibus Porphyrij

Post tractatum de universalibus in comuni proximum [illegible] vt agamus de illis speciebus que [illegible] quinque predicabilia [illegible] [illegible]

De Nomine

[illegible] facile [illegible] porphirius illum isagogeam [illegible] latine [illegible] introductionem ad logicam [illegible] alij [illegible] vocant [illegible] quinque predicabilibus [illegible]

De Autore

[illegible] porphirius [illegible] Porphirius [illegible] Platoni [illegible] christianorum [illegible] post Christi nativitatem [illegible] romanorum [illegible]

De objecto

[illegible]

Toleto

[illegible] quinque [illegible] quinque predicabilia [illegible] genus, species, differentia, proprium, et accidens [illegible] tractatur [illegible] in illo explicatur et cuius proprietates [illegible]. [illegible] Porfirius [illegible] cum [illegible] de quinque predicabilibus [illegible] predicabilia erit [illegible] tractatus.

~~De utilitate et necessitate~~ De fine

Ex hoc [illegible] colligitur finem [illegible] explicare quinque [illegible] seu predicabilia [illegible] cognitio [illegible] ad predicamenta [illegible] et sic [illegible] Porfirius in suo proemio

De utilitate et necessitate

Circa utilitatem [illegible] tractatus [illegible] utilis [illegible] non [illegible] ex [illegible] aut ex proprio [illegible] accidente [illegible] explicat. [illegible] in specie aut in differentias [illegible] demonstrat [illegible] medium demonstrationis [illegible] species [illegible] aut genus [illegible] proprium

[illegible] utilis ad predicamenta [illegible] in predicamentis [illegible] genere et specie [illegible] oportet cognoscere [illegible] sit genus species [illegible].

Circa necessitatem [illegible] aliqua [illegible] tractatus necessarius ad predicamenta ut tenet Porfirius [illegible] Boethius [illegible] et alii [illegible] non [illegible] ignoraret [illegible] genus species differentia proprium et accidens [illegible] genera suprema, species infima seu subalternas [illegible] collocaret

D [illegible] alius [illegible] pars logicae [illegible]

[illegible] De [illegible] tractatus [illegible] Porfirius [illegible] quasi introductio ad illas [illegible] Porfirio [illegible] appelatur [illegible] id est introductio [illegible]

[illegible]

de aliqua operat. intell. que sit ... p[er] ... demo[n]strabit.

De Modo procedendi

Circa mod. an procedat scientifice. Porfiri[us] procedit n[on] scientifice mo[do], d[e]mo[nstrati]vo, facile difficultate ... remitendo de ...

De Divisione

Circa Div[isionem] an sit ... Porfirius divi[ditur] in quinq[ue] cap[ita] quorum primo agunt de quinq[ue] predicabilibus ... de genere, sp[ecie], diffa[erentia], p[ro]prio et accidente; in ... agit de co[mmun]itatib[us] ... et difficul[tatib]us ... predicabilium. Proœmium Porfirii est ... summa proemium.

Proemium Porfirii

Summa Proemium

Hoc in proemio tria agit Porfirius: 1. rationes [illegible] ... de quinq[ue] ... ad ... illius cognos[cendam] ... intellect[us] ...

2. explicat ... Porfirii breves et ...

3. enumerat aliqua ... [illegible] ...

... Porphyrius

[illegible] capite de genere ... summa cap.

Caput 1. De Genere

Summa Capitis

[illegible] in hoc capite [illegible] Porphyrius aliqua [illegible] colectione aliquorum gentium [illegible] Romanorum genus

[illegible] ipso principio talis colectionis [illegible] patria [illegible]

[illegible] patria [illegible]

[illegible] sermones apud philosophos

[illegible] genus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] descriptiva

Q. 1. An definitio Porphyrii sit bona essentialis an Descriptiva

Duo in ea

Qui inqui qui inquirit & ita a nobis suo prebitare tractare
est de .i. Creter est bonum in to, an contineat quo predicat non tantum
in sui affirmatione sicut generaliter indicat tantum positum in qualibet
consciencia est predicat actu sicut predicabile

Hoc itaque supposito ... consciencia genus a superpositio ma-
xime bona ... excors conscientia ... quod autem ... ad
i tempus capitulum eadem ... conscientia

... predicabile genus ... requisita ... servat
leges bone conscientia ... bona ... ... naturalis
bone conscientia ... ... predicabile in se ...
a servat leges bone conscientia ... predicabile genus
de conveniat genus ... predicabilibus ... pro individuo
... predicabile ... pluribus distinguit genus ab
individuo ... predicat ... aliquando
distinguit ab specie que predicat ... differenti ...
tinguitur a accidente ... predicat in quale ... predicat
in quale ... appropriate predicat in quale ... conscientia ...
... ... bona

... conscientia ... predicare in quid ...
at ... ipsum ... predicare ...
... ... aliqua ... ...
... sicut hoc predicatur ...
... predicat ... predicatur ...
... proprium ... accidentis predicat in quale ...

alteri

alteri differre inequaliter [illegible] hoc significat infra cap. 3 de differentia ad
longum agetur

Circa primum est quod secunda definitio generis a Porphirio tradita est
quod genus est quod praedicatur de pluribus specie differentibus in eo quod quid [illegible]
descriptiva seu accidentalis ita tenent communiter [illegible] colligitur ex ipso
Porphirio qui in fine quinque capitum appellat descriptiones

Def.

[illegible] sicut est praedicabile non est [illegible] veluti proprietas [illegible]
[illegible] intelligit alia posteriora [illegible] ipsa est [illegible]
[illegible] disputare [illegible] etiam non [illegible] aliis
[illegible] scilicet generis [illegible] proprietas [illegible] possibilia
definitio quae datur per praedicabile non est descriptiva

[illegible] circa hanc definitionem varios sunt modos [illegible] apud
nonnullos dialecticos tam antiquos quam neotericos [illegible] nonnulli [illegible]
[illegible] a Porfirio [illegible] ita tenet Scotus [illegible] quem
sequuntur [illegible] aliquorum neotericorum. alii denique [illegible] descri-
ptivas ut Albertus [illegible] [illegible] quid [illegible]

Dicendum [illegible] si [illegible] considerent [illegible]
[illegible] differentiis [illegible] sic facile [illegible] quidem
[illegible] praedicabile scilicet genus definitionem accidentalem a Porphirio [illegible]
[illegible] genus quod est praedicabile [illegible]
praedicari de pluribus [illegible] [illegible]
[illegible] in multis [illegible]

illi vero qui [illegible] definitionem [illegible]
[illegible] intelligi [illegible] genus [illegible]
[illegible] praedicabile praedicatur de pluribus [illegible]
[illegible] definiri [illegible] definitionem quidditativam [illegible]

Genus [illegible]

Argumenta contra dicta

Genus praedicabile de pluribus [illegible] num et [illegible] [illegible] male [illegible] genus a Porphirio [illegible] praedicatur de pluribus differentibus specie in eo quod

[illegible] genus [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] male [illegible] genus a Porphirio [illegible]

[illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] intelligi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae sub speciebus continetur [illegible]

[illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Si genus praedicaretur de pluribus differentibus specie [illegible] [illegible] praedicatur quod [illegible] genus [illegible] genus [illegible] [illegible] specie [illegible] [illegible] [illegible] bona

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genus

[illegible]

Hoc itaque supposito [illegible] non sequela quia numquam [illegible] [illegible] sic [illegible] genus [illegible] [illegible] falso [illegible] significaret materia [illegible] genus [illegible] [illegible] genus [illegible] materia [illegible]

Pars [illegible] [illegible] [illegible] tanquam [illegible] genus [illegible]

Varias assignant [illegible] [illegible] ut materia [illegible] [illegible] naturalia [illegible] materiam seu quantitativa ex quo [illegible] quantitatibus [illegible] ex unione [illegible] [illegible] genus [illegible] ex quo [illegible] tanquam [illegible] [illegible] materia [illegible] ut explicat [illegible] [illegible] Terraaensis [illegible] [illegible] [illegible]

Hoc itaque supposito [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] q. 13 art. 12 [illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] potentiale [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] aliqua [illegible] [illegible]

[illegible]

Q.s 2ª An Generi asignari posit aliqua Defº essentialis et quenam illa sit

[illegible]

Def.º [illegible]

[illegible]

Dorite[illegible]

Dominus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Arg. a dicta

[illegible] [illegible] [illegible] cohet ex parte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex parte [illegible] genus [illegible] quidditative [illegible]
[illegible] [illegible] ex parte [illegible] quinsit [illegible] genus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ac p[illegible] genus [illegible] quidditative

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ex parte [illegible] quinsit [illegible] saltim denatiue [illegible] quinsit [illegible]
[illegible] [illegible] genus [illegible] praedicabile [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in eo [illegible] [illegible] [illegible] ex parte [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

D. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ac [illegible] genus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] superius genus [illegible]
tatiue [illegible] praedicabile respectu [illegible] in eo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
superius [illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] praedicabile

[illegible] superius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Q.s 3ª An per predicari in quid Differat Genus a Differentia

[illegible]

de quidditate

aequivaleat seu virtute illud in portet ad minus perfectionis quam nomen qualitatis

Hoc supposito sit conclusio Genus in hoc differt a differentia quod hoc praedicatur in quale illud vero in quid: differunt in modo praedicandi

Probatur conclusio auctoritate Aristotelis 1. topicorum cap. 4 et 4 topicorum cap. 2 quia ait differentiam non indicat quid sit sed quale sit: idem docet 1 metaphysicae cap. 20 quem sequuntur omnes peripatetici et communis sententia neotericorum

Probatur ratione nam genus praedicat per minus perfectionis differentia vero per minus alteri ad faciendum per quod distinguuntur in modo praedicandi: sed genus praedicatur in quid differentia vero in quale: concedetur primae assumptum quia in eis praedicando sic ut servatis in aliqua de genere praedicatur hoc quod ratione in 2 vero ratione praedicatur hoc quod ad sectionem quod genus praedicatur per minus perfectionis differentia per minus alteri ad faciendum quod distinguuntur in modo praedicandi

Contra nam adversarii latent parte utraque pro parentis haec falsa praedicatio ... quia per hoc quod ... in quale differunt genus et differentia ... contra

Argumenta contra dicta.

Aut Aristoteles quinto topicorum cap. 20 et 7 topicorum cap. 2 et aliis locis affirmat differentiam et alia praedicata quae supponuntur in quid praedicari in quid quia genus non differt a differentia per praedicari in quid

Respondeo ad hoc Aristoteles quod cum dicit differentiam praedicari in quid intellexit non ratione sed vi ratione nominis quia differentia importat aliquid quod respicit totale seu virtute illud importat per minus perfectionis quasi alteri ad faciendum atque ita praedicatur in quale

Tertio ex eadem

I q ex co[illegible] a[illegible] co[illegible] tom[illegible] sept[illegible] p[illegible]cari ino [illegible]

[illegible] q[illegible] que si genus [illegible] ac p[illegible] co[illegible] genus n[illegible]atere a[illegible]sfa p[illegible]dicari

in [illegible]

[illegible] Ad [illegible] [illegible] eps p[illegible]dicari in[illegible] [illegible] [illegible]

p[illegible] [illegible] quid[illegible] rei [illegible] nisi [illegible] [illegible] [illegible] p[illegible] [illegible] p[illegible]dicari

[illegible] [illegible] [illegible] s. voc [illegible] [illegible] inci[illegible] [illegible] bene

ex plicat Nip[illegible] i. topo[illegible] loco [illegible] [illegible] parti[illegible] p[illegible]dicari

in[illegible] voc. s. [illegible] pari[illegible] [illegible] s. voc [illegible]

Genus p[illegible]dicari in[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ta[illegible]

alig eps p[illegible] m[illegible] p[illegible]sestatis [illegible] goc et co[illegible]venit [illegible] [illegible]

[illegible] eps [illegible] [illegible] signare [illegible] ad m[illegible] p[illegible]sestatis q genus n[illegible] differt

i difra p[illegible]dicari ing

Hoc [illegible] [illegible] nec[illegible] mit. s. q[illegible] difra fra[illegible] [illegible] difra[illegible]

[illegible] p[illegible]dicari ad m[illegible] p[illegible]sestatis q[illegible] [illegible] ex nat[illegible] [illegible] perit [illegible]

veluti fra [illegible] [illegible] [illegible] genus at [illegible] [illegible] perit [illegible]

cari ad m[illegible] fr[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cap[illegible] [illegible] difra[illegible]

se [illegible] qualitate[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] difra [illegible]

mere substantive ad m[illegible] p[illegible]sestatis [illegible] [illegible] met illa[illegible] fra[illegible]

[illegible] difra [illegible] [illegible] spes quedam co[illegible]plera

Nobili[illegible] p[illegible]dicato [illegible] co[illegible] [illegible] nobilior m[illegible]

p[illegible]dicari [illegible] difra [illegible] nobilior p[illegible]dica[illegible] qua genus q illi [illegible]

[illegible] nobilior m[illegible] p[illegible]dicari [illegible] p[illegible]dicari ing[illegible] mi[illegible] [illegible]

difra [illegible] [illegible] p[illegible] rei genus [illegible]

[illegible] p[illegible] [illegible] q [illegible] fra [illegible] nobilior [illegible] qua genus q

p[illegible]dicari ing q [illegible] distingu[illegible]

R[illegible]

R

Ad 2m dico [illegible] adhuc mr. esse nobilior praedicat quam genus [illegible] ad 2m [illegible] cum inequalit[er] ostendo [illegible] perfectiores cosistit mox et ad plura & cum genus inequalit[er] [illegible] quod [illegible] magis comune in multis [illegible] extendens ad plura quam [illegible] ille dicet nobilior mus praedicati.

+ Obij

Ad 2m praedicari inequale [illegible] praedicari primus [illegible] genus praedicat de spe primus [illegible] genus praedicat inequaliter [illegible] esse [illegible] genus [illegible] ad ista praedicari inequalit[er] [illegible] in [illegible] praedicat directa praedicat [illegible] ut [illegible] ubi (ut dicat infra) [illegible] genus praedicat de spe praedicat directa quod praedicat primus [illegible] & consequenter inequaliter

R

Dico negamus & ad probat[ionem] [illegible] dicimus quod licet inequa[liter] [illegible] praedicat directa praedicat [illegible] ut [illegible] quae [illegible] in ipso subiecto [illegible] inequa [illegible] praedicat directa praedicat [illegible] ut [illegible] subiecto unde genus [illegible] spe [illegible] in spe [illegible] propria [illegible] ad [illegible] & [illegible] praedicat inequaliter primus ad [illegible] quia genus praedicat de spe [illegible] subiecti vocem [illegible]

Q. 4a An genus predicet[ur] de spetie ut pars vel ut totum & sub qua etiam ratione po natur in definitione

natur.

C. Bronneli

Pro maiori explicatione suppono quod sicut in ceteris generibus, ita in praedicamento substantiae considerari potest triplex totum. Primum quantum ad praedicationem [illegible] quare constat genus substantia ut dicitur corpus [illegible] sensibile sub quarto appellatur totum actuale. Secundo potest considerari in quantum actualiter componit speciem [illegible] et sub hac ratione est pars actualis metaphysica. Tertio potest considerari ut est genus respectu ad suas species [illegible] continens ad illas [illegible] actualiter illas continens et sub hac ratione appellatur totum potentiale seu totum confusum quia confuse et in potentia continet plures species [illegible] sub se.

2. Nota ex D. Thoma op. 42 cap. 2 et cap. 4 in fine quod praedicatum metaphysicum signatum concreto [illegible] et [illegible] dicit et significat duas [illegible] unam explicitam aliam vero implicitam et confusam ut [illegible] pars metaphysica explicite determinata et formalis tanquam principium [illegible] confuse et implicite [illegible] illa [illegible] talis ratio [illegible] totum physicum [illegible] materialis et formalis [illegible] D. Thomas loco citato sup. cap. 4 [illegible] totum formale [illegible] in genere vitae sensitivae [illegible] principali signato [illegible] explicite [illegible] sensitivae [illegible] implicite et confuse [illegible]

1. [illegible] Doctoris [illegible] signati principaliter explicite [illegible] pars [illegible] implicite et confuse [illegible] totum potentiale respectu [illegible] sequitur inconveniens [illegible] conveniat [illegible]

Physica

His igitur suppositis restat modo proponere aliquas sententias dialecticorum quarum prima asserit Genus praedicari de specie tanquam totum ponitur in quid tanquam partes quamquidem sententiam tenent Bochius cap. de gra. & Sotus ibidem

2.a Sententia asserit Genus praedicari ut totum & poni in quid est ut totum quatenus tenent Toletus in periherm. cap. ... mercadus cap. ...

3.a Sententia asserit utrobique sive in praedicatione sive in quid est ponitur totum & non pars eam tenent ... & alii neoterici

Conclusio Genus sive in praedicatione sive in quid est ponitur ut totum & ut pars

Probatur quoniam quotiescunque sit genus ... simul habet rationem totius potentialis & rationem partis metaphysicae ergo in praedicatione & in quid est ponitur ut totum & ut pars. Antecedens probatur nam cum praedicamus ... constat nos praedicare aliquid quod sit totum ... non praedicare aliquid singulare. Praeterea constat ibi in ... explicito ... principium ... in praedicatione quod genus praedicatur de specie habet rationem totius potentialis. Similiter ... sed ... quod genus ponitur in quid est illud ponitur ut aliquid ... quod definitum convenit cum aliis ... genus ut ponitur in quid est non continere explicite & determinate totalitatem definiti ... unde potentialis metaphysicalis ... genus quod ponitur in quid est habet rationem totius potentialis ... dicta

Argumenta contra dicta

Contra ... conclusionem sunt aliquot argumenta quorum primum est

1.um Argumentum

In secundo eius [illegible] pars [illegible] pars quae [illegible]
speciei [illegible] pars [illegible] indefinite [illegible] pars [illegible]

Pr. [illegible] in eiusdem non [illegible] pars subalternae
[illegible] generi [illegible] pars [illegible] sub diversa ratione [illegible]
nam [illegible] requirat simul pars actualis et non actualis
[illegible] speciei, at nihil obstat verum speciei esse pars actualis et non potentiale
sub diversa ratione nam quatenus componit speciem [illegible] explicito
[illegible] principium sentiendi: est pars actualis illius at quatenus est quo
dam [illegible] illas subsecontinet tanquam aliquod inferius in quo reperitur
implicite totum esse speciei est totum potentiale quod quidem convenit generi tam in definitione
quam indefinite

Genus quatenus est totum est indifferens et indeterminatum
ad omnes differentias, de quatenus ponitur in definitione eam limitat per differentiam generi
definitione non ponitur ut totum

Pr. neque consequens quia genus quatenus significat per suum proprium
conceptum etiam in definitione manet indifferens et indeterminatum et si in definitione
limitatur per alium conceptum sibi extrinsecum qui non tollit indifferentiam ipsi
generi prout per proprium conceptum significat sicut non per illam limitatur
non tollit ipsi generi positum in definitione quod sit Genus nam hoc est certum apud
omnes cum omnis bona definitio debeat constare ex genere et differentia itaque
non tollitur generi quod sit totum potentiale quatenus per proprium conceptum significatur
nam hoc est de ratione generis quod aliunde limitetur per conceptum differentia
talis conceptus est sibi extrinsecus

Nulla pars definitionis debet excedere definitum et plus

continere

cotinere quã illud d. si in defe genus poneret ut totum ia poneret
ut superius & latius patens ipso definito, quo in defe genus non ponit
ut totum.

Rx. distinguo mai. nulla pars defi. debet excedere
definitum, & plus continere quã illud sub eadem ratione qua[libet] pars actualis
id est. sub ratione actualis quod determinate & explicite importat, concedo
non debet excedere definitum sub aliam rationem quatenus est totum potentiale
& continet illud quod implicite, nego nam secus omnino ness. in quali
bet defe metha in qua debet poni aliquid loco generis

Dices: in defe. est integra essentia definiti, d. definitum non continet alias species
ergo neque aliqua pars defe. potest continere alias species

Rx. distinguo consequens: nulla pars defi. debet continere alias species ut
est pars con[...] ut est totum, nego & sic genus quod ponitur in defe continet species ut totum

... genus ita ut predicaret ut totum includeret mat. & form. i.e.
s. que species d. secus impossibile quia in ipsa in qua predicat genus de specie
est predicaret ...

Rx. nego mi. quia licet debet sit genus includere mat. & form.
non tamen illas includit eodem modo sub eadem ratione qua species, quia species in
cludit determinate & explicite form. cum gradibus & proprietatibus peculiaribus ipsi speci
et quod determinate includit formam ut datem illi speciei at genus non
includit determinate formam cum aliquibus gradibus differentiae peculiaribus nam quia
neque determinate ... neque ... ut ipsius nomine profert

Tunc predicatur genus de specie ita ut debet alius predicat illa
... at quod ... aut ... illa ... & illa ... importat ...

Secunda quaestio

vel p̄3

... n po ... costat ... po ... ut sit ... rōatis
... n p̄dicat ... totū

... quādo p̄dicat ... quod ... rōatis
... inadequate cōcipit ab intellu nec p̄dicat ut rōate neq̄ rōata
... rōes atis n explicādo ... rōate ... rōate ...
... sic cōcepta licet ... p̄dicat nisi principius ...
... totius ... et sic p̄dicat ut totū

... impossibile ... p̄dicari ... eo mō quo ... pars ... impossibile
... inquātū ... posse p̄dicari ... quasi totius

... Ant̄ ... diversas ... rōes ... p̄sisica et in metha ... ma-
... matica ... pars metha ... totius ... p̄sisica ...
matica ... et sic ... in fra ... distinguo ... impossi-
bile ... p̄dicari ... eo modo quo ... p̄sisica ... Si
... metha nego

... instātia ... mediate ... n
... codere ... n p̄dicari ... dnt ...
quod sicut ... pars p̄sisica ... totius p̄sisici ita ... pars
metha ... totius methi ... pars p̄sisica ... pars p̄sisica ...
n p̄dicatur ... p̄sisico nisi ... totius ...
... metha ... pars metha ... pars metha
... n po p̄dicari ... metho

... contra instātiam ... quod sicut ...
pars p̄sisica ... p̄sisicus ita ... pars metha ...
metha ... pars p̄sisica ... pars totius p̄sisici

...

ut q[uo]d est nullo m[od]o co[n]tineat totas illas ess[enti]as atq[ue] pars metaphysica l. pars est simul sibi et toti co[n]tinens illas in actu totas ess[enti]as spe[cie]i ut illa in q[u]a existit atq[ue] reperit[ur] ut p[ro]p[ri]e totius. 2o p[er] d[icen]d[u]m est partem q[ua] d[icen]d[u]m quod co[m]ponit spe[cie]s ut totius d[icen]d[u]m est in actu q[uo]d ut sic co[n]tinet totas ess[enti]as spe[cie]i & sic at p[otes]t p[rae]dicari de spe[cie] in qua[n]tum co[n]tinet in actu totas illas ess[enti]as & sic p[rae]dicat[ur] ut tot[um] p[otes]t et p[rae]dicari de illa in qua[n]tum illas co[m]ponit s[e]c[un]d[u]m significat[um] explicit[um] & sic p[rae]dicatur pars & q[u]a in q[u]a existit atq[ue] reperit[ur] ut p[ro]p[ri]e metaphysica & ideo p[otes]t p[rae]dicari de toto metaphysico s[ed] spe[cie] est pars metaphysica l. ex quo nullum sequit[ur] inconveniens c[um] sit et tot[um] co[n]tinens in se in actu totas ess[enti]as spe[cie]i quia n[on] est pars phisica & sic n[on] clau[dit] ro[nem] [illegible] q[uo]d ultima quonam respiciat genus suas spe[cie]s & an petat illas actu existentes vel solum possibiles

Q[uaestio] Ult[ima]: quonam respectu respiciat Genus suas species & an petat illas actu existentes, l. solum possibiles

Certum n[on] est l. Genus respicere spe[cie]s secundum id est l. dicere ordines seu relat[ione]s ad illas n[on] d[icen]d[u]m r[ati]o[n]e cujus libertatis l. dicere ordines ad sua inferiora q[u]a sine tali ordine n[on] potest intelligi ejus ess[enti]a

Pro q[uo] nota ex d[ictis] sent[entia] o[mn]i[u]m q[uo]d spe[cie]s p[otes]t co[n]siderari dupliciter l. ut sub suo p[ro]p[ri]o inferiori s[cilicet] individuo qui sub illa co[n]tinet & sub q[u]a r[ati]o[n]e d[icitu]r p[rae]dicabilis & quo d[icitu]r vere [et] n[on] suo supp[osi]to s[eu] gen[er]is s[ub] q[u]o co[n]tinet[ur] & sub q[u]a r[ati]o[n]e d[icitu]r spe[cie]s subjicibilis & q[uo]d interius sequitur infra cap[ut] d[e] spe[cie] ad [illegible]

a i[n] c[apite] d[e] gen[ere]

i cta genus respicit spes ut subiicibiles & quod .. tra
.. subiicibiles quare cls tenet cet dialectici

Preterea pro rone q genus respicit spes quatenus e utle
& superius illi. d. utle pro utle e respicit infra ta quod subiicibilia
d. costat q genus respicit spes ut subiicibiles

ad quare cls notatur e. qd genus p illud dum seu velat
.. solo respicit spes. d. individua etz que sub illo cotinet
... cu gac d. fia q spe respicit immediate individua v mediate vg
.. inmediate respicit .. ar .. Paulo que sunt individua mediate
f. mediate spe

Hoc itaq supposito restat mo responsio dita 2 p. .. ..
plures spes actu existentes aut solo possibiles .. solo .. ..
..alis velat sit ex illis que apelat .. talis cuius modi
illi que petunt existentiam utriusq tri aut ex illis quod ..
.. tales cuius gris stille qui petit .. actu existentes d. solo
posibile

2 ... ad roes gris n opg e. ut actu existant plures spes
.. d. sufficit ut sint posibiles .. cl. e. D .. op .. q .. air ..
ea en tenet ... cap 4 ferrara 2 .. ..
qd ... ad 2 arg .. suppositabilibus ge .. dialii
... roe q ex eo solo qd intedit appendere nat aliquam
abstractam ab oi d. fia spesifica que posit ... pluribus spes ..
sine eo qd actu existat nec cospicia + plures spes vere illi nat
convenit ro gris .. illi convenit .. gris ut costat .. ad
roe gris n requirit q actu existat pluras spes

... q ad roem spes n opg .. actu plura individua
d. sufficit .. posibilia ut costat .. luna fenice & ..
similium ad roes gris .. opg e .. actu plures spes. d. sufficit illas

esse posibiles

sit possibiles per eosque aparitate vos quae sicut vere inteligi potest speci

inest stis ex eo solo quod infera sint possibilia quae similiter vere potest in

teligi quod generis ex eo solo quod species impossibiles

Ex dictis infert relatio generis ad species. non esse ex illis que vo

cant per eamque tales, id est ex his que transcendentales dicuntur seu secundum dici

quod quidem pt secundum commune sententia. dialectico cap. de relatione nam relatio

predicamentalis petit existentiam sui termini et illa quae non petit talem

existentiam dicitur relatio transcendentalis seu secundum dici id est relatio que re

perit in genere suo species non petit species actu existentes ergo relatio

generis ab species erit transcendentalis. Argumenta contra dicta

Argumenta contra dicta

Non potest inteligi aliquid sub genere nisi actu concipiat illud

dicere ordinem ad plures species actu existentes ergo etc. De illius

est et constat quod genus petit plures species actu existentes alias hoc

inintelligibile

Respondeo explicando ad illud alius est naturaliter aliquam sub genere aliud

actu reflexo inteligere illam sub genere alicuius actu

Quis vero dicit non posse inteligere naturaliter aliquam

sub genere nisi actu concipiat omnes species saltem possibiles ad quas dicat

ordinem. vere tamen potentia aliquam fieri sub genere ex eo solo

quod intelligatur sine ulla forma specifica et ipsa vere communicabilis posit

pluribus speciebus ut supra probatum est.

Totum non potest esse sine partibus id est genus est quoddam totum

vel speciem quae ad rationem generis requirit dari actu plures species

Respondeo distinguo antecedens maior totum actuale non potest dari sine eo

quod actu existant eius partes concedo totum potentiale nego et ratio est quia totum actuale

actu componitur ex suis partibus totum potentiale respicit suas partes

tanquam

re quā sibi subsistibilia sint fora quequid sit sub se nō inse
sic cū genus sit quoddā totū potentiale viri speciē p̄ debet
illos genere actu existentes .d. sufficit illos esse possibiles ex
que satis sufficient de hoc capite dicere ad laudem SS. Trinitatis
cujus filii ñro minamur. 18 die 8 Novembris caput
2um de spē summa cap.

Caput secundum de specie

Summa Capitis

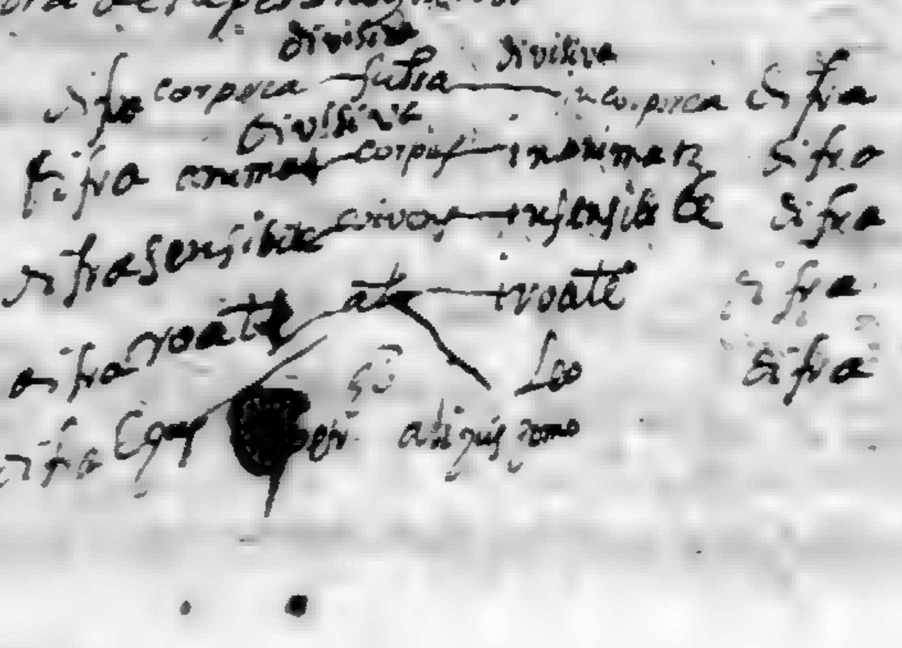
Caput secundum dividitur p̄ explicationē continet duas partes
p̄ de spē in quiā summit spē p̄ ut sā su p̄dicabilis juxta illud dicit spēs.
...mi ...a l. inspēs ...
... p̄ assignat ... spēi ... l spēs .l. que ponitur sub
...e ... l. spēs l. ... quā genus ing ... d... l. spēs l. que
... sunt ... ... gane ... ...

Solus spēi

sub speciei specialissimae quae solum est species et non genus. prioresque comune specialissimis et non specialissimis ad aliquid ex praedicatis constituitur, siue praedicamentalibus potest.

Quod 4 docet singulo ubi praedicamento tria reperiri genus scilicet generalissimum supra quod nullum aliud est genus. et species specialissima, post quam non est alia species inferior. et in praedicamenti alia sunt media, quae simul sunt genera et species, species subalterna et genera subalterna, ut est in praedicamento substantiae genus generalissimum et substantia species infima, quod media autem quae species subalterna et genera subalterna sunt, ut corpus vivens, et quae omnia participant sequenti figura.

Quinto docet omnia praedicamenta reducenda ad illud genus, et omnia quasi decem principia, et genera quae non sunt supra se aliud genus, nam ens non potest dici de illis univoce, ideo non est genus ad illas. alia est species quae plures, quibus non sunt in numero infinitos individua atque infinita. unde monebat Plato quod diuidendo genus sisteret in speciebus et non procederet ad individua quae sunt infinita et de quibus inquit non potest esse scientia. 3 docet descensum ab infimis ad infera esse fieri si vero de uno in plura ascendendo est fieri colligendo unum in plura. 4 docet in quae serie praedicamentorum superiora de inferioribus dicuntur, scilicet genus supremum de generibus subalternis et speciebus infimis, non vero infera de superioribus arbor



In 3° tertio capite assignat Porphyrius duas definitiones individui quarum prima est individuum est quod demonstratur per se; 2a autem est individuum est cujus collectio proprietatum nunquam est in alio. Postea docet esse quosdam modos communes subsistentiae quod est ... speciei a Porphyrio traditae sint bonae.

Q.o 1.a An definitiones speciei a Porphyrio traditae sint bonae.

[illegible] intelligentiam quaestionis advertendum est speciem ... posse considerari quadrupliciter ... in linea et serie praedicamentali ... et considerata est ... explicatur per id quod est a Porphyrio ... est quae ponitur sub genere assignato id est quae in linea praedicamentali ... talis ponitur sub genere ... quae ... explicat id quod est ... speciei ... illi ... ponitur in linea praedicamentali sub genere ... accidentali.

2° ... speciei ... inmediate ... est ... et ... Porphyrio ... considerari explorari a Porphyrio ... definitiones speciei.

... quae ponitur sub genere id est quae ... immediate ... inferius ... quae definitio ... correlativa generi ...

Respondetur ...

[illegible] p[ar]te c[on]siderari sp[eci]es quatenus est subalt[ern]a de qua in pp generis d[i]-

visi[bi]lis ing[reditur] & h[oc] m[odo] explicat p[er] illas def[initio]nes intern[as] radicales a Porphirio

spe[cie]s est de qua genus p[rae]dicat[ur] in q[uid] quae def[initi]o explicat rationem speciei sub-

[iic]ibilis quae est [illegible] sicut [illegible] p[rae]dicabile res p[rae]d[icamenta]li pa

[illegible] ita est [illegible] subiicibile [illegible] tanquam p[rae]dicato [illegible]

spe[cie]i subiicibilis.

[3]o denique p[otes]t considerari spe[cie]s ut sunt infimae quos sub-

[illegible] h[oc] modo sp[eci]es sp[eci]alissima seu infima quae est explicata a

Porphirio p[er] illas def[initio]nes internas radicales sp[eci]es est quae p[rae]dicat[ur] [illegible]

nu[mer]o d[i]s[tin]ctis in eo q[uo]d q[ui]d quae def[initi]o est [illegible] spe[cie]i [illegible] na-

[illegible] supra visum est [illegible] p[rae]dicabile [illegible] rationes [illegible] at get[?]

[illegible] [illegible] passio sp[eci]ei.

[illegible] def[initio]nes [illegible] expl[ica]ta est quo sunt [illegible]

[illegible] ita ordo p[rae]dicari [illegible] generat [illegible] reliqui

[illegible] na d[i]stinctis nu[mer]o d[i]ffert sp[eci]es [illegible] supremo & subalterna seu

[illegible] sp[eci]e subalterna quae m[agis] p[rae]dicat[ur] de d[i]stinctis nu[mer]o immediate

[illegible] sp[eci]es infima quae p[ro]pter bene dixit Porphirius [illegible]

[illegible] def[initio]nes sp[eci]ei infimae seu sp[eci]alissimae quae est denique [illegible] ing[reditur] [illegible]

sp[eci]es a [illegible] p[rae]dicabilibus [illegible] p[ro]pria [illegible]

[illegible] illorum [illegible] ing[reditur] partis supra cap[ite] de genere visum est & infra suis

locis ad [illegible] agetur

[illegible] def[initio]nes [illegible] quatenus est quod [illegible]

[illegible] explicanda [illegible] sp[eci]es subiicibilis & p[rae]dicabilis

His itaque suppositis [illegible] def[initio]nes sp[eci]ei a Porphirio [illegible]

[illegible] bene [illegible] explicatum [illegible]

quae [illegible] ex illis def[initioni]bus explicat[ur] [illegible] sub aliqua r[ati]one & nullis illarum

[illegible] aliquid requisitum ad bonam def[initio]nem [illegible] animal [illegible]

supra [illegible] def[initio]nes radicales a Porphirio [illegible]

Sol[utio] [illegible]

unus rei

Argumenta 1a dicta

Omnis rei unicam tantum dari def. ut colligit ex lib. 6 topicorum cap. ultimo ergo male assignatae sunt tot def.a speciei

Resp. distinguendo Ans. omnis rei unicam tantum dari def.a hoc colligit ex lib. 6 topicorum sub bona ratione formali et in uno genere concedo. unicam tantum dari def.o sub diversa ratione et diverso genere nego et id quod Aris. dixit unicam dari def.a uniuscuiusque rei debent intelligi sub una ratione formali et in uno genere nam nihil obstat ut in diverso genere et sub diversa ratione formali dentur plures def.a ut supra probatum est.

Mundus sol luna fenix et dantur species et tamen non praedicantur de pluribus differentibus numero quia non habent individua ergo def.o speciei quae debet praedicari de differentibus numero est mala

Resp. quod quis aliter non esset individua de quibus possint praedicari mundus sol luna et sunt species quae non repugnant dari et quod sufficit via liquet [illegible] ut dicitur praedicari nam sicut ad rationem [illegible] non requiritur quod actu existat in foraminibus, sed sufficit quod possit. et plura a natura ut possit sic plura individua requirit quod [illegible] potest physica et non natura posit sed plura. et sufficit quod de potentia absoluta Dei ... ut dicitur dissolvere de potentia logica quae est non repugnantia posint sed plura individua. et quod ... repugnat dari ... quis ... plura individua quae de potentia logica non repugnat dabitur ista individua simpliciter in ante praedicamentis philosophorum et physicorum textu 16 aberroes [illegible] posterius cap. 4 texto 4 ubi D. Thomas Soto et alii.

2a. Obj. illa def.a quae assignatur speciei est eadem generis ergo praedicatur naturalis def.o convenit aliis ad finem quod est mala. Aris. per rationem non in omnibus ... eius genus praecedit definitionem 1a. Lat. ... Lat. quae convenit aliis definitur

Resp. ... Aris. ... nam illa def.o convenit melius in ratione

ratione

diate vero mediate in ordine speciei l. de qua genus ingenere dicatur pro quolibet genere predicatur de individuis praedicatur in pluribus immediate et ideo talis definitio convenit aliis absolute et bona ~

Dicendum 2.a genus predicatur immediate de individuis quod colligitur manifeste ex logica . predicatur immediate de quolibet illo, quia nulla sit species mediante qua nulla sit medio quod aut aequi aut alterius speciei quod genus immediate predicatur de individuis

Relictis variis solutionibus quibus solent autores dicendum est ex patre definitio Porphirii non genus de quo predicatur l. de qua genus ingenere predicatur ibi per hoc genus debet intelligi genus in quantum genus dicitur quod praedicatur de quolibet illo quia per se sic quod ut ratio evocat l. ut ibi in predicatur ut in quantum genus l. in quantum species . non licet ut comparat immediate ad species et ad eorum individua mediate sit genus tamen comparatur immediate ad individua quia . ad quod ut ratio ad illud ut patet per dictum vocem quia individualitas includat et ut sic aliqua differentia specifica l. species quae in generat species subiicibilis et predicabilis

Q.o 2.a De natura & essentia speciei subiicibilis & predicabilis ~

Respondetur subiicibilis et cetera l. illud naturaliter inquae consistere in ordine suo ad inferius ad individua et speciebus immediate ut scilicet subiecti tanquam subiectum

Notandum quod species subiicibilis l. id quod immediate ponitur sub genere ut supra ponatur l. nunc ad species non genus ut genus immediate respicit species sicut predicabile . dicitur subiicibilis respicit illam tanquam superius quod natura species subiicibilis consistit in quae quod sit in suis inferioribus immediate coterius subiecte

Ex quibus natura speciei subiicibilis oritur quaestio quod species subiicibilis in se

deposit subspeciei

[illegible] immediate [illegible] [illegible] immediate [illegible]

[illegible]

[illegible] vera [illegible]

[illegible] immediate [illegible]

[illegible] immediate [illegible] spei subiicibilis

Deinde [illegible] praedicabili [illegible]

[illegible]

[illegible] praedicabilis

[illegible] integra [illegible]

[illegible] spei [illegible] praedicabilis

Similiter [illegible] praedicabilis [illegible]

[illegible] immediate [illegible]

[illegible] praedicari intelligi [illegible]

[illegible] praedicari

[illegible] spei praedicabilis

[illegible] praedicabile [illegible]

[illegible] praedicabile

immediate [illegible] praedicabilis

D. [illegible] spei subiicibilis [illegible]

[illegible] subiicibilis [illegible] subiicie

R. [illegible] spei subiicibilis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] sub aliquo [illegible]

[illegible]

diatt sub aliquo gre cōvenire in individuis q. 3 quomodo differant spes subjicibiles & predicabiles

Q. 3 quomodo Diferant species subjicibiles & predicabiles

Ratione omnis nis dicū gico spes subjicibiles & predicabiles inter differre est p[ro]rationes adversos suos status & p[ro] relativa distinguit p[er] ordinem ad diversos status ... spes subjicibiles & predicabiles ... intelligentia ... distinguunt per ordines ad diversos status

Co[ntr]a ... spes subjicibilis ... tanquam ad suum ... status nam subjicibile ... superiorem ... spes quae predicabiles ... ordinem ad ... inferiora ... tanquam ad ... status quod spes subjicibiles & predicabiles distinguunt per ordines diversa ... ad diversos status

... spes per immediate significant spes subjicibiles & predicabiles & aequivocans quae immediate significant plures subjicibiles ... ad spes predicabiles ... ad subjicibiles ... ita se gerit

D. ... spes subjicibiles & predicabiles ... distinguunt ... quae ... abstrahit ... praecisivus ... subjicibilis ... spes subjicibilis & predicabiles quae distinguunt

Co[ntr]a quod spes subjicibilis ... spes subjicibilis ... spes subjicibilis ... spes subjicibilis ... spes subjicibilis & ... spes subjicibilis ... ing

... subjicibilis ... predicabilis ... inferioribus

... nal ...

Nam quis vero sit ratio existimat quae possunt habere esse plura individua posse in diversa species subiicibiles & predicabiles constitui per eandem formalitatem sed per eandem abstracta considerari cognitione distincta ab eadem [illegible] sub eadem formalitate & [illegible] ad eandem [illegible] sub diversa ratione formali & [illegible] ad diversas [illegible] & [illegible] formaliter diversae quae ex quo sequitur aliquid inconveniens quod ab eadem provenant [illegible] ex [illegible] formaliter diversae [illegible] cognitione quatenus abstrahit ab individuis provenit denominatio cognitionis & intellectionis ipsius intellectus provenit denominatio [illegible] subjecti inferioris quatenus [illegible] illius provenit ex denominatione praedicabilis quae est passio illius [illegible] provenit denominatio immediata subjicibilis [illegible]

Ad [illegible] neque cognitionem [illegible] sequitur quod species [illegible] subiicibilis denominative in actu exercito sit quaedam species praedicabilis quatenus ipsa species subiicibilis abstrahit ab hac & illa specie subiicibili. non tamen sequitur quod ipsa species subiicibilis in actu signato sit dicere & in sua ratione formali sit species praedicabilis [illegible] & formaliter [illegible] sit dicere ratio formalis speciei subiicibilis est ratio formalis speciei praedicabilis nam hoc est falso ut ex dicendis in quaestione 4a an ratio speciei subiicibilis & praedicabilis reperiatur in una & eadem entitate seu natura ita ut una oriatur tanquam passio ex alia

Q.s 4a An ratio speciei subjicibilis & predicabilis reperiatur in una & eadem entitate seu Natura ita ut una oriatur tanquam pasio ex Alia.

Eccl. gan. 93

Circa quaestionem duo praecipue inveniuntur modi dicendi primus est D. Cajetani in commentario 1 p. q. 1 art. 4 et 1 p. q. 13 art. 12 et q. 50 art. 4 qui asserit rationem solam speciei subiicibilis posse reperiri in aliqua natura sine ratione praedicabilitatis, affirmat enim cum angelus D. in angelis non posse dari plura individua solo numero diversa

Secundus est aliorum asserentium rationes speciei subiicibilis et praedicabilis ita se invicem connexas ut una oriatur tanquam passio ex alia quod quidem modo dicere videtur Toletus cap. de specie Cajetanus ibidem dub. 2 asserens definitionem speciei [illegible] Albertus tractatu 4 in logica cap. 2 et talis

4

His itaque suppositis sit prima conclusio rationes speciei subiicibilis et praedicabilis bene possunt reperiri in una et eadem entitate seu natura contra conclusionem [illegible] tam antiquorum quam nostrorum

Et tractetur probatur breviter ratione nam species quae est subiicibilis potest esse praedicabilis ergo rationes speciei subiicibilis et praedicabilis possunt reperiri in eadem natura seu entitate. Antecedens probatur nam quod est species subiicibilis [illegible] ergo [illegible] species praedicabilis [illegible] Confirmatur [illegible] ergo rationes speciei subiicibilis et praedicabilis bene possunt reperiri in una et eadem entitate.

2 cl.

Secunda conclusio rationes speciei subiicibilis et praedicabilis non sunt simpliciter necessario connexae neque una oritur tanquam passio ex alia

Haec conclusio probatur ratione nihil obstat quod esset species subiicibilis quin sit praedicabilis ergo species subiicibilis et praedicabilis non sunt simpliciter necessario connexae ut una oriatur tanquam passio ex ratione alterius. Antecedens probatur [illegible] suprapositam naturam angelicam esse speciem subiicibilem cum non possint dari plura individua [illegible] non obstat quod esset species subiicibilis sine eo quod esset praedicabilis

Tertia conclusio [illegible] impossibile [illegible] in multis [illegible] species subiicibilis [illegible] speciei subiicibilis et praedicabilis non sunt simpliciter necessario connexae ita ut una oriatur tanquam passio ex ratione alterius

Ut verius autem

vi. 36

Nota

... etiam ex quibus qui magis intelligar adverterit conceptionem requisitam ... speciei subiicibilis [illegible] in [illegible] repugnat dari plura individua solo numero diversa ... abstrahat a singularibus ... que quidem conditio ... supra dictis ... immediate continetur sub ... quae specialis natura abstrahat a singularibus ... immediate sub ... individua ... species ... individua ... mediata natura specifica ... at si ... naturalis ... repugnat dari plura individua solo numero diversa ... D. Th. ... contradictionariis illas ... dicat aliqua species ... Et sic quelibet illarum immediate ... subiici ... natura D. Michaelis immediate subiicitur ... intellectivo ...

[illegible] ... naturae speciei subiicibilis & ... videtur interpositio sicut ... posuit reperiri in natura ...

Ad hoc ... illa ratio ... natura subversa ... subiicibilis ... reperiatur ratio speciei subiicibilis & praedicabilis

Q.s 2 in quibus naturis reperiatur ratio speciei subjicibilis & praedicabilis

[illegible] ... facile ... ratio speciei subiicibilis reperiri in ... immediate ... speciei praedicabilis ...

[illegible] ... contra ... immediate ... natura ... speciei subiicibilis

[illegible] ... reperiri ... subiicibilis ...

Xanquilibet

Nã quibbet ang. l quod ẽ insiũ immediate coter, sub qua ... sub intelit re ibi [illegible] fũdamẽto actionem ipsa [illegible] conse quetur con ... ptes [illegible]
ea forma diversa na ... inter D. Michaelẽ & inter [illegible] gricus intuitui ñ possunt
asignari indũa [illegible] specia D. Michaelis ... posit q inaeq. lis forme
ang. D. dat spes subtis & ... ptis

Inferes ... sent. que aserit achuari ... ang. lus ... [illegible]
ex quorũ nũe l Scot., Durand., D. Bonaventura, Gabriel, ... [illegible]
Enrique ... q. 8. quá in illa que afirmat ... posse
tñ dari ex quorũ nũe l capreolus i ... dist. 3 q. 1 a in solu ... arg.
Ferrara ... gentes cap. q. Gabriel ... q. 24. ... vera ...
pose dari spes subtis ... & pt ... nat ... toti requisitis ... nil
asignari po ... illis deest

... advertendũ l ... notabiliũ pendẽtis ... valde [illegible] p sic ... nã ... talis nat ang. lis
sufficienter ... l nẽ ... abstraherat ab ... actu existentibus l. possibilibus.

... q. 3 ... q. 4 que aserit ñ posse dari plura indũa in nat ... ca
... forme diversa & sic ... naturam ... erit spes ptis

———— l quod ... obiectũ nã in ang. quis ... repugnet dari plura indũa ñ tñ repugnat ... cõsiderat ... posset ... indũa ... nat ang. ca q ... nat a ang. ca ... indũa erit ... cup intel ... posit cõcipi vel fingi.

... q ... nat solis l ... ptis q posset cõcipi plura nati diversa nũe ... possit q similiter nat ang. ca erit ... ptis cũ p intelectũ posint cõcipi indũa

... ang. ... nec ... nã ... sit intel ... posse fingere nat ang. ... ñ tñ infert nat ang. ca ... spes ... nã ... requirit ut illa nat ... que ... ptis posit verificari de indũis ... & cũ illa indũa sint ... cũ nullã existẽntiã ... solũ ... p intel ... ñ posunt participare vera ... nat ... illa ... ang. ca ... & sic tali nat ... sent. erit species subtis ... ptis

... q ...

Dicitur ex parte causae illa, ante quae sonat [illegible] quod possit concipi plures naturas diversas [illegible] quaequumque causales simpliciter et ut sonat malignae [illegible] falsa [illegible] ... [illegible] quae absolute concipiuntur in [illegible] ... repugnantia [illegible] existentia [illegible] naturae [illegible] ... [illegible] repugnat illarum existentia [illegible] non erit [illegible]

Recte [illegible] species [illegible] reperiri [illegible] ... [illegible] salutem Dei potentiae absoluta posse [illegible] plura individua [illegible] ... [illegible] explicabimus

Ex dictis [illegible] inferentur ultimo in Deo non posse reperiri [illegible] species [illegible] neque [illegible] quod [illegible] non Deus [illegible] compositus ex [illegible] ... sit omnino simplex quod [illegible] immediate continetur sub aliquo [illegible] ... neque species [illegible] posse in Deo reperiri [illegible] ... [illegible] plures [illegible] in Deo [illegible] ... [illegible] in uno individuo [illegible]

Qs. 6. V[trum] species conservet in vno individuo & Genus in vna tantum specie

Procedit [illegible] ex parte [illegible] ... [illegible] possumus loqui dupliciter [illegible] ... [illegible] participat [illegible]

Hoc [illegible] supposito [illegible]

[illegible]

actualia cō posita existunt. ergo etc. tamen species quaelibet conservatur in unica specie tam etiam species conservatur in unico individuo.

Hanc conclusionem tenet Aristoteles, ut ex quo sequitur tenet 4 topicorum cap. 1 et 3 metaphysicae cap. 3. Illud autem de specie tenet 7 metaphysicae cap. 8 et libro 2 capitulo eodem tenet Albertus [illegible] 3 cap. 2 R. Rodulfus lib. 1 de univ. cap. 9 et alii.

Probatur vero quia in qualibet specie reperiuntur duo, scilicet praedicata quidditativa generis et in unoquolibet individuo reperiuntur etiam praedicata quidditativa speciei, ergo genus et species eo modo conservari possunt in unica specie et in unico individuo. Consequentia evidens et antecedens probatur, quia praedicata quidditativa generis, ut est esse actualiter vivens, sensibile et praedicata quidditativa speciei, ut est esse rationale [illegible], praedicata speciei vere reperiuntur [illegible] in individuo, et praedicata generis vere etiam reperiuntur in specie, ergo praedicata quidditativa generis reperiuntur in unica specie et praedicata quidditativa speciei reperiuntur in unico individuo.

2ª conclusio. Si genus et species consideretur ut sunt quaedam tota potentialia exigunt ad sui conservationem plures species et species plura individua saltem loquendo possibilia. Haec conclusio probatur ex supradictis, nam ad quodlibet totum potentiale debent dari inferiora, vel actualia vel possibilia, ergo ad hoc ut genus et species sint tota debent dari inferiora.

3ª conclusio. Si perfectio universi attendatur aliqua peculiari ratione, scilicet ipsum genus postulat petere plures species actu existentes et species plura individua.

Haec conclusio probatur, nam perfectio universi petit dari perfectiones esse diversas, sed haec continentur sub genere, nam sub animali continentur rationale et irrationale et sub irrationali multa alia dissimilia perfecta, et ut probatur: quod quidem non continetur sub specie, nam individua quae sub illa continentur solum numero et accidentaliter diversitate differunt, ergo nisi materia quia illa individua contineat sub unica ratione, ergo si perfectio universi attendatur genus postulat petere plures species actu existentes et species plura individua.

D. Dicet aliquis, quia causa est, ut ad perfectionem universi intersit individua tot [illegible] in re tot individua cuiuslibet speciei.

[illegible]

R. ad ... Dub. ... ... generatis ... corruptibilia ... nata que intendit conservare speciem propter ... potest plura individua saltim sibi invicem succedentia ... Alias ... unum ... individuum unius ... illud ... corruptibile ... non posset alio ... succedere revera peteret species ... et consequenter ... intenta ... et ita ponuntur plura individua unius ... quando talia individua sunt corruptibilia. At ... corruptibilia ... plura ponantur. Qo 7a de natura individui atque ejus defin.

Qo 7a De Natura individui Atque De ejus Definitione

Pro ... explicatione ... natura speciei ... correlativo ... individuo ... individuum ... duplici ... in ... intentione ... sumitur ... impositum aliquid natura ... sive ... sumitur quatenus eadem natura ... recipit ab intellectu aliquam intentionem sive subjectum quatenus ... speciei, sive plurimis quatenus natura sive cognita ... ipsa ...

... Nata ... individuum ... pluribus nominibus signatur ... individuum, singulare, unum numero, suppositum, substantia, persona, et hypostasis, inter quae ... maxime versatur discrimen de quo ... disputat ... ad personam ... quod ... individuum, unum numero, et singulare conveniunt tam individuis substantiae quam accidentis ... Petro et Paulo et ... Albedini et ... quantitati ... At suppositum et substantia ... conveniunt individuis substantiae ut Petro, equo, leoni ... quatenus ... completa ... subsistentia ... persona ... et hypostasis conveniunt ... suppositis intellectualibus ut Deo ...

... Hisitaque ... prima ... Etymologia ... impositum ... in plura ... natura ... individuum ... sonat ... quod ... impositum ... plura

q. continuum in intellectu includit quandam differentiam ... tivarum atque consequi illam ...

Dico q. p[?] ... differunt inter se positive ... positivas ... q. p aliquam differentiam ... positivam ... differentiam ... differunt ... illa est differentia positiva quae reperitur in ... individuo

Dubi: D. Dicet aliquis differentia individualis quae ... vocari solet ... addit aliquid ex natura rei distinctum supra naturam specificam

R. Haec D. ... Suares in ... disputatione ... q. differentia illa ... p quam natura ... determinatur ad hoc individuum non addit ... aliquid natura rei distinctum ... natura ... specifica ... —

P. ... supra naturam ... distinctum ... natura rei ... & e converso ... supra naturam ... ab aliquo ... differentia individuali ... differentia individualis ... & ... ut res ... q. unaquaeque ... [illegible]

... non potest intelligi ... aliquam sine ... supponit ... q. ipsa natura ... differentia individualis ... in re ipsa ... & ... unitatem ... individualem ... non potest ... individuum ... differentia individuali ... natura ... individuum ... impossibile ... supra ... [illegible]

... Suarez ... Scoti q. natura ... ab individuo ... unitatem ... unitates ... quae ... unitas ... explicari

D. ... q. ... natura ... unitas ... positiva ... distingui ... individuali ... entitatem ... natura rei ... individuali ... incommunicabilis ... individuum ... [illegible]

[illegible] capto [illegible] fateo [illegible] ex natura [illegible]

2° Dass [illegible] distinguit [illegible] communes [illegible] individuales [illegible] aliquid [illegible] ratione [illegible]

Nec ex hoc sequitur [illegible] aliquid distingui [illegible] aliud [illegible] ratione [illegible] distinguit [illegible] realiter [illegible] natura [illegible] sola ratione distinguitur a billa [illegible]

D. dicet aliquis [illegible]

[illegible] rationis [illegible] individuationis [illegible] intelligere [illegible] individuationis [illegible]

3 cl. Responsio [illegible] individuum [illegible] proprietas [illegible] individuum [illegible] proprietas

Def. nunquam eadem [illegible] in alio quecumque [illegible] descriptio [illegible] proprietates individui [illegible] per collectionem plurium qualitatum quequid [illegible] proprietates [illegible] carminibus [illegible]

Forma, figura, locus, tempus, cum nomine sanguis

Patria [illegible] quem [illegible] vnius [illegible] alterius.

Quequid carmina sic explantur forma signat speciem qua[li]tatem seu complexionem, figura, colorem et partium [seu mem]brorum proportionem, locus, patriam domus vel orbis, tempus [illegible] nativitatis nomen patris sanguis cognatio [et] prosapia pa[tr]ia [illegible] quequid [illegible] proprietates collective [illegible] in alio reperiri non possunt

D. dicet aliquis [illegible] convenientibus individuis [illegible]

[illegible]

Ex hoc. Dub: [illegible] solum [illegible] individuis subst. quorum fundamentum [illegible] collectio proprietatum supraposita [illegible] individuis substantiae.

Aliquorum [illegible] ex istimar [illegible] individuis substantiae [illegible] quorum fundamentum [illegible] individua substantiae [illegible] individua accidentium [illegible] proprietates. Praeterea ipse Porphyrius exemplum posuit in individuis accidentis.

Nos [illegible] facile [illegible] possumus [illegible] proprietatum intelligantur [illegible] enumerare bene loquuntur [illegible] solo [illegible] individuis substantiae. [illegible] Porphyrio de collectione proprietatum [illegible] stricte sumatur [illegible] late [illegible] proprietatibus [illegible] individua sive substantiae sive accidentis [illegible] individua [illegible] proprietates.

D. [illegible] Porphyrio [illegible] ipse Porphyrio [illegible]

[illegible] individuo [illegible] possibiles nego et hoc possibile [illegible] possibilis [illegible] [illegible] possibilis [illegible] a Deo [illegible] absolute [illegible] aliquam ratio [illegible]

Q. 5a An ab omnib. individuis .i. intentionaliter sumptis posit abstrahi aliqua ratio communis

[illegible] impossibile [illegible] communis [illegible] Albertus cap. [illegible] Toletus [illegible] de ante [illegible] Scotus cap. de [illegible]

[illegible] alios [illegible] individuis posse abstrahi [illegible] communem [illegible] D. Tho. [illegible] Capreolus cap. de [illegible] alii moderni

[illegible] individuis [illegible] individuis [illegible]

[illegible]

fol. 9°

[illegible]

Argumenta 3ae dicta

1° [illegible]

2° [illegible]

Q. 5a 9a & Ultima De Natura individui secun- De intentionaliter sumpti

[illegible]

Pos.um

posuimus supplicis i. correctu ? ex aliquomodo p̄t tūc sumit ut subtile quod ei esi deinde indiviua speciem ne ut p̄te quo convertatur. Ro indivi. primum reperit.

Haec itaq; si possit sit ? tamen individ. ? sumatur subtile ex summa constitit in quo quod immediate subiciatur speciei.

Hec ex p̄t ? speciei respicit individua immediate tanquam superius ? nata prima subtilis consistit in quo quod immediate subiciatur speciei.

Et sm p̄te considerat ? individuum ? describi quod sit id quod imme diate ponitur sub speciei quedam ? ? ?

Ex quibus manifestum est quod ? quod ? positis speciei immediate ? ? ? sm quod considerat ? ? describi ? individuum ? speciei im mediate ? praedicamentum . ? ? ? ? ? ? ? quidem ? supra in ? cap. de specie. ? ? ?

? ? ? ? ? in p̄te ? ? consistit in quo quod sit quodam ? cognitio ? ? individua. ? ? ? ? consistit in quo quod sit quodam ? ? pluribus ? supra ? ? ? ? individui consistit in quo quod sit ? cognitio ? ? ? ?

Ex quibus manifestum est ? ? ? quod de ? ? ? sm ? considerat ? ? individuum ? ? ? ? que ? ? ? praedicari de pluribus ? ? ? ? ? ? supra ? ? ? praedicari de ? ? ? ? individui

? dicet aliquis individuum praedicat de pluribus ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? individuum Pauli ? individuum praedicatur de pluribus.

A quo ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? supra po sita praedicat ? ? ? infert quod ? individui ? sumit ? ? praedicare de plu ribus ? ? ? individuum ? ? ? individuum ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? individuum ? ? ? ? ? individui ? ? ? ? ? ? ? ? praedicat de pluribus ? ? ? ? ? particulari ? ?

Cap. ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

? praedicari

... casi quoq[ue] ... particulari ... aliquo ... subiecto ... non negat illa[m] ... terminare ad unu[m]

D. ... aliquid ... conveniat ... bagos

... ad hoc Dub: ... aliqui ... duplici ... sine cat[egorice] ... tunc sumit cat[egorice] ... sing[ulari] ... erit dicere aliquis qui legit ... sing[ulari] qui legit. tunc sumit sincat[egorice] ita ut nil ... ... cat[egorice] ... ad ... aliquo sing[ulari] bago ... sub ... terminate illud ... bagus ... si aliquis dicat quidam qui ... aliqua natura ... aliquo sing[ulari] ... minat .i. importat sub ... qualibet individuu[m] ... qui ... qui ... ad ... ad ... propri[e] ... tanquam ... tanquam subiecto ... aliquis qui currit ... aliquis qui ... vocem ... peccari posit aliquod ... solet ... sing[ulari] bagus ... pars ... ego credo aliquem ... iustus aliquo ... quidam qui ... sumit incog[nitum] ... quidam qui ... ac si diceret ... Paulus ... sing[ulari] qui ... sub illo ... l. quo ...

Hoc itaq[ue] supposito ... ad dub: ... conveniat individuo bago ... signum quidam cat[egorice] ... quidam ... qui ... respicit plura ... talis ... convenire individuo bago. si ... sumat ... sincat[egorice] ... diximus incommode fieri ...

Ex dictis ... colligitur ... Caietanus individuum bagum ... aliquid aliud ... ...

Quod ... sumat ... cat[egorice] ... requiri ... diximus ... requiri ad hoc ... concret[um] ... excludit ... sumat ... sincat[egorice] ... non efficiunt ... capite de ... capite de specie ... summa cap.

...

Caput 3ᵘᵐ De differentia

Suma capitis

Cap. hoc in duas dividit p. a Porphyrio in 1ª tractat quinque div. differentiarum, defin.

1ª Div. — Differentia alia est cois, alia ppria, alia propriissima. Diffra cois est accidens coe quo aliquis differt ab alio, vt accidens separabile. Ppria est accidens inseparabile ut nasi curbitas. ppriissima est qua una spes essentialiter differt ab alia ut rónalitas.

2ª Div. — Diffra alia facit differre accidentaliter ut cois et ppria, et hec dr facere alterum id est diversum accidentaliter; alia facit differre essentialiter ut ppriissima, et hec dr facere aliud id est diversum in spe.

3ª Div. — Diffra alia est separabilis ut cois, alia inseparabilis ut ppria et ppriissima.

4ª — Diffra inseparabilis alia est inseparabilis p se ut ppriissima, cum sit essentialis p se est inseparabilis. Alia est inseparabilis p accidens ut ppria, quia sine illa optime potest esse ut nasi curbitas, cicatrix etc.

Inter quas differentias inquit Porphyrius esse discrimen, nam differentia inseparabilis p se s. ppriissima causat diversitatem essentialem quia est differentia essentialis. At inseparabilis p accidens solum causat diversitatem accidentalem.

Preterea dicit Porphyrius differre in hoc quod differentia inseparabilis p se s. ppriissima non suscipit magis et minus ut rónalitas. At inseparabilis p accidens suscipit magis et minus ut nasi curbitas, cicatrix etc.

5ª — Diffra inseparabilis p se alia est divisiva generis, alia constitutiva spei. Et hoc advertendum quod hec est eadem differentia diversis actibus seu diversis nominibus, que est differentia inseparabilis p se, dividit genus et constituit spem ut rónalitas.

Defa autem differentie a Porphyrio tradita in 2ª p. que sic insequent

Diffã ē qua spēs abundat ǵre cum ꝑ iđ ē diffã ē qua spēs excedit ipsum genus ꝗ ꝗ excedat ꝓ'cāte

Diffã ē quę pdicat̃ de pluribꝰ diffibꝰ spē in quale ꝗ ꝗ sensibile

Diffã ē qua nata ē dividere ea quę sr sub eo ꝗ gñe ꝗ ꝗ reate dividit spēs, ꝗ eqūs quidē sub aī

Diffã ē qua singula differunt, iđ ē singulę spēs

Diffã ē quę constituit spēs cuius ē pars esse ꝗ ꝗ verbis explicat Porꝯ, diffã ē quę conveniat ad id ꝗ ꝗ erat ꝗ ꝗ ꝗ rei pars ē. Ciri sr divisiones diffē sint bene asignatę, ꝗ lic. B.

Qs iª An Divisiones Differentię sint bene Asignatę A Porphirio



onium nobis videtur ingae ꝗ aliqua brobitate peccetur, quo supposito sit clo: ē ꝗ divisiones Porꝯ traditę sr bonę: ꝗ sr trad omnium dialectico: preterea ꝗ ꝗ coeum seruet leges bonę divˢ nihil asignari potest quod illis deꝗ ut constabit ex solutione argumentorum, ꝗ intẽti ꝗ ꝗ

Argª ꝗ dicta

illa ē mala divˢ in qua mēbra dividentia nō adequant divisum ꝗ in pacię ꝗ ꝗ quę ita se ꝗ ꝗ divˢ nō sr bene asignatę ꝗ ꝗ ꝗ Deus in diviaꝗ ꝗ ꝗ Paulus ꝗ conenire inter se aliqua diffã, ꝗ illa diffã nō ē cōis neq ꝓpria ꝗ ꝗ nō diffª sr accidentia ut stat ex tex ꝗ ꝗ Paulus differunt substantia ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ ꝗ pª ꝗ ꝗ differunt spē ꝗ ꝗ divisis membra non adequant totum divisum.

Ad 1. Porr qui solet probasse nec illas diffias sequi coin vocant scit, quaeq; sunt sr, sis ppria, & ppriisima. Diffias; ac nicas p quas differunt indiuidua innumerauit q̄ de illa n solent agere scit.

Ad 2. aliqi dnt diffias nicas includi sub diffia pprisima: si lat sumat q̄ continuit natam indiui & de illis sub ea, & quis Porr solū exp̄suit diffias pprisi & illas quae constituit spēs at diffia illa p quas differunt duo indiuidua ad qano reuocari pōt nisi sub loco Porr dicentis q̄ alias diffias extraneos, & si id lat sumat si sup positis nullus sequit inco seniens cōt ad eas reducat diffia p quas differunt duo indiuidua.

~~Creatura & temp differunt ... ppria, ... accidentia que~~

~~... ~~ ... Deus & compositu ... ~~...~~

~~ipse ... ~~

a
1 cōs.

Ad 3. Indiuidua & accidunt du ... quasi 1. & Deus differt ~~a~~ frīg & aquas & alia creat~~a~~ & tm n p diffias ~~...~~ ~~...~~ ~~... quis ... accidentia~~ quis & Deo sit omnia aliena, nec p sepse & Deus & cōpositus gnē & diffia, p terea ipse diuis differunt inuise & tm n p aliquas diffias exp̄sitis. rursus predicamenta inter se differunt & tm n p aliquas diffias ex sitis aliquin essent cōposita gnē & diffia & conuenirent in aliquo gnē cōr q̄d ē falsus.

Vt melius ad hanc resp. ... obseruat diffia p sumi dpr. 1 latē p quia cuiq; rōe p quas aliqua q̄ omnis mō sit diuersa inter se: in qua acceptione sumit ab frē ... diuersa dici possunt Deus: Thos Alex. simpliis & alijs.

2 pōt sumi diffia strictius p ea fre p quas differunt ea quae conueniunt in aliquo gnē, qua acceptione dicit fres & ... dicentes ea solū ppriē differre quae conueniunt in aliquo gnē cōr.

Hoc sup. Ad 3 resp. q̄ Deus differt ab frīg & aqua latiore ... strictē neō q̄ q̄d mō ea sōla diffia differre quae cōueniunt in aliquo gnē cōr & a Deo & creata nihil cōe ... ~~...~~ Ex quo ... 4° ... nos cū Deo dante in fra videbimus, ideo n ppria dicit differre a creatis quare ... dicunt ē Deus & diuersus ab frīg & aquas & alia creat~~a~~ quas differre ... sequunt logi. Id. dicendum ē de dēs & decem pdicamentis, quae pprie loquendo n̄ sunt differre D. 2 diuersa valde longe ... plicabit.

2 resp.

Vel constat homo differt ab equo per rationalitatem et humanitatem, an ista rationalitas et humanitas sit differentia constitutiva propria necessario quia non est differentia humanitas ...

Resp. quod ad rationem differentiae requiritur ut praecise importet illud per quod aliquid differt ab alio et quia ista rationalitas importat id in quo conveniunt homo planta, et ista humanitas importat aliquid in quo conveniunt ... et alia, ideo non est differentia ... quo sumit differentia a dialecticis ... ista cum dicente et ... vocantur principia differendi

Propria passio ut risibile facit hominem differre ab equo et tamen est differentia communis ut ex se constat nec propriissima quia non est essentialis nec propria ut patet ex Porph. qui in hoc cap. 4a dicit ait differentiam propriam convenire per accidens, propria passio convenit per se teste Aristotele 1. post. ergo propria passio non est differentia propria quia male assignatur differentia ...

Hoc advertendum per illas difficultates: an propria passio ab essentia rei ... ex quo ... Boetius, Mencad et alii ... tamen ...

Probatur ... ex ipso Porph. dicente sic differentias proprias ... accidentia inseparabilia ... propria passio ... propria est differentia propria

Ad 2 quod per proprias passiones ut per risibile homo differt aliquo modo ab equo ... non est differentia communis ut ex se constat quia non est accidens commune neque differentia propriissima cum ... est ergo est differentia propria

Resp. ... et ad dictum Porph. Resp. quod in alio sensu sumpsit hoc quod est convenire per accidens quam per se ac sumpsit Arist. 1 post. ut bene notant Silvest. Caietan. Tovan. et alii ... Porphyrius in praesenti id vocat convenire per accidens quod non est de essentia rei ... convenire per se quod est de essentia rei, et ideo differentia propria convenit per se ... quod est de essentia rei ... differentia propria convenit per accidens quia non est de essentia rei, at Arist. 1 post. illud vocat convenire per accidens quod non habet necessariam connexionem cum subiecto ... et illo per se ... quod habet necessariam connexionem cum est ... ita propria passio convenit per se ... quia habet necessariam connexionem cum subiecto ut risibile cum homine

3 ffo

Ultimo seq. q dictum Porij in 4 dd. dicit m Corp dfira ... prist n recipere magis & minus vere tn ppria3 rcoe3, na3 dria ess accidentius ut calorif & albedinis suscipiunt magis & minus possunt m intendi & remitti preterea alq dria pprie n vocant suscipere magis & minus [illegible] rite q male ... Porij dria3 coe3 et ppria3 posse suscipere magis ac minus dria3 n pprie ...

Rx exp dictu3 Porij q q dixit dria3 pprist n suscipere magis ac minus, u est n possunt intendi & remitti in ead [illegible] subi ... in presenti vocat suscipere magis ac minus & solo intelexit debere coire hoc dru pprist substantiae, n o dru pprist accidentius, cuius modi hec posse suscipere magis ac minus cu3 possint intendi & remitti in ead [illegible] subi ut tenet D. Thos 2a 2e q 24 ... 4 ad 3 ubi ait Charitate3 augeri & remitti [illegible] esse. At wo q ai dr dria3 ppria3 ... rite n posse suscipere magis ac minus gd est ... dictu3 Porij

Rx Sm Caietanus disting talem dictu3 debere intelligi p ... ita ut sit sensus dria ppria ... suscipere magis & minus quis n oes. Q 2a quomo sumat divisu3 in illis divis dria 1a intt aut 2a intt & qualis sit illa div.

Q. 2a Quomodo sumatur divisum in illis divisionibus Dria prima aut 2a intentionaliter & qualis sit illa Divisio

Ad quius q intelligentiam suppono primo q divisu3 & mebra divisi ita possunt apte cosiderare 1o ut tu divisu3 qua mebra divitia sumat 2a intt 2o ita ut tu divisu3 qua3 mebra dria sumat 1a intt p ratione qua denat dria 3o ita ut divisu3 sumat 1a intt mebra u dria 2a intt. 4o ita ut divisu3 sumat ... 2a intt & mebra dria p 1a intt ... 4or mos ... q quomo debeat sumi div & quo eti mo debeant sumi mebra dria

2a suppono q q est multiplex ut diximus in summis alia est univoci in dicata & est quo superius est ... & divid in infra quia in illo ... conveniunt ut ... quo dividit a in hoes & brutus & quo in ...

Preuii

Prima ... Alia est divisio analogi in analogata et est quo superius est tam aloque et dividit infra quo sunt in ratione aloqui ... equaliter illud participant ... quo dividit ens in substantiam et accidens ... analogia ... inter primum ad analogata ...

Alia est divisio equivoci in equivocata et est qua divisio est tam equivoci infra ... ut canis quo dividit ... in ... et ...

Alia est divisio subiecti in accidentia et est qua aliquod subiectum dividit in sua accidentia ut v.g. ... qui in albus et nigrus dicens ... alij albi et alij nigri. Alia est divisio accidentis in subiecta et est qua aliquod accidens dividit in subiecta ut v.g. ... album aliud ... aliud nix ... :

Alia denique est divisio accidentis in accidentia et est illa qua aliquod accidens dividit in sua accidentia ut dulce et amarum.

His ita suppositis relictis variis ... quae ... unusquisque ... sumi ... ex quo ... est Albicena ... Caietanus et alij ... alij denique debere sumi ...

Sit 1ª conclusio. Et tertia 1ª prima quod divisum in illis divisionibus ... sumi ... et 2ª ... illis divisionibus ... illa ... ferre ipsorum ... alia est accidens ... alia accidens proprium alia ... aliquod proprium et ... in quo ... constat sumi divisum ... ipsa ...

Praeterea ... ... aliud ... intentionis ... aliud proprium et aliud ... in quo ... sumi divisum ... ut ipsa membra ... videtur.

2ª conclusio. Et tertia 2ª pars quod si in illis divisionibus divisum ... membra ... talis divisio est ... et ...

Probatur ... quod ... relatum ... intentio ... aliquod ... convenit ... neque ... aliquam ... talis divisio est ... in ...

3a cl[ausul]a

3a cl[ausul]a si dividens sumat[ur] [illegible] [illegible] membra di-
videntia eo[dem] modo sicut illud [illegible] [illegible] inalogam

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] alia [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in rebus subiectibus [illegible] accidentibus [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eodem modo supra [illegible] analogi
inalogam

4a cl[ausul]a

4a cl[ausul]a similiter si divisum sumat[ur] [illegible] membra divid[entia] [illegible] sic
tales [illegible] quasi [illegible] in acc[ident]e [illegible] [illegible] apparet [illegible] [illegible]
[illegible] quod est [illegible] [illegible] eodem modo quilibet [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible]
in accidentia ita similiter [illegible] si sumat[ur] divisum [illegible] membra
dividentia [illegible]

5a cl[ausul]a

5a cl[ausul]a si divisum sumat[ur] [illegible] membra dividentia [illegible] sicut
[illegible] quasi accidentis in [illegible] sicut [illegible] albi in [illegible]
[illegible] accidentis [illegible] [illegible] [illegible] ita similiter [illegible]
[illegible] quasi accidens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
accidentis [illegible] ita similiter eodem modo supra [illegible] [illegible]

Argumenta contra dicta

Contra 2am cl[ausul]a quemadmodum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] si [illegible] divisum sumat[ur] [illegible] membra dividentia eodem modo tales [illegible]
[illegible] in unitate [illegible] analogi inalogata [illegible]

[illegible] prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
unica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] [illegible] quando
T accidentia [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Nā [illegible]

naralis perfectionis convenit rationi [illegible] contrahentis [illegible] aliquid [illegible]
reperiri [illegible] debet intelligi [illegible] [illegible] quae reperitur in [illegible] de
quo infra in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unicam [illegible] unica
[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidenti
[illegible] naturis [illegible] [illegible] ad aliquam rationem quasi accidentalis [illegible]
[illegible] [illegible] nihil posset dari unicam quatenus [illegible]
[illegible] alia accidentis et nihil obstat [illegible] quatenus [illegible]
[illegible] [illegible] aequaliter conveniunt [illegible] [illegible] [illegible]
accidentalis illis naturis sicut [illegible] [illegible] 10 diximus [illegible]
posse abstrahi [illegible] unicam [illegible] materia aliquid sive entia [illegible]
[illegible] entia [illegible] [illegible] [illegible] suas [illegible] [illegible] aliquam
[illegible] accidentalem [illegible] materiis [illegible] [illegible] quoc nullum [illegible]
in [illegible] ita similiter [illegible] [illegible] [illegible] suas [illegible]
[illegible] aliquam accidentalem [illegible] quatenus [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] differentia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] includi [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Q.s 3a An Definitiones Differentiae a Porphyrio traditae sint bonae

1a Nota — Pro quorum intelligentia advertendum [illegible]

2a Nota — [illegible]

[illegible]

Pro maiori intelligentia [illegible]

1o — [illegible]

2o — [illegible]

3o — [illegible]

4o — [illegible]

[illegible]

[illegible]

Q.s 4a An illa Def.o qua datur per prædicari De pluribus spe. diversis in quale quid conveniat Differentiæ subalternæ et infimæ.

[illegible]

in inquale

Tamen inquam, quod ad praecise [illegible] repugnat ... ratione ... in ... [illegible] debet ... definitio ... similiter ... quae ... praedicari ... differentiae ... praecise ... [illegible]

Nec ... dicas ... aliorum ... definitionem ... differentiae subalternae ... in illa ... sed ... pertineat ... praedicari de pluribus inaequalibus

Dices ... consistere ... ex textu Porphyrii ... quae praedicatur de pluribus ... inaequalibus ... Mal ... [illegible] ... ratio ... definitio ... tali ... reprehenda

Nec ... aliorum ... definitio ... differentiae subalternae ... praedicatur ... differentia ... Albertus ... in ... cap.

... differentia ... ad ...

Contra ... notum ... differentia ... ultima ... complexum ... ratione ... non ... complexum ... ratione ... [illegible]

... quod falsum ... simplex ... non complexi ...
... notio ... in ... inaequalibus ... differentia complexa ... in ... elementa ... corporis caelestia ... ratione ... incorruptibilia ... ratione ... corpora caelestia et sublunaria

... definitio differentiae ultimae ... definitione ... praedicari ... inaequalibus ... alia ... praedicari de omnibus ... inaequalibus

Dices ... falsum ... differentia ultima ... diversa ... differentia ultima ... subalterna ... differentias ultimas ... specificas ... differentiae ... praedicabilia ... falsum

Nec ... differentia ... sed ... differentiae ... subalternae ... indigere ... quomodo ...

est prior

[illegible] spe [illegible] ima [illegible] subalt[er]na [illegible] de pluribus [illegible] spe in [illegible] subalt[er]na [illegible] different [illegible] spe [illegible] ima [illegible] different [illegible] de pluribus [illegible] spe [illegible] inter se vel ab aliis [illegible]

Dices aliquis [illegible] de pluribus [illegible] spe [illegible] similiter [illegible] subalt[er]na [illegible] ima [illegible] de pluribus [illegible] spe inter se [illegible] de pluribus [illegible] ima et subalt[er]na [illegible] Porphyrius [illegible] 4 [illegible] 4 [illegible] Mauritius [illegible] 3.a [illegible] de pluribus [illegible] spe [illegible] inter se [illegible]

[illegible] in [illegible] ima [illegible] subalt[er]na [illegible] inequales [illegible]

Probo etiam [illegible] ima et subalt[er]na [illegible] in [illegible]

Q.s 5.a quonam respectu constituatur Differentia in esse V[niversa]lis & 3.i pre[dicabi]lis

[illegible]

meritoque [illegible]

merito queritur in specie quomodo ex supradictis differentia essentialis [illegible] ... [illegible] et 3 ptis

[illegible] dicitur constitui in ... ptis ... illa ... specie [illegible] facit differre ... qua constituitur ... ratione ... ad ... ptis ... quia ... facit differre ... qua constituit

Hec colligitur ... potentia et ... illa specie ... in ... ratione ... se ... differentia non constituitur in ... et 3 ptis

in hac ... dicitur ... in ... ratione ... que ... reperitur ... differentia non ... constitui in ... et 3 ptis ... ordinem ad speciem quam constituit ... genus ... in ... ratione illius ... ordinem ad ... illius speciei quam constituit ... tribuit ... ne ... diversis ... et ... alij

2º ... differentia constituitur in ... et 3 ptis ... ordinem ad inferiorem speciem ... ordinem ad ipsam speciem quam constituit

Hec ... quia differentia ... ratione ... abstrahit ... ab inferioribus speciebus ... nihil ... assignari ... ab ... illi ... differentia constituitur in ... ordinem ad ... inferiorem speciem ... ordinem ad ... speciem quam constituit ... habere ...

... differentia abstrahat ... differentia ... ratione ... aliquis ... ratione ... ratione ... ipsa ... profert ... differentia ... speciem quam constituit ... differentia ... abstrahit ... abstracte ...

... sicut species ... generis ... et 3 ptis ... ad ... ad ... ad ... ita ... differentia ... ad speciem quam constituit ... in ... et 3 ptis

... differentia ... ptes

Secundo ...

Sc[illegible] p̃te ex quinque cõtibus & p̃tibus ejus tñ demũ fieri potest ex aliquo

[illegible] pt n̄ ẽ p̃te ex n̄ c̃tiuz dequa in presentia agimus n̄ a def[illegible] at roate

po[illegible] p̄ti cũ definiri, [illegible] quiz ut ait [illegible] cap [illegible] def[illegible] aliquo

ex quinq p̃tibus & sit ad r̃õẽ positum [illegible] q̃ do cũa [illegible] roate p̃dicat

desiit [illegible] sua sp̃e [illegible] probam, p̃t [illegible] talis spei n̄ ẽ aliquo ex quinq

cõtibus seu p̃tibus

[illegible] Dices hoc e̅ n̄a quia reperit aliquo posse [illegible] p̃t n̄ ẽ p̃te ut pt in

exemplo posito ac def[illegible] in quo illud p̃t [illegible] dei [illegible] requisita ad

[illegible] n̄ assignari po [illegible] aliquid aliud [illegible] ex p̃te & sic d[illegible]a [illegible] roate

[illegible] spẽi qua c̃stituit e̅ p̃t & p̃te ut p̃t ci nihil assignari posit [illegible] illi [illegible]

[illegible] quia n̄ reperit in def[illegible] [illegible] at roate n̄a e̅ p̃t [illegible] p̃te cũ sit [illegible]

[illegible] & ci ia dicit sit ad r̃õẽ [illegible] requirit[illegible] [illegible] nõc & r̃õẽ ideo

excludit a[illegible] [illegible] a p̃te def[illegible] supra posita [illegible] at roate n̄ ẽ a[illegible]

[illegible] ci [illegible] ex [illegible] loco supra citato def[illegible] p̃t [illegible] definitio q̃ iure

[illegible] q̃d [illegible] tam p̃t n̄ ẽ [illegible] p̃te ex quinq cõtibus seu p̃tibus

3 [illegible] d[illegible]a c̃stituit inter [illegible] & 3 p̃tis [illegible] ordines ad [illegible]

[illegible] & ad indiuia immediata illius [illegible] intelligi[illegible] si illa p̃te qua

[illegible] positio intelligat [illegible] aliq [illegible] id e̅ [illegible] d[illegible]a [illegible] inquale [illegible]

[illegible] r̃õẽ [illegible] d[illegible]a cũ [illegible] ad [illegible] illius n̄ [illegible]

[illegible] p̃dicat at e̅ roate [illegible] p̃cise [illegible] roate [illegible]

[illegible] d[illegible]a [illegible] illius n̄ [illegible] r̃õẽ [illegible] & 3 p̃tis

D. [illegible] aliquis ad [illegible] p̃te [illegible] p̃t [illegible]

[illegible] illos [illegible] ad [illegible] p̃te [illegible] ad hoc sufficit [illegible] p̃dicat

[illegible] accidetaliter [illegible] aliq [illegible] [illegible]

[illegible] d[illegible]a [illegible] [illegible] & 3 p̃tis [illegible] ordines ad [illegible]

[illegible] immediata illius [illegible] intelligi [illegible]

[illegible] positio [illegible]

[illegible] d[illegible]a

[illegible] pot[illegible] [illegible] faciens [illegible]

[illegible]

[illegible] juxta [illegible] requirit [illegible]

[illegible]

Argumenta ꝯ dicta

[illegible] cum pluribus [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] inadequata [illegible]

[illegible]

[illegible] in multis [illegible]

[illegible] adequate respicit [illegible] in multis [illegible]

[illegible]

[illegible] adequate respicit [illegible] in multis

[illegible] excedit [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Qualiter

[illegible] ad illud [illegible] ad [illegible] in natura [illegible]
[illegible] immediate [illegible]

[illegible] abstractivitatis [illegible] abstrahi [illegible]
[illegible] abstractivi [illegible]
includere [illegible] natura [illegible] speci [illegible] abstrahi [illegible]
nullam includat [illegible] natura [illegible] abstrahi abstractivi

[illegible] natura [illegible] speci [illegible] abstrahi
abstractivi

[illegible] abstractivitatis [illegible] illas quae
abstrahi [illegible] inferiore includenda [illegible] illas quae natae abstrahi [illegible]
[illegible] inferi [illegible] abstrahi includant [illegible]
[illegible] abstracta [illegible] illa [illegible] speci
[illegible] includant [illegible] similiter [illegible] abstrahi [illegible] abstractivi
[illegible] includat [illegible]

[illegible] natura [illegible] speci quae [illegible]
[illegible] abstrahi abstractivi
[illegible] specialissimae [illegible]

[illegible] immediate [illegible] infra
[illegible] natura [illegible] immediate respiciat speci
[illegible] natura [illegible]
[illegible] speci [illegible]

[illegible] natura [illegible]
[illegible] immediate respiciat [illegible] infra [illegible]
[illegible]
[illegible] respiciat infra [illegible] immediate [illegible] mediate [illegible]
[illegible] respiciat infra [illegible] immediate [illegible]

[illegible]
[illegible] facile solvere

6

Ex dictis aut[em] colligitur quae nam sit def[initio] quidditativa d[ifferenti]ae quia
vero d[ifferenti]a est [illegible] [illegible] illa pars [illegible] p[er] q[ua]m intelligatur

Def. quidditativa — ut p[rae]dict[um] est in p[rim]o def[initio] quidditativa d[ifferenti]ae est q[uo]d ad [illegible] a[illegible] ad [illegible] de pluribus [illegible] [illegible] est. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] unionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Def. quidditativa — quidditativa D[ifferenti]a est q[uo]d ad[mittit] [illegible] de pluribus [illegible] [illegible] unionem [illegible]

Def[initio] descriptiva [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Def. descriptiva — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qu[ae] p[rae]dicat[ur] [illegible] [illegible] in quale [illegible] 5 [illegible] sit p[er]fectior g[ene]re

Q.s 6a An differentia sit perfectior Genere

1 Nota — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] limitates [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[er]fect[ionis] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p[er]fect[ion]alitatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genus ad [illegible] gradum [illegible] [illegible] limitatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1 parte q. 2. Art. 4 ad 1 [illegible] aliis

2 No. — 2 Nota q[uo]d genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in r[ati]o[n]e [illegible] [illegible]

His [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] D[ifferenti]a e[st] p[er]fectior g[ene]re [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] perficiens genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] genus e[st] p[er]fectius [illegible] [illegible] [illegible] d[ifferenti]a e[st] p[er]fectior g[ene]re

D. — D. Dicet aliquis genus e[st] principium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Respondetur

Pro distinctione istius genus est principium effectivum [illegible] [illegible] mat. [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] mat. [illegible] [illegible] per quas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mat. [illegible] [illegible] illud [illegible] differentia quae [illegible] genus et perfectio illa.

2. [illegible] genus [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] genus [illegible] quae [illegible] quod illud est perfectius [illegible] magis [illegible] genus [illegible] magis [illegible] est perfectius [illegible] [illegible] magis [illegible] magis [illegible] [illegible] genus magis [illegible] plura [illegible] magis [illegible] perfectius.

3. [illegible] differentia extrahens genus ad altiores gradus et eminentiores perfectionis [illegible] [illegible] illa [illegible] perfectio aliqua [illegible] radix maioris perfectionis [illegible] differentia extrahens [illegible] quod est perfectior [illegible] differentia extrahens [illegible] ad altiores gradus radix maioris operationis cum [illegible] radix [illegible] [illegible] radix [illegible] differentia [illegible] radix maioris operationis.

4. [illegible] differentia limitans gradus genericos intra [illegible] operationis [illegible] perfectior [illegible] [illegible] Thomas [illegible]

[illegible] quod ille gradus est absolute imperfectior qui est radix imperfectae operationis [illegible] [illegible] limitationis [illegible] tales [illegible] perfectionis [illegible] [illegible] quae perfectior operatio [illegible] [illegible] intelligere [illegible] [illegible] licet tales differentia limitans dicat aliquam perfectionem [illegible] maiorem quam perfectio [illegible] [illegible] genus. [illegible] differentia superior includatur essentialiter in differentiis inferioribus.

Quaestio 7ª An Genus vel Differentia superior includatur essentialiter in differentiis inferioribus

In [illegible] [illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] genus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4º cap. [illegible] genus [illegible] [illegible] cap. [illegible] [illegible] [illegible] alii [illegible] atque Theologi [illegible]

Sit Cl.

[illegible] superior [illegible] includit [illegible]

[illegible]

[illegible] infinitum [illegible]

[illegible] alia [illegible] intelligi [illegible] aut aliqua [illegible]

[illegible]

[illegible] includere [illegible] inferiora [illegible] bona

[illegible] negatione [illegible]

[illegible] includit genus [illegible] genus

reperitur in esse [illegible] explicare [illegible]

includi [illegible]

[illegible] ideo [illegible]

[illegible] includi [illegible] rationale [illegible]

includi [illegible]

[illegible] rationale [illegible]

[illegible]

[illegible] quod hominem [illegible]

aliqd rationale [illegible] in rationale

[illegible] hominem [illegible] extremum [illegible]

[illegible] in quantum [illegible]

[illegible]

[illegible] superior [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

proxima

p[re]dicare co[n]ti[ngi]t q[uae] accide[n]taliter includu[n]t[ur] in quantitate [illegible]
[illegible] [illegible]

1 m[od]o [illegible] [illegible] includere [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] merg[illegible]. At 2 m[od]o [illegible] [illegible] p[re]dicare [illegible]
[illegible] includere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] merg[illegible]
[illegible] includ[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] accidunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] accidens [illegible] accidens [illegible]
[illegible] corporea [illegible] incorporea [illegible] incorporea [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] supernaturaliter [illegible] [illegible] corporea [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] corporea
[illegible] corporeae [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] intellectum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
intellectu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] non p[re]dicari [illegible] accide[n]taliter [illegible]
[illegible] accide[n]taliter [illegible] [illegible] falsum igitur [illegible]

[illegible] [illegible] accide[n]taliter [illegible] p[re]dicari [illegible]
etiam accide[n]s [illegible] inclu[illegible] [illegible] includitur
[illegible] [illegible] [illegible] p[re]dicato [illegible] accide[n]taliter
[illegible] accide[n]t[illegible] [illegible]

[illegible]

Ad 9c forlas neg^o aplica, & ad illius prob^a distinctio & captio illas maximas qq accidentaliter di depreciato et accidentaliter di destitutio ad illud qd di dentaliter subito ita depedet a precato ut roc ob quas di desutio l^o depedet apcato & sic 2° ad illud qd di desutio di in depedet ab apcato nego cas q at dicat de hoc immediate & indepedenti a roate ideo benepso ess dicitur quae licet de nequo qua est precato tempe et roate dicat accidentaliter. Hanc solutionem tenet Sorsinas 4 metaph. qo 2^a ad 2^m.

4^m Arg^m Ex Arist. l. post cap 7 dicere oem propr. necess. esse per se d[illegible] per roate et atengi q esse q essentia q id qd sit alicui per se sit ess.

Ad 9c forls dico neg. ultimam consequa q non oportet e qd oe id qd quolibet modo sit per se dicat per se ess sive n^a est ppia passio ut Arist sit per se sicut supra explicatur qs 2^a An det aliqua dra simplex convertibilis cu spe ima ita ut n conveniat aliis spe diversis

Q^s 2^a An det^r aliqua Diff^ra simplex conver tibilis cu spe ima ita ut n conveniat aliis spe diversis

Et hanc qst at duggst. 1^a aserit nullam dari quapp omnes dras e quas cuiq est coes & oicas reperiri multis spebus & nulla alia roe spe ima distingui ab alia nisi pmultas dras simul sumptas in sent^a 2 [illegible] mortale coit hoi & bruto roale v hoi & ang^o ... roale mortale soli hoi sit colligit ex qsst ex amonio ingenio & aliis

2 Sent^a aserit dari simplices dras imas & convertibiles cu spe ima eas tenet exprese Arist 1 topicorum cap 2 & clarius 1 def. alius cap 2 & 7 metaph. text 42 ubi Albert. D. Thom. Simplicius cap 3 in ante pd Alex Albertus gic cap 6 Boetius libro de definit. Scotus 1 defs Scotus 1 post qs 12 & Alij

Cl^o dico e dari dras imas simplices & convertibiles cu qualibet spetie ima

cancel[illegible]

franc. tenent att. 2 dict. Et circa pr. roe q qualibet nat. specifica h[abe]t aliquas peculiares roes p quas differt ab aliis et quas non reperiri in aliis spebus q talis ... diffa simplex cum tali spe convertibilis. ... prbat q quaelibet natura specifica e radix alicuius passionis aut operationis quae non conv[enit] aliis spebus ut ostendit aia a veritate ... radix risibilitatis ... intellig[i] non po. precise intelligere talem natam sm eas simplices roes quae e radix talis passionis aut operationis q ... diffa simplex convertibilis cum spe ima.

Pro complemento huius q. observandum est praedictam diffam imam magna est ... nobis multas ut saepe asserunt ... et aliis atque experientia ipsa constat ... dicta.

Argumenta contra dicta

... si aliquaretur diffa ima simplex cum sola spe ima convertibilis maxime ... Deus creare ... alias spes ... cui ... roate et tunc roate ... de pluribus ... spe ... nulla ... diffa ima cum una ... convertibilis ... fieri po ... ima.

... aliqui ... Deus po creare ... alias spes cui ... roate cuius spes possibilitatem nos ... cum ex quo nulla apparet repugnantia et sic alii ... dico q si tales spes essent possibiles distinctae ... quae ... roates ... deberet dari aliqua diffa specifica ... differat ab ... aliqui ... nova spe distincta ... roate ... illi spes ... quaelibet ... distinctionis ... p quam una differat a alia ex quo ... dari ... roes ... spes.

... spes quae ... roes ... simplex ima ... intellectibus ... intellectibus ... intellectu ...

de ceteris gradibus, qui species constituunt, et omnes limitatas constituunt, et per multas differentias coniunctas

Differentiis [illegible] autem alius proprio differentias [illegible] ali... [illegible] quod fit inclinat illud gradus [illegible] reperit in tutela [illegible] ut dici [illegible] simplicem [illegible] quarta fatetur non indubitatum. Et haec dicta sufficiant de hoc capitulo de differentia ad laudem Sanctissimae Trinitatis cuius felix nomina [illegible]. Summa capitis de proprio

Caput 4um De proprio

Summa capitis

Hoc in capitulo numerat Porphyrius quatuor acceptiones proprii. Prima in qua sumitur proprium pro eo quod accidit alicui speciei non omni individuo illius, ut esse medicum.

2do pro eo quod accidit omni individuo alicuius speciei, sed non soli speciei, ut homini esse bipedem.

3o quod accidit omni individuo et soli speciei, sed non semper, ut homini in senectute canescere.

4o quod accidit soli speciei omni individuo illius et semper, ut homini risibile, atque haec propria quarto modo ait Porphyrius propria appellari quia convertuntur cum specie. Quaestio 1a an sub hoc quarto continetur proprium 4o modo quod adequate dimanat a vna ratione specifica.

Q.o 1.a An sub hoc quarto predicabili contineatur proprium quarto modo quod adequate dimanat a vna ratione spesifica.

quius



d. cujus qd explicat ad
sortendu est p(ri)ncipiu ma
ni(festa)tiois pt(?) . . . alter
. . . distinguit
. . . propriu ut . . .
leo dr proprie leo pic
. . . proprius
2o sumit(ur) proprium ut
oponit(ur) coi . . .
dicat proprium qd n(on) est
coe . d. peculiare ali
cui sive sit ess(enti)a rei sive
accid(ens)
3o sumit(ur) proprium ut
distinguit(ur) a extraneo
. . . ait . . . i topi
cap. 3 . . . alter
qd explicat i . . .
e sic e ess rei in quo sensu ess(enti)a rei dr maxime propria . . .
Alter(um) proprium e qd n(on) explicat ess(enti)am rei d. solu quoddam accid(ens) qd n(on) e extra
neu ess(enti)ae

Pro quo . . . e qd praeter . . . ess(entia)e duo accid(enti)um gna reperiunt(ur)
alter e eor(um) qui necess(ari)o dimanat ab ess(enti)a rei et cu illa g(er)it necess(ari)am conexionem
tanquam illius passio ut . . . in hoc . Alteru(m) e eor(um) qd n(on) dimanat ab
ess(enti)a rei neq(ue) g(er)it cu illa necess(ari)am conexionem ut . . . qd aqua calefiat ab igne
et . . . frigefiat ab aqua . accid(ens) . . . vocat(ur) proprium qn n(on) e extra
neu ipsi ess(enti)ae . d. ab illa dimanat al(iu)d . . . acc(iden)s . . . extra
neu qa n(on) dimanat ab ipso ess(enti)a . d. . . .

His itaq(ue) co(n)stitutis o(mn)es distingua . . . debere . . . accid(ens)
dimanas ab ess(enti)a rei et in hoc distingui ab accid(ent)e . . . cujus r(ati)o e
q(uia) cu n(on) . . . proprium . . . ad hoc . . . qua accid(ens) . . .
. . . accid(ent)ia . . . nulla alia r(ati)one proprium distingui

po ab accid. nisi q. petat illq aliq. ab ess. dimas

Solu. m. difficultas an ad q. 4.a pte spectet accid. quodlibet n. dimanans ab ess. rei cum d. [illegible] eius statu semper dimanare ab ess. verius operatur [illegible] ab q. [illegible] vocat q. sit solitu. [illegible]

Et q. difficultas varie circu ferunt sent. i. alie sol. ppius 4.o mo expectare ad q. 4.a pte alie expectare ad accid. 5.a pte que st. [illegible] Abersi casa, Sabisena [illegible] cap. [illegible] Scalig. ex po [illegible] q. cap. de [illegible]

2.a st. aserit q. liber accid. q. quodlib. n. dimanet ab ess. rei sive sit ppius 4.o mo sive n. pertinet. [illegible] Ds. Cobarensis, mercado, & colig. Junior. [illegible]

4.a pte
[illegible]

Sit ch. q. liber accid. q. q. vis n. dimanat ab ess. rei sive sit ppius 4.o mo sive n. pertinet ad q. 4.a pte excepto q. [illegible] nulla firmato asignari p. ab adversariis [illegible] ess. st. sint ppria 4.o mo expectent ad q. 4.a pte n. o illa que n. dimanat ab ess. quia r. 4.o mo [illegible] coiaut [illegible] que dimanant ab ess. [illegible] sufficienti st. distinguit 4.a pte ab accid. 5.a pte

Prat. q. [illegible] Ray op 4.o cap. [illegible] & colist. accid. 5.a pte n. dicat p. se de subo cui eius conexione cu illo stabili dimas. d. [illegible] accid. q. dimat ab ess. rei sive sit ppius 4.o mo sive n. pdicat p. se de subo in secundo mo pdicat p. se q. in q. co consistit q. in eo consistat et pdicatur dicat conexione cu subo tanquam aliq. ab ess. dimans, et dicet. in libris posthor. & colligit ex [illegible]

Ex dictis ar. colligit. q. ppriu. 4.a pte sumat. in tota sua [illegible] plenitudine [illegible] subse [illegible] accid. que dimanant ab ess. rei sive sint ppria i. sive [illegible] 4.o sive siat ab q. [illegible] q. solet apellari ppriu. [illegible] q. e [illegible] cu [illegible] sola specima [illegible] [illegible] sive adequate siat [illegible] q. solet apelari ppria [illegible]

q. gst. [illegible]

ē convertibile cū g(ene)re est supra sensibile supi(us) propt(er)ea atq(ue)

... ā proprius 4(u)s (pro)p(ri)e sumat(ur) strictè & p(rae)cis(issi)mo sic enim in-
cludit p(ro)prium 4(u)m mo(do) illud q(uod) adequate dimanat ab sp(eci)e una et illi soli

sit Nōi modo di sp(eci)e ... proprius strictissimo ... p(ro)p(ri)e
... aliquid peculiare alicui sp(eci)ei ... inseparabiliter
... ut eius passio quemadmodum colligitur ex D. Thomæ ... cap. 7
ubi ait ... proprius strictissimo ... spe(cie)i speci-
alissim(a)e ... argum(en)t(a)r ... in comm(un)e spe(ci)ei subalternæ.

Venie(n)s infert q(uod) ... sumentes proprium strictè &
præcisissimo multa asserunt quæ illi soli ... alia accid(ent)ia quæ ...
... p(ro)pria ... proprium in tota sua amplitudine ... dicta

Argumenta contra dicta

... cap. ... p(ro)prium ... de
... sub illa ... de multis speciebus ... illud
accid(ens) q(uod) dimanat ... erit proprium ... quæ
...

...
...
...
...
...
...
...
... pertinentia ad 4(u)m ...

... similiter ... solo ...
... proprio strictissimo ... q(uod) convertibile cum sp(eci)e ...
... colligitur ex D. Thoma ... supra citato ... cap. 7

...

Ad 2m co hab. ex Porph. ibi n. cognoscitur de oitus propii in: cit velit nullum propium p se suscipere magis & minus. d. Te nuc accid. 4i pte. & propii ita differre qd illi in vniversum magis coiat suscipere magis & minus quam propio quare n. negat aliqd propium posse suscipere magis & minus quod pote colligit ex Alberto Duvaldo 2 sent. dist. 27. q. 2a notabili 6.

2o. Ad 3m nigredo dimanare ab esse corbi t. tr. e propium illius ex Porr. cap. de accid. vbi at. n. predicari de illo ut propium d. ut accid. 5i pte q n. de accid. qd dimat ab esse e propium

Ad 4m dico 1o fm aliquos qui negant nigredinem dimare ab esse corbi pquo refert Boetius ammonius cap de accid. ... & alii aserentes multos corbos visos fuisse albos ita sres bo desperatus cap. 5o ... in hoc cap. qui ajunt in scitia se plures corbos albos vidisse aliquis in antiquo ... dimanare ab esse corbi nisi aliud ... aliquod impedimenta

2 dico ad ... illam ptinere ad propium 4i pte neque ad hoc ... dicta Porij n. ibi cap. de accid. ... ex eple ... quod aserit n. dimanare ab esse q 2a quonam vniversale ... propium in ... & 4 ptis

Q.s 2a An Proprium constituatur in esse vlis & 4i prelis & quonam Vu constituatr.

Dicunt aliqui quos cap. de ... ... propium n. constitui in esse vlis p ordinem ad esse aqua dimat. d. solu p ordinem ad infra illius & g vlis inquiunt ... ptinere ad 4m pte vniversalis. d. ... Pauli qui ... infra

Sit clo propium constitui in esse vlis & 4 pte p ordinem ad ... aqua dimat & p ordinem ad infra illius quod ... colligitur ex Abi ... cap ... in hoc cap.

Et preterea pt i ex dco qa cap [illegible] de coiahbgait proprius 4ti pte predicari de spe et de indiuis illius immo ideo predicat de indiuis q prius predicat de spe qd ita asserit Dg [illegible] opus quo capi [illegible] colligit ex Are cap [illegible] q ille predicatur ingo pprius predicar de spe a qua dimanat [illegible] ad quo 4ti pte atq adeo pprius [illegible] ad illam constituere inter [illegible] 4 quinque pte.

Nec ad quo obstat illa solo quam aduersarij dicunt pprius de spe pri tanquam pt non tanquam pte ex q. [illegible]

R. i quo e q ipsemet [illegible] et Dg [illegible] scitatis a [illegible] de pprio et 4ti pte [illegible] illud afirmant illud predicari de spe tanquam a [illegible] abilla [illegible] de indiuidis illius [illegible]

Et preterea [illegible] pprius e in [illegible] a qua dimanat [illegible] requisita ad quo 4ti pte [illegible] conuenienti [illegible] pprius [illegible] esse a qua dimanat. Preterea aducebat [illegible] reuocata in memoria ea quae cap de diia [illegible] diximus

[illegible] que fieri posunt facile soluet [illegible] inconquasci tate q cap de diia [illegible] quena sit def pprii 4 pte

Q.s Ult. Quenam sit Definitio proprij quarti predicabilis

[illegible] i [illegible] cap 4 asignat def pprii [illegible] pprius e qd n indicat rei esse [illegible] esse [illegible] accidet rei [illegible] inest [illegible] predicari de re [illegible] resistit qd [illegible] cap de pprio [illegible] pprius e qd [illegible] soli [illegible] conuenit [illegible] predicatur [illegible]

reciproce. Porro volere asignare defo ppii intota sua amplitudine est dess. similiter pro eo q adequate dimanat ab specie cui illa conuenit.

Quarto def. eius conuenire uelg ppiis expectantibus ad quod aute poter asignari po alia descriptio que sic est ppiu est qd est pte inquata deplurimis solis aquor esse dimanat. Alia do est qd semqua dimanat ppius est te qd ipquat aliq accidens ab esse dimanat est coe pluribus.

Oia at alia que qe tractari solent cu dio ppii omitto q illa que tractant supra cap. 3. ad oia qs 1 et 2a qe aplicari po et q ea dicta sufficiat adeo hoc cap. de ppio.

Caput .5um De proprio

Summa capitis .5. De accidente

Tres in eo cap. asignat Porus tres def. accidentis et unam diuid. 1a def. accidentis est qd adest et abest pter subiecti corruptionem. 2a def. accidentis est qd contingit eid inesse et non inesse. 3a def. accidentis est qd neq est genus nec species neq proprium neq diferentia semper autem est subsistit in alio est inherens.

Diuid. vero generalis accidentis aliud separabile et aliud vero inseparabile ut nigredo corui et ethiopis. Qs 1a est An def. accidentis a Porº tradite simul cu illius dio sint bene asignate.

Qs 1a An Definitiones Accidentis A Porº Traditæ simul cum illius divisione sint bene Asignatæ

Huic qo

Solent desunt aliqua Dub cc ... X cc aliquas
obiect quae illarum asignatio ...

Aliqui afirmant p.l. defi. accid. quadat p abesse X adesse
pter subi corruptionem esse definiri accid. separabile
Cois tn est aperte definiri accid. in coi ut aprehendit separa
bile X inseparabile ut distinguit a proprio X pte in Smporius

Huic questioni ... tres ... afirmat X ... Pij X
aliorum expositiones permitetius illas defe simul cum dic. ... bene traditas X ...
servant leges bone defi X omnis defi simul cu dic. qt bene tradita ..
Sed desunt aliqua dubia cc illarum explat. X cc aliquas obiect.
quae ... fieri posunt quas sigillatim proponemus ac solvemus. Dub. i
An p i. defi. accid. a Por. traditam definiat accid. in coi An vo accidens
separabile

Dub. I. An per i. Definitionem accid.is a Por.e traditam definiat accidens in co.i An vero accidens separabile &c

Aliqui afirmant p.l. defe accid. quae ... p abesse X adesse pter
subi corruptionem esse definiri accid. separabile
Cois n. ... ait definiri acc. in coi ut aprehendit separabile X in
sep. ut distinguit a proprio ... ita ... Caiet. ...
3. ... Albertus ... X tractu de accid. Aegidius ... post ...
Simonius ... cap. X alij in hoc cap.
... in eo ... intelligi debet praedicta defi.

...

Necessario accidenti sep. ... insep. ab ... accid. ... ex ... per ... ... act. ...

Dub.: D. ... quomodo intelligenda est talis desc. secundum illas partes adesse et abesse. Dico

Dico illas partes adesse et abesse ... positiue intelligi de presentia et absentia ... absolute loquendo ... accid. vere ab re absolute posse abesse et adesse absoluto ... illius ... falsum est cum multa sint accid. quæ vere in re nequeunt abesse absoluto ... nigredine ... abesse ... ab Æthiope et de aliis ... accid. ... quæ nequeunt abesse ... quin corrupatur. intelligi ergo debent illæ partes de presentia et absentia ... affirmando et negando ita ut sit sensus accid. est illud quod potest judicare adesse subiecto aut abesse ab illo quin ... intelligatur ... corrumpi aut ... ad aliquid illi conatur ... ab ... ...

Hæc autem explicatio est ... exposit. et ... ... ad ... et aliorum ... expressius ... cap. ... accid. ubi explicat quomodo acc. insep. ... nigredo ... in corvo aut Æthiope ... in ... potest intelligi corvus albus et Æthiops ... colorem ... illius corruptione ... quem distinguit a ... propte ... quod est ... aut ... nequit judicari abesse subiecto quin ... intelligatur aut subiectum ... corrumpi aut ... ad aliquid illi conatur ab illius esse ... intellect. ... abesse ... illius ... judices ab illo abesse ... ad quod sibi conatur ab illius esse ... At acc. ... propte ... ut quando ... illud abesse absoluto ... illius esse ... ad aliquid illi conatur illius esse ... ut ... si judices lignum quod semel est calidum ... calorem ... lignum ... ad aliquid illi ... argumenta ... dicta

Argumenta contra dicta

i ...

1º arg.º Item dico illa def.º convenit aliis ad[illegible] quibus bona [illegible] [illegible] p[illegible] q. fra substaliis po adesse et abesse a[illegible] s. amat. sine illius corrupt. [illegible] alio s. [illegible] ergo

Confirmat. q. ex [illegible] posunt adesse et abesse [illegible] sine illius corrupt. [illegible] accid. [illegible] ad [illegible]

R. neg. [illegible] q. illa def. convenit acc. [illegible] subintelligi debet ac [illegible] ex parte quod po adesse et abesse [illegible] fra substalis [illegible] mat. [illegible] [illegible] cum [illegible] plex [illegible] fra de mat. [illegible] mat. [illegible] fra ideo fra sub[illegible] acc. [illegible] ad [illegible] [illegible] neg. [illegible] aliqd aliud [illegible] fra [illegible] abesse quin [illegible] corrupat mat. [illegible] quin corrumpat [illegible] [illegible] ingeo [illegible] immo neq. [illegible] fra substalis po [illegible] abesse a mat.

[illegible] hoc mo [illegible] q. [illegible] [illegible] p[illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] accid. [illegible] ad [illegible] [illegible]

2º arg.º [illegible] multa [illegible] acc. [illegible] abesse [illegible] sine illius corrupt. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qualitates quae corrumpunt [illegible] ingeo [illegible] q. illa de [illegible] [illegible] acc.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] neg. [illegible] [illegible] supra dicti [illegible] illa particula abesse et adesse debere intelligi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ita ut [illegible] [illegible] quodlibet acc. [illegible] ad [illegible] posse [illegible] [illegible] adesse aut abesse [illegible] quin ex illius absentia aut [illegible] subiec. [illegible] corrupat [illegible] [illegible] acc. innumerari [illegible]

D. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] impertat aliq. per[illegible] ad acc. [illegible] [illegible] [illegible] ex illo [illegible] [illegible] [illegible] corrupti [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ad acc. [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] aliqua acc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acc. [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] aliq. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acc. [illegible] abesse illius corrupt. [illegible] [illegible] adesse [illegible] illius corrupt. [illegible] [illegible] acc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

tra in subiectum vel extra aut totalem aliquid illi debitum ab esse dimeus

3° arguitur Nulla bona definitio datur per opposita sed hec est talis ergo accidens quod adest et abest adesse et abesse non est bona

Respondeo quod definitio nequeat dari per opposita simul sumpta pro eodem tempore bene tamen posse dari per opposita divisive in quo sit sensus illa opposita posse convenire successive et divisim diverso tempore videlicet modo unum et postea aliud et hoc modo intelligi debet posita definitio accidentis Dico 2ª an 2ª definitio et 3ª accidentis sint bene asignatæ a Porphyrio

Dub: 2um An 2a et 3a Def. accidentis sint bene asignatæ A Porphyrio

Conclusio est afirmativa et probatur auctoritate Porphyrii et aliorum ex posita probatur auctoritate Fonseca 1. topi. cap. 4. et colligere ex solutione argumentorum contra dicta

Argumenta contra dicta

Primo arguitur contra 2ª definitio quæ ita se habet accidens est quod contingit eidem inesse et non inesse nam debet differre ab supra dubio precedenti explicatum ergo non est bona

Huic argumento respondeo cum Alexandro Armon Casa et Smaragio quod verba contingit ... quod definitio esse admittunt et differat et sit eadem cum illa quoad sensum ... voces differunt et clarius per illud verbum contingit explicatur accidens non habere conexionem cum subiecto talem qualem aliqua habilitas est ... dicimus

2 arguitur contra 3ª definitio non talis definitio datur per negationem, neque autem non explicat quid rei naturam ... per negationem quid sit ergo talis definitio non est bona

Respondeo bene posse aliquam rem definiri per negationem saltem describi ubi quod definitio non exacte ... per aliquam proprietatem negativam quæ cognoscatur quid sit res et inde colligatur ...

Dicendum accidens posse abesse a subiecto quod male dicitur et inherentia definitur posse esse in subiecto subsistens

Respondeo neque

R. neg. 2. quia licet accid. possit abesse a subiecto, tamen ex natura quasi debet esse in aliquo subiecto.

3. Arg. contra illam divisionem accidentis in separabile et inseparabile: nam dari accidens separabile et non dari inseparabile probatur ex Philosopho 1 post cap. 6 ubi ait omne accidens esse separabile.

R. neg. cons. ... nego ... dupliciter quae ... dari aliqua accidentia quae natura possunt tolli manente subiecto et haec sunt separabilia ut calor ab aqua, ligno etc. alia quae natura non possunt separari ut nigredo ab Aethiope et haec dicuntur inseparabilia ad quae Philosophus ... vult omne accidens esse separabile ... aliquo ... ut nigredo ab aliis subiectis naturaliter separatur, non vero ab Aethiope. Quaenam accidentia contineantur sub hoc praedicamento et quae sit eius definitio.

Q. 2a Quaenam accidentia contineantur sub Hoc. 3. praedicamento et quae sit eius Definitio

Accipitur ... invenitur ... doctrina ... in intelligentia ... aut accidens ... quod ... accipitur pro oppositione subiecti in quo ... sumitur id quod nullo modo est substantia ut albedo, nigredo etc. ... sumitur ... quia ens dividitur in substantiam et accidens ... ex hoc ... in definiri solet accidens est cuius totum esse est inesse subiecto quod explicat ... Porphyrius ... capite ... ita intelligitur ... nam ... inseparabiliter ... subdividitur ... quod accidens ... proprium quale est illud quod fluit ab essentia subiecti ... proprio ... Et in accidens commune extraneum ... quod non emanat ab essentia subiecti ... illi accidens ... ut albedo ...

2. Accidens ... sumitur ... distinguitur ... rei ... accidens sive ... sit aliquid substantiale ... accidens ... non ... formalitas ... realitas ... ita ...

sta in ess pp at creatis oi acc[ns]

Hoc itaq supposito ut certa ad incerta separemus, i certum est qd in hoc 2[o] pte n convenit oi acc[i] stricte sumpto, et distinguitur a substa, supposito q ea acc[ia] quae dimanat ab essa rei ex eis sunt n ad hoc. d. ad 4[am] pte expectant dividendo e. q.

1[o] oes etiam sunt eos ... acc[tes] ingg. ... caruerit aliqua cond[ne] requisita ad rationem ... n ptinent ppriae ad hoc 3[m] pte cujusmodi sunt pp in ... at ... excoi sunt pp proprie ptinere ad aliqd. pte debeat esse directe

2[o] illa etiam pp ingg ... aliqd importat p actuale ... integra ... Dorthus et lignea excludit ... ratione vitis ... aliq ppriae ... debet importare aliqd ... n posse denotare aliquam p... ex qua ... subiecti

4[o] illa etiam pp ingg ... aliqs modus rei incompletus ... existens substa et substans acc[ns] et ingerens excludit etiam ...

Visitis his pmissis ... ad hoc 3[m] pte ... acc[ns] stricte sumptum ... ingerens ... latius ut cum ... acc[le] ... ab essa rei

Aliqui dicunt ... acc[ns] stricte sumptum ... et distinctum a subst[a] ptinere ad hoc 3[m] pte in Tolet. ... et alii. D. ... ita ... falso ... notanda ea quae a nobis dicta sunt cap. ... ppriae ...

Dicitur ... acc[le] n dimanas ab essa rei ... [illegible] ... dummodo n veniat ... subo ptinet ad hoc 3[m] pte itaq ... spiritualibus creaturis ... incorpore ... colligitur ex ... 1[a] p q. 77 art. 1 ad 1[um] ... q. 7 art. 4 ad 3 ... quodlibeto 6 q. ... Secto q. 34 ... Caje ... acc[ti] ... abiegna ... cap. 11 et alii

Dico ... illa ... acc[tes] ingg ... n distinguitur a substa ... definitio ... ad illud ptinet

... ingg pp ... et ...

est ...

spectare ad peccata, aliq. cōi dicte qd. p. affari adesse & abesse sine illius corrupt.

ille peccatorum actuum ingg. peccata n. distinguit & satisfac. sit rō & def. quinque

partem & fiat q. qd libet peccatum actuale n. dimat ab esse rei nec cū illo pte

vniat. ex quo des. sciretur requisitis ad voēz ditis debet ptinere ad aliqd pte

& nullus aliud dat a quo possit cōtinere nisi ad quis. pte & q. dic peccatum

actuale qd n. dimet ab esse rei nec cū subo pte vniat debet ptinere

ad qoc. 5. pte

Dices Dicet aliqs illa necp. dicata actum quis ita se gerent vt n. vniat pti cum subo

ptinent ad qoc. 5. pte?

Aliqui quos cap. sectia ravaliter referent illa peccata ingg. dixa p. pra-

cepti & deinde immediate illius & q. at erroate gocat errate &

n. ptinere ad act. 5. pte & ad dicas qd quidē e valde probabile vt nos ibi diximus

si illa parta qualis indiff. dic. possit intelligar qd peccet nimis dic ad acti-

talis vt faciat ronem pte cū subo

Alii deniq. ds peccatores ptes eis si impulet peccata quis faciunt vnius pte

cū subo n. ptinere ad dicas 3. pte n. a. vt sic explicat illa parta quales debet

intelligi qd peccet aliq. aliq. a. et pte & iuxta quem nimis certū e tales

peccatores n. ptinere ad tale pte dic. & ad act. 5. pte n. a. ad qoc sufficit vt

peccat dicat de subo act. n. dimat ab illius esse sive pteriat cū suboti

vere: Cuiq. quis sentia sit valde probabilis

Viterius dubitabit aliqs de act. quis dimat a principis individualibus

& n. ab essa spefica quomodo asserit Ds. Thos. op. 4o cap. 3 qre se ingrediend.

Vita Corbi ptineat ad qoes. pte a. n. & ad ppriis 4. pte

Circa hoc dubium qd invenit sit. asserit quiqumi act. ptinere

re ad act. 5. pte & colligit ex ipso cap. secūdo & ex Do. [illegible] sciaro

ad ex alis expositoribus cap. de ppri. & accid.

Ego vō sit asserir illa ptinere ad 4. pte . quisquid sit tex distinguit

ppriis aliud quod qd dimat a voē specia vt sibili ca bati aliud ex pposito

qd dimet a voē spifica ut sta. vite. nobis aliud individuale qd dimat a princi-

piis individualibus vt ess. negreds in corbo d. Europe

Ad 3um ... tamquam vero et a nobis teneatur non certe est talis accidens et ultimas ... intuitu ... de illa conexione, nec illi esse omnino extraneum ... quia ... in illo reperitur cum non exercet aliquam rationem propriam. Ad 5um solvitur ... non ... Et ... similiter ... non pertinere ad ... 4o modo.

Ad 2a quaestionem quaenam sit definitio accidentis dico quod bene potest accidens describi vel definiri inquirendo accidens est quod praedicari potest de pluribus subiectis tamquam aliquid accidentale extraneum.

Quia tamen bene potest definiri accidens ... tamquam aliquid extraneum de multis subiectis. Atque ita 2a dicta.

Def. descrip.

Def.

Argumenta 1 Dicta

1 ... Porphyrius cap. de ... ait accidens posse suscipere magis et minus ... quod sit accidens ... differentia subsistens ... albedinis in gradu caloris ... quod solum pertinet ad ... partem.

Ad ... dicendum illud Porphyrii non intelligi ... ita ut sit ... de accidente pertinens ad quam partem suscipere magis et minus ... debet intelligi indefinite ita ut sit ... accidens ... magis sit suscipere magis et minus quam proprie ... partem.

... modo ... potuerunt alia argumenta supra ex auctoribus gravissimis ... ... de accidente indefinite et similiter non ... sua amplitudine. Et sic omnia quae ... possunt facile solvere ex ... supra cap. de differentia, proprio et accidente ... ultima ... accidens ... praedicari de suis inferioribus ... ponitur de subiecto

5 Ultima Vniversale accidens in ratione s. praedicabilis Constituatur per praedicari de suis inferioribus vel potius De subiecto

Cum accidens ...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Summa Capitis

Caput 6um De communitatibus

Summa capitis

Sit ex incerp. aquo [illegible] sigillatim [illegible] ingo[illegible] spectat quae [illegible] cuilibet [illegible] cui [illegible] cum [illegible] coiant [illegible] facillima [illegible] cogere ex [illegible] supra explicabimus [illegible] in quo immorari. Sed pro inspectione [illegible] an praedicabilia sint plura vel pauciora quam quinque [illegible] ad illa [illegible] imago [illegible] an praedicabilia sint plura vel pauciora quam quinque.

§. 1. An praedicabilia sint plura vel pauciora quam quinque.

Nonnulli afferunt praedicabilia esse plura quam quinque [illegible] Baldovino Caso [illegible] aliis. Alii vero afferunt esse pauciora [illegible] aliqui volunt esse tantum quatuor [illegible] tribuit Cantero cap. 4 [illegible] ponere [illegible] afferre alios [illegible] alii [illegible] duo.

Ut quaeque [illegible] advertendum est praedicabilia in praesenti [illegible] hoc loco [illegible] dialectici [illegible] sumi [illegible] quod est univoce praedicari [illegible] pro illo quod prius potest [illegible] aliquod univocum [illegible] cum multis [illegible] ac praedicatur directe [illegible] [illegible]

[illegible] Cum de aliqua [illegible] distinctione [illegible] locum [illegible] [illegible] in quolibet [illegible] in parte [illegible] illos omitto [illegible] explicando est ultima [illegible] est praedicatio directa [illegible] dico quod praedicatio directa est illa in qua id quod [illegible] recto ordine [illegible] debet [illegible] subiici [illegible] et id quod debet prius praedicari.

Indirecta vero est illa in qua id quod debet in recto ordine subiici [illegible] et id quod debet prius praedicari [illegible] quod debet subiici praedicatur [illegible] quod debet prius [illegible] et tunc [illegible] quod [illegible] praedicatur de supremo [illegible] alibi dicet.

[illegible] praedicabilia [illegible] supra [illegible] in praesenti [illegible] plura nec pauciora quam quinque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliorum [illegible]

[illegible] quinque [illegible] plura [illegible] pauciora [illegible] quinque [illegible]

i. ut videbimus quod omnis pars i. e. essentialis i. actualis & sic est i. importat 3
essentiam metaphysicam que sequitur ut forma determinans speciem & quo pacto est differentia. & eodem
pacto est pars essentialis metaphysica quae se habet quasi materia indifferens ad multas species
& quo pacto est genus. & sic importat totam essentiam constitutam ex parte materiali &
formali metaphysica que est communis multis solo numero diversis quo pacto est species. & sic accidens
i. importat aliquod accidens contrahens ab essentia rei & quo pacto est proprium. i. non contrahens ab
essentia & illi extraneum & quo pacto est accidens. 5. pars & sic sunt modi predicandi respective
in fra alterum ad quos reducuntur ad quinque modos singulares explicatos

Et quoniam ex his patet advertere quod ista vocabula sunt intelligenda su-
positive et distributive requisitive ad vitae & plane propria supra sufficienter dicta

Argumenta contra Dicta

i. Arg. contra 1. propositionem quia praedicamenta sunt omnia ut constant. & quolibet praed.
continet diversa praedicata & diversos modos praedicandi praedicata sunt plura quam quinque

R. nego conseq. quia non quia praedicamenta continent diversa praedicata & diversos
modos praedicandi talis diversitas provenit a materia id est ad significationis quos importat
cum aliquid significata substantiae alia quantitatis alia qualitatis & tunc ipsa tali
considerentur quatenus sunt vocabula praedicata omnia pertinent ad aliquod ex quinque praedicabilibus

2. Arg. Multa sunt praedicata quae non expectant ad aliquod ex quinque praedicabilibus
supra positis quia praeter illa constituenda sunt alia tria prout & 1. illa praedicat in qua
praedicatur passio de differentia ut homo est risibile et visibile. 2. illa in qua
praedicatur passio de passione ut est risibile admirativum et visibile. 3. illa praedicatur
in qua praedicatur passio inferior de superiori et homo est animal
et visibile. quod multa sunt praedicata quae non expectant ad aliquod ex
quinque universalibus seu praedicabilibus

... Denique ... dico illas passiones in qua
illa propria passio ... expectare ad proprium ... pte ... proprium ...
dimanat a gradu ... inadequate
Ad ... probatur ... illas passiones in qua ... 2 passiones expec
tare ad proprium ... 2 passio dimanat ...
... 3 ... illas passiones in qua passio ... passiones ...
... expectare ad proprium ... dimanat ab illo saltim inadequate ...
inadequate ... dimanat a ... ...
3 ... roale ... roale ... roale e
roale ... roale e roale ... tales passiones ... pertinent ad a
liqd ex 5 ... enumeratis ... assignandum ... aliud
... explando ... dico illud roale quod ... passiones
... substantive ... adjective ... sumitur adjective
quod significat ... ad ... substantive
significat ... ex roalitate ... illas ... roale ...
... passiones ... adjective ... roale ...
... intelligerent ... roale intelligerent ... quale
... roale ... roale
... ad ... 3 ... passiones in quale ... faciens ...
... roalis ... roale
... roale ... intelligi ... animi ...
immediate ... illa passiones expectat ad ... 5 ...
... ad ... 3 ... illa ... qualis ...
... supra ... qualis ... faciens ...
... roale e roale ...
... roale ... roale ... expectare
ad 5 ... 5 ... pte ...

ita similiter per ly rationale et rationale ad pertinere ad ... ad acc^s. Sic ly rationale supra ad predicari formaliter substantive et ly rationale ad subiecti idem sit ac ... l. Illa ... illa predicatio pertinet ad speciem non ... cum ly rationale ... ... medi... de individuis

4. Arg. ... cap. 4 ... ... praedicabilia genus proprium et accid. et nullam fecit mentionem speciei et differentiae ... pauciora quam quinque

Resp. ... noluisse ... ... quae cap. ... quo ... deserviebant ... quae ... varia ... dialecticorum et ideo ... quae ... pertinens ad ... dialecticorum non ... rinet ad aliquid et ... ... in ... sermo ... praedicabili

5. ... ... et ... abstrahit ... abstract ... ab inferi. l. acc. ... proprium non ... abstrahit ... ... illorum ... acc. ... proprium ... acc. ... ... erunt pauciora quam quinque

... nam acc^s in concreto ... nigrum non predicat de subiecto nisi quatenus ... nigrum in ... de ... ... nigro in ... l. ... et predicat ... pertinens ad ... non ... acc. ... pte

... negandum ... acc^s ... abstrahit ab ... sub... afecto tali acc. tamquam ab inferioribus ... ... predicari ... acc.

ad ... ... libet acc^s ... in concreto ... posse accipi. 1. ... tamquam quoddam compositum ... ex subiecto et acc^te quasi ex partibus ... componentes. 2. denarive ... in ... generalia ...

Si acc^s ... sumat ... ... predicat ... ... quae ... ... nigrum ... nigrum

Vocabuli [illegible] sunt [illegible] reducuntur ad [illegible]

Ad 2.m [illegible] si sumatur 2.o modo predicatur tanquam actus determinans, determatio [illegible] id est vitulis rubis qui denat [illegible] actu [illegible] eius [illegible] cat. [illegible] niger. Equus est niger [illegible] actus [illegible] pertinent ad quinque predica.

Dixi actus in concreto non sumatur in abstracto [illegible] dicatur [illegible] nigredo [illegible] in primo recto predicatur actus [illegible] predi. cum predicetur inquale

Ultimo [illegible] predicta distinguntur penes diversos modos predi. [illegible] cadit [illegible] tres. s. ing. inquale et inquale [illegible] predicta [illegible]

Ex quo [illegible] illos tres modos predi. [illegible] sub [illegible] s. ing. et inquale includunt duo [illegible] primi ing. [illegible] modus predi. includat id quod taliter predicatur ut determinale importet [illegible] specificam et sic predicatur species [illegible] taliter predicatur ing. quod [illegible] importet [illegible] materiam quale [illegible] et sic predicatur genus. Similiter [illegible] predi. inquale includit illud quod predicatur tanquam aliquid ab [illegible] et [illegible] predicatur [illegible] tanquam aliquid [illegible] tanquam aliquid [illegible] accidens et [illegible] et sic predicatur actus. quod [illegible] dicat [illegible] univocam et genericam ad 5 predicta.

Q.s 2.a An universale dicat unam rationem communem univocam & genericam ad quinq. predicabilia

Tres inquae quod [illegible] invenimus [illegible] 1. asserit [illegible] unam rationem communem univocam ad quinque predicta [illegible] atque adeo [illegible] genus ad illas ita [illegible] libro [illegible] capite [illegible] in [illegible] predicamentis Ammon capite 6 et 7 ibidem

2.a [illegible] asserit [illegible] dicere unam rationem univocam genericam ad [illegible]

car. qd' Ferrarii: Sum Cast. de qre Toletus inscript.^a quinq librig. 2.

3.^a Svet.^a e aliquorum existimantium se vna qua et conciliare, sicut ... vte pprie & in rigore dicitur esse analogu: et ora ptia latissimo esse vnivocum genus

Sic cl.o vte et vna voce comuni vnicam significat ad quinq ptia ... est ... q ad esse vnum aerie multis abstrahendo ab eo qd sit ... medians ... inmediate in quo consistunt vte equaliter participat ab ... a ... sicut ... vnivocu genus ad 5 ptia ... dicta

Argumenta contra dicta

Vte non sit equaliter ... ptib. q genus & spes ... nisi res ... in multis ... vte non ... vnivocum genus ad 5 ptibus

Resp. ... sicut non valet ... perfectius reperit in spe ... in quo ... vnivocum genus ita similiter non valet ... vtis perfectius reperit in re ... spe ... genus ad illa ... illa ... perfectior ... voce superior ... vedriaz

2 arg. Si vte e genus ad quinq ptia ... genus e spes tenet ... quinq ptibus e genus ...

Resp. genus & spes posse sumi ... quidditative ... denative genus quidditative e genus, spes quidditative e spes ... quidditative e ... ... in esse ... in quantum ... omnia denative ... spes ...

3 arg. Si vte esset genus ad quinq ptia ... esset magis vte quam ... sicut ... non e magis ... quam equus ... genus e magis vte quam spes ... vte non e genus ad quinq ptia

Resp. ... vte ... posse ... vel quam ... ad ... denat. ... in ... denatz ... non ... esse magis vte quam alio ... 2 mo

Ultimo dic. q[uae]ritur genus praedicatur de pluribus differentibus specie q[uo]d n[on] species ut praedicatur de pluribus differentibus numero.

Huic q[uaesti]o[ni] dicendum juxta doctrinam traditam in [...] q[uo]d species quidditativa praedicatur de pluribus subjectis n[on] tamen species genativa qualis est genus. Q[uaesti]o 3a an quodlibet ex quinque [praedicabil]ibus sit species infima

Q. 3a. An quodlibet ex quinque predicabilibus sit species infima

Sensus quaestionis est an quodlibet [...] genus species [...] in ratione universalis & praedicabilis sit species infima itaut n[on] contineat sub se diversa distincta specie.

Aliqui affirmant [...] p[ro]prio [...] differentia [...] esse species infimas. Alii v[er]o asserunt de differentia [...] sub [...] diversas inter se distincta atque adeo differentias n[on] esse species infimas, sed subalternas.

Dicendum quodlibet praedicabile ex quinque praedictis est species infima in ratione universalis & praedicabilis. Haec q[uo]d attinet ad genus & species est communis nam fere omnes fatentur genus & species esse species infimas in ratione praedicabilis. De differentia v[er]o aperte asserit [...] 27 [...] in universali de [...] [...] & refert [...] cap. de [...] p[ro]p[ri]a [...] cap. 6 [...].

[...] quodlibet praedicabile repetiri [...] universalis [...] n[on] adaequatam [...] sub illo, [...]

Argumenta contra dicta

1. [...] genus [...] praedicabili [...] ergo substantia [...] subalternum [...] corpus [...] ergo [...] ergo genus [...] n[on] est species infima. [...] genus in [...] incontrare [...] subalterno & generalissimo. Praeterea [...] genus [...] magis convenit cum uno [...] quam cum subalterno [...] magis [...] cum alio subalterno quam cum [...] & [...] ergo [...] differentia [...]

R[espo]ndeo n[e]g[ando] m[ino]r[em]

R[espo]ndeo

R. neg. min. qd ad ptes dico illas diversitates invenirj ...

ergo, e diversitates essentias in roe ptes d. solo mat. seu acta cu ro esse ... in

roe utis. solo sistat in hoc qd sit aliquid ad mu ptestates cõe multis spebus in qua

roe sua ess. sunt genus s. gralissimum subaltrnum et imum. qd ... unum sit

actus alio et extendat ad plures spes et magis ... ad qua ...

d. sua acto seu mat. qd ... spes ess.

Ad 2m probatur prius 4 ... pte differt ess. ab acte ... pte in roe utis ...

qa het conexiones cu ess. sibi agua d. mat. d. in aliqua ppria ...

conexio cu ess. quã in alia ut ... in pot. ... actu mat. conexio het pot.

reperit. ... ess. agua d. mat. ... qd ... diversitas penes cone-

xiones cu ess. ... diversa ptia ... ad prius.

R. neg. cõsequia. qd mat. aut min. conexio ppria cu ess. n. arguit

diversitates ess. in roe ptes. d. solo mat. seu acte cu ro ess. ... ppria in roe

utis et ptis ... sistat in hoc qd sit aliquid cõe pluribus ab ess. d. mat. in qua roe

ess. sunt ... sub tali roe unus geat mat. ... min. conexionez cu ess.

... vere reperiri po ... ass diversitate ess. ... suficiat de ... utis ... plit.

Laudet Stma Trinitas cujus filij noia mur et sumus 14 ... ...

... Anno a Nativitate millesimo sexagesimo nono die Sa-

... ...

Distrutas

Disputatio prima partis Logicæ quæ agit de prima operatione intelectus circa incomplexa realia sive circa prædicamenta

Per Reverendum P. Fr. Franciscum Delgado [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] decimo nono Dezembris Anno 1609.

Proæmium

Postquam disputat. precedetis egimus de his que expectant ad
Dirigedam .i. operat. intelss. ac incomplexa rais. (s. ac ens rois
in coi et ac vte et omnes illius species) recto ordine procedetes
Subsequitur agi De gis que ad illam Dirige dam ac incom
plexa raia pertinent quequidr si pmta Degg Arês gic ac
pin de tota gac disputat. de Ante predimetis et prmtis aget

In Nomine SS^ma^ Trinitatis

De inscriptione

Aliqui gunc tractatus apellant de 5m gnibg seu de 5m capitis
gralibg alii de 5m elemetis alii de 5m igribg. ab Areatis crit. …
qarorum qdquid derivat a verbo greco categoreo qdid signat ac
predicare .i. demostrare unde latini et quigunc libros pmtorum apellant pmts
in seris predicatorum e. quis quenoes pmts gerat varias accept. i mi
gnat illa mat rais que e genus gralissi quomo dicim, substa quanitat
et 2 signat illam 2 intt gus gralissi 3 signat ordines acteris pluris
… de autore

De Autore

Aliqui negant aut. huius tres in Ant. Arist. ingi suprme. sit
Haribog et Bardvins ibideo stalij
Dr … lominus dicit e aut. fuisse Arist. ita imp. i … ex pro
… vel ne … 4 …

De objecto & Fine

Relictis variis ... esse ... ... frale ... ... intellectus ... complexa ... seu ens incomplexa ... periarmeniae ... juxta tres operationes intellectus ait librum ... esse ... logicae ... ad dirigendam ... operationem intellectus. Praeterea ipse ... post lec. I. ait logicam distinguendam sit juxta tres operationes intellectus siquidem ... tractatus ... est pars logicae ut affirmat ipse ... logicae ... aliquam ... intellectus ... alia est ... intellectus ... ens rerum simplicium ... incomplexa

Finis autem ... est tradere methodum quo ... simplex intellectus ... cap. I. de univocis, aequivocis & denominatibus

Caput. I. De Aequivocis, univocis & Denominatibus

Hoc in capite affirmat ... tres definitiones ... aequivocorum ... aequivoca dicuntur quorum nomen solum est commune, ratio vero substantiae nomini accommodata est diversa ... ... picti

2ª Definitio est univocorum quae sic se habet univoca dicuntur quorum nomen est commune ratio vero substantiae nomini accommodata est una eademque ... ... Pauli

3ª Definitio est denominativorum quae ita se habet denominativa dicuntur quae ab alio sumuntur appellationem a quo solo casu differunt ut grammaticus a grammatica ... ens textu

Animadversiones circa textum

Animadvertend. est. 1. Ar. prius agere de equivocis q. illor. cogno. e necess. ad pntia na. equivoca cognere oportet ut a pntis excidat. postea agit de univocis cu. que ad pntia signicant & sic illor. cogno. e necess. similiter de denativo. e necess. cu. de illis mentio fiat cap. de qualitate & passim to. unius pnti pt. d. alio

2. Aiadverti ex Ammon. Simpl. & Boet. dari alia noa que dnt multivoca seu sinonoma que conveniunt in re et sonum & differunt in noe v.g. Gladius ensis &c. Alia v.o dnt diversivoca seu illa que imp. portant diversa noa & noes et diffinitionesque equus &c. & de his no. egit Ar. in hoc tractu

3. Aiadverte cu. def. assignata in hoc cap. poni bedeuta q. res ex se neq. sunt univoce neq. equivoce. 2. quatenus dnt & pe [illegible] p voces & conceptu & ideo voces & conceptus a Dialect. apellari solent univica univocata aut equivoca equivocata ipse v.o res equivoce equivocata aut univoce univocata.

4.o Aiadverte cu. def. equivoco. q. ideo defin. in plurali na. ad equivocat. requirit ut sint multe res signate. 2.o dicitur quorum noes e coe q. oes ille res debent signari uno noe & ideo & noes coe. 3 in def. ponitur to. subst. diversae q. subst. sumitur p essentia q. cuiq. illud sit sive substale sive acd. q. v.o to. relatis vanis acceptio. infra sumitur p illa roe obiva seu nata quae signat p. noes. ut colig. ex dic. Ar. 1 post. 2 a art. 2 dist. 2 quare id de dicitur nata ipsius rei e diversa &c. quando sit unus illud q. signat e diversa. itaq. hec def. equivocor. hoc mo intelligi debet ut equivoca sint illa quae sunt unius noi. to. m. seu nata significata pillud noe. sit diversa.

E x dictis at colligit ut aliqua sint equivoca tria requirit. 1.o ut sint multa res noe. seu tius. 2.o ut habeant diversas roes seu natas.

ij

& ut q[uae] ad diversas rões sumatur, q[uan]t[um] q[uod] illud nõe seu terminum idē quatenus p illas signat, equivocū videtur q[uo]d c in cap[ite] tituli 2 ...

Ex plana ia def[initio]e equivocor[um] facile est explicare def[initio]nē univocor[um] quæ eod[em] sermo[ne] ē explicata aut p[er] eas[dem] sol[um] ē dub. cur in plurali dixerit Arist. unica dum...

Ad q[uod] facile R[espondetur] q[uo]d in caje & alias q[uo]d ad univocat[ione]m requirit[ur] v[er]sari plura q[uae] unam rõe cõi equaliter parti[cipa]bile, nā Arist. in p[rae]senti agit de illis univocis de q[ui]b[us] cõit[er] ē sermo in scio cujus m[od]i s[un]t illa que important unā rõnē cõem & utes. Sed in sicut sentibus & sub q[ua]e def[initio]e n[on] cõprehendit nisi singulares ut v[erbi] g[ratia] Pet[rus] & Paulus &c. qui aliquā rõe dici p[ossu]nt univoci voce q[uo]d ... adito ... neq[ue] ... q[ui]a n[on] sunt equivoci ... positive ... nim puriter nõe cõe

Def[initi]o et[iam] denativor[um] ita explicatur: denativa dicuntur quæ ab aliquo sumunt apelat[ione]m, id ē quæ sumunt denat[ionem] ab aliquo a quo casu, id ē ad ... & terminat[ione] vocis differunt, nā denatiba & illa quæ denat[iv]a ... denat. debent q[ua]re aliquā mutat[ione] in nõe ut fortis, fortitudo &c.

Colig[itur] ex dictis oēs def[initio]es traditas esse bonas q[ui]a p[er] aut... ab aliis ex positis & p[rae]terea nulla cõe illis dest.

Sol[u]m superest ut latius explicemus nat[ur]am equivocor[um] in diversos gradus equivot[atio]nis divisa. Dub. unicum de div[isione] equivocor[um] ...

Dubium unicum De divisione æquivocorum

[illegible]

2. [illegible] equivoca [illegible]
[illegible] equivoca a ca[illegible] nõe; [illegible] una [illegible]
[illegible] aut [illegible] vnius [illegible] aliud [illegible] pan in hibernia, [illegible] in Irania.
[illegible] impositione [illegible] Petrus [illegible] [illegible]
[illegible] equivoca [illegible] nõe; [illegible]
aut similitudinē [illegible] in ipsa nāne [illegible] ex co[illegible]
impositionis, vt cū aliqs ob memoriā [illegible] [illegible] tribuit
eius nomen [illegible]

2.ª [illegible] quae n dit adeo pure equivoca [illegible]
vocar analoga. quae vox graeca [illegible] latine [illegible] [illegible] ac proportionē [illegible]
[illegible]. Et sic analoga apud logicos [illegible] quae sunt quādā convenientiā, imperfectā [illegible] ad [illegible] similitudinē. Unde abstrahe [illegible] definitio
Analoga sunt quorum nõe [illegible] rō subsz neq. [illegible] eadem neq. oino diversa.
Quae definitio colligitur ex D. [illegible] metaph. lect. 6. [illegible] 13. [illegible]. Quare
[illegible] analoga neq. oino dit [illegible] vt univoca neq. oino diversā sine
ordine convenientia vt equivoca pure. [illegible] quasi medio mō se habent, unde
à dialecticis apellātur quasi media inter univoca et pure equivoca.

Haec analoga [illegible] in analoga [illegible] attributionis, proportionalitatis, [illegible] [illegible], [illegible]
Et i de analogis phisicis. Dubium 1.um de [illegible] analogia [illegible].

Dub: .1. De Analogis phisicis

Ad quam analoga phisica que solent inequalitas [illegible],
Cui analogice definiuntur: analoga phisica sunt quorum nomen est commune, ratio
vero non omnino eadem; inequalitas participationis rationis diversae magis
[illegible] at equalitas aliud [illegible] analogia phisica. quia rationis abstractae
[illegible] per participat ab inferioribus [illegible] inequaliter par
ticipat [illegible] magis perfectius reperit ad [illegible] quam inequo
[illegible] in hunc [illegible]
ligit explano dicti philosophi [illegible] latere multa
[illegible] seu analogiae phisicas

Vide quae analogorum [illegible] 19 q 1 art 2
[illegible] Ferrara [illegible] gentes cap 33 [illegible] cum aliis dialectis
[illegible] analogorum intelligat aliquantulum [illegible]
Dub. 1. an ca phisica analogia reperiat in generibus et speciebus infimis

Dub: 1. An ca phisica, analogia reperiatur in generib. & speciеb. imfimis

Resolutio [illegible] analogiam phisicam [illegible] reperiri
in generibus [illegible] quia haec analogia [illegible] inaequalitatem
perfectionis [illegible] quam una [illegible] perfectius participat [illegible]
[illegible] species [illegible] specificam super [illegible] inaequalitatem
perfectionis [illegible] in generibus reperitur analogia phisica

Argumenta contra dicta

1. Arg.

Est [illegible] participat ab [illegible]
[illegible] analogia
[illegible] aliis [illegible] reperiatur perfectius
in [illegible] 2 [illegible] reperiri [illegible]

... participent ... essentialiter ... quoad omnes suos gradus accidentales ... in albedine usque ad 8 gradus ... analogiam phisicam requiritur participatio ... superioris

Unus individuus naturæ humanæ (secundum Caje.) est perfectius altero ... analogia phisica reperitur in specie infima?

Respondeo negative, nam opinio Caje. est falsa & si velit Caje. omnia individua naturæ humanæ inter se ita se habere ut unum altero ... perfectius nescio quomodo possit se liberare ab hoc quod natura humana sit genus.

Ex dictis infertur: hanc phisicam analogiam non excludi a primis ... sint simpliciter univoca ... sint analogia ... phisica.

Dub. 3um Quomodo hæc phisica analogia reperiatur in generibus

Dub: 3um Quomodo hæc phisica analogia reperiatur in generibus

Dubium est ... hæc phisica analogia reperiatur in ... quatenus signat ... communes ... ut abstractas per intellectum, ... quatenus signat easdem ... ut ... in re ...

Hæc analogia phisica non reperitur in genere ... in ... abstractis ab ipsis speciebus ... ut dicit ... participabiles ab ipsis speciebus ...

... analogia phisica non reperitur in genere ... abstracto ... participabile a speciebus ...

... hanc phisicam analogiam ... ferre ... consequentia ... postea ... analogiam ... ita dicit ... probabilitates ... in ...

ut verè

Ut verò includat in ipsis differentiis. At analogum physicum videtur diversas participabilitates ratione differentiarum, ut verè talis sit in qua reperitur analogia physica, non includat in conceptu differentiarum, sed ad illas descendat faciendo a posteriori. Dub. 3um an animal sit perfectius in una specie quam in alia, non ratione differentiarum sed ratione sui praecise.

Dub: 4um An Animal sit perfectius in una specie quam in alia, non ratione Differentiarum sed ratione sui praecise

Circa hoc sunt nonnulli affirmantes quod animal etiam seclusis differentiis perfectius est in homine quam in equo, non solum ratione differentiarum sed etiam ratione sui praecise.

Dico tamen quod animal ut praecisum à differentiis non est perfectius in homine quam in equo.

Probatur quia tota physica inaequalitas generis provenit à differentiis, ergo animal ut praecisum ab illis est aequale in omnibus.

Dices: hanc conclusionem esse fundamentum contrarium, nam gradus animalis in homine provenit ab anima rationali, in equo autem provenit ab anima irrationali, ergo animal in homine etiam ut praecisum à differentia erit perfectius quam in equo.

Respondeo gradum animalis in re provenire ab anima rationali, seu equina, sed gradus animalis in homine taliter provenit ab anima rationali ut tamen non proveniat ab illa ut rationalis est, sed ut sensibilis, quare haec anima rationalis praecise ut sensibilis non dicit maiorem perfectionem quam anima equina. Quaestio 2a de analogis attributionis, et de requisitis ad eorum naturam.

Quaestio 2a De Analogis attributionis. Et

De requisitis ad eorum naturam

Analoga haec dicitur quia [illegible]

[illegible] aliqua [illegible] aliqua [illegible]

[illegible] ut [illegible] in corpore [illegible]

et ab aliis [illegible] vocant equivoca [illegible]

[illegible] in [illegible]

[illegible]

Analoga autem ex parte aliqua [illegible] in qua [illegible]

[illegible] illud [illegible]

[illegible] illud [illegible] sanus [illegible]

[illegible] medicina [illegible]

[illegible] medicina [illegible] recipiunt

[illegible] in [illegible] illa [illegible]

[illegible] ad illud [illegible] sanitatis tanquam

[illegible] medicina [illegible] tanquam [illegible] causa

[illegible] [illegible] adde [illegible]

[illegible] a metaphysica [illegible] et aliis [illegible] supra [illegible]

[illegible] cap. 2°

Est [illegible] adverte [illegible]

[illegible] in ipsis naturis rerum [illegible] imponentis

[illegible] nam illud nomen [illegible] plura [illegible]

[illegible] imponenti [illegible] equivoca

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] equivocus [illegible] sanus [illegible]

a [illegible] attribuit [illegible]

[illegible] recipit sanitatem tanquam [illegible] medicina tanquam

[illegible] tanquam [illegible] illius.

[illegible]

Haec autem analogia attributionis dividitur in 4 membra in diversos ordines quibus inducta reperiuntur ... quatuor causas quia analoga possunt ... dici ad unum primum principale in quo reperitur principalis ratio significata per nomen analogum.

Primo enim aliqua dicuntur ordinari ad unum tanquam ad finem ut medicina ... quae ordinatur tanquam ad finem ad sanitatem tanquam ad finem. 2a alia dicuntur ordinari ad unum tanquam ad causam efficientem et ideo analogice tribuitur illis nomen causae efficientis ut sunt potiones et ... quae sunt confectae a medico dicuntur sana cum sint causae sanitatis. 3a alia dicuntur ordinari ad unum tanquam ad causam materialem subiectam id est quae est subiectum illorum ut sunt accidentia quae dicuntur entia in ordine ad substantiam quae est ... sicut ens. 4o denique alia dicuntur ordinari ad unum tanquam ad causam formalem seu exemplarem ut ... manu depicta et statua quae ambo respiciunt ... tanquam exemplar quia sunt illi similia secundum figuram ... imago depicta et statua ... Haec sane reducuntur ad metaphoram ... propter similitudinem ad instar alterius illo nomine appellantur ... sunt ...

Sed ut haec divisio analogiae attributionis in quatuor membra ... causarum melius intelligatur ad duos solummodo ... revocabo primus est quando nomen quod significat proprie unam rationem transfertur ad significandum aliam per similitudinem quae reperitur inter ... ut leo qui significat proprie ... transfertur ad significandum Christum propter ... [illegible]

2us modus est quando nomen causae transfertur ad significandum effectum ... nomen medicus qui significat proprie ... medicum qui est causa ... [illegible] transfertur ad significandum ... instrumenta artis medicinae quae sunt effectus medici vel ... nomen effectus transfertur ad significandum causam ... [illegible]

... illi conveniunt

Soliquuntur ex dictis iuxta com̃ [illegible] magis [illegible] quare [illegible] immediate significat [illegible] tantum [illegible] significari [illegible] in me [illegible] significat [illegible] na sana pluribus [illegible] at precipue significat [illegible] sanus [illegible] hoc [illegible] sanitatem [illegible] precipua [illegible] primario [illegible] quasi secundario.

C[illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] principalia [illegible] minus principalia.

[illegible]

[illegible] sana [illegible]

D[illegible] [illegible] alogata [illegible]

Et quod hoc [illegible] sanus ex [illegible] urina [illegible] medicina [illegible] urina [illegible] sana [illegible] medicina [illegible] causa [illegible]

urina [illegible] medi

divina & medicina [illegible] contraria [illegible] extrinsece [illegible]
[illegible] impertam imprimendo [illegible]

[illegible] contraria alogata definiant [illegible] ad [illegible]
[illegible] medicina debent definiri [illegible]
[illegible]

Et praeterea [illegible] impertata [illegible] alogus attributus [illegible] alogati [illegible] ad [illegible] alogatum [illegible] alogata [illegible] medicina divina debent definiri [illegible] ad [illegible] alogatum [illegible]

1m

Argumenta contra dicta

[illegible] alogus attributus [illegible] metaphysicae [illegible] expositionis [illegible] non significat immediate plura [illegible] potius unam [illegible] communem entis [illegible] supra [illegible] alogus attributus deberet immediate [illegible] significare plura [illegible] alia [illegible] falsum.

[illegible] una [illegible] communis abstrahendo a substantia [illegible] accidente [illegible] immediate significat talia [illegible] non esset alogus attributus [illegible] imperfecte [illegible] alogus attributus.

2o

Si [illegible] alogus attributus immediate significat plura [illegible] substantia [illegible] accidens sequitur illas [illegible] ingo[illegible] praedicat ens de substantia [illegible] accidente esse falsas aut certe [illegible] quod est a veritate alienum [illegible] ens [illegible] sensus erit substantia [illegible] accidens [illegible] substantia [illegible] ens immediate significat accidens [illegible] substantia [illegible] de substantia [illegible] falsa [illegible]

Quod [illegible]

Quia si sapientia adunaret per se ipsam [illegible] praedicaret
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attrib.
[illegible] partes signati [illegible] [illegible]

Dico hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse in re [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] praedicare
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non signat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] signat [illegible] [illegible] praedicavit illa pars signati [illegible]
[illegible] atque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ac [illegible]

Dico [illegible] [illegible] supra ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] praedicat [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illi [illegible] [illegible] [illegible]
uni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo attrib.
non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non praedicat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
sanitatis ex [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible]
non ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sicut [illegible] praedicat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquo attrib. [illegible] sapientiae

divine

[illegible] & [illegible] sapientia humana per [illegible] analogatum at-
tributionis potest definiri [illegible] ad sapientiam Divinam, ut si dicas
sapientia humana est [illegible] spiritus quo contemplamur res per
altissimas causas; [illegible] falsum est quod diximus supra secunda-
ria analogata attributionis debere definiri per ordinem ad pri-
marium analogatum.

Huic arg. Respondet negando minorem, nam sa-
pientia humana considerata ut est analogatum secundarium
attributionis implicat cognosci ut tale secundarium analogatum
quin definiatur in ordine ad primum. At nihil obstat ut sub alia
ratione possit definiri sapientia humana quin definiatur in ordi-
ne ad sapientiam Divinam ut fuit definita in argumento, tunc
enim sapientia humana non fuit definita formaliter ut secun-
darium analogatum attributionis, sed praecise ut sapientia
solum humana est. [illegible] de analogia proportionalitatis & de requi-
sitis conditionibus ad illorum naturam.

Q.s 3a De analogiis proportionali-
tatis & de requisitis condi-
tionibus ad illorum
Naturam

[illegible]

I [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

pt ex D. Tho. severita qs 2 et ex alijs

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] extrema [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] extrema [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] cap. 3. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] propria sunt

[illegible]

Propria sunt ... id nomen analogum [illegible] extremis [illegible] similitudinem que

[illegible]

[illegible] cordis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Explicata la natura analogorum proportionalium

[illegible] proportionalis [illegible]

[illegible] immediate [illegible]

[illegible]

[illegible]

Armonie [illegible] ante [illegible] terra [illegible] gentes [illegible]

et aliis

Et [illegible]

[illegible]

[illegible] aliud [illegible] sint plura [illegible] similitudi

nem [illegible] convenientiam [illegible]

[illegible] sunt [illegible] importationem

rei [illegible]

Hoc est insuper advertendum nil obstare [illegible]

[illegible] principii [illegible]

[illegible] principio vite [illegible]

[illegible] aliud dependeat [illegible] principium [illegible]

[illegible] sequenti

[illegible] nomen sit impositum [illegible]

ad [illegible] plura [illegible] similitudinem ac convenientiam [illegible]

principii

Quis reperit in illa 4 extrema supra explicata quare solvare extrema quae habent inter se convenientiam ac similitudinem propter
sibi [illegible] noes ad id non sit impossibilis neque translatio non fieret aliquis propter
[illegible] sicut substantias corporeas et spirituales sit convenientia et simili
tudo propter dicens sicut se habet substantia corporea ad divinas corporeas
per quas limitatur ita propter se habet substantia spiritualis per quas limitatur ad divinas
spirituales. At fortasse est aliquis propter quod hoc non est non fuit illi impossibile
cum immediate significaret illam similitudinem et convenientiam ad propter
ut significaret nomen commune sicut. Quidquid sit, ante oculos ipse ven
[illegible] multum arguit.

Alias rationes afferre solent aliqui Juniores quasquidem omitto cum ex his quibus supra assignatis facile conciliari poterunt ponderatae.

Ex dictis autem colliges in quo differant [illegible] propter [illegible] attributionis. In his differunt in nomine non a [illegible] attributionis non appellatur et abstracta [illegible] quae [illegible] ab uno. Et ad unum [illegible] propter absolute vocatur [illegible] ut constat ex 4 metaph. tx 2 et 2 post cap 16 et ex multis aliis locis.

2° Differunt quia in [illegible] propter non est necessaria assignare unum [illegible] primarium [illegible] cuius [illegible] dicatur alia, sicut requiritur in [illegible] attributionis ut supra diximus.

3° denique differunt [illegible] propter [illegible] habere 4 extrema [illegible] diversa inter quos sit propter [illegible] similitudo et [illegible] propter quod non requiritur in [illegible] attributionis [illegible] dicta

Argumenta contra dicta

[illegible] fol.

Si propositio intueret analogiam sequeretur nullum dari terminum univocum vocum d. oe. et ana propositionis [illegible] falsi —

[illegible] possunt reperiri propositiones [illegible] inter in nati [illegible] propositio [illegible] sicut se [illegible] ad naturam [illegible] se [illegible] natam [illegible]. & ex [illegible] po reperiri [illegible] propositio [illegible] sicut [illegible] canis caelestis ad suam naturam [illegible] canis latrabilis ad suam [illegible] sic [illegible] aliis [illegible] in [illegible] tris po reperiri proportio ac [illegible] tri erunt anal.

R. ad hoc arg. neg. sequelam & ad illud prob. dico falsum esse in [illegible] tris reperiri [illegible] proportatem sufficientem ad hanc analogiam cau[illegible] [illegible] na [illegible] in[illegible] & cani po[illegible] fieri aliqua proport. n. sequit. at [illegible] canem esse trios anal. [illegible] nam [illegible] ac [illegible] n sint impositi [illegible] impositi ad significandum illam propositionem [illegible] similitudinem canis. [illegible] ad significandum plura [illegible] plura nullo [illegible] propositio [illegible] ambo [illegible] at [illegible] canis n. sunt tri anal. [illegible] canis [illegible] equivoci.

2 [illegible]

Dubitatio anal. propositionis n. distingui ab anal. attrib. [illegible] anal. attrib. [illegible] similitudine [illegible] [illegible] tri [illegible] esse anal. propositionis [illegible] [illegible] ac similitudinem propositionis [illegible] sicut [illegible] ad [illegible] sicut [illegible] in [illegible] anal. attrib. n. differunt ab anal. propositionis

R. illam anal. esse anal. attrib. & propositionis [illegible] sub diversa ratione [illegible] [illegible] importat immediate similitudinem [illegible] extremum [illegible] ad aliud extremum [illegible] primarium [illegible] anal. at [illegible] propositionis [illegible] [illegible] sunt anal. propositionis [illegible] nullum sequitur [illegible] diversa ratione [illegible] ad diversas [illegible] analog. [illegible]

[illegible] [illegible]

S. d. leo agnus etc. aliqua dici possunt de Xpo Dno aliqua attrib. aliqua dicta aliqua propter etc. ut ait ... 1 p. q. 13 art. 5 ... i ... dist. 14 ... alii Theologi q. 4 an dentur aliqua analoga habentia vnam rationem comm. Et an enti possit dari vnus conceptus formalis obiectiuus

Qs 4. An dentur aliqua analoga habentia vnam rationem comunem. Et an enti posit dari vnus conceptus formalis et obiectiuus

Explicatis ... immediate ... agentis ... anima sint alia ... quae imponunt vnam rationem com. quae difficultas praecipue ... inter ... com. ... disputationem 4 ... inquirentes an ... enti quin ... ad ... sit ... ut ... conceptus ... hic autem ...

Et ... mature ... conceptus ... formalis atque obiectiue ... accidentis ... quae ... plures rationes ... diuersos ... formales ... hic ... actus ... vnus conceptus ... formalis ... aliis ... ipsum ... vnus conceptus ...

... q. 4 ... inueniuntur ... dari analoga habentia vna ratione com. ... neque dari vnus conceptus formalis atque obiectiuus enti ... ens ... analoga ... conceptus com. ... ens ... ratione ... substantiae ... formalis ... vna ratione com.

E contrariam sententiam sequuntur nominales cum ... ex ...

... q. metaph. ... 7 ... metaph. ... de ... q. metaph. ...

... tx 3 ... metaph. tx 2 Niphus 4 metaph. ... cap. ...

maria ... cum antiquis peripateticis

... 2 ... non posse dari aliqua genera voci ... communi ...

... posse dari ... ... entis ...

... q. ... tribuit ... Scoto ... dist. 3 q. ... x 3 ... dist. ... q. 2 ...

... Ocamo ... gabriel ... dist. 2 ... gregorius ... dist. 3 ... 2 ... Scotistis

3 ... aserit non dari aliqua genera univoca ... voce ... communi

... posse dari aliquam ... genera univoce ... ad ...

in Capre. ... dist. 2 q. 2 Ferrara ... genera cap. 24 ... 4

metaph. q. 3 ... opus ...

... dicunt ... non ... expiare

... unusquisque ... infer ...

... entis nihil determinare ... entia indeterminate

... hoc ens ... illud ens.

2 ... alij ... entari ...

...

3 ... alij ... entia ...

...

fundamenta infra infra ...

... dari aliqua aliqua ...

... commune ...

... metaph. ... 2 ...

quos infra ...

... posunt dari aliqua ...

... frater atque ... ex quibus ...

... abeo ...

... non posse ...

aliquam ... aliqua ...

...

Maioris

Maior autem ex ea probat bis hodie ratione per ipsi ante talem[illegible] q. 13 art. 5 ad 1. et de veritate q. 2 art. 11 et scoto in 1 dist. 3 q. 1 et 3 et 2 dist. 3 q. 2 et alii

2 eam maior probatur quia intell. non potest concipere in quo res ducunt Deus et omnia entia omnia dicuntur in hoc quod sint entia et vere esse quod potest intelligi concipere rationem entis et Deo et ab omnibus entibus rationibus abstrahendo ab esse creato et increato et ab aliis rationibus peculiaribus quae conferunt his entia in particulari sumpta

Confirmatur eadem maior quia in Deo intelligitur ab eo aliis rationibus habere rationem alii quia etiam dicitur in hoc quod sit principium entis et similiter cum Deus et alia entia dicantur in hoc quod habent esse poterit intelligi abstrahere rationem entis

Minor vero supra posita scilicet quod illa ratio entis abstracta a Deo et a creaturis non possit esse univoca est aperta et omitto ad hoc authoritate gravorum authorum praecipue D. Tho. 1 p. q. 13 art. 5 et de veritate q. 2 art. 11 et contra gentes q. 7 art. 3 et 1 p. q. 33 et 34 et communiter alii Theologi et philosophi et probatur illa ratio etiam si illa ratio entis communis Deo et creaturis esset univoca sequeretur talem rationem esse genus seu quid sub quo Deus et creaturae essent collocata ad hoc quod non est dicendum contra cuius scientiam importat univocationem ... ... sequitur de hoc reponitur in ente ... Dei et creaturae ... creaturae ... entia dependenter a Deo transcendat ... entis ... ratio communis entis Deo et creaturis non est univoca ergo

Ex dictis autem infertur quia illa sententia asserentes non tantum conceptum formalem simplicem entis ... conceptum obiectivum ... in conceptu entis significari ... confuse simpliciter

Et contra hos arguitur 1.° quia tunc daretur conceptus [illegible] simplex quo [illegible] abso[illegible] intellig. qui sit similitudo representat.° [illegible] idem sonat conceptus simplex quod [illegible] supra [illegible] possit intellec-
tus noster concipere rationem entis abstrahendo a ratione [illegible] et ab aliis in [illegible]
sicut concipit abstrahendo a [illegible] [illegible] particulari [illegible] conceptus
[illegible] erit simplex cum sit representatio [illegible] rationis

2.° arguitur quod [illegible] asserunt conceptum obiectivum entis non esse [illegible]
[illegible] ab inferioribus [illegible] illa immediate importare inferiora [illegible]
quae [illegible] entis non representat inferiora nec [illegible] aut rationes peculiares
per quas differunt [illegible] in quo [illegible] [illegible] esse ab [illegible]
[illegible] creato [illegible] increato [illegible] [illegible] conceptus obiectivus illius
[illegible] ab inferioribus et immediate importat solas rationes [illegible] entis
et non immediate [illegible] ut volunt adversarii ergo [illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible] entis per [illegible] [illegible]
non [illegible] [illegible]
[illegible] ab inferioribus [illegible] ipsa inferiora
[illegible] differunt [illegible]
inferiora [illegible] non [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] quaero [illegible]
ergo non debet [illegible] solum [illegible] ut [illegible] participari
ab inferioribus [illegible] [illegible] participabilitate [illegible]
[illegible] erit [illegible] non [illegible] aliqua [illegible]
exercitat [illegible] [illegible] ergo [illegible] entis [illegible] abstracta
[illegible] hoc quod est [illegible] esse in quo omnia inferiora conveniunt [illegible]
cum [illegible] inferiora imparticipabilitate [illegible] esse differat [illegible]
[illegible] ab inferioribus [illegible] omnibus inferioribus [illegible]

V. ere qre reliqua° fing ideo ad alogia; comunicatur no debet
attendi ad roe tm ut passe sup sunt. j. ut dit participabilitas,
Dedobat nec conquaz qd et infora nō ōferant pōa;
roes quatenus passae et abstracta ōferunt tn in illam ertroe quatenus
descēdit ad ipsa infora et conversomo e participabilis abillis ut supra
dictū.

Itaq doct ante oculos versari debet eam, sl. ret mal
tae difficilima argtū quae ōnnaz ctē militant ita qd si aliquod inve
neris in aliqua roe coi infora partim dire et partim dī terre sta
tere, audere potest agrum in tali roe reperiri —

Quod quis ut melius intelligat advertēdū e qd ptr posse
distinguere infora partim dire et partim dī terre in aliqua roe ita
ut qlibet infra nō comcant in se vnā illā roē, et hoc lz
reperit in ag's attri. Itē pptēs quae imponet immediate
plures roes et itaut qi qlibet infs ōtineat in se tota;
illas roes coē nō tn illa eodē mo e participabilis ab illis sed eum
participabilitate illius sit ex eccēsu aliquas di roe illa
Ex quibus reperit in his adu sceptis roes qui ab omnib dicu
vnt in hoc qd ro vnica ita se habet tota in quolibet infori
et eodemod participet ab illis at natū geragi ipsa
Habet ut passa nulla imponet diversitas tū ~~ōfert~~ ut por
ticipat ab infrib aliqua diversitas exercet ex qua pcedat
difficultas comunicati ad aequaz nō e aurē in roe coē pōt passa
et in illa secūdum quae e participabilis ab infrib
Ex quibus vere advertis simplici dōctrina [illegible] ex pos
terior in hoc cap antē ....

2 Obj.

Nullatenus dari actu aliqua in ratione qua importans rationem communem, nam actu actualitas potentiae importat immediate [illegible] supra potentiam non dat actu contra una ratione communem.

R. negando sequelam quia haec actu [illegible] aliud [illegible] ab actu actualis potentiae atque adeo [illegible] ut talia sunt non respectant ab actu actuali, nec potentia cum haec ut dictum est non importent rationem communem [illegible] aliis [illegible] conceptu communi vocatur.

3 Obj.

Contra id quod dixi [illegible] posse abstrahi rationem communem entis a substantia et accidente simpliciter, quia [illegible] daret sequeretur substantiam esse compositam ex una ratione communi, et ex alio illi peculiare [illegible] esse [illegible] subsistens quod quid est commune [illegible] sentit a [illegible] substantiam quodlibet aliud [illegible] esse compositum simplices.

R. negando sequelam quia ad hoc quod aliqua ratio dicatur facere compositionem requirit ut non includatur [illegible] in alia [illegible] ut principia [illegible] [illegible] nec materia et [illegible] nec [illegible] e contra [illegible] materia [illegible] patet in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut dictum est supra [illegible] at illa ratio communis entis est inclusa [illegible] in quolibet inferiori et sic non sequitur facere compositionem.

4 Obj.

Si daretur ratio communis entis illa esset absoluta vel relativa, si absoluta illa non praedicatur de entitate relativa et si relativa, [illegible] non praedicatur de entitate absoluta, ergo non datur ratio communis entis.

R. ad obiectionem negando [illegible] talem rationem communem [illegible] entis nec esse absolutam neque relativam [illegible] abstrahere ab utraque.

1°

[illegible] illud est absolutum quod non [illegible] actualis ordo ad aliud [illegible] ratio entis in communi non est actualis ordo ad aliud, ergo est absoluta.

R. distinguendo [illegible] ratio entis est absoluta id est [illegible] terminabilis per ens absolutum, nego, est absoluta negative id est [illegible] sic non relativa concedo. Et [illegible] illa ratio entis [illegible] sic non sit relativa est [illegible] terminabilis per rationem entis relativi sicut per rationem entis absoluti, et sic nec est absoluta neque relativa.

[illegible]

Rx ad 3am dic ad aliud arg. q. sic fieri solet ar-
gu[illegible] ens est finitum vel infinitum, R. neq. finitum neq. infini-
tum esse, d. ab omni[illegible] abstrahere →

[illegible] q. libertas seu deliberata sit certa et termina-
ta p[er] se [illegible] ro entis et ro talis q. sit certa p[er] se [illegible] et talis
certa [illegible] quero an sit finita vel sit finita q. n. po dire de
[illegible] sit infinita q. n. po dire entibus creatis →

Rx ad sanctitatem distinguo maiorem libertas seu
considerata sit determinata p[er] se [illegible] abstracta ad
aliquid esse determinata [illegible] qua v. e abstracta ab omni esse det[er]-
minato nego [illegible] q. [illegible] fratri ut abstrahens [illegible]
qua finita neq. infinita [illegible] p[er] [illegible] finitum infinitum →

[illegible] ita res [illegible] entis Deo et creaturis sequeretur q. aliquid
esse prius Deo [illegible] tn e falsum cum nil sit prius quam ipse met
[illegible] qui e [illegible] causa [illegible] D. [illegible] i p. [illegible] ars
q. [illegible] sequela [illegible] q. [illegible] e superius impedicamento e prius [illegible]
d. ens e prius Deo [illegible] q. e prius [illegible] q. aliquid e prius Deo

Relictis variis solutionibus quae adduci possunt ad hoc arg. dico
[illegible] [illegible] 3 d. [illegible] distinguo seqla sequeretur q.
aliquid esse prius Deo ex p[ar]te ipsius Dei neg. ex p[ar]te [illegible]
[illegible] fundament[illegible] [illegible] esse Dei et esse
creaturarum ex p[ar]te [illegible] fundam[en]to nihil e prius Deo q. tota ess[enti]a
et existentia creaturarum dependet a Deo et sic esse Dei e prius quam
esse creaturae et cum nos considerimus [illegible] depedentiae [illegible]
[illegible] in Deo [illegible] consideremus ens ut [illegible] Deo et creaturis
[illegible] ens ex nro mo intelligendi e prius Deo

Verum [illegible] obiectivae conceptus [illegible] animalis sunt dicta sunt [illegible] quae [illegible] participant rationem [illegible] et similiter ex [illegible] [illegible] conceptus sunt [illegible] in [illegible] participant rationem [illegible] [illegible] entis esunt [illegible] entia [illegible] participant rationem entis [illegible] entia [illegible] suas rationes [illegible] participant rationem entis [illegible] entia [illegible] suas rationes [illegible] conceptus entis.

Hoc [illegible] apud aliquos [illegible] [illegible] in [illegible] admittimus [illegible] [illegible] entia [illegible] suas rationes ac [illegible] participant rationem entis [illegible] [illegible] [illegible] negatur.

Pro [illegible] explicatione notandum [illegible] rationes [illegible] sunt entia participata illius rationis. Secundo [illegible] inquantum sunt [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] aliqua res [illegible] ab alio [illegible] potius [illegible] entis in quacumque res differt ab alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inquantum [illegible] sunt [illegible] [illegible] falsissimum [illegible] potius [illegible] sunt entia inquantum [illegible] in ratione entis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inquantum [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conceptus entis non [illegible] [illegible] [illegible] conveniunt [illegible] in illa entitate.

Ex [illegible] colligitur quaenam sint [illegible] conceptus, [illegible] sunt illa quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] participantibus [illegible] [illegible] [illegible] conceptus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

§. 5. Unde proveniat Analogia conceptus communis, sive ex dependentia vel ex transcendentia

... tam in nā... ... dic ... ...

versa ... n posse dari talē dga ... unde proveniat

hec aga ancx depēdētia l. ex trāscēdētia q̄d ut melius intelligat

advertēdū ... q sit trāscēdētia q̄ dependētia illa ... trāscēd

... includit atq inūivit ... in solis inferiorib. ... in ... omnis

modis positivis ... entis ... trāscēdētis q. ... includit

atq inūivit in solis ind... in realitate ... alijs

ultijs actibus positivis nullam dat dia ac mq alj ... positiva

q ... sit ens quare ... quelibet alia ... trāscēdens

... sit de ... inf ... de ... actio ... q ... valitz

q ... inuivit in illis

Tunc autē aliqua ... dependētia ... prius ... natura parti

cipat ab aliqua infore & n descēdet ad illius inferiora ...

... entis ... reperit in creatura ... dependentia a Deo q ...

entis prius sit Deo q. Creature & n descēdet ad creaturas ...

dependentes a Deo & inventae ... reperit ... natura

... sit ... dependētia ... caracterizat

Sol. trāscēdētia ... inveniunt ... asserit ... para

... esse in causa ... aliqua ... sit dga ... a Semiloch

... metaph ... esse ... trāscēd ...

... in ... metaph. ...

... trāscēdentia esse in causa nec eius sit Geni ...

... dependentia ... ibi ... nihil ...

... dicunt ... ante predicam

... supra ...

... asserit ... dependentia ... simul ...

... dependentia ... simul cum trāscēdentia ... in ... cau...

... trāscēdentia ... dependet sine trāscēdentia a ...

... trāscēdentia sine dependentia ... simul ...

...

itelo

cl[illegible]

[illegible] ceptu com omni po[illegible] exceptis [illegible] extra [illegible]
sit dependent [illegible] simul

Prima pars [illegible] omni [illegible]

[illegible] D. Tho. [illegible] ait omnes Dei actiones de Deo & creaturis [illegible]

[illegible] prius [illegible] de Deo [illegible] posterius de creaturis [illegible]

[illegible] ait [illegible] prius [illegible] de substantia [illegible]

[illegible]

[illegible] ubi [illegible] & alij [illegible]

Colligitur [illegible] ex multis [illegible] ex D. Aug. [illegible] ex libro [illegible] ex D. Hilario [illegible] ex D. Dionysio [illegible] notiones [illegible] ex alijs multis [illegible] de Deo bonitas, sapientia [illegible] & alia huiusmodi [illegible] de Deo & creaturis [illegible] de creaturis [illegible] dependenter a Deo [illegible]

[illegible] aliqua [illegible] prius [illegible] de uno [illegible] dependenter [illegible] de alijs tunc vere [illegible] ratio [illegible] sic [illegible] [illegible] partim [illegible] partim [illegible] illa reperit [illegible] abstracta [illegible] in participat [illegible] illius [illegible] reperitur [illegible] dependentia [illegible] reperit [illegible] [illegible] in participat [illegible] prius [illegible] de substantia [illegible] [illegible] aequivoca [illegible]

Quod si aliquis dicat [illegible] esse [illegible] sicut [illegible] Dei & creaturae [illegible] ex dependentia [illegible] ex [illegible] convenientia [illegible] simul

[illegible] dependentia [illegible] ex convenientia [illegible] [illegible]

Sit itaque

Si secundo dicat quod talis ratio secluso transcendentia seu cum dependentia esse actu in nos immediate

Contra quia hae debeant recedere prout ex natura actus quod ut distat in ista debent etiam et differre quod prout considerari sola dependentia in aliqua ratione seclusa transcendentia et loquor de ratione dependentiae quod de illa loquar in equalitate causarum nunc in ista parum sunt et parum differunt cum diverse in ratione communi abstracta et differant in participatione illius ratione cum talis ratio sit per dicat de uno et ratio de alio prout sola dependentia seclusa transcendentia pro ostitui actu.

Ideo assequor neque queri pro quod illos asserentes aliam causari neque per solam dependentiam neque per solam transcendentiam quod per utrumque simul nam sicut per considerari sola dependentia sine transcendentia causante in actu pro etiam considerari transcendentia sine dependentia ita ut solo absolute ratio transcendentalis ro [illegible] infra et quod eos arguitur et inquirit angelis ratio quis sit per transcendentiae dramatica procedere non debent cum transcendentia ut distat ex [illegible] et philosopho nisi sciati impediat ... ne sequi recedere talis ratio communis in qua solum transcendentia reperiri esse actu quod modo de actu cum certo eorum ...ere ex dependentia simul cum transcendentia illi ad fuerta.

2a pars communis sit quod personas transcendentias actu causari sit quod diversimode participat alia, hic inferius ac participat esse dat ita respicit ut in ista ut non includat in eorum ens ut in intrinsece in esse mig. corpo. Ex hoc sequitur aliam participationem sicut diversimode participat actu debet participari actus ... ratio sola transcendentia et sufficiens causa actu.

Exemplum proponitur cum ex eo quod aliqua ratio ... sit ratio sequitur quod infra ... in illa conveniunt pariter et differant ... illa esse actu ... cum illa in abstracta communi ... in illa in ... quant ... differant ... in communi ... abstracta ... cum implicet a ... aliqua ... in ... includat ... ratio ... abstracta communi ...

---

ratione

ō incōgita dat̃ pra . . . ac . . . dabitur aliqua.

Hic at rō an pun . . . explicata . . . aliquando differre . . . versatur inter ea que n̄ ē transs ac int ea que transs . . . ē . . . ad multa ex infra . . . atq arg̃m . . .

Quando aliqua rō n̄ ē transs . . . ad sua infra vt cu . . . faciat . . . ad quas . . . requirat . . . quas necessario in cludat in altera . . . in̄ . . . rō que n̄ ē transs n̄ includit essl̃r . . . nec . . . in illa sequit ex illis fieri . . .

. . . quando rō n̄ ē trans . . . tunc infra sub illa . . . differre p . . . n̄ esse, primo diversa . . . differre se totis . . . tunc . . . infra n̄ differ ab alio p aliquas rōes in illo essl̃r inclusas . . . quando aliqua rō ē transs . . . infra . . . se totis differre.

Hic at . . . verificant in . . . cu n̄ sit trans . . . facere . . . cu rōale . . . sunt . . . quas necessario essl̃r includit in altera. Praeterea infra . . . que . . . sub . . . differre p . . . n̄ differre se totis . . . n̄ differt ab alio p aliquas rōes que essl̃r includat rōe . . . differt p rōale que ē una pars essl̃r . . . unde . . . qua . . . differt ab . . . in̄ . . . exercere . . . que ē . . . in rōe . . . in rōale . . . rō . . . que ē transs n̄ facit . . . esse . . . quae sunt . . . includit . . . Praeterea in form . . . Deus . . . n̄ . . . differre p . . . esse diversa . . . differre . . . p quas . . . differt ab . . . esse . . . includit . . . atq adeo . . . differre ab . . . n̄ . . . p . . . que n̄ includit . . . rōes . . . inclusa

. . . quo . . .

Ex quo interea sequitur ut illa dña dicat exerceri in ipsa meretrice cū sicuti nulla pō assignari rō pr quam hīt actū ferat ab actū in quam n includat rō enīs &c.

Itē c [illegible] constituto ifrat praeterea pars clī quod aliquando coi ē transs. tunc in illa exercet gña & dña q illarē ē agās, sunt ē rigens ut stat ex supradictis sunt ex stat cū ipsant infra inre coi abstracta & differant in ejus participat cū reliqs rō includat inde [illegible]

2a pr ead 2a pars clī q multa sint agāg n importat depn. Sdas transgtās pr agā causari pō ex illa transtā sine depn et n̄s pr q ens & act rū novēs pm torq actūs ut coīs, sā peripas afar ē agās n rū reperiri depn ō tāt transtā [illegible] ē sdās efficiēs ē ad causā dās agās.

3a pars clī pr. s. qd ex depā & ex trastā simul pveniz ul ex agātia cū supravisse fuit depitās pr sdas sufficere ad causā dās agās & transtās cū, bene infert itqua q [illegible] 2das inveniat posse causare agās cū ex hoc nulla apareat repugnatā [illegible] ribe.

Argumenta contra dicta

Multa a conceptū [illegible] sint depās [illegible] sint agās [illegible] depn n sufficit ad causandū agās [illegible] q rō qualitas [illegible] inclusam n [illegible] depn apta & in quantitas [illegible] intelligibile [illegible] potuit depnē sine ama [illegible]

[illegible] pr rō corporis n sit [illegible] accipere [illegible] formae dictā [illegible] causare agās [illegible]

[illegible] ad [illegible] agās nā [illegible] depnē alia ē depn depn [illegible]

[illegible]

... dependentia depti ... inaequal. ad causam ... intrinsece in eo quod ...
... [illegible] creaturae ... creaturarum
... a Deo ... ad causam ... conse[illegible] ...
... [illegible] ... et actus ... dependens
actus ... ad causam ... intrinsece ... causa ... ambo
... dependet cum ... [illegible] ...
... [illegible] ... causa ...
... sic cum causa quae ... principium ...
... dependentia ... actus et species intelligibilis ... dependent ... a causa
effectiva et ... non ... ad causam ... dependentie ... causa
ab alia ... intrinsece ... a alio ... corpora
sublunaria dependent a corpore caelesti ... a causa ...
... ad causam ... dependentie ... corpora
... causa ... dependentia ... causat ...
... reperitur inter res Dei et creaturas ... quae dependentia
... ad causam ... vocatur.

Quod si aliquis peteret cur potius 2a^m^ dependentia ... [illegible] ...

Ex quo dependentia ad causam quae ... intrinsece ... ab alia ...
... creaturae ... ex alio ... quod ... dependentia
... Deo ... dependentia tribuitur ... inter res Dei et creaturas
... creaturae dependent a Deo ... ad causam ... et ...
... absolute ... a Deo ... creaturis ...
... ex illo Exod. 3 ... Deus ... ait ...
... creaturis ... ait ... quasi ... esse
eo ... dependentia quae reperitur inter res Dei et creaturas ...
facit ... secundo ... ex aliis ... res ... fit ...
... dependens ab ... intrinsece ... causa ... aequaliter
... ad causam ... dependentiae ... Ex quo fit ut ...
... comparatur ... actus ... ab ...
... [illegible] ...

Et sufficiens ratio

Et eiusmodi quantitas respectu actus et speties intel-

intelligibilis non dependeat ipsa ut a causa in suo in genere inacq

... et aequalitas non dicant semper dependentiam essentialem ... intelligibilis

... d. de qua ... aequaliter dicant unius ... essentialem dependentiam supra

assignata ... ...

Dicendum solvendo argumentum ex parte argumenti ... validitatem instantia ... quidam viri

doctissimi ... academia ... quae ... esse ... supra

assignata ... infert dependentiam non esse sufficientem ... causa ... aequalitas

... non sic ... sequeretur ... de substantia ...

... sequeretur ... de anima sensitiva bruti quae ...

... et de eius imaginativa quae est actus ... non ... dependentia dependentia ...

dependet in eodem genere causae d. dependentia dependens ... in eodem genere causae

imaginativa dependeat ab anima sensitiva bruti in genere causae materialis ... ab anima

sensitiva bruti (in genere causae materialis) dependeat a corpore in eodem genere causae

materialis ... dependentia ... in eodem genere causae ... aequalitas ...

aequaliter ... cum imaginativa quae est actus ... a sensibus in

genere causae materialis ... sensibus dependeat a corpore in eodem genere causae ...

Nos autem argumentum supra ... ad hanc ... quod dependentia causa-

lem ... debere considerari illa quae reperitur in uniformiter ... illa

quae reperitur in ... in ordine ad superiorem ... ... unum

sit ... respectu alterius ... actus et speties intelligibilis non dependeant in

... aequalitatis ... aequaliter ... ad ...

... dependentia ... causa ... ad ...

... quod ... anima sensitiva bruti sit ... et eius imaginativa ...

... considerari ... illa quae ... causat ... illa ...

quae reperitur in ... non ... ...

... sensitiva bruti ... imaginativa ... dicat ...

... sensitiva ... imaginativa quae est actus

in ... dependentia ... causas inter sensitivam et imaginativam ...

... considerari in ordine ad ... superioris

[illegible] entis [illegible] imaginē [illegible]
[illegible] causam [illegible] debet [illegible] antecedentes [illegible]
ut hoc [illegible] aliud [illegible] arg. [illegible]

D[e]... [illegible] causas [illegible]
[illegible] cum adaequate [illegible] [illegible]
[illegible] corporea [illegible] [illegible]
[illegible] corporea [illegible]

De [illegible] [illegible] admixtione [illegible]
[illegible] admixta aliqua [illegible] quod [illegible]
aliud [illegible] absolute [illegible] tale [illegible] Ita quia [illegible]
[illegible] talia [illegible] illa [illegible] in qua [illegible] invenit [illegible]
[illegible] media que in his reperit [illegible] mixta aliqua [illegible]

[illegible] quod transit [illegible] sufficiens causa [illegible]
[illegible] aliqua [illegible] infert quod infra partes [illegible]
[illegible] differant [illegible] [illegible] causare [illegible]
entis sit [illegible] sequitur quod includat [illegible] infra [illegible]
[illegible] sequitur quod infra [illegible] differant [illegible] entis ut [illegible]
[illegible] quod includat [illegible] excogitata aliqua [illegible]
quod infra partes [illegible] differant in eadem [illegible]

[illegible] aliud est dicere quod infra differant [illegible] in quo includit
ens aliud [illegible] quod differant [illegible] ipsa [illegible] entis [illegible]
falsum quod [illegible] impossibile est [illegible] eadem [illegible] differentia
cum hoc [illegible] infra [illegible] in ratione
entis [illegible] in eadem ratione differre

I[illegible] impossibile est quod aliqua [illegible]
[illegible] infra [illegible] entis [illegible] infra in [illegible]
[illegible]

[illegible] excogitata aliqua [illegible] sequitur
quod infra partes [illegible] differant [illegible] in eadem ratione [illegible]
[illegible] abstracta [illegible] impossibile [illegible]
[illegible] entis [illegible] abstracta [illegible] infra [illegible]
[illegible] differre [illegible] sequitur quod infra partes [illegible] differant [illegible]

[illegible]

... in illa ratione ... exercet dominia sua sicut ego ... quod aliqua ratio sit fratalis ... sequitur quod in illa quaecunque abstracta exercitia sequitur praeterea quod illa participat ab inferioribus exercitium sicut nulla ratio potest intelligi ... dominia ... includere fratalis ... ratio entis ... ad ... ipsius exercitium ... quod non reperit in ... hoc exercitium ... ad ... agendi ...

Ad ... dicitur ... quod infra ... fratalis ... ratione entis ... quod infra ... quod ex parte ... ratio entis ... significatur ... sic est falsum quod in illa ratione hoc modo ... dominia ... non possunt infra differre ... potest intelligi quod infra ... fratalis ... entis id est quod ratio entis fratalis habet ad dominia ... ita ut nequeat intelligi aliqua ratio ... in illa habeat ... ratio entis ... ad exercitium illius ... hoc est ... ad ... in illa ratione fratali invenit ... quod ... in ratione entis abstracta ... exercet ... et in ... ratione fratalienti ... participata ab inferioribus exercet ... ipsa met ratio entis ... ad ... ratio ... ut nullo modo intelligatur exercitium ... in illo intrare debeat ratio entis ... fratalis ... ad causandum illud exercitium ... quod non reperitur in aliis rationibus ... ex quarum ... collige ... quod infra non differunt ... ratione entis ... fratalitatis quae includunt ...

Ad ... illa ... in ratione entis significatur ... abstracta ... infra differre quod ... illa metro ... entis ... praecisa ... abstracta ... ad ipsum exercitium ... dicere quod ... modo ... ut dictum est supra

... entis operati ad oes spes vel ad oia que sunt transc. Nam non est aliq[illegible] ut coi [illegible] in [illegible] causat aqua

Ex quo non maiore cognitione [illegible] equivoce aliquis ad illos [illegible] habeat cogitatione feceat ad illas sicut a [illegible] et actu [illegible] et [illegible] non valet [illegible] p[illegible] supra [illegible] illas transc. aliquas cau [illegible] posit

Ultimo sequitur transc. causa maioris [illegible] [illegible] [illegible] magna pertinet [illegible] quas causa [illegible] aliquam non [illegible] includitur in [illegible] aut in individuis non [illegible] individuis illius [illegible] includitur [illegible] maior [illegible] [illegible] includitur [illegible] illas [illegible] unam [illegible] quaelibet [illegible] illas [illegible] maioris [illegible] quae [illegible]

Ex distinctione [illegible] transc. causa a maioris [illegible] non admixtionem aliqualem [illegible] exercere [illegible] quae transc. [illegible] supra dictum [illegible] ipse [illegible] aliqualis [illegible] transc. [illegible] aliqualis [illegible] idem [illegible] dicat pluribus cum admixtione aliqualis [illegible] ad quid [illegible] coaequaret

[illegible] [illegible] aliqualis sit transc. [illegible] causa maioris [illegible] [illegible] intellectu [illegible] causa [illegible] ad plura et dicat pluribus quam [illegible] dicat [illegible] inferioribus [illegible] differentiis [illegible] causa [illegible] maioris [illegible] admixtionis [illegible] aliquanto transc. sit [illegible]

[illegible] [illegible] quae [illegible] intellectivi [illegible] quae [illegible] supra traditis praecipue illud de [illegible] intellectivi [illegible] [illegible] intellectivi [illegible] illud [illegible] divina [illegible] patris filii et spiritus sancti [illegible] transc. [illegible] [illegible] alia quae [illegible] infinito [illegible] alia quae [illegible] intellectivi [illegible] alia quae [illegible] infinito [illegible] transc. [illegible]

[illegible] ... Summa capitis

Caput 2um De divisione eorum quae dicuntur et sunt

Summa capitis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Animadversiones circa Textum

[illegible] ... quae sunt collocanda in [illegible] ... reiicienda ... [illegible]

Dubitabit aliquis ... [illegible]

[illegible]

[illegible] ... particularis ...

[illegible] ... caput 3 ... summa capitis

Caput 3. De regulis

Summa capitis

Caput hoc ... [illegible]

[illegible]

Circa hoc caput

Animadversiones circa Textum

Circa hoc capitulum animadvertendum est quod in textu intelligenda separatio est in accidentibus ... quod unum separatur est ab alio quod dicitur est separari ... viventis dicitur esse ... et esse separatum ...

Dubitabit aliquis circa textum quid intelligat per genera sub alternatim posita dicitur subalternatim posita. Varie de hac re apud Dialecticos invenies ... nec in hoc iam moremur. Dico

Quod quando Porphyrius dicit genera subalternatim posita per hoc intellexit in quantum unum ponitur sub alio ut corpus naturale ... ponitur sub corpore ... qui ait quod genera easdem differentias id est quod differentia constitutiva superioris est constitutiva inferioris, quia talis superioris differentias participant et sic eadem differentia dicitur illis duobus generibus. Similiter differentia divisiva superioris est constitutiva inferioris ut differentia divisiva viventis est constitutiva ... et similiter genera non subalternatim posita intellexit illa quorum non ponitur sub alio ut ... de quibus ait quod non habent easdem differentias constitutivas nec divisivas. Caput 4um de divisione entis in decem praedicamentis. Summa capitis

Caput 4um De divisione entis in decem praedicamentis

Summa capitis

Hoc in capitulo textus continet ... divisionem entis in decem praedicamenta ... hoc capitulum sine ... differentias ... significant substantias, alia quantitates ... significant qualitates ut ... alia significant relationes

magnus

[illegible] grammatica [illegible] significat actiones ut calefacere [illegible] significant passiones [illegible] significat [illegible] vestitum [illegible] significant [illegible]

[illegible]

Qs. 1. Quaenam sit Divisio entis in decem predicamenta, an sit generis in species vel analogi in analogata

Duplex [illegible] invenimus [illegible] in decem praedicamenta [illegible] generis in species [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q.s 2 Quonam modo sumatur ens in prædicta Divisione Nominaliter vel participialiter

P. notandum ex plur. ad v. evitandum quod sumi nominaliter nil aliud est quam illud considerare ut signat id quod habet esse, sumi autem participialiter nil aliud est quam illud considerare ac existens, seu habens existentiam. disputo autem quomodo distinguat inter se esse et existentiam pertinet ad metaphysicam, de quo videri potest. Una hic quod unica conclusio.

Quando ens dividitur in decem prædicamenta debet sumi nominaliter, non participialiter. Probatur quia ens in prædicta divisione debet esse prædicatum quidditativum omnium in prædicamentis contentorum; ens nominaliter sumptum sic habet, non participialiter; ergo ens in prædicta divisione solum debet sumi nominaliter.

Probatur 2. quia in prædicamentis ponuntur abstrahentia ab existentia, quæ solum significant ex quo patet quod ens debet sumi nominaliter.

Quæstio 3. an ens sufficienter dividatur in decem prædicamenta.

Q.s 3 An Ens sufficienter videatur in decem prædicamenta

Plures ac inter diversas opiniones quorum alii multiplicant, alii minuunt numerum prædicamentorum. Referunt Coll. in fine prædicamentorum quæst. 1 sect. sic quod 2. Una q. 3 art. 2.

Ex Colleg. qui unicum tantum facit prædicamentum entis, d. haec est rejicit ab his, per ea ex doct. supra traditis et ex infra dicendis facile est rejici potest. Una ens est æquivocum ad decem prædicamenta.

2. Sed aliter prædicamenta reduci posse ad pauciora quam decem, ex quo aliqui

[illegible]

illa revocant ad [illegible] ad [illegible] in [illegible]

[illegible] Alij quae illa revocant ad ma[illegible] [illegible] quantitatem [illegible]

quas [illegible] Baia libro 1 dialectica cap. 17 et 19. Alij 4 constituunt

praedicamenta scilicet substantiam quantitatem relationem et qualitatem [illegible] metaphysicae [illegible]

ista autem a[illegible] [illegible] ex se ipsa in opposita [illegible]

alibi [illegible] logice [illegible]. Alij denique praedicamenta [illegible]

[illegible] [illegible] ex quorum non sunt [illegible]

[illegible]. Alij denique qui constituunt praedicamenta non [illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

purant esse infinita [illegible] decem [illegible] Alij [illegible] 20 [illegible]

[illegible] tribuit [illegible]

[illegible]

[illegible] esse plura nec pauciora quam 10

[illegible] ex [illegible] ibid.

Praedicamentorum divisio est sufficiens cum non sint plura nec pauciora

quam decem [illegible] [illegible] locis supra citatis [illegible]

Praeterea [illegible] nihil assignari potest quod non contineatur sub aliquo

ex his omnibus aut ad illa reducantur ergo praedicamenta non sunt plura quam decem

[illegible] quaelibet res quae assignari potest [illegible] realis aut

[illegible] inter [illegible] medium [illegible] tunc illa

[illegible] ad praedicamentum substantiae. Si accidens pertinebit ad aliud ex novem

praedicamentis accidentium [illegible] nulla est dabilis ratio quae non contineatur

sub aliquo ex decem generibus

[illegible] praedicamenta [illegible] plura [illegible] quam decem [illegible]

ex [illegible] argumentum [illegible] praedicamenta sunt [illegible]

[illegible]

[illegible] ad pauciora quam ad decem

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ad 10 praedicamenta

Q.s 4.a V[trum] Ens aliquo modo sump= tum posit esse univocum & ge nus ad decem praedicamenta

Q. i. frequentissima apud modernos nam apud veteres nullum verbum de ea invenies & licet fere apud omnes certum sit ens communiter sumptum non esse univocum & genus ad decem praedicamenta, quia cum in eo tractando reperiatur illud quod abstrahit a completo & incompleto quod signat quod cum debet esse sive totale sive partiale [illegible] quod examine de ente completo de quo jam est maxima difficultas quod ut melius intelligatur pro dubitatione praemittimus Dub. i.um quid sit ens completum

Dub. 1.um Quid sit ens completum

Circa hoc Dub. sunt quidam nulli moderni asserentes nullum dari ens completum, sed fictitium & omnino vanum esse hujus considerationem entis, ea solum ratione ducti quod ignorarent quid sit tale ens & in quo ejus esse consistat

D. hoc non obstante cum communi modernorum opinione admittendum est tale ens completum cum eum admittat Fonseca in metaphysica quando [illegible] manifestum [illegible] in fine [illegible] esse hujus entis maxime laborem propter neotericorum auctoritatem

Prima opinio est aliquorum Neotericorum in publica academia professorum asserentium ens completum esse illud quod est radix & principium alicujus passionis vel operationis

[illegible]

[illegible]

Tamen illo

Rationalis ad eludendum enim est conveniens sic hoc argumentum. quia illud est radix vel principium passionis quod absolute a passione denominatur ideo hoc est radix vel quo risibilitatis quod absolute denominatur risibile illud vero est radix vel quo operatur quod est ratio quare alteri dicatur operari sicut non dicatur absolute operari sed a illud mediate ideo potentia visiva est radix vel actus vel quo quod est ratio quare dicitur videre et non illud quod videt quamvis videat.

Hoc itaque explicato dicit haec opinio quod id quod dicitur esse radicem vel quod alicuius passionis vel operationis est ens complexum. Cuius dicitur esse radicem vel quo est ens incomplexum et ideo hoc sequens sunt entia completa quae sunt radices vel quod passionum.

Dico haec opinio, ante considerationem falsam esse existimo quia non dicitur entis completis neque omnia entia quae dicuntur sunt entia completa. Igitur non dicuntur vel ex entibus completis. Probatur nam ultima passio hominis (demus quod sit risibilitas) est ens completum cum sit naturalis potentia et species qualitatis et tamen est radix vel quo alterius passionis alias ipsa risibilitas non esset ultima passio. Aut si esset radix alterius passionis illa altera passio esset ens completum alias dicitur esse processus in infinitum quia esse radices vel quo alicuius passionis non dicitur de entibus completis.

Confirmatur quia accidentia ut calor sunt entia completa et tamen non sunt radices vel quod alicuius passionis vel operationis quia esse radices vel quod non dicitur de entibus completis. Maior probatur cum accidens ut calor ponatur directe in recta linea praedicamentali quod solum dicitur entibus completis. Minor probatur nam accidentia sunt instrumenta subiecti ad producendum effectus et non possunt operari vel quod quia hoc dicitur causae principali.

Quod si dicas accidens in abstracto esse principium vel quo operatur in concreto esse principium vel quod nam albedo est quo paries disgregat visum album est quod disgregat.

Contra hoc est quia albedo in abstracto sunt entia completa quia in abstracto ponitur directe in praedicamento et insuper videlicet quia male dicitur accidens in abstracto esse principium quo operatur nam inde sequeretur non poni directe in praedicamento contra communem sententiam dialecticorum.

Impugnatur haec opinio quia quod non omnia quae sunt principia quod alicuius passionis vel operationis sunt entia completa nam anima est quod operatur tamen principium operatur vel quod cum non dicatur anima alteri operari mediante ipsa cum ipsa per se sit radix vel quod suarum passionum et tamen non

ut est ...

ut oes apiūr ꝓ reqrere debent ē n̄ sē illud qd ē principiū et qd alicuius rationis l. opt. ēēns opletū

Alias [illegible] ac varios mōs dicēdi omitto & ante quas meā [illegible] verētē ē qd alicuius superioritē ignorare [illegible] illa [illegible] qd sunt paucos magis nrā nā [illegible] factus [illegible] p infra dixit [illegible] l. falsū signās [illegible] ex parte [illegible] superioris entis opleti nā cū eius infra sint [illegible] [illegible] opleti radix opletū & cū oēs [illegible] opletū esse radices p se subsistētis opleti ad [illegible] opletū erit [illegible] [illegible] ut [illegible] opleti radix depēdēt ab alio opleto nā [illegible] ut infra videbimus [illegible] in dicēdi

Ex quo infero ens quod ens opletū incoi sit illud qd ē radix & principiū alicuius modi essendi opleti [illegible] radix subsistendi opleti & ad opletū similiter sit illud quod qd ē radix in dicēdi opletū [illegible] opletū incoi erit illud qd [illegible] abstrahit [illegible] infer [illegible] qd sit radix alicuius mō essēdi opleti dub. 2° utrū tale ens opletū sit univocū [illegible] ad 10 [illegible] l. ad [illegible]

Dub: 2us V. Tale ens completum sit univocum & genus ad decem predicamenta. l. analogum

Quāvis oēs autōres dicant ens coiter [illegible] ens opletū esse aequū ad decē [illegible] n̄ desunt [illegible] ens opletū esse univocū [illegible] [illegible] quos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

quemadmodum

videtur, et ita docuit Gabriel in 1° d. 3 q. 1 ar. 2 [illegible]
[illegible] quae entium cum [illegible] [illegible] et genus ad decem praedicamenta [illegible]
quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possent explicari [illegible]
ens complexum probabilior fuit illorum opinio dicentium [illegible] [illegible]
[illegible] Deus qui nihil [illegible] [illegible]

Ex praeterea [illegible] [illegible] considerari [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quaquidem [illegible] [illegible] videat dicere
siquis illis satis fecerit libenter amplecteret opinionem [illegible] quam quidem
[illegible] infra in [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] complexum non esse univocum [illegible] ad praedicamenta. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] praedicamentis [illegible] [illegible] ens non esse genus ad praedicamenta [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fuit infinitus. Praeterea [illegible]
[illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] expositores [illegible] et praecipue [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dubitare

[illegible] ex aliquibus principiis dialecticis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ens non [illegible] ad praedicamenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] includunt [illegible] [illegible] [illegible] unde colligant praedicamenta non
[illegible] [illegible] esse [illegible] diversa. Et praeterea [illegible] praedicamenta esse [illegible]
[illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] esse vera nisi [illegible] ens complexum transcendere praedicamenta
[illegible] transiens [illegible] illa non esse univocum [illegible] [illegible] transire [illegible]
[illegible] [illegible] univocationem [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ens complexum transcendit ultimas [illegible] [illegible]
[illegible] praedicamenta [illegible] [illegible] esse univocum et genus [illegible] illa [illegible] analogum.
[illegible] [illegible] [illegible] ultimas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] complexum [illegible] ens complexum transcendit illas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] complexum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
complexum sunt [illegible] complexum [illegible] transcendit illas [illegible] [illegible]

Praeterea

Praeterea supra dicto nam in ente complexo non decem primitus reperiri [illegible] sufficiens ad causandum aequivocationem cum unum sit substantia reliqua vero accidentia [illegible] complexum non illos [illegible] necessario dicto aequivoce [illegible] dicta

Argumenta contra dicta

[1 arg.] Probatur [illegible] quandam voce illius viri docti contrariam defendens [illegible] assignat transcendentia esse rationem inaequalem assignat [illegible] si ens complexum transcendit [illegible] primitus [illegible] similiter substantia complexa transcendet modos substantiae corporeae et incorporeae ac [illegible] substantia complexa non erit [illegible] univoca sed aequivoca.

Respondeo [illegible] a paritate rationis nam quamvis substantia complexa sit [illegible] praedicatum superius ad substantias corporeas et spirituales taliter [illegible] ad illas ut non includatur in earum [illegible] cum sit incomplexum et quod complexum [illegible] de incomplexis verificari. At ens complexum non decem primitus [illegible] ad illa ut includatur in [illegible] modis positivis cum sit complexum [illegible] praedicatum entis complexi transcendit illos modos quam ob causam aequivocum esse existimo atque assero.

[2 arg.] Validissimo illo fundamento huius viri docti quo mediante probat a posteriori suam sententiam et assignat quod siquis illi satis fecerit libenter amplectetur opinionem contrariam et praeterea eam assignat se ignorare viam quomodo hic fieri possit et arguit sic [illegible] substantia communiter sumpta sit transcendens [illegible] in [illegible] at substantia complexa non transcendit [illegible] aequivoce complexo si [illegible] nulla apparet ratio ob quam hoc sit illi negandum.

[illegible] in modis [illegible] entis sic [illegible] [illegible] transcendit at [illegible] complexum non transcendit [illegible] in ente quod [illegible] ens communiter sumptum sit transcendens [illegible] complexum [illegible] transcendit [illegible] ad decem primitus.

[illegible]

Et sic breviter dixi diversas esse rationes de substantia completa et de qualibet alia entitate quantumlibet ac de ente completo nam substantia completa et quaelibet aliud genus non possunt transcendere cum suorum inferiorum ens completum ut differentiae praedicatorum transcendentium nam illorum rationes sunt simplices ex quo sequitur differentiam esse diversa sive illa diversitate unius ab alio (quae differentia vocatur quae non est ipsius) includit in rationem tale ens completum et sic est a.... Praeterea et unum decem praedicatorum reperitur de se sufficiens ad constituendum ens cum unum sit substantia reliqua vero ac....

3 Dubium

Quia esse radicem subsistendi completae est differentia constituens ens completum ut esse substantia quae includit esse ens completum consequenter quod differentia constituens non includit rationes quas contrahit sed ratione non includit esse actuale (ut dictum est cap. de differentia) ergo ens completum non includit esse in ratione ergo non est ....

Pro dubio solutione suppono esse quod differentia potest contrahere aliquam rationem communem modo aliquo quod se habeat per actualis faciens compositionem metaphysicam cum ipsa ratione communi ut quae contrahit per rationem tamquam per propriam differentiam faciens distinctam ab aliis cum qua facit compositionem metaphysicam. 2 modo aliquo quod se habeat tamquam modus non faciens compositionem cum ea quam contrahit quod ipsam includit ... entis in communi contrahit ad ens completum et incompletum ita ut non includantur esse ipsa ultimo constitutivo entis completi et incompleti.

4 Dubium

Modo dico ad argumentum quod radix subsistendi completae non contrahit rationem entis completi tamquam per actualem facientem compositionem sed tamquam modus intrinsecus includentes in se ipsas rationes entis completi quae non includit inter ....

Substantia quae est genus ... est radix subsistendi sed differentia substantiae .... quod substantia est modus illius et differentia substantiae est modus illius intrinsecus non est radix subsistendi completae ... ens completum non erit transcendens.

Dico neque modus nam differentia ... substantia ... pene magis et minus explicite sicut ... radix esse radicem subsistendi completae in .... est differentia ... ipsa substantia completa ... dicendum ... constitutivum aliorum praedicatorum

Ens completum

Dico ... Ens complexum non includit essentialiter in sua ratione rationes equi et albedinis quod nulla illorum in erit aequivoce denominanda tenet consequentia quia illud denominatur cum sit commune utrique non includit essentialiter in eorum rationibus nec prius dicitur de uno quam de alio. Antecedens probatur nam quod est complexum non potest incomplexum includere sed rationes Socratis equi et albedinis sunt incomplexae ergo ens complexum non potest includere in illorum rationes

Aliqui huic secundo dicto respondent quod licet ens complexum non transcendat rationes inferiorum mediatorum sive sint unius lineae sive diversarum linearum ad hoc inveniri aequivoce quod transcendit infra immediata nam ad aequivocationem requiritur immediata transcendentia de aliqualis et cum ens complexum transcendat decem praedicamenta quae sunt infra immediata non quorum est aequivocum sic est etiam erit de rationibus Socratis equi et albedinis quae sunt infra mediata

Alii tamen dicunt et prius animadverso quod ens complexum potest tripliciter considerari i. primo cum inferioribus immediatis s. cum decem primis 2° cum inferioribus mediatorum diversarum linearum verbi gratia cum Socrate et albedinis quae sunt infra mediata [illegible] et qualitatis 3° cum inferioribus mediatis unius lineae verbi gratia cum Socrate et equo quae sunt infra immediata substantiae. Si ens complexum consideraret primo modo cum inferioribus immediatis tunc certum est esse aequivocum ut manet supra in textu, at si consideret 3° modo cum inferioribus mediatis unius lineae tunc quidem ens complexum denominatur univocum in eo nec [illegible] nec transcendentia reperiatur. At vero si 2° modo consideret cum inferioribus mediatis diversarum linearum tunc quidem est aequivocum per [illegible] potest s. per transcendentiam nam licet non transcendat illorum rationes facientes compositionem transcendit tamen alios modos complexos verbi gratia realem et rationem albedinis et non transcendat illorum rationes quae sunt incomplexae transcendit tamen illorum modos complexos s. subsistere complete per se et in alio inhaerere complete

Hoc itaque supposito facile dicitur [illegible] nam licet ens complexum non transcendat rationes Socratis equi albedinis illorum s. quae faciunt compositionem verbi gratia realem [illegible] transcendit illorum rationes complexas in esse [illegible] et in esse accidentis nam [illegible] sunt complexa [illegible] albedine per suam subsistentiam complexam [illegible]

utacc

Ut actus complet. in ente ab hoc, & equo p[er] suas inferiores complet. & sicut completum transfert d[ifferent]ias hominis, equi, & aliarum in esse substantiae & in esse actuali quia sufficiat hoc ut ens complet. sit actu; nam ad aliam non requiritur, ita deb. ... & omnimoda transl. in illa infer. ut aliqui volunt. dicitur aliqua ... s. transl. alicuius d[ifferenti]ae, quia sic velint recipere omnimodam transl. ad causandam aliam hoc est complet. & ita ut non debeat intelligi hoc quod est omne transferre omnium d[ifferenti]arum infer., d. debet intelligi ...d[ifferenti]ae qui possunt ... proportionare, ita ut sic possit fieri complet.; ... debet transferre d[ifferenti]as sibi proportionatas, quae sunt complet. & sic in ente completo ... hoc, & albedinis reperitur omnimoda transl. nam transfert d[ifferenti]as completas sibi proportionatas s. ... completi ~~...~~ & inferent. completas.

Doctrinam supra traditam ... ideo ens complet. (i m[ar]g.) ... infer. mediatorum diversae lineae nam sic non transfert illas d[ifferenti]as facientes compositionem, & tamen transfert d[ifferenti]as complem. in esse substantiae & in esse actu, ... sicut ens complet. ... inferiorum mediatorum unius lineae, ... hominis & equi non transfert d[ifferenti]as facientes composit., nihilominus ... potest transferre d[ifferenti]as completas in esse subst. ac ... ... illorum ... erit univocatio ... quod est doctrinam supra traditam in hoc ...

Contra instantiam ... dicere ... esse ... in ente completo ... infer. mediatorum diversarum linearum, ac unius lineae, nam in ... non potest ... aliam ... transl. causatam, ut ... ... at in 2° ... potest ... ... transl. nec ... & quod non ... ... patet nam ... & equus non ... ... quod non ... transl. patet nam d[ifferenti]a hominis, & equi sunt incomplet. cum faciant compositionem cum ... ... infer. quod sicut non transfert illas d[ifferenti]as facientes composit., quae tamen transfert in esse subst., hoc ... est ... ... infra mediata unius lineae, ... homo & equus in esse ... ... ferunt. & ad hoc quod ... analogia debet dari inter duo diversa, & sic bene ... in doctrina quod ens complet. ... infer. mediatorum unius lineae, ... & equi ... univoce ... ... ens complet., ac substantia completa & ... substantia complet. ... ita similiter ens complet. erit ... ... infer. mediatorum huius lineae ... at ... ... infer. mediatorum unius lineae non ... ut ens complet. ... nam sunt, libenter ... & ... meam doctrinam supra traditam, debeo recipere esse analogiam, ... in eo transl. reperiatur. Dub. 3 ... accidens ... ... univocum ... ad novem ... acc. ... singulis ... ...

Respectu

Dub. 3

Dub: 3um. V. Accidens comple xum sit univocum vel analogum ad noves genera accidentium & in quo eius essentia consistat

Duo in presenti dub. inquiruntur ad ... an acc. complexum univocum aut analogum ad novem genera accidentium facilius ex predictis prius de accidenti incompleto ex quo enim facile colligi poterit esse accidentis completi esse quod ad secundum, de mui tas esse ... methodos opiniones de essentia accidentis incompleti quas ... relinquimus nec in hoc ... movemus ... solum ... tribo[?] ...

1. ... asserentium essentiam accidentis consistere in hoc quod actualiter inhereret ... sit ... in ... quem sequitur Gandavensis et aliqui referent Palatius 4 sent. dist. 12 ... Dominicus ... 4 ... cap. 6 ... ubi asserit ... multa ... absurda esse id quod nunc ... dari in Eucharistia sacramento accidentia sine subiecto

2. ... asserunt essentiam accidentis consistere in actuali ... dinalitate ... ita ... modernorum

Essentia accidentis non ... actualis inherentia ... solum ... ex principiis fidei ... Sacramento Eucharistiae accidentia esse sine subiecto ... colligitur ex ... Florentino in decreto ... Tridentino sess. 13 cap. 4 canone 2 ... in ... Eucharistiae sacramento remanere ...

...

Et sanguine domini nostri Jesu Christi negaverit [illegible] mirabilem illam et singularem conversionem totius substantiae panis in corpus et totius substantiae vini in sanguinem, manentibus

Manentibus duntaxat speciebus panis et vini, quam quidem conversionem catholica Ecclesia aptissime transubstantiationem appellat, anathema sit. [illegible] de fide est [illegible] accidentia [illegible] consistere [illegible] in [illegible] conceditur [illegible] manere sine subiecto [illegible] inhaerere [illegible] accidentia [illegible] inhaerentia

Quod ut melius intelligatur advertendum est quod accidens inhaerere in subiecto nil aliud est quam accidens esse unitum cum subiecto [illegible] quilibet [illegible] unionis [illegible] ad aliud [illegible] inhaerentia [illegible] illi inhaerere [illegible] inhaerentia [illegible] quam [illegible] alia [illegible] quae unione [illegible] ad perficiendum et complendum subiectum in suo genere aut [illegible] debeat perfectionem alterius generis et speciei [illegible] perfectio accidentalis [illegible] albedo [illegible] inhaerere corpore [illegible] illi unitur ut in esse subiecto [illegible] corporis [illegible] perficiat et compleat [illegible] perfectionem accidentalem et sic actitudinalis inhaerentia [illegible] nil aliud est quam [illegible] ad perficiendum aliquod subiectum in suo genere [illegible] perfectione accidentali.

Ulterius notandum est quod [illegible] accidentia consistere in actitudinali inhaerentia in subiecto [illegible] in subiecto [illegible] intelligi subiectum quod [illegible] actu [illegible] subiectum quod [illegible] in sacramento Eucharistiae maneat subiectum quod [illegible] immediate substantiae accidentia in [illegible] quod subiectum quod appellatur et quale sit hoc subiectum [illegible] materia [illegible] tota substantia [illegible] hoc [illegible] [illegible] infra [illegible] materia [illegible] disputabimus.

Ex dictis autem infertur quod cum esse accidentis [illegible] sit actitudinalis inhaerentia, ita esse accidentis completum est ratione actitudinalis inhaerentiae [illegible] completa [illegible]

Quibus autem suppositis facile [illegible] accidens completum [illegible] [illegible] ad novem genera accidentium [illegible] doctrina supra tradita [illegible] tale accidens [illegible] reperiatur sufficiens causa [illegible] doctrinam [illegible] applicabitur [illegible] quae [illegible] completa [illegible] materia [illegible]

imprimis

Q.S. 5.a Quid requiratur ad hoc Quod aliquid in praedicamento collocetur

IN primis suppono praedicamentum ut iam diximus est [illegible] aliud esse quam series [illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] nantes sunt aliquae conditiones quarum

Prima est illud quod in praedicamento ponitur [illegible] tinet ad praedicamentum ut colligitur ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] praedicamenta entia [illegible] refecit

D. Dicet aliquis entia [illegible] [illegible] [illegible] debent reduci [illegible] [illegible] illa non posse reduci ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc sint entia [illegible] ad [illegible] [illegible] quod entia [illegible] [illegible] vocantur [illegible] supra [illegible] [illegible] alignat

2.a [illegible] illud quod in praedicamento collocatur sit ens per se [illegible]

[illegible] talibus [illegible] sicut non sunt [illegible] [illegible] posunt esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex quo [illegible] series [illegible]

3.a [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

4.a [illegible] est [illegible]

Ex [illegible] [illegible] [illegible] excludi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] excludit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entia [illegible] [illegible] requirit [illegible] [illegible] ponat [illegible]

Super [illegible]

[illegible] excludit concreta accidentia ut album quantum [illegible]

[illegible] accidentia [illegible] ex [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] accidentia [illegible] nobis [illegible] accidentia [illegible] infinitis ponuntur [illegible] accidentia

[illegible] nobis [illegible] poni in [illegible]

[illegible] abstractiones [illegible] nobis abstractis.

[illegible] ponitur

[illegible] abstracta [illegible] excludit [illegible]

[illegible]

[illegible] ex [illegible]

[illegible]

Dub.

Dices aliquis [illegible] denominatibus [illegible] corporeum [illegible]

[illegible] denominativa [illegible] significat [illegible] significat ad [illegible] accidentia

[illegible] excludit [illegible] ad nullum [illegible]

[illegible] excludit [illegible]

[illegible] reijcit Deus [illegible] nullum [illegible] Deum [illegible] esse univocum [illegible]

[illegible] excludit [illegible] integrantis [illegible] heterogeneae [illegible] caput [illegible] homogeneae [illegible] aqua [illegible]

[illegible] homogeneae [illegible]

[illegible]

[illegible] homogeneae [illegible] possunt poni [illegible]

[illegible]

[illegible] nominis [illegible]

Q.s 6a. Quem ordinem serbent ea quae in praedicamentis collocantur

Triplex est modus collocandi res in praedicamento: 1us est rerum quae in recta linea praedicamentali ponuntur; 2us est rerum quae ponuntur ad latus rectae lineae; 3us est rerum quae reductive ponuntur.

Quod ut melius intelligatur nota quod res quae constitui debent in recta linea praedicamentali quo[illegible] modo accedunt, haec sunt individua in imo gradu quae cum non possunt dividi in alia infra et sic nihil debet quod sub ipsis collocetur. Supra individua atque immediate debent poni species infimae et supra species infimas genus infimum et supra genus infimum genus subalternum continuo, et deberemus [illegible] ad genus supremum quod supra se non habet aliud cui subiici possit.

Ad latus ponuntur differentiae quae per ipsas dividuntur genera et [illegible] imperfectius modo [illegible] differentiae [illegible] generibus et speciebus sunt perfectioribus reliquis [illegible] quod illis debet assignari distinctus modus ab illo [illegible] distinctus [illegible] differentiae sunt partes constituentes species quae sunt perfectiores reliquis [illegible] illis debet assignari iste 2us locus scilicet ad latus.

Modo [illegible] pertinentes ad complendum rerum in sua genere [illegible] [illegible] linea [illegible] reductive ponuntur in praedicamentis [illegible] ponuntur tales res [illegible] aliis illis relinquitur [illegible] esse quia non sunt entia completa [illegible] [illegible] [illegible] 2us [illegible] non sunt [illegible] [illegible] illis [illegible] reductivus [illegible] distinctus [illegible] in esse

Qo Ultima Quomodo Distinguantur Predicamenta inter se

Hec pro ex disputat. de disting. que in hujus societ. hec ad metaph. spectat. l. hoc n. obstantibus aliqua attingemus que nobis sunt necess.

Et ad nota qd dist. nil aliud e quam diversitas unius extremi ab alio que diversitas seu distinctio dividit. l. in dist. realem & rationis dist. realis consistit in hoc qd oriatur ap rei seclusa operat. intellectus n. sicut alia nec hec s. v.g. dist. que versatur inter Pet. & Paulus. Dist. autem rationis debet ab operat. intell.

2o Nota quod libet ex istis dist. l. esse actuales l. potentiales sicut existunt extrema, ~~seu in pa~~ actualis si. in pa. d. potentialis

3o Nota quaslibet ex istis dist. dividi in varios gradus & 1o dist. realis ... e positiva l. negativa, illa d. dist. realis positiva que versatur inter extrema realia positiva v.g. inter Pet. & Paulum, illa vo d. dist. realis negativa que versatur inter ens & nens l. inter nentia v.g. inter ... l. inter tenebras & cecitatem.

que dist. rationis negativa intelligitur ac de illa ratione e per propor. l. aggrega ad positivas ita ut ... res positive essent realiter distinguerentur qua omissa ... positiva rationis que etiam sub dividit in tres gradus distinct.

1o l. sicut res are que reperitur inter illa extrema realia quorum unus n. se habet ut pars nec utrumq. alterius v.g. inter Pet. & Paulum inter ... - 2a l. includentis ab incluso seu quasi ... ap ... aliqd includit aliud & per illud alias entitates realiter distinctas v.g. ... distingui realiter includentis ab incluso ... illas includit & per illas includit ... que realiter ab illa distinguitur

3a l. ... rei ... qua distinguit ... esse af... aliud ... sine illa ... supernaturalis esse potentia ...

... aut illa figura conservari post tamen ... ita afficit ... ut nullo modo possit separata ... ne intelligi ejus esse sine actuali modificatione

Distinctio autem rationis dividitur in duo gradus ... ratiocinate et ratio ratiocinatae distinctio rationis ratiocinatae est ... rationis habita ... quae conveniunt intellectui humano ... quae ... distinctio ... inter ea quae non distinguuntur realiter ... ut ... diversas rationes formales ... esse principium sentiendi et ... animali formale non sunt diversae entitates realiter distinctae ... complexe entitatis.

Haec autem distinctio ideo vocatur rationis ratiocinatae quia non datur realiter ... praeter ... materia praecedens ... rationes ... rationis ... distinctionem dari ... realiter ... fundamentum ... realiter.

Distinctio rationis ratiocinantis est qua ipse distinguit una et eadem res a seipsa ... diversis ... extremi ... in qua ... quo ... subjectum et praedicatum ... aliquam distinctionem a seipso ... et subjicit ... rationis ratiocinantis.

Aliqui autem ut Doctor Suarez 1 tomo suae metaphysicae disp. 7 sect. 1 part. 7 distinguunt ... alias distinctionem ... alia intra ... in sensu ... distinctio ... propria ... distinctio rationis. Alia est extra ab extremis in quo versari intelligitur ... extrema seu entia rationis et sic duo entia rationis possunt distingui realiter extrinsece ... Doctoris Suarez

Dub. Dubitari aliquis possit an duo entia rationis alio modo distingui quam distinctione extra rationis?

... Doctor Suarez loco supra citato quod sicut non ... propria distinctio realis intra ... extra ita similiter dici potest non distingui ... realiter cum ... entia realia ... dici potest distingui realiter extrinsece sicut distinguuntur duo entitates ... ut ... Dubium ... distinctionem ... assignare aliam ... distinctionem mediam

...

Dubium 1.m et unicum an preter distinctiones supra assignatas dabetur distinctio media

Dub. hoc movet per eos qui affirmant dari dist.em mediam que nec sit ratis nec etiam ex natura rei

Hec autem opinio solo [illegible] placet et eius sectatoribus qui ponunt dist.m ex natura rei cum [illegible] [illegible] dist.e ut constat ex d. [illegible] dist. ratis et rei et ro[illegible] [illegible] eorum nam talis dist.o [illegible] ideo vocatur media [illegible] dat a parte rei sine [illegible] operatione intellectus [illegible] aliquo [illegible] [illegible] [illegible] intellectus [illegible] medium [illegible] [illegible] [illegible] dist.o ratis [illegible] appellatur que est a parte rei seclusa operatione intellectus. [illegible] dist.o rei idem et ratis [illegible] dat seclusa operatione intellectus [illegible] illo depende[illegible]

Quare dist.o hec que ex natura rei appellatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] que a parte rei [illegible] dist.or [illegible] [illegible] reduci ad dist.m rei. [illegible] talis dist.o [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a parte rei [illegible] [illegible] [illegible] operatione sic reducitur ad dist.m ratis [illegible]

Responsio proposite questioni

Explicatis iam [illegible] dist.m facile [illegible] [illegible] [illegible] prima distinguantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opinionibus

Aliqua [illegible] distinguuntur ratione [illegible] aliqua [illegible] [illegible] [illegible] ratiocinante

Prima pars [illegible] [illegible] [illegible] que sunt duo [illegible] [illegible] omnino diversas [illegible] aliqua [illegible] distinguuntur ratione [illegible] [illegible] ex [illegible] Eucharistie in quo tota [illegible] [illegible] [illegible]

Destructa

Desmembra[ta] tota substantia [illegible] distinctae ras

[illegible] signum distinctae [illegible] quantitas includit [illegible] diversa [illegible] substa

Ad 2m partem [illegible] alio [illegible] passio quae sunt duo [illegible] includit [illegible] distinctas (ut [illegible] docent [illegible] physicorum [illegible]) [illegible] eadem entitas actio et passionis [illegible] entitas caloris [illegible] ab agente dicatur actio et recipi in subiecto vocatur passio quae sunt [illegible] [illegible] ab aliqua [illegible] distinguuntur [illegible] ratione ratiocinata ex [illegible]

Dictum sufficiat de disputatione quinta primae partis Logicae quae agit de prima operatione intellectus et incomplexa realia ad laudem sanctissimae Trinitatis et redemptionis captivorum per Reverendum [illegible] [illegible] Delgado [illegible] lectorem in cenobio [illegible] anno 1610 die [illegible] februarii

Secunda pars disputationis quintae in qua agitur de Praedicamentis

expirata

Ex[illegible] [illegible] pars [illegible] appareat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae nobis [illegible] fuerint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humanus [illegible] substantia est

Caput primum de Substantia

Summa capitis

Caput hoc in duas diuiditur partes [illegible] [illegible] [illegible] substantiae ad [illegible] [illegible] [illegible] proprietates ipsius substantiae

Substantia 1. Primo [illegible] substantia alia est [illegible] alia 2. substantia [illegible] principaliter et maxime [illegible] quae neque de subiecto aliquo [illegible] neque in subiecto aliquo est [illegible] [illegible] 2. substantia [illegible] [illegible] genus [illegible] [illegible] substantiae

[illegible] [illegible] substantiae differunt ab accidentibus [illegible] praedicantur de [illegible] nomine et ratione accidentia [illegible] [illegible] abstracta [illegible] albedo nec nomine nec ratione [illegible] [illegible] [illegible] albus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] praedicari [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] substantia [illegible] praedicatur de illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] primis substantiis impossibile est aliquid aliorum remanere

4° [illegible] inter 2as substantias species [illegible] magis [illegible] quam genera [illegible] [illegible] magis accedunt ad 1as substantias [illegible] magis [illegible]

[illegible] dicit inter species [illegible] [illegible] [illegible] magis substantia quam alia [illegible] [illegible] magis substantia quam [illegible] nec [illegible] quam Paulus

[illegible] 2a pars [illegible] [illegible] proprietates substantiae quarum 1a est nulla substantia est in subiecto [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

2ª proprietas est substantiis secundis et differentiis ut praedicentur univoce, primis substantiis quod quid proprie non sit est substantiae cum de his nulla ver praedicatio denominativa.

3ª Proprietas substantiae significare hoc aliquid et non quale.

4ª Proprietas substantiae nihil esse contrarium quae quantitati sit.

5ª Proprietas substantiae non suscipit magis et minus quae et in quantitati sit.

6ª proprietas eadem numero permanens substantia est susceptiva contrariorum. Animadversiones circa textum.

Animadversiones Circa Textum

Est praecipue imprimis ... substantia ... prior actu ... substantia ... fundamentum accidentis ... in hoc ... prius agendo de substantia ... 2º quia substantia est prior ... 3º quia docuit Aristoteles 7 metaphysicae ... substantia est prior natura, tempore, definitione et cognitione accidentibus. ... substantia est causa accidentium quae sunt in illa et causa est prior ... ordine naturae. Tempore quia datur aliqua substantia sine accidentibus ... accidentia definiuntur per ordinem ad substantiam ... substantia esse priorem definitione et cognitione accidentibus.

Sed hoc dicet aliquis in eo instanti in quo creatur substantia ... qualitatibus et alia accidentia ergo substantia non est prior tempore accidentibus (colores).

Aliis aliter solvitur ... quod substantia non est prior tempore omnibus accidentibus ... illis accidentibus ... ex aliqua ... facta ... ut ambulet et sedeat et similia ... Aristoteles 7 metaphysicae ... quaenam sit substantia ponibilis pro genere in hoc praedicamento.

Quaestio 1ª Quaenam sit substantia ponibilis pro genere in hoc praedicamento

Pro quibus explicandis advertendum quod ut tam multis modis accipitur [illegible]

sit [illegible] pro quo [illegible] quod substantia accipi potest rei qua [illegible] tres [illegible]

univoce [illegible] est [illegible] ut substantia [illegible] quod quidem iam explicatum

Que autem termini [illegible] non esse gratis [illegible] huius puncti [illegible]

[illegible] in quolibet puncto reperiri [illegible]

[illegible] ac praecipuus modus est quod sumitur pro illo ente quod ex sua natura per

se existit ut distinguitur ab accidente quod est in alio [illegible] substantia est ab [illegible]

existendo [illegible] ut alii [illegible] a [illegible] accidens [illegible]

Secundus terminus est quod substantia in [illegible] ut [illegible]

substantiam non esse gratis [illegible] huius puncti [illegible] substantia [illegible]

transcendat [illegible] substantia in [illegible]

Dicendum est [illegible] substantiam completam esse gratis [illegible] huius puncti [illegible]

[illegible] quae naturam substantiae [illegible]

[illegible] ut patet ex supra dictis. [illegible] substantia infinita ex [illegible]

[illegible] huius puncti substantia completa finita [illegible]

quenam sit natura seu essentia substantiae

Q.o 52a Quenam sit natura seu essentia substantiis

Duo in hac quaestione inveniuntur. Prima asserit essentiam substantiae esse per se subsistere

accidentibus quam tenet [illegible] et ita intelligenda est [illegible] ab substare

accidentibus non [illegible] posset dari de potentia Dei absoluta substantia aliqua carens accidentibus

[illegible] posse substare

Secunda asserit essentiam substantiae esse per se existere cum D. Thoma [illegible] opusc. 42 [illegible]

[illegible] et [illegible] alibi et D. Damascenus in sua Dialectica cap. 23 [illegible]

[illegible] neotericorum

[illegible] primam [illegible] substare accidentibus non est substantia [illegible]

[illegible] cum dixit [illegible] esse substantiam esse [illegible] accidentibus

Praeterea [illegible] nunc alii [illegible] quod ab aliquo emanat [illegible]

quod substare accidentibus [illegible] emanans ab alio [illegible] non est [illegible]

causalis [illegible] substantia substat accidentibus [illegible] per se existit [illegible] substare accidentibus [illegible]

ab alio emanans [illegible] non est essentia

Essentia substantiae [illegible] per se [illegible] ens [illegible] accidentibus [illegible]

[illegible] per se [illegible] esse [illegible] substantiae [illegible]

[illegible] advertendum [illegible] ad [illegible]

non est actu existere [illegible] abstrahit

ab [illegible] sua existere [illegible] actu [illegible]

[illegible]

Argumenta contra dicta

Pro fundam. ... essentia ... non potest ... qua ...
per coicari ... quae ... coit ... non pot coicari ... esse p[er] se ...
... potest in sacram. Eucharistiae ... quantitas existit p[er] se absque ...
... esse p[er] se non est de ... subs.

... mas ... ut ... esse ... absque non est existere ...
... connaturaliter id est essens ex ... propria natura ... p[er] se exist. at ... illa exist.
... in sacram. Eucharistiae ... connaturalis illi ...
miraculose ... ita ... absque non coicatione ... non existant p[er] se connaturaliter.

... p[er] se dicit negat. ... in alio ... esse ...
... in alio non pot esse ... absque ... respectiva qualis est ...
... negativa ... esse p[er] se non est ...

Relicta ... qui existimat esse p[er] se ...
primario dicere neg. ... non esse in alio ... neg. esse ...
... quandam entitatem positivam ...
... explicet sicut in corporeum primario non dicit neg.
corporis ... entitatem quandam spiritalem quae explicat ... neg. corporis ...
... dicit incorporeum ...

Q[uae]s[tio] 3a Qualis sit Divisio substantiae in primam & secundam substantias.

varij

Varij circa hanc ~~[illegible]~~ questionem circunferunt sent[entiae] [illegible] d. ante quam [illegible] [illegible] primo substa[ntia] ut [illegible] [illegible] substa[ntia] a[ctu]

Certum est [illegible] divisa [illegible] substa[ntia] completa in com[m]uni [illegible] [illegible] substa[ntia] completa in com[m]uni potest [illegible] complet[a] [illegible] ad [illegible] infra [illegible] ponit dividit [illegible] substa[ntia] in [illegible] [illegible] principium [illegible] maxime substa[ntia] [illegible] substa[ntia] [illegible] tunc est [illegible]

[illegible] substa[ntia] in primas [illegible] est [illegible] in [illegible] ita [illegible] [illegible] Alberto [illegible] Cajetanus [illegible]

Et [illegible] est [illegible] primo [illegible] alteri [illegible] substa[ntia] in [illegible] qualiter [illegible] dividit primo [illegible] appellat maxime et principaliter substa[ntia] et 2[a] [illegible] ad [illegible] ipse [illegible] substa[ntia] a[ctu] [illegible] prima [illegible] substa[ntia] in com[m]uni pot[est] [illegible] in [illegible]

Argum[en]ta contra dicta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] abstractio

[illegible] prima [illegible] in quanto est substantia

[illegible] est actus [illegible]

actualia [illegible] membra [illegible]

[illegible]

[illegible] corporis [illegible] albus [illegible] nigrum [illegible]

corpori [illegible] est actus [illegible] esse album [illegible] nigrum [illegible]

[illegible] infor[mi]bus [illegible]

[illegible] sint bone [illegible] descriptive [illegible] quenam sit [illegible]

[illegible]

Q.s 4 An deffinit.ces 1. & 2.ae substantiae tradita ab Aristotile sint bone & an sint essentiales, vel descriptive & quenam sit deff.o substantiae in communi & substantiae completae

Dicendum est [illegible] descriptivas [illegible]

[illegible] tractatu de substantia [illegible]

[illegible] sint bone [illegible]

[illegible] sunt bone [illegible] sint descriptive [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] descriptive [illegible]

[illegible] descriptive [illegible]

[illegible] descriptiva

Praeterea

[illegible] Praeterea [illegible] quia nulla [illegible]
[illegible] animadverti [illegible] ipsa [illegible] 2 [illegible]
[illegible]

Quaeritur 3° definitio [illegible] sigillatim explicando [illegible] quae [illegible] principalis et maxime [illegible] quae nec in subiecto [illegible] est [illegible] aliquo [illegible] potius ad [illegible] qui minus [illegible] aliquo modo aliter [illegible] possint [illegible] illis vero particulis principalis et maxime [illegible] ad [illegible] quae dicitur substare accidentibus [illegible] ad [illegible] idest [illegible] est in subiecto [illegible] intelligendi [illegible] [illegible] in subiecto. Denique illa ultima particula [illegible] de [illegible] aliquo [illegible] intelligi [illegible] id [illegible] est [illegible] in particula [illegible] de [illegible] idest non [illegible] de aliquo [illegible] sibi [illegible]

Definitur [illegible] ita [illegible] explicantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] idest [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illis [illegible]

Definitur [illegible] transcendentaliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Definitur vero [illegible] [illegible] ex supra dictis [illegible] colligi potest [illegible] radix [illegible] passibilia [illegible] [illegible]

Ex dictis autem infertur [illegible] nec [illegible] transcendentaliter [illegible] nec [illegible] [illegible] creatam [illegible] est [illegible] posse [illegible] definiri [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] simpliciter [illegible] non [illegible] aliquin essent [illegible]

2° infertur [illegible] non definiri aliquam [illegible] intentionem [illegible] realem [illegible] notabit [illegible]

[illegible]

esse nomen 2ae int.tis quod significat id quod per se subsistit et substare accidentibus quod quidem reale est.

Ex [illegible] quod ante illa verba neque in subiecto aliquo est nec de subiecto aliquo [illegible] dixerat [illegible] esse maxime et principaliter substantiam [illegible] substantia definit cui dicit esse maxime et principaliter substantia [illegible] dicit 2a int.is substantiae sive reale [illegible] est quod [illegible] maxime abstracte [illegible] definit sic aliquo 2a int.o

[illegible] infinitis disputationibus de naturis realibus [illegible] quantitate [illegible] non est dicendum quod definiat aliquo 2ae int.is [illegible] substantia

Argumenta contra dicta

[illegible] Definitio [illegible] data ab aliis [illegible] est mala [illegible] natura secundum se dicitur non esse in subiecto nec dici de subiecto et non est substantia [illegible] 2o [illegible] nec sunt in subiecto nec dicuntur de subiecto et tamen non sunt substantia [illegible]

3 species subtilis quatenus subtilis est nec est in subiecto nec dicitur de subiecto et tamen non est substantia [illegible]

Ad [illegible] dico quod natura secundum se nullo modo [illegible] esse in subiecto nec dici de subiecto [illegible] secundum se abstrahit ab hoc quod [illegible] ad [illegible] requirit ut determinate includere talem modum essendi [illegible] dicitur de subiecto [illegible] verba non dici de subiecto [illegible] de subiecto [illegible] natura secundum se [illegible] ~~[illegible]~~ licet [illegible] nec dicatur de subiecto nihilominus non hoc illi repugnat.

Ad 2um [illegible] quod substantia [illegible] intelligentia [illegible] complexum [illegible] dici post illam definitionem [illegible] in subiecto [illegible] substantia [illegible] substantia complexa sic non sit [illegible] complexa.

Ad 3um [illegible] quod species subtilis ut subtilis est non [illegible] modum essendi qui excludat a [illegible] ut dicatur de subiecto [illegible] dari [illegible] species subtiles quae [illegible]

[illegible] dicta

3 dicta certior ... na 2 substantia que universaliora et species potius videntur esse in ... in intuitu quae se ... utque ... male dixit ... esse substantias singulares inquirunt ...

Et nec ... o ... dicit ... 2 substantias esse ... tamquam superiora inmobilis et ... 1 substantias esse ... tamquam inferiora insuper ...

... n ... intus ... Michael ... 1 substantia ... et 2 ... n ... [illegible]

Et nec ... illa species est 2 substantia quae est ... in intellectu ... 2 substantias esse ... quare ... species ... non ... n erit 2 substantia ... [illegible]

Quaestio De Proprietatibus Substantiae

Explicata ... natura ... substantia consonum est ... ex illius proprietatibus ... Prima proprietas substantiae quam ponit Aristoteles ... substantia non esse in subiecto ... est non inherere ... proprietas ... 1 et 2 substantiae ... illas ... substantia quae nec in subiecto aliquo est nec de subiecto aliquo dicitur ... quod est non inherere subiecto ... 1 substantiae ... 2

Quod ... 2 substantiis ... non ... quod inherere subiecto ... praedicantur ... 2 substantiae praedicantur ... in se ... proprietas ... 2 substantiis

Et ... differentiis ... substantialibus colligitur ex Aristotele ... in se ... non ... esse partes ... differentiae ... substantiales ... convenit ... quocumque sunt ... inherent

2a proprietas quam ipse Aristoteles ... substantiis ... [illegible]

[illegible]

... dicitur de praedicari univoce de illis quod intelligitur est de praedicatis ... univocatis ... sicut ... qua aliquid praedicatur de inferioribus ... nomen ... ratione ... univocatio ... praedicari ... participatur ab inferioribus ... ratione ... praedicari univoce.

Quae quidem proprietas ... ex praedictis colligitur ex hoc quod dicitur praedicari univoce (ut dictum est) ... praedicatur ... nomen ... ratione ... de suo inferiori ... non ... vel ... substantiae ... praedicari univoce ... dicto ... secundum ... praedicamentis.

3a proprietas partim convenit primis substantiis et partim secundis ... significare hoc aliquid ... quale.

Pro cuius explicatione notandum quod hoc quod est significare est proprium vocum ... et si hic proprietas proprie intelligatur ... vocibus ... primis ... secundis substantiis ... nihilominus ... ex ... res ... quare ... sensus est ... significant hoc aliquid ... substantiae qualis ... significant hoc aliquid ... quale.

Notandum quod hoc aliquid hic ... in pluribus ... determinatum ... significant ipsa ... hoc ... significans ... demonstrativum ... aliquid ... in subsistens ... hoc ... aliquid ... quale ... ita ut ... sit ... aliquid subsistens ... communicabile pluribus ... substantiae ... praedicari ...

4 proprietas ... non habere contrarium ... substantiae ... sunt quae ab ... expellunt ut calor et frigus ... subsistere ... proprietas ... contrarium.

Haec ... proprietas ... intelligatur ... aliqua possunt dici ... contraria ... hoc modo nihil obstat substantiae ... aliquid contrarium.

2o aliquid

2º aliqua ... ratione proprie et similibus ad quam ... requi
ritur, id est ut extrema sint ambo positiva. 2º ut sint sub eodem genere
et ut ab eodem subiecto quae apta sunt in genere physico se expellant.
Unde ita definiri solent contraria sunt quae sub eodem genere maxime
distant et ab eodem subiecto cui apta sunt in genere mutuo se expel
lunt ut calor et frigus. Maior igitur proprietas ab Aristotele assignata
quod substantiae nihil sit contrarium ita explicanda est ut intelligatur hoc
2º modo.

[2]. Proprietas substantiae non suscipit magis et minus, per cuius proprietatis
explicationem nota quod hoc quod est suscipere magis et minus est proprie
rei secundum partes, ita ut hoc secundum partes ... in eis suscipere
magis et minus ... alie sunt quae sunt partes integrantes
... substantiae ... et ... substantiales ...
... vt probabilius opinio ... quam nos infra
sequemur ... Deo dante ... Alia sunt quae sunt
partes ... quae appellantur partes graduales quae habet calor ... habet
plures gradus ... magis vel minus intensos et hoc

Et hoc ... suscipere magis et minus ... media ...
... magis ... etc.

Ex ultimo ... est ... conveniat ...
... est ... actu proprie ...
... suscipi actu ...

[3]. quod proprietas nota ... esse qualibet substantia ...
... quae ... simul et ... suscipiat ...
... suscipiat ...

Argumenta contra dicta

Contra illud propietates n(atura)lia elem(en)ta sunt substantia ut aqua et ignis et h(uius)m(od)i sunt a(cciden)tia ergo ut q(uae)dam aliquid substantiae

R(espondeo) q(uo)d elem(en)ta ut aqua et ignis et (ce)t(era) d(icu)ntur s(ecundu)m hoc (...) q(u)alitates quas h(ab)ent aquam h(ab)et frigiditatem ignis calorem (...) et hi(...) sunt a(cciden)tia (...) ergo iuxta hoc (...) aliquid (...) ad ea quae sunt in illa

Contra (...) substantia privationes (...) in substantia et hoc (...) h(ab)et aliquid (...)

R(espondeo) q(uo)d (...) privationes (...) non sunt a(cciden)tia (...) opponuntur privationi (...) et ex (...) debent esse positive (...) ut albus et niger

Contra (...) substantiae ut (...) magis et (...) magis et minus

R(espondeo) (...) substantia appellari (...) magis substantia quae (...) intelligi in hoc substantia (...) substantia magis (...) substantia (...) ipsis et (...) in rebus ipsis quae substant (...) magis substantia (...) alia (...) non est magis (...) alius

Contra (...) privat(...) non quantitas recipit a(cciden)tia (...) (...) albedinem et nigredinem (...) esse (...) contrariorum

R(espondeo) q(uo)d quantitas (...) a(cciden)tia tanquam subiectum quod (...) existit per se (...) quo (...) aliqua a(cciden)tia inhaerent (...) media quanti(tate) (...) substantia (...) ergo substantia a(cciden)tia contrariis

Contra quantitas in sacramento eucharistiae per se existit et (...) substentat a(cciden)tia (...) per se existere (...) a(cciden)tia (...) substantia

R(espondeo) ibi quantitatem (...) miraculum substare a(cciden)tia (...) naturaliter (...) ex sua natura non subsistat (...) substare a(cciden)tia (...) substantiae (...) reperiri (...) divina (...) intexte (...)

Qs Ultima de aliquibus propositionibus in textu traditis ab Aristotele

[illegible] tunc ut explicem [illegible] latè [illegible]
[illegible] in textu tradidit [illegible] in concreto [illegible] praedicari [illegible]
[illegible] nomen [illegible]

[illegible] in concreto non [illegible] nomen [illegible] praedicat de [illegible]

[illegible] praedicari [illegible] intellexit praedicari [illegible]
[illegible] nomen intellexit praedicari [illegible] in concreto [illegible]
[illegible] praedicari [illegible] nomen [illegible]
[illegible] praedicari [illegible]
[illegible] praedicari [illegible]

[illegible] impossibile est aliquibus remanere
[illegible] naturaliter [illegible]
[illegible] existere [illegible]

[illegible] remanet [illegible]
[illegible] remanet [illegible]
[illegible] nil remanere

[illegible] destructis [illegible] possint remanere [illegible]
[illegible] posse remanere [illegible] in intellectu [illegible]
[illegible] naturaliter [illegible] connexiones [illegible]
[illegible] ita [illegible] et alij

[illegible]

3 Experiencia scilicet quod substancia superior habet magis actum quam operacionem in speciebus in eas convenient magis substancia quam alia, sicut in non substancias convenit magis substancia quam alia

Et quia est notior et magis perfecta substancia dicitur magis substancia quam alia. Quia sic est magis perfecta et est magis nota et manifesta 3 in esse substanciali quod est magis intensa quam alia sicut calor intensior dicitur calor remissior

Dico 1 quod una substancia non potest esse magis substancia quam alia formaliter posito scilicet meo sensu ut una substancia dicatur magis intensa quam alia vel remissa sicut ponit ad hoc de aliquo actu ut calore quod dico esse magis intensa ac remissa quando ponitur ingradu intensiori augendo aut minuendo plures aut pauciores gradus quod minime dicitur substancia quod non Secunt substancia

Contrarie autem hoc principio quod assignas scilicet operacionem substancie illarum suscipere magis et minus nec intensi nec remitti et explicat quod una substancia non est magis substancia quam alia 4 modo

Dico 2 una substancia potest dici magis substancia quam alia multiplicibus modis primo dicitur ponitur non est certum esse dari aliquas substancias magis perfectas quam alias causa inter radices potentias operandi et operaciones et hoc quod equum dicitur quam hoc quod una substancia 1 modo scilicet in esse perfecti est magis substancia quam alia

Dico 3 etiam modo per experienciam nam aliqua sunt substancie magis cognite et manifeste quam alie nam in hoc sensu est 2 glosa in 1 corporea vocatur magis substancia quam incorporea

Dico 3 etiam modo scilicet in esse substanciali patet ex hoc hoc ut in hoc sensu ait substancias esse magis substancias quam [illegible] pluribus substanciis

Ex dictis autem colligitur merito asserere scilicet inter substancias dici esse magis substancia quam genus operi vel 1 quod esse magis actum ad substanciam hoc est substare et subjici alteri et quod dicit substancia in loco speciei fe[illegible]

magis

in genere [illegible] substantiae [illegible] individua [illegible] species [illegible] subjiciuntur [illegible] superioribus.

[illegible] dicendum est [illegible] aliquam species [illegible] non esse magis substantia quam alia [illegible] aequaliter participare rationem substantiae in hoc quod est [illegible] substantiae [illegible] species [illegible] aequaliter [illegible] individua et aequaliter [illegible] subjiciuntur [illegible] superioribus [illegible] unam non esse magis substantiam quam aliam [illegible] aequaliter [illegible] in hoc quod est [illegible] subjici [illegible] [illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible] magis substantia [illegible] est magis substantia quam [illegible]

[illegible] esse magis substantia quam [illegible] sunt magis nota et magis se extendunt ad plura [illegible] inter [illegible] ut dictum est.

[illegible] unam speciem [illegible] non esse magis substantiam quam alia [illegible] substantiae pluribus [illegible] quam alia [illegible] quam arbor [illegible] una species [illegible] est magis substantia quam alia.

[illegible] quam non unam substantiam esse magis substantiam quam alia [illegible] ex hoc quod substant pluribus extensive [illegible] substantiae [illegible] species [illegible] subsistent [illegible] magis substantia quam alia. Et haec dicta sufficiant de hoc tractatu scilicet de capite [illegible] de substantia ad laudem et gloriam sanctissimae Trinitatis et redemptionis captivorum [illegible]

[illegible]

CAPUT · IJ · DE QUANTITATE

Caput secundum [illegible] quantitatis [illegible] ~

[illegible]

[illegible] linea, superficies, corpus, tempus, et locus. [illegible]

[illegible] numerus [illegible]

[illegible] linea, superficies, corpus, et locus [illegible]

[illegible]

[illegible] ... adversiones circa textum

Animadversiones circa textum

1° advertendum ... [illegible]

2° advertendum ... [illegible]

3° advertendum ... [illegible]

Qs. 1a De Natura & Definitione Quantitatis & sub qua ratione hic consideretur

Triaenhac

Imo in hac q. inquirunt primum est in quo [illegible] est quan-
tum inequali [illegible] ad hoc nota quod quantitas est qua anima est quanta
perfectio qua alterius [illegible] perfectio [illegible] vel [illegible] liber res perfecta
[illegible] quantitas magna [illegible] quamquam [illegible] quam alii appellant [illegible]
[illegible] ex [illegible] alii [illegible] et hec quantitas est sensibilis et tangibilis

Ex quo infertur quod quantitas [illegible] quantitas perfectio [illegible]
[illegible] eo quod divagat per omnia [illegible] in quolibet [illegible]
[illegible] perfectio est ita [illegible] reperitur quantitas perfectio [illegible] quantitas
melius est gravius [illegible]

Nota 2° quod in [illegible] multa possunt considerari de eius proprietatibus
[illegible] est [illegible] in [illegible] reperitur extensio partium [illegible]
[illegible] quidam [illegible] actualis ex-
tensio in ordine ad locum ita ut una pars [illegible] uni parti loci
alia [illegible] alteri parti loci. 4° [illegible] talis [illegible]
[illegible] impenetrabilitas 6° divisibilitas [illegible] apta est dividi in partes
[illegible] posse mensurari ab alia [illegible] que vocatur [illegible] passiva [illegible]
[illegible] alterius [illegible] que vocatur mensura activa [illegible]
[illegible] mediante [illegible] res [illegible] accidentia corporea [illegible] calor [illegible] in [illegible] [illegible] esse
finita [illegible] infinitas [illegible] esse equales [illegible] inequales [illegible]

De duobus ultimis [illegible] de finita [illegible] infinita equali
[illegible] inequali [illegible] non [illegible]
[illegible] finiti [illegible] infiniti esse passiones quantitatis [illegible]
equali [illegible] inequali [illegible] esse [illegible] passiones [illegible]
[illegible] quia [illegible] aliquam esse finitam [illegible] infinitam equalem [illegible] inequalem
[illegible] finita [illegible] infinita equalis [illegible] inequalis
alteri [illegible] est quantitas [illegible]

De aliis [illegible] varie [illegible]
in varias sententias sunt distributi

Prima est

Primas tenet 1° sol. tribus in metha. q. 5. 1 Iustiniang. sic eff. 13 qui a lenent ignorare ess qti.

2a. st. asserit ess. qti esse rõem mensure tribuit Albertus Ricardus qte eff. 1° D. Tha in q. 3 q. 24 art. 1. et opp. venatis locis infine

3a st. assignat ess. qte esse divisibilitatem sin quod qtas est apta ut rõum possit impulsus sb. hoc st. D. Tha in Sent. dist. 12 q. 1 ad 1 et dist. 19 q. 1 a. art. 1 ad 1. et metaph. tex. 18 ensinaribus q. 21 a Gens. q. 20 et alij

4a st. assignat ess. qti esse distinct. partium Sanctorum tenet nominale Ocamus opp. de ueneratione q. 3 cap. 24 et Albert. 4. q. 30 31 32 et 33 et alij

5a st. esse ess. qti esse extensionem partium ut est Scotus et Doct. sa. Durand. in Sent. dist. 34 q. 1 et alij et simul Albertus et Sotus et Nifus in metaph. tex. 8 et alij

Et quasi ent. Nota extensionem partium respectu alicuius in ordine ad locum ut est illa qua una pars est. extra aliam, alia est extensio partium in ordine ad se et est qua una pars est distincta ab alia

Contra omnes predictas Sententias neq. rõ mensure, neq. divisibilitas, nec distinctio partium neq. illarum extensione est ess quanti

Et pr. i. contra 1a. 2a. st. qd rõ mensure n. est ess. quant. rõ mensure activa et passiva ness. supponit aliquam extensionem

Lt. qr. rõ mensure n. est de ess. qtis pr. sequitur q. idq. n. potest intelligi. Contra ... aliqua re. D. supponit aliam rõem in eadem re n. est de ess. illius. D. Sed rõ est rõ mensure et hec n. est ess qti ~

2° prob. 3a st. qd. divisibilitas n. est ess. qtis q. rõ (?) divisibilis supponit qd. sit re prius Sent. sb. quis divisibilis phis. metaph. ia esse divisibile n. est ess. D. passio qtis ~

3° prob. 4a st. qd distinctio partium n. est ess. qtis nã ... distinctio supponit esse et distinctio partium qtis supponit eas esse et distinctio ... nat. a tale esse et passio ness. ~

4a. Probat.

Prob. 4. 2. ad 1. qd extensio partium n sit ess. qtis. Quia de extensione in ordine ad locum nam prius est rei esse extensam in ordine ad se quam esse extensam in ordine ad locum; ergo illa extensio qtis in ordine ad locum n est ess. qtis.

2. Probatur de extensione in ordine ad locum quia desiit esse corpus Christi in sacramento Eucharistiae. Habere retinere desolam extensionem localem ergo extensio localis n est de ess. qtis.

3. Pt. loquendo aberat ... de extensione in ordine ad ... quia de extensio entitativa sit ess. qtis nam ad distinctionem specificam ess. alicuius entis qd aliis ab ipso n sit ... cum extra ... substantiali sit partium extensio in ordine ad se ... (ut patebit ... sequenti) ergo extensio in ordine ad se n est specialis ess. quantitatis.

Ess. qtis de qua loquimur in praesenti ... qd sit quo dicitur ... talem ... ex ... extensibilis ... radix impenetrabilitatis extensionis localis mensurae divisibilitatis ... alicuius rei quae ... notabili initio ... retulimus.

Pr. elevatur ... illud est ess. alicuius rei per quod res primo constituitur in suo esse & distinguit ess. ab aliis ... quantitas ... constituit in suo esse & distinguit ab omnibus aliis ergo illa est ess. qtis ... nam ... mensurabilis divisibilis extensa ... radicaliter ... radicem istarum rerum ... ess. qtis.

Ex iis ad ... quae ... facile erit ... quae nam sit de ess. qtis quantitas est per quam aliqua res est quanta ... in infinito quantitatis ... qualitatem ... qualitas est qua qualis qua esse dicimur ... Justinianus ... nulla ... ess. qtis in ...

Dico ...

Loquitur autem in metaphysica cap. 13 a sancto traditur definitio quantitatis est divi-
sibile in ea quae insunt quorum utrumque vel unumquodque aptum est
esse id est quantitas est divisibile in suas partes quas in se formaliter includit quarum
utraque s. quaelibet ex illis potest esse una quantitas.

Ex dictis autem facile dicendum ad quaestionem s. scilicet qua ratione dicitur quantitas
constituere [illegible] [illegible] extensio partium sit duplex alia in ordine ad
locum videlicet quod una pars stet diversum locum et sit ab alia. Alia
extensio partium in ordine ad se videlicet quod una pars sit distincta ab alia
essentia. Quantitas non est quod stet extensio partium nec extensio partium in ordine
ad locum [illegible] manet [illegible] essentia quantitatis est radix extensionis partium
et ceterarum passionum supra enumeratarum et sic talis modo constituatur quantitas
[illegible] est radix talium passionum pertinet ad logicum [illegible]

Argumenta contra dicta

1 obiectio

Contra 1 difficultatem [illegible] Aristoteles qui in metaphysica cap. 13
definit quantitatem ait quantitas est divisibile in ea quae insunt ergo essentia quantitatis est divi-
sibilitas.

Dicendum Aristoteles ibi definivit quantitatem a posteriori per divisibilitatem [illegible]
per propriam passionem non autem constat ex supradictis divisibilitas non est nisi
[illegible] passio quantitatis.

Et aliqui Aristoteles in illa definitione loquitur [illegible] [illegible] praedicatur
id est de radice ex qua oritur illa potentia [illegible] [illegible] formaliter [illegible] qua quantitas
est proxime apta ut possit dividi.

2 obiectio

Contra id quod diximus Christus Dominus in sacramento altaris habere ex-
tensionem partium in ordine ad se non videtur esse verum sequeretur
habere etiam extensionem partium in ordine ad locum [illegible] [illegible] est [illegible]
[illegible] Aristoteles [illegible] [illegible] diversa [illegible] quae est extensio in ordine ad
diversa occupat loca quod est extensio partium in ordine ad locum
[illegible] autem [illegible] non totus Christus est in toto [illegible] [illegible] totus in qua-
libet minima [illegible] [illegible] [illegible] extensionem in ordine ad locum
nec in ordine ad se.

[illegible]

Respondeo secundo ad ... dico quod naturaliter verum est quod si est extensio in ordine ad se deberet etiam dari extensio in ordine ad locum, non tamen ait ... plura deversa ... diversa loca peteret at supernaturaliter bene potest dari extensio in ordine ad se sine extensione in ordine ad locum ut in sacramento altaris de facto datur ...

Q.s 2a V. substantia habeat partes a se vel a quantitate

Questio haec celebris est et quasi clavis ... in qua inquirimus de substantia corporea nec dubium est de partibus ... appellant materiam et formam ... dubium est de partibus ... quae dicuntur partes integrantes ... substantia ... sic pars ... diversa ... pedis

In hac ... Scotus ... negare nullas ... integrantes ex ... posita ... extensiones ... agere ita Albertus ... 4 ... 68 ... art. ... Albert. magno ... plures alii ... infra ...

Est ... integrantes in substantia ... prima ... distinguit ... extensiones ... in ... substantia ... a qua provenit localis extensio ... impenetrabilitas ... in hoc quod ... quantitativas ... substantia ... corporea ... Paulus ...

i de substa.

[illegible] corporea [illegible] est [illegible]

Haec [illegible] existit [illegible] nova [illegible] [illegible] implicat [illegible]
[illegible] implicat [illegible] sine [illegible]
[illegible] [illegible] extensionem [illegible] hoc [illegible]

[illegible] substantia corporea [illegible] sine [illegible] conservarentur [illegible]
[illegible] integrantes [illegible] se distinctas [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] abito [illegible] [illegible] auferat [illegible]
[illegible] manus, pedis, brachii et ceteris [illegible] [illegible] inter se distinctio
[illegible] [illegible] supra scitari [illegible]

[illegible] praeterea [illegible] [illegible] aqua dividatur [illegible]
[illegible] pars [illegible] imaginis detracta esset, [illegible]
[illegible] ad naturam est impossibile [illegible] auferret [illegible]
[illegible] aque [illegible] ante [illegible] erant [illegible] substantiales aque [illegible]
[illegible] [illegible] nulla substantia producitur [illegible] [illegible]
manent [illegible] ante [illegible] erant [illegible] substantiales [illegible]
corporea sine [illegible] servata [illegible] partes integrantes inter se distinctae

[illegible] in substantia [illegible] realiter inter se distinctas [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] in praesenti statu rerum [illegible] realiter distinguitur [illegible]
pedis [illegible] [illegible] [illegible] substantiamentum [illegible] [illegible] ceteris [illegible] si substantia [illegible]
[illegible] sine [illegible] [illegible] inter se distinctae [illegible]
substantia [illegible] extensione [illegible] aqua [illegible]
[illegible] inter se [illegible] nec naturaliter nec supernaturaliter possunt
esse [illegible] [illegible] [illegible] realiter [illegible]
[illegible] possunt esse realiter distincta [illegible] partes [illegible] postquam [illegible]
~~[illegible]~~ [illegible] est, est [illegible] substantia sine [illegible]
[illegible] extensa [illegible] dicta

Argumenta contra dicta

Esse q[uan]t[itatis] est esse [illegible] sicut albu[m] esse [illegible] a [illegible] non pot[est] p[ro]venire nisi ab albedine [illegible] esse q[uan]t[itatis] nisi a q[uan]t[ita]te. [illegible] habere p[ar]tes integrales in quas [illegible] esse q[uan]t[itatis] [illegible] substa[n]tia [illegible] nullas habet p[artes] integrales nisi ra[tione] q[uan]t[itatis] [illegible]

[illegible] esse q[uo]d esse q[uan]t[itatis] est esse [illegible] et ita non pot[est] provenire [illegible] substantiam [illegible] habere p[ar]tes [illegible] habere p[ar]tes [illegible] substa[n]tia q[uan]t[ita]te denudata p[otes]t habere p[artes] substa[n]tiales integrales.

Si substa[n]tia habet ex se p[artes] integrales in quas [illegible] partiu[m] esset in loco circumscriptive [illegible] habet in [illegible] figuram aliquam. [illegible] hoc est falsum [illegible] in loco [illegible] habere figuram [illegible] substa[n]tia ex se [illegible] non habet p[artes] [illegible]

[illegible] per hoc argu[menta] alias [illegible] quomodo substa[n]tia [illegible] in loco [illegible] nunc dico q[uo]d substa[n]tia denudata q[uan]t[ita]te non erit in loco circumscriptive [illegible] habet corpus [illegible] non in loco definitive [illegible] in uno loco [illegible] posset esse simul in alio. [illegible] quomodo se haberent [illegible] separata [illegible]

Q[uaestio]s 3a Quomodo se haberent partes substantiae co[m]patione loci separata ab illis quantitate

[illegible] opinionibus [illegible] obscuritates [illegible] loco [illegible] substa[n]tia [illegible] volentes [illegible] servare [illegible] substa[n]tia [illegible] localem extensionem [illegible] localem extensionem [illegible] nat[ura] [illegible] substa[n]tia non habet extensionem localem.

[illegible]

2. do
4

Dico 2° substantia corporea[s] potest privare ... ... aliquo spatio sunt etc. tenet ... molina 1 p. q. 52 art. 1 disp. unica membro 4° in principio ... ... quoniam ... aqua quae modo vase continetur auferat Deus ... substantia supernaturaliter ... relinquat ... substantiam ... ... illinc resultabit nova ... in materia ... ... corporea naturaliter dimanabit ... substantia ... impediat ... quoniam ... ... aqua ... ... impedimento ... ... in vase nil nulla ... ... quae debeat ... ... resultare in alio loco quam in vase ... nunquam ... ad ... ... in vase ... ... substantia ... sequitur ... substantia ... ... manebit ... aliquo spatio

3 do

Dico 3° substantia nuda ab ... in loco definitive ... stare etc. tenet ... 2° ... 12 ... 2ª ... ... conservaret sine ... definitive ... in loco definitive sicut Angelus

... ... substantia ... ... aliquibi est ... in aliquo loco ... non est in loco circumscriptive ... in loco ... erit in loco definitive ... aliquis ... ... in loco nisi circumscriptive ... definitive ... potest esse circumscriptive ... ... in sacramento ... erit in loco definitive. ... 4. quales sint divisiones quantitatis in textu tradita a Aristotele

Quaestio 4ª Quales sint divisiones quantitatis in textu tradita ab Aristotele

Circa textum supra

[illegible] ex supra dictis [illegible] ex parte [illegible] [illegible] tertio dubitat qualis sit illa [illegible]

Dico 1.o illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imaginata [illegible] [illegible] illud est [illegible] principaliter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantitatis [illegible] [illegible] imaginata

Dico 2.o [illegible] quantitatis intrinseca [illegible] est ex [illegible] imaginata [illegible] [illegible] aliquo modo [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imaginata

Dico 3.o [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Caietano [illegible]

[illegible] positio et extensionem partium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] imaginata

Et quia [illegible] advertendum est quod duo [illegible] requiruntur ad quantitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] permanens [illegible] successiva [illegible] permanens appellatur illud quod [illegible] simul in tempore [illegible] linea est quantitas permanens [illegible] [illegible] simul in [illegible] tempore [illegible] successiva [illegible] simul [illegible] una succedit altera [illegible] tempus cuius una pars [illegible] simul [illegible] [illegible] [illegible] sit linea superficies et corpus [illegible] verae species [illegible]

Q.o 5.a Quid sit linea superficies et corpus et an sint verae species quantitatis continuae

[illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] componitur ex materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

2 Et ro quadrat p conventi que simulera ex fra oponit [illegible] subsu [illegible] sectis quarte dimg qd sic oponit ex corpore et alia [illegible] corpo tribu tive p tinet ad primis sustie q est pars substalis subtas [illegible] oponens est quedas actu qd natura sua dicet extensionem et est [illegible] secundum trinam dimensionem

Notandum est [illegible] linea qd oponit ex punctis que nil aliud sunt secundum [illegible] hoc in [illegible] quod quedam entia que ponuntur sunt [illegible] ipsa coniungunt ac copulant lineas

His [illegible] suppositis linea est ex Euclide lib. 1 elem. def. 2 [illegible] ex mathematicis est extensio p secundum longitudinem [illegible] sic nullam includit latitudinem. superficies est latitudo que [illegible] sic nullam profunditatem includit. corpus vero [illegible] est extensio secundum trinam dimensionem s. secundum longitudinem latitudinem et profunditatem seu altitudinem qd idem est

In idem fere resident desc. ab [illegible] tradita [illegible] linea seu longitudo est magnitudo versus unam [illegible] continuam dimensionem id est [illegible] secundum in longitudinem propensa ac continua. superficies seu latitudo est magnitudo versus duas p [illegible] id est longa et lata. corpus vero est magnitudo [illegible] tres [illegible] id est que longitudinem et latitudinem et profunditatem [illegible] seu qd trinam includit dimensionem

Linea et superficies ut sunt et [illegible] distinctas extensiones que p intelligunt sine corpore [illegible] loquendo sunt [illegible] incomplete corpus autem est [illegible] complete

Haec [illegible] quo ad [illegible] linea et superficies sunt [illegible] extensiones partium [illegible] participant [illegible] sunt [illegible]

1 pars [illegible] qd sint incomplete [illegible] illud est incompletum qd ad alterius complementum expectat. sed linea et superficies [illegible] complementum corporis ergo linea et superficies sunt [illegible] incomplete. [illegible] a linea includit unam solam dimensionem [illegible] s. longitudinem superficies autem includit duas dimensiones s. longitudinem et latitudinem corpus autem trinam includit dimensionem s. longitudinem latitudinem et profunditatem [illegible] includit corpus lineam et superficiem [illegible] linea et superficies ordinantur ad complementum corporis [illegible] sunt [illegible]

3o [illegible] corpus [illegible] participat [illegible] ad complementum alterius [illegible] corpus in [illegible]

[illegible]

Argumenta contra dicta

Contra [illegible] [illegible] [illegible] ... [illegible] fere relictis [illegible] [illegible] quae bene [illegible] [illegible] ... sic se[illegible]

Bene possumus intelligere longitudinem linearum sine superficie [illegible] superficiem sine profunditate quae in [illegible] [illegible] species [illegible]

Respondeo [illegible] bene posse lineam intelligi sine superficie & superficiem sine profunditate id est sine eo [illegible] intelligatur includi [illegible] superficiei [illegible] & sic conceditur [illegible] intelligi sine ordine ad [illegible] superficiem [illegible] [illegible] aliqua species incompleta & partialis [illegible] ... [illegible] completam alterius speciei sicut materia [illegible] ... intellectu [illegible] materia sine tota [illegible] ... pars [illegible] ... sint species imfimae an subalternae

Qs 6. U. spetiés imfimas incomplete. Quantitatis sint spetiés imfimae an subalternae

Dico breviter [illegible] lineam & superficiem sunt species imfimae [illegible] ... [illegible] ... [illegible]

Probatur [illegible] ... aliquam [illegible] ... lineae & superficiei [illegible] linea & superficies sunt [illegible] species imfimae ... patebit ex solutione argumentorum

[illegible] ... magis [illegible] ... [illegible] linea [illegible] ... [illegible] ... superficie ... numerica [illegible]

Argumenta contra dicta

1um arg. | Linea recta et curva vel circularis addunt supra rectam lineam diversissimi se sensui quod distinguunt speciem.

R. distinguo ans. linea recta et curva addunt diversissimus se sensui in ratione quantitatis nego in ratione accidentis id est in ratione figurae recte. requiritur mod. distinctionem specificam quod duo res sint diversissimus se sensui sub eadem ratione at recttitudo curvitas . circularitas linearum sint rationes quantitatis diversae sed qualitatis et figurae

2um arg. | Sed Durandus 1o p. q. 7 art. 3 ad 2m ubi ait lineam finitam et infinitam distingui specie quod non omnes lineae sunt eiusdem speciei immo est eadem linea infinita dicit nullam esse speciem

R. D. Teu ibi loqui supposito quod implicet dari lineam infinitam tunc in perp. dico. linea infinita cum non sit possibilis non est in aliqua specie . si autem linea infinita sit possibilis illa perfecto est eiusdem speciei cum linea finita t. poni in loco primo quod tradit Ares 6. top. cp. 5 et Durand. in 2o dist. 2 q. 3 Sabell. in metaph. q. 17. et nos infra. sicut decimus est 7a utrum locus sit species quantitatis diversa a superficie

Q.s 7a Utrum locus sit species quantitatis Diversa a superficie

De loco ad longum disputabimus Deo dante 4o lib. physicorum in presentiarum autem casus attingemus qui necessarii fuerint ad presentem difficultatem solvendam

Def. | Pro quo nota quod locus definitur ab Aristotele 4o physicorum in hunc modum. locus est ultima superficies corporis continentis immobilis

[illegible]

Pro cuius intelligentia recenda q in corpore continente sunt duae superficies alia est per quam continet locatum et haec appellatur superficies concava. Alia est per quam continetur ab alio corpore et haec appellatur convexa. Illa ergo superficies concava quae ambit locatum appelatur locus.

Hoc autem supposito duo a nobis examinanda sunt. 1.m qt utrum locus sit species quantitatis continuae. 2.m an sit diversa species a superficie. Circa 1.m multi asserunt locum non esse speciem quantitatis continuae nec pertinere ad hoc praedicamentum, sed ad praedicamentum ubi, vel ad praedicamentum relationis ita Scotus in praedicamentis quaestione 21 et 22 Antonius Andreas in metaphysica quaestione 10 et alii.

Dico 1. locus est species quantitatis continuae, quod probatur auctoritate Aristotelis hoc in capite numerantis species quantitatis continuae recensuit locum ergo etc.

Praeterea probatur ratione quia locus est ultima superficies corporis continentis sed superficies est quantitas continua, ergo manifestum est quod etiam superficies locans quae est locus.

Probatur 2.o cui competit passio debet etiam esse etc. sed loco competit passio quantitatis scilicet esse mensuram, nam locus est mensura locati, ergo debet esse quantitas, et est species quantitatis.

2.a autem pars est scilicet an locus sit distincta species a superficie, maior est difficultas in qua est 1.a sententia asserens locum esse speciem quantitatis distinctam a superficie, quam tenent multi antiqui ac neoterici, quorum fundamenta sunt auctoritas Aristotelis hoc in capite ubi inter species quantitatis continuae numeravit quinque et praeter exteriora inter quas ubi duas distincte assignat, scilicet superficiem et locum ergo etc.

2.a sententia asserit locum non esse speciem quantitatis diversam a superficie, sed solum accidentaliter penes hoc quod sit superficies ambiens, vel non ambiens, quod non causat diversas extensiones essentialiter, ita Divus Thomas 5 metaphysicae lectione 15 Averroes ibidem textu 18 Soncinas ibidem quaestione 24 Scotus quaestione 23 praedicamentorum Gregorius in 2 distinctione 2 quaestione 1 articulo 2 et in primis aliquis favet Aristoteles qui postquam 4.o libro physicorum determinat locum esse ultimam superficiem corporis continentis postea 5 metaphysicae cap. 13 non enumerat locum inter species quantitatis.

2ª do

Dico 2 locus non est diversa species quantitatis a superficie. Haec est contra auctores supra pro 2ª sententia citatos et praeterea probatur quia illae species esse distinguuntur quod extensiones esse diversas, sed locus non habet extensionem esse diversam a superficie quia non distinguitur esse a superficie. Minor probatur nam locus cum sit superficies ultima corporis continentis est divisibilis secundum longitudinem et latitudinem, sed superficies etiam simpliciter sumpta habet tantum divisibilitatem et extensionem. Ergo locus non habet extensionem esse diversam a superficie. Ergo locus et superficies non sunt duae species esse diversae.

Quod si dicas locus ultra superficiem simpliciter habet ordinem ad locatum. Contra locus in genere quantitatis non distinguitur esse ab ipsa superficie.

Haec ratio est auctorum quia dicunt quod locus ultra superficiem non habet additam relationem continentis ad locatum. Sed [illegible] illius ratio per quod distinguitur a superficie.

Dico haec [illegible] nullius esse momenti. Quia sicut [illegible] argumentum quia extensiones divisibilitatis secundum longitudinem et latitudinem sunt eaedem in extensionibus et superficiebus, ergo locus et superficies non distinguuntur esse.

Dico etiam quod superficies locans distinguit novam speciem quantitatis diversam a superficie, tunc per hoc quod dicat ordinem ad locatum sequitur quod etiam linea possimus distinguere aliam duas species, scilicet inquantum ambit subiectum et inquantum dicit ordinem ad locatum. 2ª inquantum dicit ordinem ad locatum et ipsa est ambiens [illegible] [illegible] in illa superficie et ambiunt locatum quia erunt aliae tres species in linea ac per consequens erunt plures species quantitatis praenumeratis ab Aristotele.

Nec [illegible] locus quod licet Aristoteles hoc in capitulo enumeraverit [illegible] tres species quae tamen fuit esse differre a superficie. Enumeravit vero locum quia non praetermisit antiquos philosophos qui asserebant distinctum a superficie ante [illegible] [illegible].

Argumenta contra dicta

Contra 1ª est [illegible] quod locus non sit species quantitatis a locatum [illegible] superficie continentia et ambire locatum. Sed continentia dicit relationem ad corpus contentum quia locus [illegible] pertinet ad primam relationem.

i folio

[illegible] quod locat [illegible] [illegible]. [illegible] dicit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc modo locum [illegible] ad hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quasi [illegible] [illegible] superficie ambiente in quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc modo [illegible] [illegible] [illegible] superficies ambiens quam [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] in aqua [illegible] [illegible] in alio [illegible] in illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ultima superficies corporis [illegible] [illegible] superficies ambiente [illegible] [illegible] aliena [illegible] aque [illegible] supponimus [illegible] aere [illegible] in aqua [illegible] [illegible] superficies ambientes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] superficie aque et aeris ambientis virgam in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in aqua [illegible] plura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt plura [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] nullius momenti [illegible] quia locus ad hoc — [illegible] locus [illegible] est superficies in corpore locati [illegible] corporis locati [illegible] virgam [illegible] [illegible] continuum [illegible] aer et aqua [illegible] locus [illegible] continuus [illegible] aqua [illegible] discontinuitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt superficies [illegible] locati

Quare [illegible] [illegible] verius et facilius [illegible] quod ibi [illegible] [illegible] unus locatus [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] [illegible] superficies aque ambiens [illegible] virge [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] altera superficies [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] unus locatus [illegible] duo loca partialia que unum locum [illegible] [illegible]

[illegible] alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] partialia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Postquam

Q[uaestio] 8. quid sit numerus discretus An ille solus sit qui ex unitatibus Quantitativis constituitur. An etiam quilibet alius etiam si componatur ex unitatibus spiritualibus

[illegible] eximie [illegible] [illegible] nunc [illegible] agendum nobis est [illegible] de [illegible] discretum [illegible] [illegible] numerus [illegible] difficultas magna est tunc [illegible] [illegible] difficultates quas habet [illegible] omnes [illegible] metaphysica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agendum [illegible] nobis [illegible] [illegible] attingemus [illegible] [illegible] magis necessaria fuerint

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] numerum in transcendentalem [illegible] numerum transcendentalem illum esse [illegible] quis [illegible] ex [illegible] unitatibus [illegible] binarius hominis et lapidis [illegible] esse [illegible] discretum primum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliter [illegible] [illegible] ex quibuscumque entibus resultet, sive ex [illegible], sive ex [illegible], vel ex corporibus [illegible] spiritibus [illegible] discretus. [illegible] [illegible] [illegible] modernos [illegible] alios antiquos [illegible] nobis [illegible] [illegible] ad illam sequentem [illegible] [illegible] [illegible] Ocam in 1 dist 24 q. 2 Gabriel in 1 dist 24 q. 2 [illegible] Gregor in 1 dist 24 q. 1 art 2 [illegible] q. 2 art 1 [illegible]

Et [illegible] [illegible] binarius [illegible] corporis quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] multi [illegible] [illegible] [illegible] ex quibuscumque entibus [illegible] [illegible] discreta

Quod [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] in [illegible] unitatibus [illegible] [illegible] binario [illegible] ac [illegible] binario [illegible] [illegible] ex unitatibus [illegible] [illegible] [illegible] discreta

D[illegible]

D. 3a hoc est hoc verum esse in nulla quantitate continua reperiri quae in se includeret quantitates continuas. D. hoc nihil valet quia bene in longo includuntur puncta et in numero unitates et tamen est quantitas discreta minor in quantum non participat rationem quantitatis continuae et ideo dicitur quantitas discreta quae includit in se quantitates continuas

Praeterea non ulterius adverte, argumentis probabilibus vel in omni tempore multos assignare multas et novas species hoc non esse quod etiam continui dividere quantitatem in continuam et discretam dividere esse inconveniens multa. D. hoc non est dicendum quod nec illud quod quantitatem discretam habeamus considerare ex parte continuas

Ex dictis autem infertur inanem esse et fictitiam divisionem illam in numeros transcendentales et praedicamentales tanquam unum quantitatis discretae appellant aliqui

2o infertur inanem et falsam esse definitionem illam quam tradunt iuniores dicentes numerum esse multitudinem finitam quantitatum.

D. illa solum est vera quae ex Doctoribus supra traditis potest colligi et quae ex determinatione erit cum Aristotele in metaphysica quae est et ac certa ex Euclide in elementorum qui ita dicit numerus est multitudo ex unitatibus

Contra definitionem potest obiici numerum esse quantitatem discretam quae eius partes debent esse quantitatis et consequenter non est quorum totum dicitur esse quantitas quia eius partes sunt quantitas nec totum erit quantitas ac proinde ad hoc ut non sit quantitas partes eius seu unitates debent esse quantitates

Ad nec disputatur ad illum partem dico quod ipsi videntur unitates numerorum dicuntur esse quantitates ad hoc ut totum sit quantitas ut eius partes sint quantitates quia hoc non est proprie quantitatis in proprie. Praeterea quantitas non potest dici a suis partibus nam illae sunt continuae numerus est quantitas discreta et eius ratio est ut eius partes nominant se sint disiunctae et sic quilibet numerus potest appellari quantitas discreta quoniam proprie ratio extensionis quae in illo reperitur licet quaeritur utrum numerus sit ens reale vel rationis

Q.s 9. utrum numerus sit ens Reale vel rationis

Et quare

c. 10

Ad hanc quaestionem dico primo. Numerus ille qui quantitas discreta dicitur est ens reale, et probatur quia numerus iste est multitudo realium entium, quae talis multitudo est aliquid reale, ut videtur esse independens ab intellectu, quare numerus est aliquid reale.

Dico 2°. Hoc dicit aliqua multitudo entium rationis habet numerum quia quantitas discreta potest dici, quo non est numerus qui quantitas discreta est ens rationis.

Dico 3° probatur, nam cum numerus entium rationis non sit inter ex[...] veris ita nec est vera multitudo nec vera quantitas discreta dici potest, nam dicta sequentia signant entitates aliquas veras quod non sunt numerus entium rationis.

Ut clarius appareat notandum est primo numerum esse duplicem aliud numerum realem et aliud numerum numerantem. Numerus numerans est ipse actus intellectus quo aliquando res numeramus quicquid numerus certum est esse aliquid reale, nam actus intellectus sunt verae entitates reales. Numerus numeratus sunt ipsae res numeratae et sic rursus est duplex aliud concretus et aliud abstractus. Numerus concretus est numerus applicatus ad peculiarem materiam ut quando dicimus tres homines tres lapides et de hoc intelligitur nostra conclusio cum dicit numerum esse aliquid reale id est numerus concretus est aliquid reale quia constat ex entibus realibus. Numerus vero abstractus (qui dicitur Avicennae spoliatum a rebus) est numerus quem intellectus apprehendit abstractum ab omni materia ut cum apprehendimus tres quatuor quinque et non applicatos his nec alicui materiae hominum et lapidum et quem numerum non asserit nostra conclusio esse ens reale imo est ens rationis. Ratio est manifesta nam tota realitas numeri sumitur a realitate illarum rerum quae numerantur, de numero isto abstracto nulla realia entia veniunt imo ab intellectu apprehendit ille ordo quem inter se unitates servant quare huius numerus est aliquid rationis.

2° notandum quod est numerus illustratus et applicatus rebus de quo nostra conclusio intelligitur proprie considerari materialiter quatenus multitudinem realium entium quas includit quae considerata certum est numerum esse ens reale, siquidem ipsa entia de quibus constat realia sunt et hoc modo debet intelligi nostra conclusio cum dicit numerum esse aliquid rationis id est numerus concretus materialiter est aliquid reale. 2° potest considerari quatenus illum ordinem quem tribuit intellectus multitudini cum illas numerat ut altera unitas praecedat, altera immediate sequatur et altera subsequatur etc. quomodo expectatus numerus est ens rationis nam ille ordo prioris et posterioris qui reperitur in unitatibus numerum componentibus est ex consequentibus ut advertenti patebit.

[...] probatur

3º Confirmatur ad multitudinem unitatum ... includit ... expectatis ... primatum ... unitates ... in 3º positi ... ad 3º art. 2. ... considerationem ... praecise ... realitas ... privationem ... neque ... ens reale nec rationis formaliter ut patet ex supradictis ... 2ª sententia ... ubi ad ... neque privationem esse formaliter ... entia realia nec rationis ... neque entium ... species quantitatis

Qs. 10ª Utrum Numerus sit vera species quantitatis

Duae in hac quaestione inveniuntur sententiae. 1ª asserit non esse ens per se unum verum, quod propriam quantitatis speciem in secunda ... acorpo ... quaestio 30 in ... articulo tertio. Et ... quaestione 9 art. 1. Scotus quaestione 17 in primo ... Argentinus ... dist. 24 Capreolus in 1. dist. 24 quaestione 1ª ... in ... metaph. quaestione 7ª. ... praeterea ... Soc. in ... ubi ... species quantitatis non assignatur.

2ª sententia asserit non esse ens per se ... non esse veram ac propriam quantitatis speciem nec participare propriam rationem quantitatis ... dist. 24 quaestione 2ª Marsilius in 1. quaestione 27 art. 1. Gregorius in 1. dist. 24 quaestione 2ª art. 2º Gabriel in 1. dist. 24 quaestione 2ª Albertus magnus ... metaph. tractatu 1. cap. 8 Sotus ... Durandus in 2 dist. ... quaestione 4 ... Sic quaestione 2 art. 4 ... 2ª et alii quam plurimi neoterici.

Dico 1º numerum non est vera et propria quantitatis species. Sic ... tenent auctores 2ª ... et praeterea ... 7 et 8 ... numerus ... 4 ubi ait non esse plura ... per se unum.

2º Probat

Secundo probatur: numerus constat ex pluribus rebus in actu completis ab invicem separatis, ergo est ens per accidens. Consequentia est evidens, quia illud est ens per accidens unum quod ex multis rebus completis ac totalibus coalescit. Et numerus ita se habet, quia est ens per accidens. Minor probatur: nam in numero ternario v.g. tres unitates quae eius partes sunt quaelibet [illegible] sunt entia completa [illegible] infinito, ergo numerus coalescit ex pluribus entibus in actu completis, ergo est ens per accidens.

Confirmatur, quia si numerus esset per se unum, per se [illegible] entia [illegible] [illegible] corpora [illegible] sunt eius partes [illegible] incompleta [illegible] infinito [illegible] nullus [illegible] dialecticorum.

Huic rationi sunt qui [illegible] (inter quos est [illegible] infinita) numerum esse ens per se unum non tamen in genere continui [illegible] in genere discreti [illegible] ens per se unum in genere continui postulare ex natura sua ut eius partes sint incomplete ac inter se coniunctae ut totum per se unum efficiant. Ens vero discretum per se unum oppositum postulare exigere [illegible] ut videlicet eius partes sint invicem disiunctae atque earum quaelibet sit ens quoddam in genere continui totale ac completum. Est igitur numerus ens per se unum in genere discreti compositum ex multis entibus totalibus completis, si in se [illegible] [illegible] completum in genere discreto.

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in infinitum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ex quo infertur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nec numerum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per se [illegible]

Probatur 3

Probabile est [illegible] [illegible] videri vere dicendum, [illegible] [illegible] in concreto [illegible] corporali [illegible] actiones vere [illegible] dictas potentias [illegible] in nulla categoria posse collocari [illegible] quae [illegible] non participant, et neque qualitatem [illegible] participat [illegible] [illegible] [illegible] numerum [illegible] pertinet ad [illegible] categoriam [illegible] quoniam ex eo non oriuntur passiones [illegible] participari [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potentiis quae nomine [illegible] spiritualis et corporealis [illegible] communi in esse non [illegible] manet [illegible] ad inmo [illegible] spiritualis non reperiuntur rationes [illegible] ad [illegible] non oriuntur [illegible] passiones [illegible]

Dico non debet collocari reductive in illa categoria aut in illis categoriis ad quas pertinet illa [illegible] ex quibus non componitur [illegible] reducatur ad categoriam [illegible] ad genus qualitatis [illegible] qualitatis ad [illegible] qualitatis [illegible]

Probatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] personas [illegible] ad [illegible] dicta

Argum contra Dicta

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]

Ad [illegible] [illegible] nulus dixi [illegible] [illegible] [illegible] vero
a[illegible] veni per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Majus quaestio
nomen [illegible] [illegible] et illa quae [illegible] mersatoria [illegible]
[illegible] [illegible] atque accurate [illegible]
[illegible] [illegible] quatuor [illegible] quadam ad quales [illegible] noticia

[illegible] [illegible] secunte [illegible] arismetica [illegible]
[illegible]

[illegible] secunte [illegible] casuali [illegible] fortuito [illegible] quomi
sit inveniendus [illegible] secunte [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] posteriori mo nos sit [illegible]
ideo de illo posset agere arismetica [illegible] sit oratio, et an sit [illegible]

Q[uaestio] II. Quid sit oratio et An sit Quantitatis species

[ino]

Pro intelligentia [illegible] non [illegible] est [illegible] alia mentalis
[illegible] vocalis de mentali [illegible] [illegible] imaginis [illegible]
[illegible] de vocali [illegible] aggregatum ex pluribus
vocibus seu sonis [illegible] [illegible] [illegible] potest considerari
[illegible] materie [illegible] vocis seu sonus [illegible] tempus quod consumit in
[illegible] istarum vocum [illegible] cujus altera vox seu syllaba est brevis alte
ra longa, brevis illa est in cujus [illegible] breve tempus consumit, longa
vero cujus [illegible] per longum tempus durat

Nota 2°

Nota 2° qd si hec [illegible] vocalis cosideret materialiter ut est aggregat ex pluribus sonis seu vocibus non pertinet ad primam qualitatis speciem [illegible] sed [illegible] pertinet ad qualitatem id est ad qualitates

Nota 3° qd [illegible] procedit de ore prout est agregatum ex pluribus vocibus ita qd non consideret prout tale agregatum constat ex talibus vocibus id est tempore qd consumitur in eius prolatione. de quo tamen agregato est difficultas an per se spectet ad qualitatem sit quae vera eius species

Quibus suppositis est 1. sententia quae asserit orationem esse propriam qualitatis speciem [illegible] cap de [illegible] metha [illegible] Scotus Amonius Simplicius [illegible] cap de qualitate [illegible]

2a sententia asserit orationem prout est agregatum ex durationibus quae [illegible] et mensura prolationis syllabarum orationis vocalis non esse propriam speciem [illegible] [illegible] cap de qualitate [illegible] metha cap 13 [illegible] sect 2

Dico agregatum ex durationibus quae [illegible] et mensurant prolationes syllabarum orationis vocalis non est propria species qualitatis [illegible] supra [illegible] [illegible] componatur ex multis [illegible] totalibus [illegible] nec in qualitate

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Argumenta contra Dicta

[illegible]

Ad ult. dicit. tanquam fundamentum in rebus, dicendum quod docui neque de ipse ordinariis speciebus quantitatis posuit differentias quasi non ex eas speciebus quantitatis est quantitatis.

Ad cum Averroes 5 metaph. tx. 18 quod [illegible] intendebat vere [illegible] speciebus quantitatis quae secundum rem et [illegible] videbatur non de eas quas ipse putaverat esse veras species et sic positio [illegible] inter quantitatis species non sequitur esse [illegible] cum non [illegible] habeat ex sua propria.

In re reperitur longitudo et latitudo [illegible] reperitur de [illegible] quantitatis est vera species.

Ad dicto 8 a. [illegible] quas reperitur vera [illegible] quantitatis [illegible] ex [illegible] quantitatis diversas de [illegible] diversa non [illegible] possibile [illegible] est possibile species quantitatis [illegible] de speciebus quantitatis.

Ultima De Proprietatibus Quantitatis

Ex propriis quantitatis aliae sunt communes cum substantia aliquo proprie solum quantitatis. Ut propria quae ponit Arist. ut communes quantitatis substantiae est non habere contrarium quae facile intelligentur ex his quae diximus cap. de substantia.

Est advertendum quod aliquid aliquas quantitates [illegible] ratione sui de [illegible] qualitatis aut alterius ratione adjunctae dicit contrarias sicut cap. de substantia dixi in forte ejusdem [illegible] ignes et aquae dicit contraria ratione qualitatis [illegible] linea curvata contraria linea recta [illegible] curvitas et rectitudo quae qualitates sunt contraria [illegible] Idem [illegible].

Proprietas

Pro prietas 2a est quod quantitas non est in suscipere magis et minus. Probatur quia suscipere magis et minus convenit ex mixtione contrariorum, sed quantitas non habet contrarium, ergo non suscipit magis et minus.

Dices 2o a suscipere magis et minus est habere plures partes in uno quam in alio ... sed quantitas non suscipit magis et minus.

Propietas 3a quae solius quantitatis est, quod secundum eam dicamur aequalia et inaequalia. Ad cuius explicationem nota quod aequale et inaequale potest sumi dupliciter. Primo pro relatione praedicamentali quae reperitur inter ea quae sunt aequalia, sicut simile aut dissimile. Quo quidem modo certum est quod non est passio, sed denominationes ... sicut non si sola quantitas esset in mundo non haberet relationes aequalitatis. 2o potest sumi fundamentum, id est pro habitudine ... aqua dimanat quod quantitates habeant tales relationes aequalitatis, quotiescumque fuerint omnia requisita, et haec est proprietas quae nullo modo reperiri debet in quantitate.

Dices 3o sane proprietates dicere aliquas etiam alia praedicamenta secundum quae sunt aequalia et inaequalia, utique personae divinae sunt aequales, et quae subiecta sunt diversae, duae albedines et calores, quae intensive sunt aequales ... sunt inaequales, ergo est proprietas cuius quantitas aequalitas et inaequalitas.

Ad aequalitates et inaequalitates quae est proprietas quantitatis solent esse illas quae sumuntur proprie et stricte et fundant in quantitate molis, ...

ea quae carent quantitate non sunt aequalia et inaequalia stricto modo sive aequalitas et inaequalitas non sumatur ita stricte et proprie ... alias ... quae fundat in quantitate ... quidem non est proprietas quantitatis ... quo quidem modo ... ea quae in argumento numerantur.

Haec de capitulo quantitatis ...

Caput ...

CAPUT IIII DE AD ALIQUID SEU DE RELATIONE ATINPE

SUMMA CAPITIS

Caput hoc [illegible] partes [illegible] relationes juxta mentem antiquorum [illegible] quatuor proprietates relationis [illegible] relationis [illegible] relativa [illegible] secundum antiquorum mentem [illegible] relativa [illegible] sunt aliorum [illegible] quomodo [illegible] ad aliud

Quatuor autem proprietates [illegible] sicut sunt [illegible] aliorum [illegible] relativa [illegible] relativa [illegible]

Ita [illegible] magis [illegible]

[illegible] magis [illegible] quam aliud

[illegible] proprietas [illegible]

[illegible] relativa [illegible] relatione [illegible] advertentia [illegible] alia [illegible]

(inquit [illegible])

In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quare [illegible]

[illegible] [illegible] aliquid [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] relativa [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] relatio [illegible] relativa [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relativorum [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ad aliud [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

relativa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] et caput essent relativa [illegible] caput [illegible] [illegible] caput

[illegible] [illegible] [illegible] relativa [illegible] [illegible] sunt relativa

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relativa ex sua [illegible] [illegible]

Relativa sunt quorum [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] ut [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] cognatae [illegible] [illegible] ad aliud [illegible] quod caput

et manus [illegible] [illegible] [illegible] cognito [illegible] cognito [illegible] [illegible]

[illegible] non sunt relativa [illegible] [illegible] [illegible] tamen in priori [illegible]

Antiquorum continebant Animadversiones circa textum

Animadversiones circa textum

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] agendi [illegible] [illegible] relat [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] similitudinis et dissimilitudinis [illegible]

quinto metaphysicae capite decimo quarto et decimo quinto

Hunc [illegible]

[illegible] considerari praecise [illegible] quae secundum relatio in praesentia [illegible] considerat [illegible] doctrinae [illegible] [illegible] relationibus [illegible] quod magnus et parvus [illegible] relatio [illegible] doctrinae ordo postulat [illegible] statim de relatione et ex parte quod sint illa relativa quorum mentionem fecerat.

Advertendum est 2.o quod [illegible] in hoc capite inscribi solet de relatione [illegible] [illegible] inscribi de ad aliquid et merito [illegible] ex actis [illegible] relativa [illegible] hoc nomen ad aliquid quam per hoc nomen relatio quia in relativis duo possunt considerari nempe relatio et [illegible] ad quem quorum utrumque significatur per hanc vocem ad aliquid [illegible] ad significat relationem [illegible] aliquid significat terminum ad quem. Relatio [illegible] dicit ordinem ad terminum.

3.o advertere merito [illegible] relationibus [illegible] eminentem [illegible] [illegible] in relativis [illegible] [illegible] hoc capite [illegible] solent [illegible] relationes [illegible] est de quo [illegible] in quo ejus essentia consistat.

Q.s 1.a An sit relatio & in quo ejus essentia consistat

[illegible] relatio [illegible] [illegible]

[illegible] 2.a [illegible] difficultas [illegible] [illegible] hoc [illegible] aliquid [illegible] relationem [illegible] esse aliquid reale [illegible] [illegible] intellectus [illegible] [illegible] ad aliquid [illegible]

quo [illegible] relatio [illegible] cum sit [illegible] ad aliud [illegible] Et [illegible] ex [illegible] [illegible]

na a lteio eff. Finiij alteraj q inteller illas spauet ea nisi Dinsai
operat. filiat. p intell. a par vsytere ess relat.

Tr. 1ª esentialis relat. formalis esse Cauj semat. e xtraj. q ruicie
al aniqu exno absolute q alterius semari simul: ita Soc q alit
na altero exigat. ita Gabriel in 1º dist. 3 q. 4.

D. An Nequas mentas Anuud e ei suppone... q due esse gnacuiq
rua xectat entia ro... ut Sent esse dicnat. e xtri agam q pie
ex probabilior opinio aliquorq neotericos ... sequitur nos opin.
dist 2 ad ogni egemq) alia sunt entia realia que sunt esse ... ei
alti operat. intellq. Sec ats entia realia q inepti Dia aliquod
solum x alia relativa entia absoluta. Pilla que nullo mo respi
ciunt aliud x po sunt intelligi sine quo aliqs alio. relativa q...
nat ad aliud exprimunt. Dusse Secrelativa adue dividuit ... Prime
(i)psi Dia alia transcendentalia x alia privalia relativa trascendentalia
que n penant existensiam seu tri predicalia ... que tales existe ... penit.
D. sissan ... relat. infra dicemus

Tunc esse relat. praedicalis seu in esse que ad Soc sine ... forme ... ...
... q sequeti videbimus) consistit in Soc q sit accid reale positivu
intrin existens in fundamento quo mediante ipsul fundamentu refertur ad aliud
... ad pure tria Sec esse est solus peripateticorum ... ... relati
... Dei eq ... 12 ... Sit depica q ... art 2 ... ... art
i ... in sonsinas Smetre q 25 ... Cabell q 2 ... 8 pierce q ... ...
1ª Pars ... patet q ... relat. in acc ... ...
... pse ... alio ... esse pse ... q ... alto acc ... ...
... relat. na similitudo n est pse ... in albedine taqua infiteo q relat.
esse acc. 2ª Pars esse ... q ... q sit reale q intra ... operat. intellq
verda: similitudo int duo alba ... vere aliquod ... illa similitudo
... n ... entia realia ... n ... ... esse
... accid ... Sent esse in alia q relat. esse acc reale —

...

Contra 2° in[illegible] n[illegible] alia et duo alba [illegible] similia [illegible]
[illegible] similit[illegible] [illegible] quia [illegible]
[illegible] [illegible] relat° est realis [illegible].

3a pars [illegible] aut[illegible] [illegible] ad aliquid na[illegible] relat[illegible] [illegible] [illegible] est ad aliud [illegible] ubi p[illegible] ad aliud [illegible] intelligi an referat ad aliud tanquam ad pure [illegible] (in hoc [illegible] [illegible]) [illegible] aliud est aliquid reale [illegible] existat [illegible] [illegible] fundam[illegible] [illegible] est in hoc [illegible]

[illegible] part[illegible] nulla alia r[illegible] relat° [illegible] intelligi [illegible] est [illegible] intelligat [illegible] [illegible] [illegible] ad aliud immo nil aliud cogitari pot[illegible] [illegible] relat° [illegible] in hoc [illegible] [illegible] [illegible] peculiare genus entis [illegible] [illegible] est in hoc [illegible] ut referat ad aliud tanquam ad pure [illegible] [illegible] an relat° relat[illegible] sit quatenus dicit in [illegible] quatenus dicit ad.

Dub: 1.um An relatio realis sit quatenus dicit ad vel quatenus dicit in

[illegible] est [illegible] [illegible] relat[illegible] esse aliquid reale [illegible] peculiare genus entis [illegible] merito [illegible] an tali relat° [illegible] quatenus dicit in, id est quatenus dicit [illegible] in quo [illegible] [illegible] dicit ad, id est ut dicit [illegible] ad [illegible] quod refert [illegible] in [illegible] [illegible] relat° na[illegible] [illegible] relat° [illegible] act[illegible] ad aliud res[illegible] includit [illegible] [illegible] [illegible] fundam[illegible] in quo est tanquam accid[illegible] [illegible] altera ad [illegible] quod specialiter respicit

[illegible]

Dub: 2us An relatio formaliter ut relatio est dicat aliquam perfectionem realem

[illegible]

Q.s 2.a Quarnam relationes ad hoc per se genus spectet

[illegible]

Relatio

[illegible] nil aliud [illegible]
[illegible] et multa alia exercent officium [illegible]
[illegible]

Relat[illegible] [illegible] pus [illegible]
[illegible]
[illegible] aliquo alio munere fungitur aliud officium exercet [illegible]
[illegible]
[illegible] causas [illegible]
[illegible] ad aliud [illegible]
[illegible] ad aliud [illegible] aspectus [illegible]

[illegible]
[illegible] relationes [illegible]
[illegible]
[illegible] relatione [illegible]
[illegible] experientia [illegible]
[illegible]
[illegible] corrupto colore manet [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Atamen

[illegible] relat. [illegible] dei [illegible] ex [illegible] [illegible] significat [illegible] absolutas [illegible] notando relat. [illegible] habitudines [illegible] [illegible] [illegible] ad aliud [illegible] manus esse relativus [illegible] dei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] manus [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] manus [illegible] ex parte esse relationes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

3° Nota quod relat. subdividitur in mutuam et non mutuam; mutua est illa quae ex utroque extremo est relat. realis, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relat. quae versatur inter [illegible] et filium [illegible] [illegible] ex D. Tho. 1 p. q. 13 art. 3. Relat. non mutua est quae ex uno extremo realis, ex alio extremo non [illegible] relat. quae versatur inter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex parte creaturae esse reales [illegible] relat. non [illegible] ex parte Dei ad creaturas —

4° Nota quod relat. mutua subdividitur iterum in relat. aequiparantiae et disquiparantiae; relat. aequiparantiae est quae ex parte utriusque extremi est relat. eiusdem rationis, et denominationis, ut relat. similitudinis quae versatur inter duas albedines. Relat. disquiparantiae est quae est diversae rationis et denominationis in uno extremo ac in alio, ut relat. paternitatis et filiationis —

Relat. quae ponitur in hoc primo est relat. secundum esse seu praedicamentalis, non secundum dici, [illegible] Franciscum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Caietanus 1 p. q. 77 art. 3. Et hoc [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

Probatur autem [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] ad hoc primo [illegible] [illegible] [illegible] relat. secundum dici [illegible] [illegible] —

2° Probatur [illegible] hoc primo [illegible] [illegible] ad alia [illegible] [illegible] [illegible] relat. [illegible] pertinent ad alia primo [illegible] relat. secundum dici [illegible] ad alia primo [illegible] [illegible] in hoc primo relat. secundum esse seu praedicamentalis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] relat. [illegible] [illegible] accidentia [illegible] [illegible] primo [illegible] [illegible] relat. secundum [illegible] [illegible] transcendentalis [illegible] relat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] —

[illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. 3a. Utrum Relatio distinguatur realiter a suo fundamento

[illegible]

[illegible] motalis [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] mutato [illegible] mutatio [illegible]

[illegible]

[illegible]

Argum.ta contra dicta

[illegible]

[illegible] docuerunt [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] aliquid reale [illegible]

[illegible]

relat. [illegible]

Quis docet ut melius intelligatur [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] realitatis [illegible]

[illegible]

[illegible] relat. [illegible]

[illegible]

[illegible] ait Quod [illegible]

[illegible] maximum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q^s 4^a V^t Terminus sit de essentia Relationis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Argumenta contra Dicta

[illegible]

Qs 5 U. Relatio terminetur
[s]p[eci]aliter ad relatibus
A[lite]r vero ad absolutus

Tum quaelibet relat. petat terminum ad quem [illegible] terminari seu referri [illegible] reperiri posse [illegible] relatio [illegible] terminat [illegible] referri [illegible]

[illegible] in qua [illegible] relat [illegible]

Circa quam [illegible] ad relationes [illegible] referri [illegible]

[illegible]

[illegible]

Concludi [illegible] impossibile nullam relat [illegible]

[illegible] relat [illegible] terminat [illegible]

[illegible]

[illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... ad respectivi [illegible]

[illegible]

[illegible] pertinens ad relationes [illegible]

Q.s 6a Quot sint fundamenta relationis?

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

De Relatibus .i. generis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

et in eque

De Relatibus 2i Generis

De Relatibus 3i generis

Qo 7a Unde sumatur diversitas specifica ac numerica Relationum

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible]

Responsio secundæ partis quæstionis

Dices [illegible] similitudo potest [illegible] [illegible] relatio [illegible]

[illegible] bene possunt [illegible] [illegible]

Os ē V' in substantia & relatione possit fundari relatio

[illegible] relatio possit fundari in substantia [illegible] relatio [illegible] in substantia [illegible] philosophis [illegible] in substantia facere [illegible] philosophia [illegible] fundari posse relatio [illegible]

[illegible] relatio [illegible] fundandi

[illegible] relatio posset fundari alia relatio [illegible] tribuit [illegible]

[illegible]

[illegible] relatio [illegible] fundari [illegible]

[illegible] ad aliam relationem [illegible] relatio potest fundari relatio [illegible]

[illegible]

Os, ii [illegible]

[illegible]

fundam

Q. Vtrum sex proprietates relationis sint recte asignatae ab Arestotele

[illegible]

Quatuor

CAPUT 4 DE QUALITATE ET QUALE

SUMMA CAPITIS

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Animadversiones circa textus

[illegible]

[illegible]

[illegible]

D.S I. De Definitione & natura Qualitatis

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dub: unicum An Definitio qualitatis tradita ab Aristotele sit essentialis vel descriptiva

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ex p[…] […] est qualitas

Q[uaestio] 2a An Habitus & dispositio Differant specie

Ex p[…] […] est qualitas […]

[illegible]

[illegible] ingia acc[illegible] [illegible]

[illegible] dispositi [illegible]

[illegible] considere [illegible] bene vel male disponens habitus [illegible]

[illegible] 49 —

[illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] causa [illegible]

mobilit[illegible] facil[illegible] [illegible] mobile [illegible] variat spe [illegible]

[illegible] dispositi [illegible]

[illegible] quasi sequit[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] distinguunt spe [illegible] dispositi[illegible]

[illegible] [illegible] mobili [illegible] ab ext[illegible] [illegible]

[illegible] principia evidentia [illegible] [illegible]

[illegible] calor [illegible] potest magis [illegible] mobilis [illegible] magis [illegible] calor ut [illegible] calidior [illegible] in [illegible] magis dens[illegible] calor in ligno [illegible] in ferro

3^a q. in fieri

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Argumenta contra

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q.s 3.a Quid sit ratio naturalis potentia & impotentia & an differant specie inter se & quo modo differant ab habitu & dispositione

Circa

Circa [illegible] naturalis [illegible]

[illegible] naturalis [illegible]

[illegible] directe [illegible]

[illegible]

Quo [illegible]

[illegible]

[illegible]

Circa 2um que [illegible] naturalis [illegible]

[illegible]

Pauls [illegible]

[illegible] naturalis [illegible]

[illegible] naturalis [illegible]

[illegible]

[illegible]

ad restituend[illegible]

[illegible]

[illegible] sunt [illegible]

[illegible] naturalis [illegible]

[illegible]

[illegible] vitales que sunt [illegible]

[illegible]

in lib. de ani[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] impressionem [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Circa 3um

Argum^ta contra Dicta

[illegible] sequens [illegible] illegitimi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ad natali [illegible]

[illegible]

[illegible]

natali [illegible] ad [illegible] recipiendi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] recipiendi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] morali [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

recipiendi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. 4. QVT PASSIOST

Et passibilis qualitas et Quomodo differunt inter se

[illegible]

Argumenta contra dicta

[illegible]

[illegible]

Q. 5 Quid sit litera & figura & Quomodo differant inter se

[illegible]

QVSVLTIMA AN PRO PIETA
TES OCCVLTAS SINT REFERRE
TRADITAE

CAP. V. D SEx

VLTIMS RIDCAMET

SVM. CAPTS

Animadversionis circa textus

QS. I. IN QUO CONSISTAT RATIO SE... NATURA... DNOMM TONES

[illegible] nos illas amplectimur

[illegible]

[illegible] explicare [illegible] apprehensioni [illegible]

[illegible] notiones [illegible] ad illas [illegible] illorum [illegible]

[illegible]

[illegible] sit actio & passio

QVÆ. II QVID SIT ACTIO & PASSIO.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] recipit in [illegible]

[illegible]

Circa act[illegible] [illegible] passioni[illegible] [illegible] inquiri [illegible]

[illegible]

[illegible] nota act[illegible] et passio[illegible] [illegible]

[illegible]

D. contra hoc [illegible]

[illegible] aliqd in sple[illegible]

[illegible]

[illegible] aliqd in splex [illegible]

[illegible] c[illegible] 2

2 [illegible]

[illegible]

QVÆSTIO 3 · QVÆNAM ACTIONES TERNÆ AD ACTIONS

[illegible]

[illegible]

QSTO IIII DE PROPIETATIBUS ACTONIS

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q V[A]NQVO CONSISTAT RAT[IO] VBI

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q. XI. DE PROPRIETATIBUS UBI

[illegible]

Q. XII. DE PRAEDICAMENTO SITUS

[illegible]

[illegible]

2° Colligitur [illegible]

[illegible] vi[illegible] alteri [illegible]

[illegible]

QS VIIIJ DE PREDCAMENTO QVANDO

[illegible]

[illegible]

Q. S. IX. DE PREDICAMENTO HABITUS

Variis modis potest sumi [illegible]

[illegible]

Potest explicari per [illegible]

Dicendum [illegible] ordinem in [illegible] quo corpora [illegible] armata [illegible]

[illegible] membra [illegible]

situs membrorum [illegible] distantia [illegible] modo accipiendi [illegible]

[illegible]

Pollicis

[illegible] ratio Savini [illegible] ad hoc [illegible]

X [illegible] Savini [illegible] ad [illegible]
[illegible] in animatis [illegible]
[illegible] ex pluribus [illegible]
X [illegible] animatis [illegible]
[illegible]
[illegible] sive solidis [illegible] saxa me
tale [illegible]
& varietates membrorum ita ut
ex natura sua possint indui
[illegible] partibus [illegible]
[illegible]
[illegible] possint res animo
[illegible] Savini
[illegible] ad hoc [illegible]
[illegible]
[illegible] talij sic
proprietates [illegible] quae [illegible]
[illegible]
[illegible] Savini [illegible]
[illegible] in hoc [illegible] Savino [illegible]
[illegible] minus [illegible]
[illegible] 3 [illegible] in pluribus existere [illegible]
re diversas [illegible] ut exemplar [illegible]
[illegible] sanctissimae [illegible] redemptionis
captivorum [illegible] nominamur [illegible]
Decima nona mensis marcij anno a nativi
tate domini millesimo sexcentesimo dec
imo ter Reverendum Patrem Fratrem
Franciscum [illegible] in [illegible] urbe
[illegible] sanctissimae Trinitatis [illegible]
captivorum redemptionis [illegible]
3a pars [illegible] singula [illegible] post
[illegible]

[illegible]

A.

PARS. 3.

QVINTÆ DIS PVTATIONIS

In quo de Post-pre. Agitur



[illegible]

Caput sextum de oppositis

Summa capitis

C[illegible] [illegible] opposita quadruplicia [illegible] aut relative aut contrarie aut privative aut contradictorie. opposita relative [illegible] quomodo [illegible] ad hunc [illegible]

[illegible] nec unum ad aliud [illegible] sunt in [illegible] medio [illegible] cuius [illegible] illa quorum alterum [illegible] egritudo et sanitas [illegible] albus et niger [illegible] corporis [illegible] corpus [illegible] albus [illegible] niger [illegible] pallidus [illegible] in exemplo

albus

[illegible]

[illegible] sequentibus [illegible] privat[io] non opponuntur sicut relativa [illegible]

[illegible] privat[io] non opponuntur [illegible]

sint immediata [illegible] in esse in quo [illegible] tempore [illegible]

[illegible]

3a Propositio [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] descriptiones circa textum

Animadversiones circa textum

[illegible] quia oppositio [illegible] oppositum [illegible] debet tradi.

2º Nota [illegible] relativa opposita [illegible] opposita.

Quaestio 1ª quid quotuplex et qualis sit oppositio 2ª

T[illegible] impossibilitas existendi simul [illegible] sit definitio oppositionis: quae repugnant [illegible] determinate [illegible] illa prior partis [illegible] opposita [illegible] proprie oppositorum [illegible] repugnant in eadem materia [illegible] sibi repugnare [illegible] oppositum [illegible] determinate alteri repugnet [illegible] determinate repugnat alteri [illegible] albo et nigro [illegible] &c.

~~naturaliter~~

circa 2ª.

[illegible] qui uṭ ex [illegible]
[illegible] primarie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Hoc non est opp. [illegible]
[illegible]
[illegible] in expectantia [illegible] relat. erunt [illegible] relativa
erunt oppo. [illegible] relative

[illegible] opp. [illegible]
[illegible] opp. [illegible]
ad [illegible] opp. [illegible]
[illegible]

[illegible] opp. [illegible]
[illegible] aequivoca

[illegible] opp. [illegible]
[illegible] ad relativa

[illegible] opp. [illegible] univoci [illegible] opp.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] includunt [illegible]
non possit [illegible] unica

[illegible] opp. non esse [illegible] inaequaliter participatam

[illegible] quo sequitur opp. esse [illegible] ambitur [illegible]
[illegible] opp. sunt inter se [illegible] non fiant in opp. [illegible]
[illegible] extremum repugnat [illegible] in [illegible] relativa y privati[illegible]
[illegible] attribut[illegible] [illegible] opposita [illegible] opposit[illegible]
[illegible] de quo infra dicemus argumenta [illegible]

Argumenta contradicta

[illegible] [illegible] [illegible] in nomine opp [illegible] nihil [illegible] [illegible] [illegible] sit inclu
deri repugnant [illegible] [illegible] [illegible] extremis determinate [illegible] alia
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Confirmatur quia nihil [illegible] definiri in [illegible] nisi importet vna [illegible]
[illegible] opposita [illegible] [illegible] in [illegible] quæ important vna [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quæ importat vna
[illegible] communes

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sit [illegible] non solum [illegible] in nomine opp
[illegible] in [illegible] repugnanti [illegible] [illegible] non est simpliciter vna in [illegible] opp
[illegible] requirit [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] opp
relatiuis [illegible] nisi [illegible] repugnantia [illegible] positiua minime [illegible] [illegible]
[illegible] priuatiuis [illegible] sicut [illegible] [illegible] [illegible] non solum conueniunt in [illegible]
[illegible] quo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Galen [illegible] illa [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nihil posse definiri in [illegible] [illegible]
[illegible] vna [illegible] modo applicari posset [illegible] infinitis nisi impor
[illegible] vna [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vna
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliquid definiri in [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] non posset eodem modo applicari [illegible] infinitis [illegible]
modo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] patet in multis
instantiis sicut definire [illegible] [illegible] realem
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non importet vna [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

§. 2e. An Relatiba opposit. sit vera Oppositio & in quo ejus natura consistat

[illegible]

[illegible]

Argum. 3. Dicta

[illegible]

Quaestio Tertia Quaenam sit Natura oppositionis Contrariae

q. 3.

Q[illegible] melius intelligatur [illegible]

[illegible]

[illegible] inaequalitate [illegible] accipitur [illegible]

[illegible] aequalis [illegible]

[illegible]

[illegible] absolute [illegible]

[illegible]

[illegible]

Q[illegible] unum alteri [illegible]

in cap[illegible]

[illegible]

[illegible]

Q[illegible]

[illegible]

in metaph. cap. 6 [illegible] ibid [illegible]

[illegible]

P[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

E[illegible]

[illegible]

D[illegible]

[illegible]

[illegible]

A[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] maxime [illegible] intelligi [illegible] [illegible] justitia [illegible]

magis [illegible] a justitia quam a injustitia

[illegible]

Ex quo colligitur [illegible] alias [illegible] esse [illegible] pellant

Praeterea [illegible] in [illegible] ad [illegible] accedere ad aliud

Unde colligitur ea quae [illegible] determinare magis [illegible] quam aliud [illegible] contra [illegible] quae in magis determinata [illegible] expellere [illegible] aliud [illegible]

C [illegible] duplicem esse [illegible] aliquam [illegible] immediate [illegible] expellere [illegible]

[illegible]

Dicendum [illegible] expelli [illegible] ex [illegible]

[illegible] alia [illegible] inserere [illegible]

debeat expelli [illegible] illo, quod [illegible]

[illegible] ingredi [illegible] intenso [illegible]

[illegible] ingrediendo [illegible]

[illegible] aut extranea ingrediendo intensio [illegible]

[illegible] calor [illegible] summa [illegible]

[illegible] illo [illegible]

Argumenta contra Dicta

D[illegible] [illegible]

[illegible] sunt contrarij [illegible] illa [illegible] aliis [illegible]

R[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Contingere [illegible] determinate [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

A. [illegible] ingredi [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

determinato [illegible] ab uno [illegible] in [illegible]

C[illegible] [illegible]

[illegible] medij

[illegible] frigiditate humiditate [illegible]

A [illegible]

[illegible] transitus determinat.

AD [illegible] veru[m] sit albedine[m] [illegible] ...nare a [illegible] ... albed[ine] ... [illegible] experit nigredine[m] [illegible] ignem immediate [illegible] experit frigiditatem [illegible] q[uae] na[ta] sit nata opposita privative.

Q. 4 Quaenam sit natura oppositionis privativae

N[atura] opp[ositionis] [illegible]

[illegible]

... perfectissime ... in hoc tempore ... quia ... ex dictis ... pater quomodo ... oppositio a ... relativa ... dicenda est postea ... Relativa ... sunt utraque extrema positiva ... privative opposita est inter extrema quorum alterum est positivum ... privativum ... privativa distinguitur a contrariis ... inter ... datur regressus ab uno ad aliud ad ... a privatione ad habitum non regressus ... hoc fiat sequenti dubio dicemus ... unicum ... privatione ad habitum ... possibilis regressus ...

Dieron vacaciones en ... para ... el capitulo idest que nos fuimos todos ... para ver ... licencia ... fr. Rafael de ... fueran todos ... nos fuimos fr. Gaspar de Vargas y yo a Sevilla ... hasta la trinidad que ... de ... la ... ... mas ... y ... obediencia ... hasta los ... y asi digo yo fray ... que fui a ... estando leyendo ... oydo lo demas y sin entender ... con mucha pena por ser ... que fui a ... fr. ... fr. Gaspar ... fr. ... fr. P° delgado fr. Joan ... fr. Bartolome de miranda fr. Luis ronquillo fr. Francisco de segura fr. Joan de munera y ...

El P.e fr. Bartolome de castro y el P.e fr. Rog[illegible]
delgado quitaron el cuadro atras y entro en su lu
gar fr. Francisco de [illegible]rama y p.o que llegui
asta aqui &c. [illegible] el P.e fr. Fran.co de [illegible]

Laus Deo
Patri

INDEX

Omnium Disputationum Quæstionumque omnium et Dubiorum quæ in primo tomo Logicæ continentur

Disputatio I.a Proœmialis de Natura logicæ in communi

Quæstio 7.a etc.

C 4 [illegible]

Disputatio 4. De [illegible] universalibus [illegible] ... Quinque [illegible] ...

Capitul[um] [illegible]

C. [illegible]

Caput 5. De accidenti

Caput 6. De communitatibus

Disputatio quinta Primae Partis [illegible] prima operatione intellectus circa [illegible] Realitates circa praedicamenta

Secunda pars disputationis quinque ultimis praedicamentis

C. 5. De

Dub. 2.um

Caput. 4. de Qualitate & Quali

Caput. 5. de sex ultimis Praedicamentis

Q. 5.a

Tercia pars Quintæ disputationis in quo de post prædicamentis agit

Caput. 6. de oppositis

Finis indicis

Laus Deo

Laus Deo Patri